

253

CAVEN LIBRARY
KNOX COLLEGE
TORONTO

The Books of Samuel

BUDDE

THE SACRED BOOKS
OF
The Old Testament

A CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS, WITH NOTES

PREPARED

by eminent Biblical scholars of Europe and America

UNDER THE EDITORIAL DIRECTION OF

PAUL HAUPT

PROFESSOR IN THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, BALTIMORE, MD.

PART 8

The Books of Samuel

BY

K · BUDDE

Leipzig

J · C · HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1894

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

London

DAVID NUTT, 270-271 STRAND

The
Books of Samuel

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS

EXHIBITING THE COMPOSITE STRUCTURE OF THE BOOK

WITH NOTES

BY

K. BUDDE, D. D.

PROFESSOR IN THE UNIVERSITY OF STRASSBURG, ELS.

English translation of the Notes

BY

REV. B. W. BACON, M. A., D. D.

OSWEGO, N. Y.

Leipzig

J. C. HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1894

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

London

DAVID NUTT, 270-271 STRAND

CAVEN LIBRARY
KNOX COLLEGE
TORONTO

PRINTING BY W · DRUGULIN

POLYCHROMY BY J · G · FRITZSCHE

PAPER FROM FERD · FLINSCH

Leipzig

8253
1913

[All rights reserved]

Parallel Texts to the Books of Samuel

8, 31	=	1 Chron. 10, 1-12.
2, 3, 2-5	=	1 Chron. 3, 1-4 ²² .
2, 5, 1-3	=	1 Chron. 11, 1-3.
2, 5, 6-10	=	1 Chron. 11, 4-9.
2, 5, 11-25	=	1 Chron. 14, 1-16.
2, 6, 1-11	=	1 Chron. 13, 5-14.
2, 6, 14 ^b -16	=	1 Chron. 15, 27 ^b -29.
2, 6, 17-20 ^a	=	1 Chron. 16, 1-3. 43.
2, cc. 7-10	=	1 Chron. 17-19.
2, 21, 18-22	=	1 Chron. 20, 4-8.
2, c. 22	=	ψ 18.
2, 23, 8-39	=	1 Chron. 11, 10-41 ^a .
2, c. 24	=	1 Chron. 21, 1-27.

Concordance

TO THE

Arrangement of the Text in the Second Book

The Second Book is printed in the following order:

1, 1—3, 1; 3, 6^b—4, 3; 4, 5—5, 3; 5, 17 ff.; 21, 15 ff.; 23, 8-12. 17^b-39. 13-17^a;
6, 1; 5, 6-12; 6, 2—8, 14; 3, 2-5; 5, 13-16; 5, 4 f.; 8, 15-18; c. 24; 21, 1-14; 9, 1-3;
4, 4^b; 9, 4—20, 26; c. 22; 23, 1-7.

Passages relegated to the foot of the page are not included.

Index Table to the Passages transposed

The Transposed Passages will be found:

- 8, 28, 4-25 after 30, 31.
- 2, 3, 2-5 after 8, 14.
- 2, 4, 4^b after 9, 3.
- 2, 5, 4. 5 in c. 8 after 5, 16.
- 2, 5, 6-12 after 6, 1.
- 2, 5, 13-16 in c. 8 after 3, 2-5.
- 2, 6, 1 in its place after the insertion of 21, 15 ff.; 23, 8 ff.
- 2, 6, 2—8, 14 in its place after the insertion of 5, 6—12.
- 2, 8, 15-18 in its place after the insertion of 3, 2-5; 5, 13-16; 5, 4 f.
- 2, 21, 1-14 after 5, 25.
- 2, 23, 8 ff. after 21, 15 ff. between 5, 25 and 6, 1.
- 2, 23, 8-12 after 21, 15 ff.
- 2, 23, 13-17^a after 23, 39.
- 2, 23, 17^b-39 after 23, 8-12.
- 2, 24 after c. 8.

Transpositions within the space of a few lines are not included.

שמואל

- ויהי איש אחד מן הרמתיים ציִי־פי־ מהר אפרים ושמו אלקנה בן ירֶחם א, I
בן אליהוא בן תחו בן צוף אפ־ל־ם: ולו שתי נשים שם אחת חנה²
ושם השנית פננה ויהי לפננה ילדים ולחנה אין ילדים: ועלה האיש³
אֵל־הווא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח ליהוה צבאות בשלה ושם
עלי־ כהן־ ליהוה: ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן לפננה אשתו ולכל⁴
בניה ובנותיה מנות: ולחנה יתן מנה אחת . . . כי את חנה אהב⁵
ויהוה סגר רחמה: וכן יעשה שנה בשנה מדי על־ת־ה בבית יהוה: ותבכה ולא⁷
תאכל: ויאמר לה אלקנה אישה חנה -ותאמר לו הנני אדני ויאמר לה- למה⁸
תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלוא אנכי טוב לך מעשרה בנים:
ותקם חנה וַיִּמָּנֶח אֶחָדֶיהָ אֶכְלָהָ בַּלְשָׁפָה -ותתיצב לפני יהוה- ועלי הכהן¹⁰
ישב על הכסא על־ מוֹזוֹת היכל יהוה: והיא מרת נפש ותתפלל על יהוה
ובכה תבכה: ותדר נדר ותאמר יהוה צבאות אם ראה תראה בעני אמתך וזכרתני¹¹
ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו ליהוה כל ימי חייו
ומורה לא יעלה על ראשו: ויהי־ כי הרבתה להתפלל לפני יהוה ועלי שמר את¹²
פיה: וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי¹³
לשפ־ה: ויאמר אליה עלי עד מתי תשחקי־ן הסירי את ייִנך מעליך: ותען חנה¹⁴
ותאמר לא אדני אשה קשת יזם- אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי
לפני יהוה: אל תתן את אמתך לפני בת בליעל כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד¹⁶
הנה: ויען עלי ויאמר לבי לשלום ואלהי ישראל יתן את שلتך אשר שאלת¹⁷
מעמו: ותאמר תמצא שפחתך חן בעיניך ותלך האשה לדרכה -ותבא הלשכתה-²⁰
ותאכל -עם אישה ותשת- ופניה לא ה־פ־ה לה עוד:
וישכימו בבקר וישתחוּ לפני יהוה וישבו ויבאו אל ביתם הרמתה וידע¹⁹
אלקנה את חנה אשתו ויזכרה יהוה: -[ותהדר חנה]- ויהי לתקפות הימים ו תלד בן²
ותקרא את שמו שמואל כי מיהוה שאלתיו: ויעל האיש אלקנה וכל ביתו לזבח²¹
ליהוה את זבח הימים ואת נדרו: וחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל²⁵
הנער והביאתיו ונר־ה את פני יהוה וישב שם עד עולם: ויאמר לה אלקנה²³
אישה עשי הטוב בעיניך שבי עד נמלך אתו אך יקם יהוה את דברך- ותשב
האשה ותינק את בנה עד גמלה אותו:
ותעלהו עמה כאשר גמלתו -בפר משלש- ואיפה אחת קמח וגבל יין ותבאהו²⁴
בית יהוה שלו: וישחטו את הפר ויבאו א־ם- הנער אל עלי -[והנער עמה]-: כה³⁰
ותאמר בי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמכה בזה להתפלל אל²⁶

1,6 (א) וכעסה צרתה גם כעס בעבור הַעֲקָה כי סגר יהוה בעד רחמה:

בית אביך בהיותם במצרים ^{עבדים} לבית פרעה: ובהר אתו מכל שבטי ישראל ^{2,28} לי לכהן לעלות על מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפור לפני ואתנה לבית אביך את כל אשי בני ישראל ^{לאלה}: ^{למה תבעטו בזבחי ובמנחתי אשר צויתי} ותכבד את בניך ממני להבריאכם מראשית כל מנחת ישראל לעיני: ⁵ לכן נאם יהוה אלהי ישראל אמור אמרתי ביתך ובית אביך יתהלכו לפני עד עולם ועתה נאם יהוה חלילה לי כי מכבדי אכבד ובני יקלו: הנה ימים באים וגדעתי את זרעך ואת זרע בית אביך מהיות זקן בביתך: והבטת בכל אשר ייטיב את ישראל ולא יהיה זקן בביתך כל הימים: ואיש לא אכרית לך מעם מזבחי לכלות את עיני: ולאדיר את נפשי: וכל מרבית ביתך ימותו ^{בחרב} אנשים: וזה לך האות אשר יבא אל שני בניך אל חפני ופינחס ביום אחד ימותו ¹⁰ שניהם: והקמתי לי כהן נאמן כאשר בלבבי ובנפשי יעשה ובגיתי לו בית נאמן לה והתהלך לפני משיחי כל הימים: והיה כל הנותר בביתך יבוא להשתחות לו ³⁶ לאגודת כסף וככר לחם ואמר ספחני נא אל אחת הכהנות לאכל פת לחם:

¹⁵ והנער שמואל משרת את יהוה לפני עלי ודבר יהוה היה יקר בימים ההם אין חזון ^{פרץ}: והיה ביום ההוא ועלי שכב במקומו ועיניו החלו קהות לא יוכל לראות: ונר אלהים טרם יכבה ושמואל שכב בהיכל יהוה אשר שם ארון אלהים: ויקרא יהוה ^{שמואל} אל שמואל ויאמר הנני: וירץ אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי שוב שכב וילך וישכב: ויסף יהוה קרא עוד שמואל ^{שמואל} וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי בני שוב שכב: ושמואל טרם ידע את יהוה וטרם יגלה אליו דבר יהוה: ויסף יהוה קרא שמואל בשלישת ויקם וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויבן עלי כי יהוה קרא לנער: ויאמר עלי לשמואל לך שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר יהוה כי שמע עבדך וילך שמואל וישכב במקומו: ויבא יהוה ויציב ויקרא כפעם בפעם שמואל שמואל ²⁵ ויאמר שמואל דבר כי שמע עבדך:

¹¹ ויאמר יהוה אל שמואל הנה אנכי עשה דבר בישראל אשר כל שמעו תצלינה שתי אוזניו: ביום ההוא אקים אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו ¹² הקל וכלה: והגדת לו כי שפט אני את ביתו עד עולם ¹³ אשר ידע כי מקלים אל להם בניו ולא כהה כם: ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי ¹⁴ בזבח ובמנחה עד עולם: וישכב שמואל עד הבקר ¹⁵ וישכם בבקר ויפתח את דלתות בית יהוה ושמואל ירא מהגיד את המראה אל עלי: ויקרא עלי את שמואל ¹⁶ ויאמר שמואל בני ויאמר הנני: ויאמר מה הדבר אשר דבר אליך אל נא תבחר ממני כה יעשה לך אלהים וכה יוסיף אם תבחר ממני דבר מכל הדבר אשר דבר אליך: ויגד לו שמואל את כל הדברים ולא כחד ממנו ויאמר יהוה הוא ¹⁸ הטוב בעיני יעשה:

³⁵ ויגדל שמואל ויהוה היה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה: ויסף יהוה להראה ^{21,19} בשלה כי נגלה יהוה אל שמואל: ^ב וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא ליהוה ^{ועלי זקן מאד ובניו הלכו הלוך והקע דרכם לפני יהוה}:

⁴⁰ והיו בימים ההם ויקבצו פלשתים על ישראל למלחמה: ויצא ישראל לקראתם ^{4,א} למלחמה ויחנו על ^{אבן העזר} ופלשתים חנו באפק: ויערכו פלשתים לקראת ישראל ותט ^{המלחמה} וינגף ^{איש} ישראל לפני פלשתים ויכו במערכה בשדה כארבעת אלפים איש: ויבא העם אל המחנה ויאמרו זקני ישראל למה נגפנו ³

I,27 יהוה: אל הנער הזה התפללתי ויתן יהוה לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו:
 28 וגם אנכי השאלתיהו ליהוה כל הימים אשר היה הוא שואל ליהוה ויתניחתי-
 שם ל-פני יהוה:

5	2,6	יהוה ממית ומחיה	ותתפלל תנה ותאמר	2,א
		מוריד שואל ויעל:	עלץ לבי ביהוה	
	7	יהוה מוריש ומעשיר	רמה קרני ביהוה	
		משפיל אף מרומם:	רחב פי על אויבי	
	8	מקים מעפר דל	כי שמחתי בישועתך:	
10		מאשפת ירים אביון	אין קדוש כיהוה	2
		להושיב עם נדיבים	כי אין אל בלתיך	
		וכסא כבוד ינחלם	ואין צור כאלהינו:	
		כי ליהוה מצקי ארץ	אל תרבו תדברו גבהה גבהה	3
		וישת עליהם תבל:	יצא עתק מפיכם	
15	9	רגלי חסיד יישמר	כי אל דעות יהוה	
		ורשעים בחשך ידמו	ולא נתכנו עללות:	
		כי לא בכח יגבר איש:	קשת גברים חתים	4
		יהוה יתנו מריב יין	ונכשלים אזורו חיל:	
		עליון בשמים ירעם	שבעים בלחם נשכרו	ה
20		יהוה ידין אפסי ארץ	ורעבים חדלו עיבד	
		ויתן עז למלכו	עקרה ילדה שבעה	
		וירם קרן משיחו:	ורבת בנים אמללה:	
		ויהוה את פני עלי הכהן:	וית-לך - הרמתה - והנער היה משרת את יהוה את פני עלי הכהן:	11

- 12 ובני עלי בני בליעל לא ידעו את יהוה ומשפט הכהנים - כי את העם:
 14,13 כל איש זבח זבח ובא נער הכהן כבשל הבשר והמזולג שלש השנים בידו: והכה
 בכיור או בדוד או בקלחת או בפרור כל אשר יעלה המזולג יקח הכהן ל-ז כבה
 15 יעשו לכל ישראל הבאים שם לזבח ליהוה בשלה: גם בטרם יקטרון את החלב
 ובא נער הכהן ואמר לאיש הזבח תנה בשר לצלות לכהן ולא יקח ממך בשר
 16 מבשל כי אם חי: ויאמר אליו האיש קטר יקטרון כיום החלב וקח לך כאשר
 17 תאוה נפשך ואמר לא כי עתה נתן ואם לא לקחתי בחזקה: ותהי חטאת
 30 הנערים גדולה מאד את פני יהוה כי נאצו האנשים את מנחת יהוה:
 19,18 ושמואל משרת את פני יהוה נער חגור אפור בר: ומעיל קמן תעשה לו
 כ אמו והעלתה לו מימים ימימה בעלותה את אישה לזבח את זבח הימים: וברך
 עלי את אלקנה ואת אשתו ואמר יש-לם יהוה לך זרע מן האשה הזאת תחת
 21 השאלה אשר ה-שאלה: ליהוה והלך למקומו: ויפקד יהוה את חנה ותרד
 35 ועוד שלשה בנים ושתי בנות ויגדל הנער שמואל עם יהוה:
 23,22 ועלי זקן מאד ושמע את כל אשר יעשון בניו לכל ישראל: ויאמר להם
 24 למה תעשון כדברים האלה אשר אנכי שמע מאת כל העם: אל בני כי לוא
 כה טובה השמעה אשר אנכי שמע מעברים עם יהוה: אם יחטא איש לאיש ופלל
 אלהים ואם ליהוה יחטא איש מי יתפלל לו ולא ישמעו לקול אביהם כי חפץ
 40 יהוה להמיתם: והנער שמואל הלך וגדל וטוב גם עם יהוה וגם עם אנשים:
 27 ויבא איש אלהים אל עלי ויאמר אליו כה אמר יהוה הנגלה נגלית אל

- מקטן ועד גדול וישלחו להם עפלים: וישלחו את ארון האלהים עקרון ויהי כבוא ארון האלהים עקרון ויועקו העקרנים לאמר הסבו אלי את ארון אלהי ישראל להמיתני ואת עמי: וישלחו ויאספו את כל סרני פלשתים ויאמרו שלחו את ארון אלהי ישראל וישב למקומו ולא ימית אתי ואת עמי כי היתה מהומת מות בכל העיר כבדה מאד יד האלהים שם: והאנשים אשר לא מתו קפו בעפלים ותעל שועת העיר השמים:
- ויהי ארון יהוה בשדה פלשתים שבעה חדשים ותשרץ ארצם עכברים: ויקראו פלשתים לכהנים ולקסמים לאמר מה נעשה לארון יהוה הודיענו במה נשלחנו למקומו: ויאמרו אם משלחים אתם את ארון אלהי ישראל אל תשלחו אתו ריקם כי השב תשיבו לו אשם אז תרפאו ונודע לכם למה לא תסור ידו מכם: ויאמרו מה האשם אשר נשיב לו ויאמרו מספר סרני פלשתים חמשה עפלי זהב - כי מנפה אחת לכבם ולסרניכם: ועשיתם - צלמי עכבריכם המשתיתם את הארץ ונתתם לאלהי ישראל כבוד אולי יקל את ידו מעליכם ומעל אלהיכם ומעל ארצכם: ולמה תכבדו את לבבכם כאשר כבדו מצרים ופרעה את לבם הלוא כאשר התעלל בהם וישלחום וילכו: ועתה קחו ועשו עגלה חדשה אחת ושתי פרות עלות אשר לא עלה עליהם על ואסרתם את הפרות בעגלה והשיבתם בניהם מאחריהם הביתה: ולקחתם את ארון יהוה ונתתם אתו אל העגלה ואת כלי הזהב אשר השבתם לו אשם תשימו בארגו מצדו ושלחתם אתו והלך: וראיתם אם דרך גבולו יעלה בית שמש הוא עשה לנו את הרעה הגדולה הזאת ואם לא וידענו כי לא ידו ננעה בנו מקרה הוא היה לנו:
- ויעשו האנשים כן ויקחו שתי פרות עלות ויאסרום בעגלה ואת בניהם כלו בבית: וישמו את ארון יהוה אל העגלה: וישרנה הפרות בדרך על דרך בית שמש במסלה אחת הלכו הלך וגעו ולא סרו ימין ושמאלו וסרני פלשתים הלכים אחריהם עד גבול בית שמש: ובית שמש קצרים קציר חטים בעמק וישאו את עיניהם ויראו את הארון וישמחו לקראתו: והעגלה באה אל שדה יהושע בית השמשי ותעמד שם וישמו שם עמה אבן גדולה ויבקעו את עצי העגלה ואת הפרות העלו עלה ליהוה: וחמשה סרני פלשתים ראו וישבו עקרון ביום ההוא: ויעד אבן הגדולה אשר הניחו עליה את ארון יהוה עד היום הזה בשדה יהושע בית השמשי: ולא חדו בני יכניהו באנשי בית שמש כי ראו בארון יהוה ויד ביהם שבעים איש ויתאבלו העם כי הכה יהוה בעם מכה גדולה: ויאמרו אנשי בית שמש מי יוכל לעמד לפני יהוה האלהים הקדוש הזה ואל מי יעלה מעלינו: וישלחו מלאכים אל יושבי קרית יערים לאמר השבו פלשתים את ארון יהוה רדו העלו אתו אליכם:
- ויבאו אנשי קרית יערים ויעלו את ארון יהוה ויבאו אתו אל בית אבינדב בגבעה ואת אלעזר בנו קדשו לשמר את ארון יהוה:

6,11 (א) ואת הארגו ואת עכברי הזהב ואת צלמי מחריהם

(ב) 7 ויהוה ואת הארגו אשר אתו אשר בו כלי זהב וישמו אל האבן הגדולה ואנשי בית שמש העלו עלות ויבחו וזבחים ביום ההוא ליהוה:

(ג) 17 ואלה מחרי הזהב אשר השיבו פלשתים אשם ליהוה לאשדוד אחר לעזת אחר לאשקלון אחר לנת אחר לעקרון אחר: ועכברי הזהב מספר כל ערי פלשתים לחמשת הסרנים מעיר מבצר ועד כפר הפרזי

(ד) 19 חמשים אלף איש

- 4 יהוה היום לפני פלשתים נקחה אלינו משלה את ארון -אלהינו- וי-צא בקרבנו
 4 וישענו מכף איבינו: וישלח העם שלה וישאו משם את ארון - יהוה - ו-שני
 ה בני עלי עם ארון - האלהים חפני ופינחס: ויהי כבוא ארון - יהוה אל המחנה
 6 וירעו כל ישראל תרועה גדולה ויהם הארץ: וישמעו פלשתים את קול התרועה
 5 ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת במחנה העברים וידעו כי ארון יהוה
 7 בא אל המחנה: ויראו הפלשתים כי אמרו אלהי-הם בא-ו -אליהם- אל המחנה
 8 ויאמרו אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול שלשם: אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים
 9 האדירים האלה אלה הם האלהים המכים את מצרים בכל מכה -ו-ב-דבר: התחזקו
 והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים
 10 ונלחמתם: וילחמו פלשתים וינגף ישראל וינסו איש לאהליו ותהי המכה גדולה
 11 מאד ויפל מישראל שלשים אלף רגלי: וארון אלהים נלקח ושני בני עלי מתו
 חפני ופינחס:
 12 וירץ איש בנימני- מהמערכה ויבא שלה ביום ההוא ומדיו קרעים ואדמה
 13 על ראשו: ויבוא והנה עלי ישב על הכסא -ב-יד- השער- -מצפה- ה-דרך כי היה
 14 לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותועק כל העיר: וישמע עלי
 16 את קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא ויגד לעלי: ויאמר
 האיש אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה
 17 היה הדבר בני: ויען המבשר ויאמר גם ישראל לפני פלשתים וגם מנפה גדולה
 18 היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני ופינחס וארון האלהים נלקחה: ויהי כהזכירו
 את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית ב-יד השער ותשבר מפרקתו וימת כי
 20 זקן האיש וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה:
 19 וכלתו אשת פינחס הרה ללת ותשמע את השמועה אל הלקח ארון האלהים
 2 וימת חמיה ואישה ותכרע ותלד כי נהפכו עליה צריה: וכעת מותה ותדברנה
 21 הנצבות עליה אל תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא שתה לבה: ותקרא לגער
 25 אי כבוד לאמר גלה כבוד מישראל אל הלקח ארון האלהים ואל חמיה ואישה:
 5.2.א ופלשתים לקחו את ארון האלהים ויבאהו מאבן העזר אשדודה: ויקחו
 3 פלשתים את ארון האלהים ויבאו אתו בית דגון ויצינו אתו אצל דגון: וישכימו
 אשדודים ממחרת ויבאו בית דגון ויראו- והנה דגון נפל -ע-ל פניו ארצה לפני
 4 ארון יהוה ויקחו את דגון וישבו אתו למקומו: ויהי כי ה-שכימו בבקר ממחרת
 והנה דגון נפל -ע-ל פניו ארצה לפני ארון יהוה וראש דגון ושתי כפות ידיו כרתות
 ה אל המפתן רק -גו- נשאר עליו: על כן לא ידרכו כהני דגון וכל הבאים בית
 6 דגון על מפתן דגון באשדוד עד היום הזה: ותכבד יד יהוה אל האשדודים וישמם
 7 ויך אתם בעפלים את אשדוד ואת גבוליה: ויראו אנשי אשדוד כי כן ואמרו לא
 8 ישב ארון אלהי ישראל עמנו כי קשתה ידו עלינו ועל דגון אלהינו: וישלחו
 35 ויאספו את כל סרני פלשתים אליהם ויאמרו מה נעשה לארון אלהי ישראל
 ויאמרו גת יסב ארון אלהי ישראל וינסבו את ארון אלהי ישראל:
 9 ויהי אחרי הסבו אתו ותהי^ה בעיר מהומה גדולה מאד ויך את אנשי העיר

(2) 4:4 ישב הכרבים

(3) ו.עלי בן תשעים ושמונה שנה ועיניו קמה ולא יכול לראות:

(7) 22 ותאמר גלה כבוד מישראל כי נלקח ארון האלהים:

(2) 5:2 יד יהוה

וַיֹּאמְרוּ הָעָם לְשֹׁמֵעַ בְּקוֹל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי אִם מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ: וַהֲיִינוּ 8,19
גַּם אֲנַחְנוּ כְּכָל הַגּוֹיִם וּשְׁפָטְנוּ מַלְכֵנוּ וַיֵּצֵא לַפְּנִינֹו וּנְלַחֵם אֶת מַלְחַמְתָּנוּ: וַיִּשְׁמַע 21
שְׁמוּאֵל אֶת כָּל דְּבָרֵי הָעָם וַיְדַבֵּר בְּאָזְנוֹ יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל שִׁמַּע 22
בְּקוֹלָם וְהַמְלִכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל לֵבֹו אִישׁ לְעֵירוֹ:

5

וַיְהִי אִישׁ מִגִּבְעָתָ׃ בֶּן יִמִּין וּשְׁמוֹ קִישׁ בֶּן אֲבִיאל בֶּן צְרוּר בֶּן בְּכוֹרֵת בֶּן אֶפְיָת אִ׃
אִישׁ יֶבֶן יִמִּינִי גִבּוֹר חֵיל: וְלוֹ הָיָה בֶּן וּשְׁמוֹ שָׁאוּל בַּחּוֹר וְטוֹב וְאִין אִישׁ מִבְּנֵי 2a
יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ: וַתֵּאבְדְּנָה הָאֲתָנוֹת לְקִישׁ אֲבִי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר קִישׁ אֶל שָׁאוּל 3
בְּנוֹ קָח נָא אֶתְךָ אֶת אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לֶךְ בְּקֶשׁ אֶת הָאֲתָנֹת: וַיַּעֲבֵר- בַּהֲרֹ 4
אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֵר- בְּאַרְצֵן שְׁלֹשָׁה וְלֹא מִצְאוּ וַיַּעֲבֵרוּ בְּאַרְצֵן שְׁעָלִים וְאִין וַיַּעֲבֵר- בְּאַרְצֵן 10
יִמִּינִי וְלֹא מִצְאוּ:

הִמָּה בָּאוּ בְּאַרְצֵן צוֹף וּשְׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר עָמָו לָכֶה וּנְשׁוּבָה פֶּן יַחְדֹּל הֹ
אֲבִי מִן הָאֲתָנוֹת וְדָאֵן לָנוּ: וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה נָא אִישׁ אֱלֹהִים בַּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ 6
נִכְבַּד כָּל אֲשֶׁר יְדַבֵּר בָּא יִבָּא עִתָּהּ נִלְכֶּה שָׁם אֹולִי יִגִּיד לָנוּ אֶת דְּרַכְנוֹ אֲשֶׁר 7
הִלְכֵנוּ עָלֶיהָ: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ וְהִנֵּה נִלְךְ וְזִמָּה נִבְיָא לְאִישׁ כִּי הִלָּחַם אֹול מִכְּלִינוֹ 15
וַתִּשׁוּרָה אִין לְהַבְיָא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים מָה אֲתָנוּ: וַיֹּסֵף הַנַּעֲרַ לַעֲנוֹת אֶת שָׁאוּל וַיֹּאמֶר 8
הִנֵּה נִמְצָא בִּידֵי רַבַּע שָׁקֶל כֶּסֶף וְנִתְּתָה- לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וְהִגִּיד לָנוּ אֶת דְּרַכְנוֹ: 9
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ טוֹב דְּבַרְךָ לָכֶה וּלְכֹו אֶל הַעִיר אֲשֶׁר שָׁם אִישׁ י
הָאֱלֹהִים:

הִמָּה עָלִים בְּמַעֲלָה הָעִיר וְהִמָּה מִצְאוּ נַעֲרוֹת יִצְאוֹת לִשְׂאֵב מַיִם וַיֹּאמְרוּ לָהֶן 11
הִישׁ בּוֹה הָרָאָה: וַתַּעֲנִינָה אוֹתָם וַתֹּאמְרֶנָּה יֵשׁ הִנֵּה לַפְּנִינִים- הָאֵ׃ עִתָּה כ- הַיּוֹם 12
בָּא לְעִיר כִּי זִבַּח הַיּוֹם לַעַם בְּבִמָּה: כִּבְאֲכֶם הָעִיר כֵּן תִּמְצְאוּן אֹתוֹ בְּטָרֶם יַעֲלֶה 13
הַבְּמָתָה לֹאכֹל כִּי לֹא יֹאכֹל הָעָם עַד בָּאוּ כִּי הוּא יִבְרַךְ הַזֹּבֵחַ אַחֲרָי כֵּן יֹאכֹלוּ
הַקֶּרְאִים וְעִתָּה עָלוּ כִּי אֹתוֹ כַּהֲיּוֹם תִּמְצְאוּן אֹתוֹ: וַיַּעֲלוּ הָעִיר הִמָּה בָּאִים בַּתּוֹךְ 14
הַשְּׁעָר וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל יֹצֵא לְקִרְאָתָם לַעֲלוֹת הַבְּמָה: וַיְהִי וְגָלָה אֶת אָזְן שְׁמוּאֵל יוֹם טו
אַחֲרֵי לַפְּנִי בּוֹא שָׁאוּל לְאֹמְרִי: כַּעַת מִחֵר אֲשַׁלַּח אֵלֶיךָ אִישׁ מֵאַרְצֵן בְּנִימִן וּמִשְׁחַתּוֹ 16
לְגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעַ אֶת עַמִּי מִיַּד פְּלִשְׁתִּים כִּי רָאִיתִי אֶת -עַנִּי- עַמִּי כִּי
בָּאָה צָעֲקָתוֹ אֵלַי: וּשְׁמוּאֵל רָאָה אֶת שָׁאוּל וַיְהִי וְעָנָהּ הִנֵּה הָאִישׁ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי 17
אֵלֶיךָ זֶה יַעֲצֹר בְּעַמִּי: וַיִּגֹּשׁ שָׁאוּל אֶת שְׁמוּאֵל בַּתּוֹךְ הַשְּׁעָר וַיֹּאמֶר הִגִּידָה נָא לִי 18
אִי זֶה בֵּית הָרָאָה: וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶת שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אֲנִכִּי הָרָאָה עָלָה לַפְּנִי הַבְּמָה 19
וְאֲכַלְתָּ- עַמִּי הַיּוֹם וּשְׁלַחְתִּיךָ בְּבִקְרָ וְכָל אֲשֶׁר בִּלְבַבְךָ אֲנִיד לָךְ: וְלֹאֲתָנוֹת הָאֲבֹדוֹת כ
לָךְ הַיּוֹם שְׁלֹשַׁת יָמִים אֶל תִּשָּׁם אֶת לְבָדְךָ לָהֶם כִּי נִמְצְאוּ וְלָמִי כָל חֲמֹדֵי יִשְׂרָאֵל
הֲלוֹא לָךְ וְלִכְל בֵּית אֲבִיךָ: וַיַּעַן שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הֲלוֹא בֶּן יִמִּינִי אֲנִכִּי מִקְטָנִי שְׁבַטִי 21
יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁחַתִּי הַצַּעֲרָה מְכָל מִשְׁפְּחוֹת שְׁבַטִי בְּנִימִן וְלָמָּה דְּבַרְתָּ אֵלַי
כַּדְּבַר הַזֶּה:

וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת שָׁאוּל וְזֹאת נַעֲרוֹ וַיְבִיֵּאם לִשְׁכֹּתָהּ וַיִּתֵּן לָהֶם מְקוֹם בְּרָאשׁ 22
הַקֶּרְוִאִים וְהִמָּה כְּשִׁלְשָׁם אִישׁ: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל לִטְבַּח תִּנְּה אֶת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר נָתַתִּי 23
לָךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ שִׁים אֶתָּה עִמָּךְ: וַיִּרֶם הַטְּבַח אֶת הַשּׁוֹק וְהָאִלִּיָּה וַיִּשָּׂם 24
לַפְּנֵי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַנִּשְׂאָר שִׁים לַפְּנִיךָ אֲכַל כִּי לְמוֹעֵד שְׁמָרוּ לָךְ לֹאכֹל עַם

9,2b (a) מִשְׁכָּמוֹ וּמַעֲלָה גִבָּה מְכָל הָעָם

9 (b) לַפְּנִינִים בִּישְׂרָאֵל כִּה אָמַר הָאִישׁ בִּלְכּוֹתוֹ לְדַרוֹשׁ אֱלֹהִים לָכֹו וּנְלַכָּה עַד הָרָאָה כִּי לְנִבְיָא הַיּוֹם
יִקְרָא לַפְּנִינִים הָרָאָה:

- 7,2 ויהי מיום שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים והיו עשרים שנה
 3 ויפנו כל בית ישראל אחרי יהוה: ויאמר שמואל אל כל בית ישראל לאמר
 4 אז בכל לבבכם אתם שבים אל יהוה הסירו את אלילי הנכר מתוכם והעשירות
 4 והכינו לבבכם אל יהוה ועבדהו לברו ויצל אתכם מיד פלשתים: ויסירו בני
 5 ישראל את הבעלים ואת העשירות ויעבדו את יהוה לבדו: ויאמר שמואל קבצו
 6 את כל ישראל המצפתה ואתפלל בעדכם אל יהוה: ויקבצו המצפתה וישאבו מים
 וישפכו לפני יהוה ויצומו ביום ההוא ויאמרו - חטאנו ליהוה וישפט שמואל את
 בני ישראל במצפה:
 7 וישמעו פלשתים כי התקבצו בני ישראל המצפתה ויעלו סרני פלשתים אל
 8 ישראל וישמעו בני ישראל ויראו מפני פלשתים: ויאמרו בני ישראל אל שמואל
 9 אל תחרש ממנו מועק אל יהוה אלהינו ויושיענו מיד פלשתים: ויקח שמואל טלה
 חלב אחד ויעלה^א עולה כליל ליהוה ויועק שמואל אל יהוה בעד ישראל ויענהו
 י יהוה: ויהי שמואל מעלה העולה ופלשתים נגשו למלחמה בישראל וירעם יהוה
 11 בקול גדול ביום ההוא על פלשתים ויהם וינגפו לפני ישראל: ויצאו אנשי ישראל
 12 מן המצפה וירדפו את פלשתים ויכום עד מתחת לבית כר: ויקח שמואל אבן
 15 אחת וישם בין המצפה ובין ה^בשנה ויקרא את שמה אבן העזר ויאמר יעדה יתה
 13 כי עזרנו יהוה: ויפגעו הפלשתים ולא יספו עוד לבוא בנגבול ישראל ותהי יד
 14 יהוה בפלשתים כל ימי שמואל: ותשבנה הערים אשר לקחו פלשתים מאת ישראל
 לישראל מעקרון ועד גת ואת גבולן הציל ישראל מיד פלשתים ויהי שלום בין
 20 ישראל ובין האמרי:
 16,א וישפט שמואל את ישראל כל ימי חייו: והלך מדי שנה בשנה וסבב בית
 17 אל והגלגל והמצפה ושפט את ישראל את כל המקומות האלה: ותשבנתו הרמתה
 כי שם ביתו ושם שפט את ישראל ויבן שם מזבח ליהוה:
 8,2,א ויהי כאשר זקן שמואל וישם את בניו שפטים לישראל: ויהי שם בנו הבכור
 3 יואל ושם משנהו אביה שפטים בבאר שבע: ולא הלכו בניו בדרכי^ב ויטו אחרי
 4 הבעע ויקחו שחר ויטו משפט: ויתקבצו כל זקני ישראל ויבאו אל שמואל הרמתה:
 5 ויאמרו אליו הנה אתה זקנת ובניך לא הלכו בדרכיך עתה שימה לנו מלך לשפטנו
 ככל הגוים:
 6 וירע הדבר בעיני שמואל כאשר אמרו תנה לנו מלך לשפטנו ויתפלל שמואל
 7 אל יהוה: ויאמר יהוה אל שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך כי לא
 8 אתך מאסו כי אתי מאסו ממלך עליהם: ככל המעשים אשר עשו^ג ל- מיום העלתי
 אותם ממצרים ועד היום הזה ויעבדו אלהים אחרים כן המה עשים גם
 9 לך: ועתה שמע בקולם אך כי העד תעיד בהם והגדת להם משפט המלך אשר
 35 ימלך עליהם:
 11,י ויאמר שמואל את כל דברי יהוה אל העם השאלים מאתו מלך: ויאמר זה
 יהיה משפט המלך אשר ימלך עליכם את בניכם יקח ושם לו במרכבתו ובפרשיו
 12 ורצו לפני מרכבתו: ולשום לו שרי אלפים ושרי חמשים ולחרש חרישו ולקצר
 13 קצירו ולעשות כלי מלחמתו וכלי רכבו: ואת בנותיהם יקח לרקחות ולטבחות
 14,ט ולאפות: ואת שדותיהם ואת כרמיהם וזיתיהם הטובים יקח ונתן לעבדיו: וזרעיהם
 16 וכרמיהם יעשר ונתן לסריסיו ולעבדיו: ואת עבדיהם ואת שפחותיהם ואת ב^דקריהם
 17 הטובים ואת חמוריהם יקח ועשה למלאכתו: צאנכם יעשר ואתם תהיו לו לעבדים:
 18 וועקתם ביום ההוא מפני מלככם אשר בחרתם לכם ולא יענה יהוה אתכם
 ביום ההוא:

לביטו: וגם שאול הלך לביתו גבעתה וילכו עמו **בני-החיל אשר נגע אלהים** 10,26
בלבם: ובני בליעל אמרו מה ישענו זה ויבזוהו ולא הביאו לו מנחה: 27

ויהי כמח-ד-ש | ויעל נחש העמוני ויחן על יביש גלעד ויאמרו כל אנשי א, 11
 5 יביש אל נחש כרת לנו ברית ונעבדך: ויאמר אליהם נחש העמוני בזאת אכרות
 לכם בנקור לכם כל עין ימין ושמתי חרפה על כל ישראל: ויאמרו אליו **אנשי-** 3
 יביש הרף לנו שבעת ימים וגשלחה מלאכים בכל גבול ישראל ואם אין מושיע
 אתנו ויצאנו אליך:
 ויבאו המלאכים גבעת שאול וידברו הדברים באוני העם וישאו כל העם 4
 10 את קולם ויבכו: והנה שאול בא אחרי הבקר מן השדה ויאמר שאול מה לעם כי ה
 יבכו ויספרו לו את דברי אנשי יביש: ותצלח רוח אלהים על שאול **כשמעו את** 6
 הדברים האלה ויחר אפו מאד: ויקח צמד בקר וינתחוו וישלח בכל גבול ישראל 7
 ביד המלאכים לאמר אשר איננו יצא אחרי שאול **כה יעשה לבקרו ויפל פחד**
 יהוה על העם ויץ-עקו- כאיש אחד: ויפקדם בבוקר⁸: ויאמר- למלאכים הבאים 9,8^a
 15 **כה תאמרון לאיש יביש גלעד מחר תהיה לכם תשועה** **כחם השמש ויבאו**
 המלאכים ויגידו לאנשי יביש וישמחו: ויאמרו אנשי יביש מחר נצא אליכם ועשיתם
 לנו ככל הטוב בעיניכם:
 ויהי ממחרת וישם שאול את העם שלשה ראשים ויבאו בתוך המחנה 11
 באשמרת הבקר ויכו את **בני-עמון עד חם היום ויהי הנשארים ויפצו ולא נשארו**
 20 **בם שנים יחד: ויאמר העם אל שמואל מי האמר שאול ימלך עלינו תנו האנשים**
ונמיתם: ויאמר שאול לא יומת איש ביום הזה כי היום עשה יהוה תשועה 13
בישראל: ויאמר שמואל אל העם לכו ונלכה הגלגל ונחדש שם המלוכה: וילכו 14, 10
 כל העם הגלגל וימלכו שם את שאול לפני יהוה בגלגל ויזבחו שם זבחים שלמים
 לפני יהוה וישמח שם שאול וכל אנשי ישראל עד מאד:

25 ויאמר שמואל אל כל ישראל הנה שמעתי בקלכם לכל אשר אמרתם לי א, 12
 ואמליך עליכם מלך: ועתה הנה המלך מתהלך לפניכם ואני זקנתי ושבת י ובני 2
 הנם אתכם ואני התהלכתי לפניכם מנערי עד היום הזה: הנני ענו בי נגד יהוה 3
 ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי ואת מי עשקתי את מי רצותי
 30 ומיד מי לקחתי כפר ואעלים עיני בו **ענו בי- ואשיב לכם: ויאמרו לא עשקתנו** 4
 ולא רצותנו ולא לקחת מיד איש מאומה: ויאמר אליהם עד יהוה בכם ועד ה 5
 משיחו היום הזה כי לא מצאתם בידי מאומה ויאמר- **עד: ויאמר שמואל אל** 6
 העם **לאמר עד- יהוה אשר עשה את משה ואת אהרן ואשר העלה את אבותיכם**
מארץ מצרים:
 35 ועתה התיצבו ואשפטה אתכם לפני יהוה **ואגידה לכם- את כל צדקות** 7
 יהוה אשר עשה אתכם ואת אבותיכם: כאשר בא יעקב מצרים **ויעגום מצרים-** 8
 ויועקו אבותיכם אל יהוה וישלח יהוה את משה ואת אהרן **ויוציאו את אבותיכם**
 9 **ממצרים וישיבם- במקום הזה: וישכחו את יהוה אלהיהם וימכר אתם ביד כיסרא**
שר צבא- בין מלך- חצור וביד פלשתים וביד מלך מואב וילחמו בם: ויועקו אל 1
 40 **יהוה ויאמר- חטאנו כי עזבנו את יהוה ונעבד את הבעלים ואת העשתרות**
 ועתה הצילנו מיד איבינו ונעבדך: וישלח יהוה את ירבעל ואת **ברק- ואת יפתח** 11

11,7 (א) ואחר שמואל

ויהיו בני ישראל שלש מאות אלף ואיש יהודה שלשים אלף 8^b (ב)

כה, 9 הקראים: ויאכל שאול עם שמואל ביום ההוא: וירדו מהבמה העיר -וירכדו ל-שאול על הגג | וישכ-ב:

- 26 ויהי בעלות השחר ויקרא שמואל אל שאול הנגה^א לאמר קומה ואשלחך ויקם
27 שאול ויצאו שניהם * החוצה: המה יורדים בקצה העיר ושמואל אמר אל שאול
א, 10 אמר לעזר ויעבר לפנינו * ואתה עמד כיום ואשמיעך את דבר אלהים: ויקח
שמואל את פך השמן ויצק על ראשו וישקהו ויאמר הלא -משחך יהוה לנגיד על
עמו על ישראל ואתה תעצר בעם יהוה ואתה תושיענו מיד איביו וזה לך האות-
2 כי משחך יהוה על נחלתו לנגיד: בלכתך היום מעמדי ומצאת שני אנשים
עם קבורת רחל בנבול בנימן ואמרו אליך נמצאו האתנות אשר הלכת
לבקש והנה נטש איביך את דברי האתנות ודאג לכם לאמר מה אעשה לבני:
3 וחלפת משם והלאה ובאת עד אלון תבור ומצאוך שם שלשה אנשים עלים אל
האלהים בית אל אחד נשא שלשה גדיים ואחד נשא שלשת כ-לובי: לחם ואחד
ה. 4 נשא נבל יין: ושאלו לך לשלום ונתנו לך שתי -ככרות- לחם ולקחת מידם: אחר
כן תבוא אל נבעת האלהים אשר שם נציב- פלשתים ויהי כבאך שם העיר
ופגעת חבל נבאים ירדים מהבמה ולפניהם נבל ותף וחליל וכנור והמה מתנבאים: 15
7.6 וצלחה עליך רוח יהוה והתנבית עמם ונהפכת לאיש אחר: והיה כי תבאינה
8 האתות האלה לך עשה -כל- אשר תמצא ירך כי האלהים עמך: וירדת לפני
הגלגל והנה אנכי ירד אליך להעלות עלות לזבח זבחי שלמים שבעת ימים תוחל
עד בואי אליך והודעתי לך את אשר תעשה:
9 ויהי- כהפנתו שכמו ללכת מעם שמואל^א ויבאו כל האתות האלה ביום
ההוא: ויבא- *משם הנבעתה והנה חבל נבאים לקראתו ותצלח עליו רוח אלהים
11 ויתנבא בתוכם: ויהי כל יודעו מאתמול שלשם ויראו והנה עם נבאים נבא ויאמר
12 העם איש אל רעהו מה זה היה לבן קיש הגם שאול בנביאים: ויען איש משם
13 ויאמר ומי אביהם על כן היתה למשל הגם שאול בנביאים: ויכל מהתנבות ויבא
14 הבייתה: ויאמר דוד שאול אליו ואל נערו אן הלכתם ויאמר לבקש את האתנות
טו ונראה כי אין ונבוא אל שמואל: ויאמר דוד שאול הנידה נא לי מה אמר לכם
16^א שמואל: ויאמר שאול אל דודו הגד הניד לנו כי נמצאו האתנות:^ב

- 18.17 ויצעק שמואל את העם אל יהוה המצפה: ויאמר אל בני ישראל כה אמר
יהוה אלהי ישראל אנכי העליתי את ישראל ממצרים ואציל אתכם מיד מצרים
30 ומיד כל הממלכות הלחצים אתכם: ואתם היום מאסתם את אלהיכם אשר הוא
19 מושיע לכם מכל רעותיכם וצרותיכם ותאמרו ל-א- כי מלך תשים עלינו ועתה
כ התיצבו לפני יהוה לשבטיכם ולאלפיכם: ויקרב שמואל את כל שבטי ישראל
21 וילכד שבט בנימן: ויקרב את שבט בנימן למשפחת-ו ותלכד משפחת המטרי
35 -ויקריבו את משפחת המטרי לנברים- וילכד שאול בן קיש ויבקשהו ולא נמצא:
22 ושאלו עוד ביהוה הבא * הלם -ה-איש ויאמר יהוה הנה הוא נחבא אל הכלים:
23 וירצו ויקחהו משם ויתיצב בתוך העם ויגבה מכל העם משכמו ומעלה:
24 ויאמר שמואל אל כל העם הראיתם אשר בחר בו יהוה כי אין כמהו בכל
כה העם יומשחהו למלך: וירצו כל העם ויאמרו יחי המלך: וידבר שמואל אל העם את
משפט המלכה ויכתב בספר וינח לפני יהוה וישלח שמואל את כל העם איש
40

(א) 10.9 ויהפך לו אלהים לב אחר

(ב) 16^ב ואת דבר המלכה לא הניד לו אשר אמר שמואל

העם הנמצאים עמו כשש מאות איש: ושאל ויונתן בנו והעם הנמצא עמם 13,16
 יושבים בגבע בנימן ופלשתים חנו במכמש: ויצא המשחתים ממחנה פלשתים שלשה 17
 ראשים הראש אחד יפנה אל דרך עפרה אל ארץ שועל: והראש אחד יפנה דרך 18
 בית חרון והראש אחד יפנה דרך הגבע- הנשקף על גי הצבעים המדברה: 19
 וחרש לא ימצא בכל ארץ ישראל כי אמר- פלשתים פן יעשו העברים חרב או 5
 חנית: וירדו כל ישראל הפלשתים ללשוש איש את מחרשתו ואת אֶתוֹ ואת קרדמו כ
 ואת ד-ר-בני: והיתה למחרשות ולאתים 21
 ולהקרדמים ולהציב הדרבן: והיה ביום מלחמת-מכמש- ולא נמצא חרב וחנית 22
 ביד כל העם אשר את שאול ואת יונתן ותמצא לשאול וליונתן בנו: ויצא מצב 23
 פלשתים אל מעבר מכמש: 10

ויהי היום ויאמר יונתן בן שאול אל הנער נשא כליו לכה ונעברה אל מצב א. 14,1
 פלשתים אשר מעבר הלו ולאביו לא הגיד: ושאל יושב בקצה הגבעה תחת 2
 הרמון אשר בַּמִּגְדָּן והעם אשר עמו כשש מאות איש: ואחיה בן אחטוב אחי 3
 אי כבוד בן פינחס בן עלי כהן יהוה בשלה נשא אפוד והעם לא ידע כי הלך 15
 יונתן: ובין המעברות אשר בקש יונתן לעבר על מצב פלשתים שן הסלע מהעבר 4
 מזה ושן הסלע מהעבר מזה ושם האחד בוצץ ושם האחד סנה: השן האחד - ה
 מצפון מול מכמש והאחד מנגב מול גבע: ויאמר יהונתן אל הנער נשא כליו 6
 לכה ונעברה אל מצב הערלים האלה אולי יעשה יהוה לנו כי אין ליהוה מעצור
 להושיע ברב או במעט: ויאמר לו נשא כליו עשה כל אשר -לבבך -נְטָה ל- 7
 הנני עמך כלבבך -לבב-: ויאמר יהונתן הנה אנחנו עברים אל האנשים ונגלינו 8
 אליהם: אם כה יאמרו אלינו דמו עד הגיענו אליכם ועמדנו תחתינו ולא נעלה 9
 אליהם: ואם כה יאמרו עלו עלינו ועלינו כי נתנם יהוה בידנו וזה לנו האות: 1
 ויגלו שניהם אל מצב פלשתים ויאמרו פלשתים הנה ה-ע-כ-ברים יצאים מן החרים 11
 אשר התחבאו שם: ויענו אנשי המצב- את יונתן ואת נשא כליו ויאמרו עלו 25
 אלינו ונודיעה אתכם דבר ויאמר יונתן אל נשא כליו עלה אחרי כי נתנם יהוה
 ביד ישראל: ויעל יונתן על ידיו ועל רגליו ונשא כליו אחריו ויפ-ג-ו לפני יונתן 13
 ויפ-ג-ו ונשא כליו ממותת אחריו: ותהי המכה הראשנה אשר הכה יונתן ונשא 14
 כליו כעשרים איש: ותהי חרדה במחנה ו-בשדה ו-כל העם המצב והמשחתים 15
 חרדו גם המה ותרגו הארץ ותהי לחרדת אלהים: 30
 ויראו הצפים לשאול בגבעת בנימן והנה ה-מחנה- נמוג -הלם- והלם: ויאמר 17,16
 שאול לעם אשר אתו פקדו נא וראו מי הלך מעמנו ויפקדו והנה אין יונתן ונשא
 כליו: ויאמר שאול לאחיה הגישה -האפוד כי הוא היה נשא את האפוד- ביום 18
 ההוא -לפני- בני ישראל: ויהי עד דבר-שאול אל הכהן וההמון אשר במחנה 19
 פלשתים וילך הלוך ורב ויאמר שאול אל הכהן אסף ירך: ויועק שאול וכל העם כ 35
 אשר אתו ויבאו עד המלחמה והנה היתה חרב איש ברעהו מהומה גדולה מאד:
 והעברים -אשר- היו לפלשתים כאתמול שלשום אשר עלו עמם במחנה -סבבו- 21
 גם המה להיות עם ישראל אשר עם שאול ויונתן: וכל איש ישראל המתחבאים 22
 בהר אפרים שמעו כי נסו פלשתים וידבקו גם המה אחריהם במלחמה: ויושע 23
 יהוה ביום ההוא את ישראל והמלחמה עברה את בית און וכל העם היה עם 40
 שאול כעשרת אלפים איש ותהי המלחמה נפוצת בהר אפרים:

—*—*—*—

- 12,12 ואת שמואל ויצל אתכם מיד אויביכם מסביב ותשבבו בטח: ותראו כי נחש מלך בני עמון בא עליכם ותאמרו לי לא כי מלך ימלך עלינו ויהוה אלהיכם מלכם: ועתה הנה המלך אשר בחרתם - והנה נתן יהוה עליכם מלך: אם תיראו את יהוה ועבדתם אתו ושמעתם בקולו ולא תמרו את פי יהוה והיתם גם אתם וגם המלך אשר מלך עליכם אחר יהוה אלהיכם: ואם לא תשמעו בקול יהוה ומריתם 5 את פי יהוה והיתתה יד יהוה בכם וב-מלכם לה-אביד-כם: גם עתה התיצבו וראו את הדבר הגדול הזה אשר יהוה עשה לעיניכם: הלא קציר חטים היום אקרא אל יהוה ויתן קלות ומטר ודעו וראו כי רעתכם רבה אשר עשיתם בעיני יהוה 10 לשאול לכם מלך: ויקרא שמואל אל יהוה ויתן יהוה קלת ומטר ביום ההוא ויירא כל העם מאד את יהוה ואת שמואל: ויאמרו כל העם אל שמואל התפלל בעד עבדיך אל יהוה אלהיך ואל נמות כי יספנו על כל חטאתינו רעה לשאל לנו מלך: 15 ויאמר שמואל אל העם אל תיראו אתם עשיתם את כל הרעה הזאת אך אל תסורו מאחרי יהוה ועבדתם את יהוה בכל לבבכם: ולא תסורו - אחרי ההוא אשר לא יועילו ולא יצילו כי תהו המה: כי לא יטש יהוה את עמו בעבור שמו 15 הגדול כי הואיל יהוה לעשות אתכם לו לעם: גם אנכי חלילה לי מחטא ליהוה מחדל להתפלל בעדכם והוריתי אתכם בדרך המזובה והישרה: אך יראו את יהוה ועבדתם אתו באמת בכל לבבכם כי ראו את אשר הגדל עמכם: ואם הרע 20 תרעו גם אתם גם מלכם תספו:

20

- 13,2 ויבחר לו שאול שלשת אלפים איש- מישראל ויהיו עם שאול אלפים במכמש ובהר בית אל ואלף היו עם יונתן ב-נו- בגבעת בנימין ויתר העם שלח איש לאהליו: ויד יונתן את נציב פלשתים אשר בגבע וישמעו פלשתים [לאמר 3 -פשעו העברים] ושאול תקע בשופר בכל הארץ: וכל ישראל שמעו לאמר הכה שאול את נציב פלשתים וגם נבאש ישראל בפלשתים ויצעקו העם אחרי שאול: 25 ופלשתים נאספו להלחם עם ישראל שלשת- אלף רכב וששת אלפים פרשים ועם כחול אשר על שפת הים לרב ויעלו ויחנו במכמש קדמת בית און: ואיש ישראל ראה- כי צר לו כי נגש - ויתחבאו העם במערות ובחוריים ובסלעים ובצרחים ובברות: ועם רב- עברו את הירדן ארץ גד וגלעד 7 ושאול עודנו בגלגל וכל העם חרדו מ-אחריו: וי-חל- שבעת ימים למועד 8 אשר -אמר- שמואל ולא בא שמואל הגלגל ויפץ העם מעליו: ויאמר שאול הגשו אלי העלה והשלמים ויעל העלה: ויהי ככלתו להעלות העלה והנה שמואל 9 בא ויצא שאול לקראתו לברכו: ויאמר שמואל מה עשית ויאמר שאול כי ראיתי כי נפץ העם מעלי ואתה לא באת למועד הימים ופלשתים נאספים מכמש: 10 ואמר עתה ירדו פלשתים אלי הגלגל ופני יהוה לא חליתי ואתאפק ואעלה העלה: 11 ויאמר שמואל אל שאול נסכלת י-א- שמרת את מצות יהוה אלהיך אשר צוך כי עתה הכין יהוה את ממלכתך אל ישראל עד עולם: ועתה ממלכתך לא תקום בקש יהוה לו איש כלבבו ויצוהו יהוה לנגיד על עמו כי לא שמרת 14 טו את אשר צוך יהוה: ויקם שמואל ויעל מן הגלגל -וילך לדרכו ויתר העם עלה אחרי שאול לקראת עם המלחמה ויבא מן הגלגל- גבעת בנימן ויפקד שאול את 40

—+3+—

(א) 13,א בן שנה שאול במלכו ו.... שנה מלך על ישראל

(ב) 4 הגלגל

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל שְׂאוּל אֲתִי שְׁלַח יְהוָה לְמַשְׁחֹךְ לְמֶלֶךְ עַל עַמּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל.^{15.א}
 וְעַתָּה שִׁמַּע לְקוֹל דְּבָרֵי יְהוָה: כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פִּקְדְּתִי אֶת אִשָּׁר עָשָׂה עִמָּלֶךְ
 לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שָׁם לוֹ בְּדֶרֶךְ בַּעֲלָתוֹ מִמְּצָרִים: עַתָּה לֶךְ וְהִכִּיתָ אֶת עִמָּלֶךְ
 וְהִחְרַמְתָּ וְאֵת כָּל אִשָּׁר לוֹ וְלֹא תַחֲמַל עָלָיו וְהִמַּתָּה מֵאִישׁ עַד אִשָּׁה מְעוֹלָל וְעַד
 יוֹנֵק מִשׁוּר וְעַד שֶׁה מִגְמֹל וְעַד חֲמוּר: וּשְׁמַע שְׂאוּל אֶת הָעָם וּפִקְדָם בַּיַּמ־לֶאֱמֹם.⁴
 מֵאֵתִים אֶלֶף רִגְלִיָּם: וַיָּבֹא שְׂאוּל עַד עִיר עִמָּלֶךְ וַיֵּאָרֶב בְּנַחֲל: וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל
 הַקִּינִי לָכֵן סָרוּ רַדּוֹ מִתּוֹךְ עִמָּלֶכִי כִּי אֶסְפֹּךְ עִמּוֹ וְאֵתָּה עֲשִׂיתָה חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל בַּעֲלֹתָם מִמְּצָרִים וְיֹסֵר קִינִי מִתּוֹךְ עִמָּלֶךְ: וַיֵּךְ שְׂאוּל אֶת עִמָּלֶךְ מִיַּד־אֱלֹהִים.⁷
 בּוֹאֵךְ שׁוֹר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מִצְרִים: וַיִּתְּפֹשׂ אֶת אֹגֶן מֶלֶךְ עִמָּלֶךְ הִי וְאֵת כָּל הָעָם
 הַחֲרִים לְפִי חָרֵב: וַיַּחֲמַל שְׂאוּל וְהָעָם עַל אֹגֶן וְעַל מִיטְבַּח הַצֶּאֱנָן וְהַבֶּקֶר הַשְׂמָנִים.⁹
 וְהַכְרִים וְעַל כָּל הַטּוֹב וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם וְכָל הַמֶּלֶאכָה גִּבּוֹה וְנִמְאָסֶת-
 הַחֲרִימוֹ:
 וַיְהִי דָבָר יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל לֵאמֹר: נִחַמְתִּי כִּי הִמְלַכְתִּי אֶת שְׂאוּל לְמֶלֶךְ כִּי
 שָׁב מֵאַחֲרֵי וְאֵת דְּבָרֵי לֹא הָקִים וַיִּצָּר לְשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל יְהוָה כָּל הַלַּיְלָה: וַיִּשְׁכַּם
 שְׁמוּאֵל לְקִרְאָת שְׂאוּל בְּבֹקֶר וַיִּגַּד לְשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בֹּא שְׂאוּל הִכְרַמְתָּהּ וְהִנֵּה הָרָצִיב.¹⁵
 לוֹ יָד וְיֹסֵב וַיַּעֲבֹר וַיִּרֶד הַגִּלְגָּל: וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל אֶל שְׂאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שְׂאוּל בְּרוּךְ
 אַתָּה לַיהוָה הַקִּימְתִּי אֶת דְּבָרֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וּמָה קוֹל הַצֶּאֱנָן הַזֶּה בְּאוֹנִי
 וְקוֹל הַבֶּקֶר אֲשֶׁר אֲנֹכִי שֹׁמֵעַ: וַיֹּאמֶר שְׂאוּל מִעִמָּלֶכִי הַבִּיאוּם אֲשֶׁר חָמַל
 הָעָם עַל מִיטְבַּח הַצֶּאֱנָן וְהַבֶּקֶר לְמַעַן זָבַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֵת הַיּוֹתֵר הִחְרַמְנוּ: וַיֹּאמֶר
 שְׁמוּאֵל אֶל שְׂאוּל הֲרָף וְאִגִּידָה לְךָ אֶת אֲשֶׁר דָּבַר יְהוָה אֵלַי הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ.²⁰
 דָּבָר: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם קָטָן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה וַיִּמְשַׁחךְ
 יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁלַחךְ יְהוָה בְּדֶרֶךְ וַיֹּאמֶר לְךָ וְהִחְרַמְתָּה אֶת הַחֲטָאִים
 אֶת עִמָּלֶךְ וְנִלְחַמְתָּ בּוֹ עַד כְּלוֹתָם: וְלִמָּחָה לֹא שִׁמַּעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וְתַעַשׂ אֶל הַשִּׁלָּל
 וְתַעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל שְׁמוּאֵל אֶכְפֹּךְ שִׁמַּעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה.²⁵
 וְאַלְךָ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר שְׁלַחְנִי יְהוָה וְאֵבִיֹא אֶת אֹגֶן מֶלֶךְ עִמָּלֶךְ וְאֵת עִמָּלֶךְ הִחְרַמְתִּי:
 וַיִּקַּח הָעָם מִהַשִּׁלָּל צֶאֱנָן וּבֶקֶר רֵאשִׁיֹת הַחֶרֶם לְזָבַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּגִּלְגָּל: וַיֹּאמֶר
 שְׁמוּאֵל

הַחֲפִץ לַיהוָה בַּעֲלֹת וּזְבָחִים²³ כִּי חֲטָאת קָסָם מִרִי
 כִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
 הִנֵּה שִׁמַּע מִזְבַּח טוֹב
 לְהַקְשִׁיב מִחֶלֶב אֵילִים:³⁰
 וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל שְׁמוּאֵל חֲטָאתִי כִּי עֲבַרְתִּי אֶת פִּי יְהוָה וְאֵת דְּבָרֶיךָ כִּי יִרְאֵתִי
 אֶת הָעָם וְאִשְׁמַע בְּקוֹלָם: וְעַתָּה שֵׁא נָא אֶת חֲטָאתִי וְשׁוּב עִמִּי וְאִשְׁתַּחֲוֵה לַיהוָה: כֹּה
 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל שְׂאוּל לֹא אֲשׁוּב עִמָּךְ כִּי מֵאִסְתָּה אֶת דְּבָרֵי יְהוָה וַיִּמְאָסךָ יְהוָה.²⁶
 מֵהַיּוֹת מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל: וְיֹסֵב שְׁמוּאֵל לִלְכַּת וַיִּחֲזַק בְּכַנָּף מְעִילוֹ וַיִּקְרַע: וַיֹּאמֶר^{28.27}
 אֵלָיו שְׁמוּאֵל קִרַּע יְהוָה אֶת מִמְלַכְּתְּ יִשְׂרָאֵל מְעִלֶיךָ הַיּוֹם וְנִתְּנָה לְרַעַךְ הַטּוֹב
 מִמָּךְ: וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקֹר וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם: וַיֹּאמֶר^{ל.29}
 חֲטָאתִי עַתָּה כִּבְדֵּנִי נָא נֹגֵד זְקִנִי עִמִּי וְנֹגֵד יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי לַיהוָה
 אֱלֹהֶיךָ: וַיֵּשֶׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרֵי שְׂאוּל וַיִּשְׁתַּחֲוּ שְׂאוּל לַיהוָה:³¹
 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הִנֵּשׁוּ אֵלַי אֶת אֹגֶן מֶלֶךְ עִמָּלֶךְ וְיֵלֶךְ אֵלָיו אֹגֶן מְעַרְבֹת וַיֹּאמֶר³²
 אֹגֶן אֲכֹן סָר מֵרַחֲמוֹת: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל כְּאִשֶּׁר שִׁפְלָה נָשִׁים חָרֶבְךָ כֵּן תִּשְׁכַּל מִנְּשִׁים³³
 אַמֶּךְ וַיִּשְׁפֹּף שְׁמוּאֵל אֶת אֹגֶן לְפָנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל:

- 14,24 ושאל הזיר נזר גדול ביום ההוא ויאל שאל את העם לאמר ארור האיש
 כה אשר יאכל לחם עד הערב ונקמתי מאיבי ולא טעם כל העם לחם: ויער היה-
 26 על פני השרה: ויבא העם אל היער והנה הלך דב-ד ואין משי-ב ידו אל פיו
 27 כי ירא העם את השבעה: ויונתן לא שמע בהשביע אביו את העם וישלח את
 5 קצה המטה אשר בידו ויטבל אותה ביערת הרבש וישב ידו אל פיו ותא-א-נה
 28 עיניו: ויען איש מהעם ויאמר השבע השביע אביך את העם לאמר ארור האיש
 29 אשר יאכל לחם היום: ויאמר יונתן עכר אבי את הארץ ראו נא כי ארו עיני
 30 כי טעמתי מעט דבש הזה: אף כי לוא אכל אכל היום העם משלל איביו אשר
 31 מצא כי עתה רבתה ה-מכה בפלשתים: ויכו ביום ההוא בפלשתים ב-מכמש
 32 עד הלילה ויעף העם מאד: ויע-ט העם אל ה-שלל ויקחו צאן ובקר ובני בקר
 33 וישחטו ארצה ויאכל העם על הדם: ויגידו לשאל לאמר הנה העם חמאים ליהוה
 34 לאכל על הדם ויאמר בנדרתם גלו אלי ה-לם אבן גדולה: ויאמר שאל פצו בעם
 ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו ואיש שיהו ושחטתם בזה ואכלתם ולא
 תחטאו ליהוה לאכל אל הדם ויגשו כל העם איש איש-אשר בידו ליהוה וישחטו
 15 לה שם: ויבן שאל מזבח ליהוה אתו החל לבנות מזבח ליהוה:
 36 ויאמר שאל נדרה אחרי פלשתים לילה ונ-ה בהם עד אור הבקר ולא
 נשאר בהם איש ויאמרו כל הטוב בעיניך עשה ויאמר ל-כהן ה-קרבה הלם את-
 37 הא-פור: וישאל שאל באלהים הארד אחרי פלשתים התתנם ביד ישראל ולא
 38 ענהו ביום ההוא: ויאמר שאל גשו הלם כל פנות העם ודעו וראו ב-ה היתה
 39 החטאת הזאת היום: בי חי יהוה המושיע את ישראל כי אם ישנ-ה ביונתן בני
 40 כי מות ימות ואין ענהו מכל העם: ויאמר אל כל ישראל אתם תהיו לעבר אחד
 ואני ויונתן בני יהיה לעבר אחד ויאמרו העם אל שאל הטוב בעיניך עשה:
 41 ויאמר שאל יהוה אלהי ישראל למה לא ענית את עבדך היום אם יש בי או
 ביהונתן בני העון הזה יהוה אלהי ישראל הבה אורים ואם ישנו בעמך ישראל-
 42 הבה ה-מ-ים וילכד יונתן ושאל והעם יצאו: ויאמר שאל הפילו ביני ובין יונתן
 25 בני את אשר ילכד יהוה ימות ויאמר העם אל שאל לא יהיה הדבר הזה ויחזק
 43 שאל מהעם ויפילו בינו ובין יונתן בנו: וילכד יונתן: ויאמר שאל אל יונתן
 הגידה לי מה עשית ויגד לו יונתן ויאמר טעמתי בקצה המטה אשר ביד
 44 מעט דבש הנני אמות: ויאמר שאל כה יעשה ל-י אלהים וכה יוסיף כי מות
 30 מה תמות יונתן: ויאמר העם אל שאל היונתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה
 הזאת בישראל יהוה אם יפל משערת ראשו ארצה כי עם אלהים עשה היום
 46 הזה ויפרו העם את יונתן ולא מת: ויעל שאל מאחרי פלשתים ופלשתים הלכו
 למקומם:
 47 ושאל לכד המלוכה על ישראל וילחם סביב בכל איביו במואב ובבני עמון
 48 ובאדום ובמלכי צובה ובפלשתים ובכל אשר יפנה י-ש-ע: ויעש חיל ויך את
 עמלק ויצל את ישראל מיד שמהו:
 49 ויהיו בני שאל יונתן ויש-י ומלכישוע ושם שתי בנותיו שם הבכירה מרב
 50 ושם הקטנה מיכל: ושם אשת שאל אחינעם בת אחימעץ ושם שר צבאו אבינר
 40 בן נר דוד שאל: וקיש אבי שאל ונר אבי אבנר בנ-א אביאל:
 52 ותהי המלחמה חזקה על פלשתים כל ימי שאל וראה שאל כל איש גבור
 וכל בן היל ויאספיהו אליו:

איש ויירד אלי: אם יוכל להלחם אתי והפני והיינו לכם לעבדים ואם אני אוכל
לו והכתיו והייתם לנו לעבדים ועבדתם אתנו: ויאמר הפלשתי אני תרפתי את
מערכות ישראל היום הזה תנו לי איש ונלחמה יחד: וישמע שאול וכל ישראל
את דברי הפלשתי האלה ויחתו ויראו מאד:

5 ודוד בן איש אפרתי הזה מבית לחם יהודה ושמו ישי ולו שמנה בנים
והאיש בימי שאול זקן בא ב-שנ-ים: וילכו שלשת בני ישי הגדלים - אחרי שאול
למלחמה ושם שלשת בניו אשר הלכו במלחמה אליאב הבכור ומשנהו אבינדב
והשלשי שמה: ודוד הוא הקטן ושלשה הגדלים הלכו אחרי שאול: ודוד הלך
ושב מעל שאול לרעות את צאן אביו בית לחם: ויגש הפלשתי השכם והערב
ויתניב ארבעים יום: ויאמר ישי לדוד בנו קח גא לאחיך אופת הקליא הזה
ועשרה יהלחם הזה והרץ המחנה לאחיך: ואת עשרת חריצי החלב האלה תביא
לשר האלף ואת אחיך תפקד לשלום ואת עקבתם תקח: ושאול והמה וכל איש
ישראל כעמק האלה נלחמים עם פלשתים: וישכם דוד בבקר ויטש את הצאן
על שמר וישא וילך כאשר צוהו ישי ויבא המעגלה והחיל - יצא אל המערכה
והרעו במלחמה: ותערך ישראל ופלשתים מערכה לקראת מערכה: ויטש דוד את
הכלים מעליו על יד שומר הכלים וירץ המערכה ויבא וישאל לאחיו לשלום:
והוא מדבר עמם והנה איש הבנים עולה גלית הפלשתי שמו מנת ממערב-ות
פלשתים וידבר כדברים האלה וישמע דוד: וכל איש ישראל בראותם את האיש
וינסו מפניו וייראו מאד: ויאמר איש ישראל הראיתם האיש העלה הזה כי לתרף
את ישראל עלה והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך עשר גדול ואת בתו יתן
לו ואת בית אביו יעשה חפשי בישראל: ויאמר דוד אל האנשים העמדים עמו לאמר
מה יעשה לאיש אשר יכה את הפלשתי הלו והסיר חרפה מעל ישראל כי מי הפלשתי
הערל הזה כי תרף מערכות אלהים חיים: ויאמר לו העם כדבר הזה לאמר כה
יעשה לאיש אשר יכנו: וישמע אליאב אחיו הגדול בדברו אל האנשים ויחר אף
אליאב בדוד ויאמר למה זה ירדת ועל מי נטשת מעט הצאן ההנה במדבר אני
ידעתי את זדנך ואת רע לבבך כי למען ראות המלחמה ירדת: ויאמר דוד מה
עשיתי עתה הלוא דבר הוא: ויסב מאצלו אל מול אחר ויאמר כדבר הזה וישבהו
העם דבר כדבר הראשון:

30 וישמעו הדברים אשר דבר דוד ויגדו לפני שאול ויקחהו: ויאמר דוד אל
שאול אל יפל לב אד-ני- עליו עבדך ילך ונלחם עם הפלשתי הזה: ויאמר שאול
אל דוד לא תוכל ללכת אל הפלשתי הזה להלחם עמו כי נער אתה והוא איש מלחמה
מנעריו: ויאמר דוד אל שאול רעה היה עבדך לאביו בצאן ובא הארי וי-הדוב
ונשא שה מהעדר: ויצאתי אחריו והכתיו והצלתי מפיו ויקם עלי והחזקתי בזקנו
והכתיו והמיתיו: גם את הארי גם יאת- הדוב הכה עבדך והיה הפלשתי הערל
הזה כאחד מהם כי חרף מערכת אלהים חיים: ויאמר דוד יהוה אשר הצלני מיד
הארי ומיד הדב הוא יצילני מיד הפלשתי הזה ויאמר שאול אל דוד לך ויהוה
ידיה עמך:

38 וילבש שאול את דוד מדיו ו-כ-ובע נחשת על ראשו: ויחר דוד את חרבו
מעל למדיו וי-לא- ללכת -פעם ופעמים- ויאמר דוד אל שאול לא אוכל ללכת
באלה כי לא נסיתי ויס-ים - מעליו: ויקח מקלו בידו ויבחר לו חמשה חלקי
אבנים מן הנחל וישם אתם -בילקוט וקלעו בידו ויגש אל הפלשתי: וילך הפלשתי

(א) 17,38 וילבש אתו שריון

(ב) מ בכלי חרעים אשר לו

15,34 לה, וילך שמואל הרמחה ושאל עלה אל ביתו נבעת שאול: ולא יסף שמואל לראות את שאול עד יום מותו כי התאבל שמואל אל שאול

16,א ויהוה נחם כי המליך את שאול על ישראל: ויאמר יהוה אל שמואל
עד מתי אתה מתאבל אל שאול ואני מאסתי ממלך על ישראל מלא קרנך
5 שמן ולך אשלחך אל ישי בית הלחמי כי ראיתי בבניו לי מלך: ויאמר
שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני ויאמר יהוה עגלת בקר תקח בידך
3 ואמרת לזבח ליהוה באתי: וקראת לישי בזבח ואנכי אודיעך את אשר
4 תעשה ומשחת לי את אשר אמר אליך: ויעש שמואל את אשר דבר יהוה ויבא
ה בית לחם ויחרדו זקני העיר לקראתו ויאמר-י שלם בואך: ויאמר שלום לזבח
ליהוה באתי התקדשו ושמח-תם אתי -היום- ויקדש את ישי ואת בניו ויקרא להם
7.6 לזבח: ויהי בבואם וירא את אליאב ויאמר אך נגד יהוה משיחו: ויאמר יהוה
אל שמואל אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו כי לא -כ-אשר
8 יראה האדם -יראה האלהים- כי האדם יראה לעינים ויהוה יראה ללבב: ויקרא
9 ישי אל אביגדב ויעברוהו לפני שמואל ויאמר גם בזה לא בחר יהוה: ויעבר ישי
י שמה ויאמר גם בזה לא בחר יהוה: ויעבר ישי שבעת בניו לפני שמואל ויאמר
שמואל אל ישי לא בחר יהוה באלה: ויאמר שמואל אל ישי התמו הנערים ויאמר
עוד - הקטן והנה רעה בצאן ויאמר שמואל אל ישי שלחה וקחנו כי לא -ג-ש-ב
12 עד באו פה: וישלח ויביאהו והוא אדמוני עלים יפה עינים וטוב ראי ויאמר
13 יהוה קום משחתו כי זה הוא: ויקח שמואל את קרן השמן וימשח אתו
20 בקרב אחיו ותצלח רוח יהוה אל דוד מהיום ההוא ומעלה ויקם שמואל וילך
הרמחה:

15.14 ורות יהוה סרה מעם שאול ובעתתו רוח רעה מאת יהוה: ויאמרו עבדי
שאול אליו הנה נא רוח אלהים רעה מבעתך: יאמר-י נא - עבדיך לפניך -י-בקשו
25 -לאדנינו- איש ידע -נגן בכנור והיה להיות עליך רוח אלהים רעה ונגן בידו
וטוב לך: ויאמר שאול אל עבדיו ראו נא לי איש מיטיב לנגן והביאתם אלי: ויען
18.17 אחד מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן לישי בית הלחמי ידע נגן וגבור חיל ואיש
מלחמה ונבון דבר ואיש תאר ויהוה עמו: וישלח שאול מלאכים אל ישי ויאמר
19 ב שלחה אלי את דוד בנך אשר בצאן: ויקח ישי חמור -וישם עליו משא- לחם
30 וגאר יין וגדי עווים אחד וישלח ביד דוד בנו אל שאול: ויבא דוד אל שאול
21 ויעמד לפניו ויאהבהו מאד ויהי לו נשא כלים: וישלח שאול אל ישי לאמר
22 יעמד נא דוד לפני כי מצא חן בעיני: והיה להיות רוח אלהים אל שאול ולקח
23 דוד את הכנור ונגן בידו ונחם לשאול וטוב לו וסרה מעליו רוח הרעה:

35 17,א ויאספו פלשתים את מחניהם למלחמה ויאספו שוכה אשר ליהודה ויחנו בין
2 שוכה ובין עזקה באפס דמים: ושאל ואיש ישראל נאספו ויחנו בעמק האלה
3 ויערכו מלחמה לקראת פלשתים: ופלשתים עמדים אל ההר מזה וישראל עמדים
4 אל ההר מזה והגיא ביניהם: ויצא איש הבנים ממ-ערכות פלשתים גלית שמו
ה מנת גבהו שש אמות וזרת: וכובע נחשת על ראשו ושריון שקששים הוא לבוש
6 ומשקל השריון חמשת אלפים שקלים נחשת: ומצ-ת-ת נחשת על רגליו וכידון
7 נחשת בין כתפיו: ויעץ חניתו כמנור ארנים ולהבת חניתו שש מאות שקלים
8 ברזל ונשא הצנה הלך לפניו: ויעמד ויקרא אל מערכת ישראל ויאמר להם
למה תצאו לערך מלחמה הלא אנכי הפלשתי ואתם עבדים לשאול ב-ה-רו לכם

ויהוה עמו: וירא שאול אשר הוא משביל מאד ויגד מפניו: וכל ישראל ויהודה ט. 18,16
אהב את דוד כי הוא יוצא ובא לפני ה-ע-ם:

ויאמר שאול אל דוד הנה בתי הגדולה מרב אתה אתן לך לאשה אך היה 17
לי לבן חיל והלחם מלחמות יהוה ושאול אמר אל תהי ידי בו ותהי בו יד 5
פלשתים: ויאמר דוד אל שאול מי אנכי ומי ח-י ב ישראל כי אהיה חתן 18
למלך: ויהי בעת תת את מרב בת שאול לדוד והיא נתנה לעדריאל המחלתי 19
לאשה:
ותאהב מיכל בת שאול את דוד ויגדו לשאול וישר הדבר בעיניו: ויאמר 21. ב
שאול אתננה לו ותהי לו למוקש ותהי בו יד פלשתים ויאמר שאול אל דוד 10
בשתים תחתן בי היום: ויצו שאול את עבדיו דברו אל דוד בלש לאמר הנה 22
חפץ בך המלך וכל עבדיו אהבוך ועתה התחתן במלך: וידברו עבדי שאול 23
באוני דוד את הדברים האלה ויאמר דוד הנקלה בעיניכם התחתן במלך ואנכי
איש רש ונקלה: ויגדו עבדי שאול לו לאמר כדברים האלה דבר דוד: ויאמר 24 כה
שאול כה תאמרו לדוד אין חפץ למלך במהר כי במאה ערלות פלשתים להנקם 15
באיבי המלך ושאול חשב להפיל את דוד ביד פלשתים: ויגדו עבדיו לדוד את 26 א
הדברים האלה וישר הדבר בעיני דוד להתחתן במלך: ויקם דוד וילך הוא 27
ואגשו ויך בפלשתים מאת- איש ויבא דוד את ערלתיהם וימל-ם למלך
להתחתן במלך ויתן לו שאול את מיכל בתו לאשה: וירא שאול וידע כי יהוה 28
עם דוד ו-כי כל -שרא-ל אהבתהו: ויאסף שאול ל-ירא מפני דוד עוד ויהי שאול 29
איב את דוד כל הימים: ויצאו שרי פלשתים ויהי מדי צאתם שכל דוד מכל עבדי ל
שאול וייקר שמו מאד:

וידבר שאול אל יונתן בנו ואל כל עבדיו להמית את דוד ויהונתן בן שאול 19, א
חפץ בדוד מאד: ויגד יהונתן לדוד לאמר מבקש שאול אבי להמיתך ועתה השמר 25
נא בבקר -ונחבאת יושבת ב-סתר: ואני אצא ועמדתי ליד אבי בשדה אשר אתה 3
שם ואני אדבר בך אל אבי וראיתי מה והגדתי לך: וידבר יהונתן בדוד טוב אל 4
שאול אביו ויאמר אליו אל יחטא המלך בעבדו בדוד כי לוא חטא לך וכי מעשיו
טוב לך מאד: וישם את נפשו בכפו ויך את הפלשתי ויעש יהוה תשועה גדולה ה
לכל ישראל ראתי ותשמח ולמה תחטא בדם נקי להמית את דוד חנם: וישמע 6
שאול בקול יהונתן וישבע שאול חי יהוה אם יומת: ויקרא יהונתן לדוד ויגד לו 7
יהונתן את כל הדברים האלה ויבא יהונתן את דוד אל שאול ויהי לפניו כאתמול
שלשום:
ותוסף המלחמה להיות ויצא דוד וילחם בפלשתים ויך בהם מכה גדולה וינסו 8
מפניו: ותהי רוח -אלהים- רעה אל שאול והוא בביתו יושב וחניתו בידו ודוד 35
מנגן ביד-: ויבקש שאול להכות בחנית בדוד ובקיר ויפטר מפני שאול ויך את
החנית בקיר ודוד גם וימלט: ויהי בלילה ה-הוא וישלח שאול מלאכים אל 11
בית דוד לשמרו -להמיתו בבקר ותגד לדוד מיכל אשתו לאמר אם אינך
ממלט את נפשך הלילה מחר אתה מומת: ותרד מיכל את דוד בעד החלון וילך 12
ויברח וימלט: ותקח מיכל את התרפים ותשם אל המטה ואת כביר העוים שמה 13
מראשתיו ותכס בכנני: וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד ו-אמר- חלה הוא: 14

—*—*—

(א) 18,26^b ולא מלאו הימים

- 17,42 הלך וקרב אל דוד והאיש נשא הצנה לפניו: ויבט הפלשתי ויראה את דוד
 43 ויבוזהו כי היה נער ואדמני עליהם יפה מראה: ויאמר הפלשתי אל דוד הכלב
 44 אנכי כי אתה בא אלי במקלות ויקלל הפלשתי את דוד באלהיו: ויאמר הפלשתי
 מה אל דוד לכה אלי ואתנה את בשרך לעוף השמים ולבהמת השדה: ויאמר דוד
 5 אל הפלשתי אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם יהוה
 46 צבאות אלהי מערכות ישראל אשר תרפת: היום הזה יסגרך יהוה בידי והכתיך
 והסרתי את ראשך מעליך ונתתי פגדך ופגרי: מחנה פלשתים היום הזה לעוף
 47 השמים ולחית הארץ וירעו כל הארץ כי יש אלהים לישראל: וידעו כל הקהל
 הזה כי לא בחרב ובחנית יהושע יהוה כי ליהוה המלחמה ונתן אתכם בידנו:
 48 ויהי כי קם הפלשתי וילך ויקרב לקראת דוד וימהר דוד וירץ המערכה לקראת
 49 הפלשתי: וישלח דוד את ידו אל הכלי ויקח משם אבן אחת- ויקלע ויך את
 הפלשתי אל מצחו ותסבע האבן -בעד הכובע- במצחו ופל על פניו ארצה:
 5 ויחזק דוד מן הפלשתי בקלע ובאבן ויך את הפלשתי וימתהו ותרב אין ביד דוד:
 51 וירץ דוד ויעמד אל הפלשתי ויקח את חרבו וישלפה מתערה וימתהו ויכת
 52 בה את ראשו ויראו הפלשתים כי מת גבורם וינסו: ויקמו אנשי ישראל ויהודה
 15 וירעו וירדפו את הפלשתים עד בואך גת- ועד שערי עקרון ויפלו חללי פלשתים
 53 בדרך -השערים ועד גת ועד עקרון: וישבו בני ישראל מדלק אחרי פלשתים
 54 וישפו את מחניהם: ויקח דוד את ראש הפלשתי ויבאהו ירושלם ואת כליו שם
 באהלו:
 20 וכראות שאול את דוד יצא לקראת הפלשתי אמר אל אבנר שר הצבא בן
 56 מי זה הנער אבנר ויאמר אבנר חי נפשך המלך אם ידעתי: ויאמר המלך שאל
 57 אתה בן מי זה העם: וכשוב דוד מהכות את הפלשתי ויקח אתו אבנר ויבאהו
 58 לפני שאול וראש הפלשתי בירו: ויאמר אליו שאול בן מי אתה הנער ויאמר דוד
 בן עבדך ישי בית הלחמי:
 25 ויהי ככלתו לדבר אל שאול ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד ויאהבו יהונתן
 18,א כנפשו: ויקחהו שאול ביום ההוא ולא נתנו לשוב בית אביו: ויכת יהונתן
 3,2 לדוד ברית באהבתו אתו כנפשו: ויתפשט יהונתן את המעיל אשר עליו ויתנהו
 4 לדוד ומדיו ועד חרבו ועד קשתו ועד חגרו: ויצא דוד בכל אשר ישלחנו שאול
 ה ישיכיל וישמהו שאול על אנשי המלחמה וייטב בעיני כל העם וגם בעיני
 30 עבדי שאול:
 6 ויהי בבואם בשוב דוד מהכות את הפלשתי ותצאנה הנשים מכל ערי
 7 ישראל לשיר -במחלות לקראת שאול המלך בתפים בשמחה ובשלישים: ותענינה
 35 הנשים המשחקות ותאמרן
 הכה שאול באלפיו:
 ודוד ברבכתי:
 8 ויחר לשאול מאד וירע בעיניו הדבר הזה ויאמר נתנו לדוד -הרבבות ולי
 9 נתנו האלפים ועוד לו אך המלוכה: ויהי שאול עוין את דוד מהיום ההוא והלאה:
 ויהי ממחרת ותצלח רוח אלהים רעה אל שאול ויתנבא בתוך הבית ודוד
 40 מנגן בידו כיום ביום והחנית ביד שאול: ויפל שאול את החנית ויאמר אפה
 ביד ובקיר ויסב דוד מפניו פעמים:
 וירא שאול מפני דוד כי היה יהוה עמו ומעם שאול סר: ויסרהו שאול
 13,12 מעמו וישמהו לו שר אלף ויצא ויבא לפני העם: ויהי דוד -בכל רכבו- משיכיל
 14

- וַיִּסְתֵּר דָּוִד בְּשֹׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל הַלֶּחֶם לֵאכֹל׃ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ 20,24
עַל מוֹשְׁבוֹ כַּפֶּעַם כַּפֶּעַם אֶל מוֹשֵׁב הַקִּיר וַיִּקְדֹּם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב אַבְנֵר מִצֵּד שְׂאוֹל
וַיִּפְקֵד מִקּוֹם דָּוִד׃ וְלֹא דִבֶּר שְׂאוֹל מֵאוֹמֶה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרָה הוּא בִלְתִּי 26
מִתְּהוֹר הוּא כִּי לֹא מִתְּהוֹר׃ וַיְהִי מִמַּחֲרַת הַחֹדֶשׁ <בַּיּוֹם> הַשֵּׁנִי וַיִּפְקֵד מִקּוֹם דָּוִד 27
וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל אֶל יְהוֹנָתָן בְּנֵי מְדוּעַ לֹא בָא בֶן יִשָּׁי גַם תִּמּוֹל גַּם הַיּוֹם אֶל הַלֶּחֶם׃ 5
וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת שְׂאוֹל נִשְׂאָל נִשְׂאָל דָּוִד מֵעַמְדִּי עַד בֵּית לֶחֶם׃ וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי נָא 29,28
כִּי זָבַח מִשְׁפַּחָה לָנוּ בַּעִיר וְ<צִו> לִי <אֶחָי> וְעָתָה אִם מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמְלֹמָה
נָא וְאִרְאֶה אֶת אֲחִי עַל כֵּן לֹא בָא אֶל שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּחַר אָף שְׂאוֹל בִּיהוֹנָתָן 6
וַיֹּאמֶר לוֹ בֶּן נָעוּת הַמִּרְדּוֹת הַלֹּוא יִדְעָתִי כִּי <חִבֵּר> אֶתָּה לָבֵן יִשָּׁי לְבִשְׁתֶּךָ וּלְבִשְׁתֵּי
עֲרוֹת אִמְךָ׃ כִּי כָל הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן יִשָּׁי חָיָה עַל הָאֲדָמָה לֹא תִפּוֹן אֶתָּה וּמַלְכוּתְךָ 10
וְעָתָה שְׁלַח וְקַח אֶתָּה אֵלַי כִּי בֶן מוֹת הוּא׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת שְׂאוֹל אָבִיו וַיֹּאמֶר 32
אֵלָיו לְמָה יוֹמֵת מִה עֲשֵׂה׃ וַיִּסְלַח שְׂאוֹל אֶת הַחֲנִית עָלָיו לְהַפְתּוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי 33
קָלָתָהּ <מֵעַם> אָבִיו לְהַמִּית אֶת דָּוִד׃ וַיִּקָּם יְהוֹנָתָן מֵעַם הַשְׁלַחַן בַּחֲרִי אָף וְלֹא 34
אָכַל בַּיּוֹם הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לֶחֶם כִּי נִעְצַב אֶל דָּוִד כִּי הִכְלָמוּ אָבִיו׃
וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשֹּׂדֶה לְמוֹעֵד דָּוִד וְנָעַר קָטָן עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְנָעָר רֵץ 36, לה.
מִצָּא נָא אֶת הַחֲצִים אֲשֶׁר אֲנִי מוֹרֶה הַנָּעַר רֵץ וְהוּא יִרְה הַחֲצִי לְהַעֲבֹר׃ וַיָּבֹא 37
הַנָּעַר עַד מִקּוֹם הַחֲצִי אֲשֶׁר יִרְה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנָּעַר וַיֹּאמֶר הַלֹּוא
הַחֲצִי מִמֶּךָ וְהַלֹּאֲהִי׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנָּעַר מִתְּהוֹר חוֹשֶׁה אֶל תַּעֲמֹד וַיִּלְקֹט 38
נָעַר יְהוֹנָתָן אֶת הַחֲצִים׃ וַיִּבֶּא אֶל אֲדֹנָיו׃ וְהַנָּעַר לֹא יָדַע מֵאוֹמֶה אֶךְ יְהוֹנָתָן 39
וְדָוִד יָדָעוּ אֶת הַדְּבָר׃ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת כְּלָיו אֶל הַנָּעַר אֲשֶׁר לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ 20
הַבֵּיא הָעִיר׃ הַנָּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֲצֶל הָאֶרֶץ וַיִּפֹּל לִפְנֵי אֶרֶצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שְׁלֹשׁ 41
פַּעֲמִים וַיִּשְׁקוּ אִישׁ אֶת רַעְהוֹ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת רַעְהוֹ עַד <הַגִּידֵל>׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן 42
לְדָוִד לֶךְ לְשָׁלוֹם <וְאֲשֶׁר> נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה <יְהוָה יִהְיֶה בֵּינִי וּבֵינְךָ>
וּבֵין זֶרְעִי וּבֵין זֶרְעֶךָ עַד עוֹלָם׃ וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ וַיְהוֹנָתָן בָּא הָעִיר׃ 21, א

21, א

- וַיָּבֹא דָּוִד נִבְּהָ אֶל אַחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיַּחֲרֵד אַחִימֶלֶךְ לִקְרַאת דָּוִד וַיֹּאמֶר לוֹ 2
מְדוּעַ אֶתָּה לְבֹדֶךָ וַאֲיֵשׁ אֵין אֶתָּךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן הַמֶּלֶךְ צִנִּי דִּבֶּר 3
<הַיּוֹם> וַיֹּאמֶר אֵלַי אִישׁ אֶל יָדַע מֵאוֹמֶה אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר אֲנִי שְׁלַחְךָ וְאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ
וְאֵת הַנְּעָרִים וַיִּעַדְתִּי אֶל מִקּוֹם פְּלָנִי אֶלמְנִי׃ וְעָתָה <אִם> יֵשׁ תַּחַת יָדְךָ חֲמִשָּׁה 4
לֶחֶם תִּנֶּה בְיָדִי אוֹ הַנִּמְצָא׃ וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵין לֶחֶם חָל <תַּחַת יָדִי> 30
כִּי אִם לֶחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים אֶךְ מֵאִשָּׁה׃ וַיַּעַן דָּוִד אֶת הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר 6
לוֹ כִּי אִם אִשָּׁה עָצְרָה לָנוּ כְּתַמֵּל שְׁלֹשׁ בְּצִאתִי וַיְהִיו כָּלִי הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ וְאָף
כִּי הַיּוֹם יִקְדֹּשׁ <וְכָלִי> בְּכָלִי׃ וַיִּתֵּן לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ כִּי לֹא הָיָה שֵׁם לֶחֶם כִּי אִם לֶחֶם 7
הַפְּנִים הַמוֹסְרִים מִלִּפְנֵי יְהוָה לְשׁוֹם לֶחֶם חָם בַּיּוֹם הַלִּקְחוּ׃ וְשֵׁם אִישׁ מֵעַבְדֵי 8
שְׂאוֹל בַּיּוֹם הַהוּא נָעַר לִפְנֵי יְהוָה וְשִׁמּוֹ דָּגָן הָאֲדָמִי אֲבִיר הַרְצִים אֲשֶׁר לְשְׂאוֹל׃ 35
וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַחִימֶלֶךְ <רָאָה> הָיִשׁ פֶּה תַּחַת יָדְךָ חֲנִית אוֹ חֶרֶב כִּי גַם חֲרָבִי וְגַם 9
כָּלִי לֹא לִקְחָתִי בְיָדִי כִּי הָיָה דִּבְרַת הַמֶּלֶךְ נְחוּץ׃ וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן חֶרֶב גִּלִּית הַפִּלְשֵׁתִי 1
אֲשֶׁר הָכִיתִי בְּעַמֶּק הָאֵלֶּה הִנֵּה הִיא לִוְטָה בְּשִׁמְלָה אַחֲרֵי הָאִפּוֹד אִם אֶתָּה תִּקַּח
לְךָ קַח כִּי אֵין אַחֲרָת וְזֹלָתָה בֹוֹה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵין כְּמוֹהָ תִּנְגְּנָה לִי׃

40

- וַיִּקָּם דָּוִד וַיִּבְרַח בַּיּוֹם הַהוּא מִפְּנֵי שְׂאוֹל וַיָּבֹא אֶל אַכִּישׁ מֶלֶךְ גֹּת׃ וַיֹּאמְרוּ 12, 11
עַבְדֵי אַכִּישׁ אֵלָיו הַלֹּוא זֶה דָּוִד מֶלֶךְ הָאָרֶץ הַלֹּוא לֹוֹה יַעֲנֵנוּ בַּמַּחְלֹות לֵאמֹר הִבֵּה

טו,19 וישלח שאול את המלאכים לראות את דוד לאמר העלו אתו במטה אלי להמיתו:
 ויבאו המלאכים והנה התרפים אל המטה וכביר העוים מראשתיו: ויאמר שאול
 אל מיכל למה ככה רמיתני ותשלחי את איבי וימלט ותאמר מיכל אל שאול הוא
 אמר אלי שלחני למה אמתך:

5 ודוד ברח וימלט ויבא אל שמואל הרממה ויגד לו את כל אשר עשה לו
 18 שאול וילך הוא ושמואל וישבו בנוית: ויגד לשאול לאמר הנה דוד בנוית ברמה:
 19 וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד וירא-ו את קהלת הנביאים נבאים ושמואל
 21 עמד מ-נצח- עליהם ותהי על מלאכי שאול רוח אלהים ויתנבאו גם המה: ויגדו
 10 לשאול וישלח מלאכים אחרים ויתנבאו גם המה ויסף שאול וישלח מלאכים
 22 שלשים ויתנבאו גם המה: וילך גם הוא הרממה ויבא עד בור הנגד- אשר בש-פי-
 23 וישאל ויאמר איפה שמואל ודוד ויאמר הנה בנוית: וילך מ-שם אל נוית ברמה
 24 ותהי עליו גם הוא רוח אלהים וילך הלך ויתנבא עד באו בנוית ברמה: ויפשט
 גם הוא בגדיו ויתנבא גם הוא לפני שמואל ויפל ערם כל היום ההוא וכל הלילה
 על כן יאמרו הגם שאול בנביאים:

20,א ויברח דוד מנוית ברמה ויבא ויאמר לפני יהונתן מה עשיתי מה עוני ומה
 2 חטאתי לפני אביך כי מבקש את נפשי: ויאמר לו חלילה לך- לא תמות הנה
 לא- יעשה אבי דבר גדול או דבר קטן ולא יגלה את אוני ומדוע יסתיר אבי
 3 ממני את הדבר הזה אין זאת: וישוב- דוד ויאמר ידע ידע אביך כי מצאתי
 20 חן בעיניך ויאמר אל ידע זאת יהונתן פן יעצב ואולם חי יהוה וחי נפשך כי
 4 כפשע בני ובין המות: ויאמר יהונתן אל דוד מה תא-נה נפשך ואעשה לך:
 ה ויאמר דוד אל יהונתן הנה חדש מחר ואנכי ישב לא- אשב עם המלך לאכול
 6 ושלחתי ונסתרתי בשדה עד הערב: אם פקד ופקדני אביך ואמרת נשאל נשאל
 7 ממני דוד לרוץ עד- בית לחם עירו כי זבח הימים שם לכל המשפחה: אם כה
 25 יאמר טוב שלום לעבדך ואם חרה יחרה לו דע כי כלתה הרעה מעמו: ועשית
 8 חסד ע-ם- עבדך כי בבית יהוה הבאת את עבדך עמך ואם יש בי עון המיתני
 9 אתה ועד אביך למה זה תביאני: ויאמר יהונתן חלילה לך כי אם ידע אדע כי
 י כלתה הרעה מעם אבי לבוא עליך ולא אתה אני לך: ויאמר דוד אל יהונתן
 11 מי יגיד לי או מה יענך אביך קשה: ויאמר יהונתן אל דוד לכה ונצא השדה
 12 ויצאו שניהם השדה: ויאמר יהונתן אל דוד עד- יהוה אלהי ישראל כי אחקר
 את אבי בעת מחר: והנה טוב אל דוד ולא אז אשלח אליך וגליתי את אונך:
 13 כה יעשה יהוה ליהונתן וכה יסיף כי ייטב- אל אבי את הרעה עליך וגליתי
 14 את אונך ושלחתיך והלכת לשלום ויהי יהוה עמך כאשר היה עם אבי: וילא-
 טו אם עודני חי וילא- תעשה עמדי חסד יהוה: ואם מות- אמות ו לא תברית את
 35 חסדך מעם ביתי עד עולם וילא-לא- בהכרת יהוה את איבי דוד איש מעל פני
 17,16 האדמה: ויבך-ת-שם- יהונתן מ-עם בית דוד ובקש יהוה מיד איבי דוד: ויוסף
 18 יהונתן להשבע- לדוד באהבתו אתו כי אהבת נפשו אהבו: ויאמר לו יהונתן
 19 מחר חדש ונפקדת כי יפקר מושבך: ושלשת ת-פקד מאד ובאת אל המקום אשר
 כ נסתרת שם ביום המעשה וישבת אצל הא-רגב הלי: ואני אשלש ב-חצים צידה
 21 אורה לשלח לי למטרה: והנה אשלח את הנער לך מצא את החצים אם אמר
 אמר לנער הנה ה-חצי- ממך והנה קחנו ב-באה כי שלום לך ואין דבר חי יהוה:
 23,22 ואם כה אמר לעלם הנה החצי- ממך והלאה לך כי שלחך יהוה: והדבר אשר
 דברנו אני ואתה הנה יהוה ביני ובינך עד עולם:

ביהודה יראים ואף כי נלך קעלה אל מערכות פלשתים: ויוסף עוד דוד לשאול 23.4
 ביהודה ויענהו יהוה ויאמר קום רד קעילה כי אני נתן את פלשתים בידך: וילך ה
 דוד ואנשיו¹⁰ קעילה וילחם בפלשתים וינהג את מקניהם ויך בהם מכה גדולה
 וישע דוד את ישרי קעלה:

5 ויגד לשאול כי בא דוד קעילה ויאמר שאול -סג-ר אתו אלהים בידי כי נסגר 7
 לבוא בעיר דלתים וברית: וישמע שאול את כל העם למלחמה לדרת קעילה לצור 8
 אל דוד ואל אנשיו: וידע דוד כי עליו שאול מחריש הרעה ויאמר אל אביתר 9
 הכהן הנישה האפוד: ויאמר דוד יהוה אלהי ישראל שמע שמע עבדך כי מבקש 1
 שאול לבא אל קעילה לשחת לעיר בעבורי: ⁸ועתה- הירד שאול כאשר שמע 11
 עבדך יהוה אלהי ישראל הגד נא לעבדך ויאמר יהוה ירד: ויאמר דוד הִסְגְרוּ 12
 בעלי קעילה אתי ואת אנשי ביד שאול ויאמר יהוה יסגירו: ויקם דוד ואנשיו 13
 כשש מאות איש ויצאו מקעילה ויתהלכו כאשר יתהלכו ולשאול הגד כי נמלט 14
 דוד מקעילה ויחלל לצאת: וישב דוד במדבר במצדות וישב בהר במדבר ויף 14
 ויבקשהו שאול כל הימים ולא נתנו אלהים בידו:

15 ויִרְאֵה דוד כי יצא שאול לבקש את נפשו ודוד במדבר ויף יִתְחַרְשֶׁה: ויקם 16.10
 ויהונתן בן שאול וילך אל דוד חרשה ויחזק את ידו באלהים: ויאמר אליו אל 17
 תירא כי לא תמצאך יד שאול אבי ואתה תמלך על ישראל ואנכי אהיה לך 18
 למשנה וגם שאול אבי ידע כן: ויכרתו שניהם ברית לפני יהוה וישב דוד יִתְחַרְשֶׁה 18
 ויהונתן הלך לביתו: 20

ויעלו זפים אל שאול הגבעתה לאמר הלוא דוד מסתתר עמנו במצדות 19
 יִתְחַרְשֶׁה בנבעת החכילה אשר מימין הישימון: ועתה לכל אות נפשך המלך לדרת כ
 רד ולנו הסגירו ביד המלך: ויאמר שאול ברכים אתם ליהוה כי חמלתם עלי: 21
 לכו נא הכינו עוד ודעו וראו את מקומו אשר תהיה רגלו -המקרה- שם כי אמר 22
 אלי ערם יערם הוא: וראו ודעו: והלכתי אתכם והיה אם ישנו בארץ ותפשתו 23
 אתו בכל אלפי יהודה: ויקומו וילכו ויפה לפני שאול ודוד ואנשיו במדבר מעון 24
 בערבה אל ימין הישימון: וילך שאול ואנשיו לבקש-ו: ויגדו לדוד וירד הסלע כה 25
 -א-ש-ר- במדבר מעון וישמע שאול וירדף אחרי דוד מדבר מעון: וילך שאול 26
 -ואנשיו- מצד ההר מזה ודוד ואנשיו מצד ההר מזה ויהי דוד נחפו ללכת מפני 30
 שאול ושאול ואנשיו עטרים אל דוד ואל אנשיו לתפשם: ומלאך בא אל שאול 27
 לאמר מהרה ולכה כי פשטו פלשתים על הארץ: וישב שאול מדרך אחרי דוד 28
 וילך לקראת פלשתים על כן קראו למקום ההוא סלע המחלקות:

35 ויעל דוד משם וישב במצדות עין גדי: ויהי כאשר שב שאול מאחרי פלשתים 24.2.א
 ויגדו לו לאמר הגה דוד במדבר עין גדי: ויקח שאול שלשת אלפים איש בחרו 3
 מכל ישראל וילך לבקש את דוד ואנשיו על פני צורי היעלים: ויבא אל גדרות 4
 הצאן על הדרך ושם מערה ויבא שאול להסך את רגליו ודוד ואנשיו בירכתי
 המערה יושבים: ויאמרו אנשי דוד אליו הגה היום אשר אמר יהוה אליך^א

(א) 23.6 ויהי בברח אביתר בן אחימלך אל דוד קעילה אפוד ירד בידו:

(3) ii היסגרי בעלי קעילה בידו

(2) 23 מכל המחבאים אשר יתחבא שם ושבתם אלי אל נכון

21,13 שֹׁאֹל בְּאַלְפֵיָּו וְדוֹד בְּרַבְבַּתִּי: וַיִּשֶׁם דָּוִד אֶת הָרַבִּירִים הָאֵלֶּה בְּלִבָּבוֹ וַיֵּרָא מְאֹד מִפְּנֵי
 14 אֲכִישׁ מֶלֶךְ גֹּת: וַיִּשְׁגֶּה אֶת טַעְמוֹ בַּעֲיֵינֵיהֶם וַיִּתְּהַלֵּל בִּידָם וַיִּתְּ-ף עַל דַּלְתוֹת
 15 הַשַּׁעַר וַיּוֹרֵד רִירוֹ אֶל זִקְנוֹ: וַיֹּאמֶר אֲכִישׁ אֵל עֲבָדָיו הִנֵּה תִרְאוּ אִישׁ מִשְׁתַּנֵּעַ לְמַה
 16 תִּבְיֹאוּ אֹתוֹ אֵלַי: חֹסֶר מִשְׁנָעִים אֲנִי כִי הִבַּאתֶם אֶת זֶה לְהִשְׁתַּנֵּעַ עָלַי הֲזֶה יִבֹּא
 5 אֶל בֵּיתִי:

22,א וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשֶׁם וַיִּמְלֹט אֶל מִצְדַּת עֵדְלָם וַיִּשְׁמְעוּ אַחֲיוֹ וְכָל בֵּית אֲבִיו וַיִּרְדּוּ
 2 אֵלָיו שִׂמְחָה: וַיִּתְּקִבְצוּ אֵלָיו כָּל אִישׁ מִצּוֹק וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר לוֹ נָשָׂא וְכָל אִישׁ מֵר
 3 נֶפֶשׁ וַיְהִי עֲלֵיהֶם לִשְׂרָ וַיְהִיו עִמּוֹ כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ: וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשֶׁם מִצְפֵּה מוֹאָב
 10 וַיֹּאמֶר אֶל מֶלֶךְ מוֹאָב יִשְׁבֹּב נָא אֲבִי וְאֲמִי אִתְּכֶם עַד אֲשֶׁר אֲדַע מַה יַּעֲשֶׂה לִּי
 11.4 אֱלֹהִים: וַיִּתְּ-חֶם אֶת פָּנָיו מֶלֶךְ מוֹאָב וַיֵּשְׁבוּ עִמּוֹ כָּל יְמֵי חַיּוֹת דָּוִד בְּמִצְדוֹתָיו: וַיֹּאמֶר
 גַּד הַנְּבִיא אֶל דָּוִד לֹא תִשָּׁב בְּמִצְפֵּה לָךְ וּבֵאת לָךְ אֶרֶץ יִהוּדָה וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיִּבֹּא
 יַעֲרַת הָרָת:

6 וַיִּשְׁמַע שֹׁאֹל כִּי נֹדַע דָּוִד וַיִּהְיֶה-אֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֹתוֹ וּשְׂאֹל יוֹשֵׁב בְּגִבְעָה תַּחַת
 7 הָאֵשֶׁל בְּרֵמָה וַחֲנִיתוֹ בִּידוֹ וְכָל עֲבָדָיו נֹצְבִים עֲלָיו: וַיֹּאמֶר שֹׁאֹל לְעֲבָדָיו הַנֹּצְבִים
 8 עָלָיו שִׁמְעוּ נָא בְּנֵי יִמִּינִי גַם לְכַלְכֶּם יִתֵּן בֶּן יִשִּׁי שְׂדוֹת וְכִרְמִים וְ-כָלכֶם יִשִּׁים
 9 שְׂרֵי אֲלָפִים וְשְׂרֵי מֵאוֹת: כִּי קִשְׁרַתְּם כָּלכֶם עָלַי וְאִין גִּלָּה אֶת אֲזֹנִי בְּכֶרֶת בְּנֵי עַם
 10 בֶּן יִשִּׁי וְאִין חֶ-מֶלֶךְ מִכֶּם עָלַי וְגִלָּה אֶת אֲזֹנִי כִי הָקִים בְּנֵי אֶת עֲבָדִי עָלַי לְאַרְב
 9 כּוֹס הַזֶּה: וַיַּעַן דָּאג הָאֲדָמִי וְהוּא נֹצֵב עַל עֲבָדֵי שֹׁאֹל וַיֹּאמֶר רֵאִיתִי אֶת בֶּן יִשִּׁי
 10 בֹּא נִבְּהָ אֶל אַחִימֶלֶךְ בֶּן אַחֲטֹיֵב: וַיִּשְׁאַל לוֹ בִּיהוּה וַצִּידָה נָתַן לוֹ וְאֵת חֶרֶב גִּלְתִּי
 הַפִּלְשְׁתִּי נָתַן לוֹ:

11 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא אֶת אַחִימֶלֶךְ בֶּן אַחֲטֹיֵב הַכֹּהֵן וְאֵת כָּל בֵּית אֲבִיו
 12 הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בְּנֵב וַיִּבְּאוּ כָּלם אֶל הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר שֹׁאֹל שִׁמְעוּ נָא בֶּן אַחֲטֹיֵב
 13 וַיֹּאמֶר הַנְּנִי אֲדֹנִי: וַיֹּאמֶר אֶל-יָיִן שֹׁאֹל לְמַה קִּשְׁרַתְּם עָלַי אֵתְהָ וּבֶן יִשִּׁי בַּתְּתֶךְ לוֹ
 14 לֶחֶם וְשֹׁאֹל לוֹ בְּאֱלֹהִים לָקוּם אֵלַי לְאַרְבֵּי כּוֹס הַזֶּה: וַיַּעַן אַחִימֶלֶךְ אֶת
 15 הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר וּמִי בְּכָל עֲבָדֶיךָ כְּדוֹר נֶאֱמָן וַחֲתָן הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׂרֹ-כָּל מִשְׁמַעְתְּךָ וְנִכְבְּד
 16 בְּבִיתְךָ: הַיּוֹם הַחֲלָתִי לְשֹׁאֹל לוֹ בְּאֱלֹהִים חֲלִילָה לִי אֵל יִשֶׁם הַמֶּלֶךְ בְּעֲבָדָיו דְּבַר
 17 וְ-כָּל בֵּית אֲבִי כִי לֹא יָדַע עֲבָדְךָ בְּכָל זֹאת דְּבַר קָטָן אוֹ גָּדוֹל: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
 18 מוֹת תָּמוּת אַחִימֶלֶךְ אֵתְהָ וְכָל בֵּית אֲבִיךָ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְרֹצְעֵים הַנֹּצְבִים עָלָיו סְבוּ
 19 וְהַמִּיתוּ כֹהֲנֵי יְהוָה כִּי גַם יָדָם עִם דָּוִד וְכִי יָדְעוּ כִי בֵּרַח הוּא וְלֹא גָלוּ אֶת אֲזֹנֵיָּם
 18 וְלֹא אָבוּ עֲבָדֵי הַמֶּלֶךְ לְשַׁלַּח אֶת יָדָם לִפְנֵעַ בְּכַהֲנֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְדוּיָג סֹב
 19 וְחַמְּשָׁה אִישׁ נָשָׂא אֶפֶד בָּד: וְאֵת נֵב עֵיר הַכֹּהֲנִים הִכָּה לְפִי חֶרֶב מֵאִישׁ וְעַד
 35 אִשָּׁה מַעוֹלָל וְעַד יוֹנֵק וְשׁוֹר וְחִמּוֹר וְשֶׁה לְפִי חֶרֶב:

21,ב וַיִּמְלֹט בֶּן אַחֵר לְאַחִימֶלֶךְ בֶּן אַחֲטֹיֵב וּשְׁמוֹ אַבִּיתָר וַיִּבְרַח אַחֲרֵי דָוִד: וַיִּגַּד
 22 אַבִּיתָר לְדָוִד כִּי הִרְגָּ שֹׁאֹל אֶת כֹּהֲנֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַבִּיתָר יָדַעְתִּי כּוֹס
 23 הַזֶּה כִּי שֵׁם דוּיָג הָאֲדָמִי כִי הִגִּד יָגִיד לְשֹׁאֹל אֲנִכִּי וְ-כָּתִבְתִּי בְּכָל נֶפֶשׁ בֵּית
 40 אֲבִיךָ: שִׁבָּה אֹתִי אֶל תִּירָא כִּי אֲשֶׁר יִבְקֹשׁ אֶת נַפְשִׁי יִבְקֹשׁ אֶת נַפְשִׁי: כִּי
 מִשְׁמַרְתָּ אֵתְהָ עַמְדִּי:

23,א וַיִּגְדּוּ לְדָוִד לֵאמֹר הִנֵּה פִלְשְׁתִּים גִּלְחָמִים בַּקְעִילָה וְהֵמָּה שָׂסִים אֶת הַגִּרְנוֹת:
 2 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בִּיהוּה לֵאמֹר הָאֵלֶּךְ וְהַכִּיתִי בַּפִּלְשְׁתִּים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל דָּוִד לָךְ
 3 וְהַכִּיתָ בַּפִּלְשְׁתִּים וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת קַעֲלִיָּה: וַיֹּאמְרוּ אֲנָשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹּה

- מהמדבר לברך את אדנינו ויִכָּעַט בהם: והאנשים טבים לנו מאד ולא הכלמנו ט, 25
ולא פקדנו מאומה כל ימי התהלכנו אתם בדיותנו בשדה: חומה היו עלינו 16
גם לילה גם יומם כל ימי היותנו עמם רעים הצאן: ועתה דעי וראי מה תעשי 17
כי כלתה הרעה אל אדנינו ועל כל ביתו והוא בן בליעל מדבר אליו: ותמהר 18
אביגיל ותקח מאתים לחם ושנים נבלי יין וחמש צאן עשוות וחמש סאים קלי 5
ומאה צִמְקִים ומאתים דבלים ותשם על החמרים: ותאמר לנעריה עברו לפני הנני 19
אחריכם באה ולאישא נבל לא הגידה: וְהָיָא רכבת על החמור וירדת בסתר כ
ההר והנה דוד ואנשיו ירדים לקראתה ותפגש אתם: ודוד אמר אך לשקר שמרתי 21
את כל אשר לזה במדבר ולא נפקד מכל אשר לו מאומה וישב לי רעה תחת
טובה: כה יעשה אלהים ל־דוד וכה יסיף אם אשאיר מכל אשר לו עד אור 10
הבקר משתין בקיר:
ותרא אביגיל את דוד ותמהר ותרד מעל החמור ותפל לפני דוד על יִפְיָה 23
ותשתחו ארץ | ~ על רגליו ~ ותאמר בי אני אדני העון ותדבר נא אמתך באזניך 24
ושמע את דברי אמתך: אל נא ישים אדני את לבו אל איש הבליעל הזה על כה
נבל כי כשמו כן הוא נבל שמו ונבלה עמו ואני אמתך לא ראיתי את נערי 15
אדני אשר שלחת: ועתה אדני חי יהוה וחי יהוה אשר מפניך יהוה מבוא בדמים 26
והושע ידך לך ועתה יהיו כנבל איביך והמבקשים אל אדני רעה: ועתה הברכה 27
הזאת אשר הביאתי: שפחתך לאדני ונתנה לנערים המתהלכים ברגלי אדני: שא 28
נא לפשע אמתך כי עשה יעשה יהוה לאדני בית נאמן כי מלחמות יהוה אדני
נלחם ורעה לא תמצא בך מימך: וְיָקָם אדם לרדפך ולבקש את נפשך והיתה 20
נפש אדני צרורה בצרור החיים את יהוה אלהיך ואת נפש איביך יקלענה בתוך
כף הקלע: והיה כי יעשה יהוה לאדני ככל אשר דבר את הטובה עליך וצִנֹּן ל
לנגיד על ישראל: ולא תהיה ואת לך לפוקה ולמכשול לב לאדני ~לשפך דם 31
חנם ולהושיע יד~ אדני לו והיטב יהוה לאדני וזכרת את אמתך: ויאמר דוד 32
לאביגיל ברוך יהוה אלהי ישראל אשר שלחך היום הזה לקראתי: וברוך טעמך 25
וברוכה את אשר כלתני היום הזה מבוא בדמים והושע ידי לי: ואולם חי יהוה 34
אלהי ישראל אשר מנעני מהרע אתך כי לולי מהרת ותבאִי לקראתי כי אם
גותר לנבל עד אור הבקר משתין בקיר: ויקח דוד מידה את אשר הביאה לו לה
ולה אמר עלי לשלום לביתך ראי שמעתי בקולך ואשא פניך: ותבא אביגיל אל 36
נבל והנה לו משתה בביתו כמשתה המלך ולב נבל טוב עליו והוא שבר עד 30
מאד ולא הגידה לו דבר קטן וגדול עד אור הבקר: ויהי בבקר בצאת היין מנבל 37
ותגד לו אשתו את הדברים האלה וימת לבו בקרבו והוא היה לאבן: ויהי כעשרת 38
~ימים ויגף יהוה את נבל וימת:
וישמע דוד כי מת נבל ויאמר ברוך יהוה אשר רב את ריב חרפתי מיד 39
נבל ואת עבדו חשך מרעה ואת רעת נבל השיב יהוה בראשו וישלח דוד וידבר 35
באביגיל לקחתה לו לאשה: ויבאו עבדי דוד אל אביגיל הכרמלה וידברו אליה כ
לאמר דוד שלחנו אליך לקחתך לו לאשה: ותקם ותשתחו אפים ארצה ותאמר 41
הנה אמתך לשפחה לרחץ רגלי עבדי אדני: ותמהר ותקם אביגיל ותרכב על 42
החמור וחמש נערותיה ~הלכת לרגלה ותלך אחרי מלאכי דוד ותהי לו לאשה:
40 ואת אחינעם לקח דוד מיוזעאל ותהיין גם שתיהן לו לנשים: ושאל נתן את 44-43
מיכל בתו אשת דוד לפלטי בן ליש אשר מגלים:

ויבאו הנָפִים אל שאול הגבעתה לאמר הלוא דוד מסתתר ~עמנו~ בגבעת א, 26
החכילה על פני הישימון: ויקם שאול וירד אל מדבר זיף ואתו שלשת אלפים 2

- 24,7 הגה אנכי נתן את איב־ך בידך ועשית לו כאשר יטב בעיניך־ ויאמר לאנשיו חלילה לי מיהוה אם אעשה את הדבר הזה לאדני למשיח יהוה לשלח ידי בו כי משיח יהוה הוא: וימנע דוד את אנשיו בדברים ולא נתנם לקום אל שואל־ 8^a
ויקם דוד ויכרת את כנף המעיל אשר לשאול בלט: ויהי אחרי כן ויך לב דוד 6.ה^b
אתו על אשר כרת את יִנְנָה־המעיל־ אשר לשאול: 5
9.8^b ושואל קם מהמערה וילך בדרך: ויקם דוד אחרי כן ויצא מן המערה ויקרא אחרי שואל לאמר אדני המלך ויבט שואל אחריו ויקד דוד אפים ארצה וישתחו: ויאמר דוד לשאול למה תשמע את דברי אדם לאמר הגה דוד מבקש רעתך: 1
11 הגה היום הזה ראו עיניך את אשר נתנך יהוה היום בידי במערה ואמא־ן־ 12
להרגך ו־א־חם עליך ואמר לא אשלח ידי באדני כי משיח יהוה הוא: ואבי ראה 10
גם ראה את כנף מעילך בידי כי בכרתי את כנף מעילך ולא הרגתיך דע וראה 13
כי אין בידי רעה ופשע ולא חטאתי לך ואתה צדה את נפשי לקחתה: ישפט 11
יהוה ביני ובינך ונקמני יהוה ממך וידי לא תהיה בך: אחרי מי יצא מלך 12
ישראל אחרי מי אתה רדף אחרי כלב מת אחרי פרעש אחד: והיה יהוה לדון 16
וישפט ביני ובינך וירא וירב את ריבי וישפטני מידך: ויהי ככלות דוד לדבר את 15
הדברים האלה אל שואל ויאמר שואל הקלך זה בני דוד וישא שואל קלו ויבך: 17
ויאמר אל דוד צדיק אתה ממני כי אתה גמלתני הטובה ואני גמלתיך הרעה: 18
19 ואת־ה־הגד־לֶת היום את אשר עשית אתי טובה - אשר סגרני יהוה בידך ולא כ הרגתני: וכי ימצא איש את איבו ושלחו בדרך טובה ויהוה ישלמך טובה תחת 20
21 היום הזה אשר עשית לי: ועתה הגה ידעתי כי מלך תמלוך וקמה בידך 22
23 ממלכת ישראל: ועתה השבעה לי ביהוה אם תכרית את זרעי אחרי ואם תשמיד 24
את שמי מבית אבי: וישבע דוד לשאול וילך שואל אל ביתו ודוד ואנשיו 25.א
עלו על המצודה: וימת שמואל ויקבצו כל ישראל ויספרו לו ויקברו בביתו ברמה ויקם דוד וירד אל מדבר־מעון־:

- 23 2 ואיש במעון ומעשהו בכרמל והאיש גדול מאד ולו צאן שלשת אלפים ואסף 3
עוים ויהי בגזו את צאנו בכרמל: ושם האיש נבל ושם אשתו אבגיל והאשה 4
טובת שכל ויפת תאר והאיש קשה ורע מעללים והוא פִּלְגֶּשֶׁתִּי: וישמע דוד במדבר 5
ה כי גזו נבל את צאנו: וישלח דוד עשרה נערים ויאמר דוד לנערים עלו כרמלה 6
ובאתם אל נבל ושאלתם לו בשמי לשלום: ואמרתם כה ל־אֶחֱי ואתה שלום 30
7 וביתך שלום וכל אשר לך שלום: ועתה שמעתי כי גזוים לך עתה הרעים אשר לך 8
היו עמנו לא הכלמנום ולא נפקד להם מאומה כל ימי היותם בכרמל: שאל את נעריך ויגידו לך וימצאו הנערים הן בעיניך כי על יום טוב בא־נו תנה נא את אשר תמצא ידך לעבדיך ולבנך לדוד: 9
10 ויבאו נערי דוד וידיברו אל נבל ככל הדברים האלה בשם דוד ויגוחו: ויען 35
נבל את עבדי דוד ויאמר מי דוד ומי בן ישי היום רבו עבדים המתפרצים איש 11
מפני אדניו: ולקחתי את לחמי ואת י־י־י ואת טבחתי אשר טבחתי לגזוי ונתתי 12
לאנשים אשר לא ידעתי אי מזה המה: ויהפכו נערי דוד לדרכם וישבו ויבאו 13
ויגידו לו ככל הדברים האלה: ויאמר דוד לאנשיו חגרו איש את חרבו ויחגרו איש את חרבו ויחגר גם דוד את חרבו ויעלו אחרי דוד כארבע מאות איש 40
ומאתים ישבו על הכלים: 14
ולאביגיל אשת נבל הגיד נער אחד מה־רעים לאמר הגה שלח דוד מלאכים

דוד ואנשיו ויפשטו אל > הגזר והעמלקי כי הנה ישבות הארץ אשר מ-לם 27
 בואך שורה ועד ארץ מצרים; והכה דוד את הארץ ולא יחיה איש ואשה 9
 ולקח צאן ובקר וחמרים וגמלים ויגרים וישב ויבא אל אכיש; ויאמר אכיש א-י
 פשטתם היום ויאמר דוד על נגב יהודה ועל נגב הירחמאלי ויעל נגב הקני:
 5 ואיש ואשה לא יחיה דוד להביא גת לאמר פן יגדו עלינו כה עשה דוד וכה 11
 משפטו כל הימים אשר ישב בשדה פלשתים; ויאמן אכיש ברוד לאמר הבאש 12
 הבאיש בעמו בישראל והיה לי לעבד עולם:

ויהי בימים ההם ויקבצו פלשתים את מחניהם לצבא להלחם בישראל ויאמר א, 28
 10 אכיש אל דוד ידע תדע כי אתי תצא במחנה אתה ואנשיך; ויאמר דוד אל
 אכיש לכן ע-תה תדע את אשר יעשה עבדך ויאמר אכיש אל דוד לכן שמר
 לראשי אשימך כל הימים:
 ויקבצו פלשתים את כל מחניהם אפקה וישראל חנים בעין אשר ביזרעאל; א, 29
 וסרני פלשתים עברים למאות ולאלפים ודוד ואנשיו עברים באחרנה עם אכיש; 2
 15 ויאמרו שרי פלשתים מה העברים האלה ויאמר אכיש אל שרי פלשתים הלוא זה
 דוד עבד שאל מלך ישראל אשר היה אתי זה ימים או זה שנתים ולא מצאתי
 בו מאומה מיום נפלו -אלי- עד היום הזה; ויקצפו עליו שרי פלשתים ויאמרו 4
 לו שרי פלשתים השב את האיש וישב אל מקומו אשר הפקדתו שם ולא ירד
 עמנו במלחמה ולא יהיה לנו לשטן במלחמה ובמה יתרצה זה אל אדניו הלוא 20
 בראשי האנשים ההם; הלוא זה דוד אשר יענו לו במחלות לאמר הכה שאל ה
 באלפם ודוד ברבבתם; ויקרא אכיש אל דוד ויאמר אליו חי יהוה כי ישר אתה 6
 וטוב בעיני צאתך ובאך אתי במחנה כי לא מצאתי בך רעה מיום בואך אלי
 עד היום הזה ובעיני הסרנים לא טוב אתה; ועתה שוב ולך בשלום ולא תעשה 7
 רע בעיני סרני פלשתים; ויאמר דוד אל אכיש כי מה עשיתי ומה מצאת בעבדך 8
 25 מהיום אשר הייתי לפניך עד היום הזה כי לא אבוא ונלחמתי באיבי אדני
 המלך; ויען אכיש ויאמר אל דוד ידעת כי טוב אתה בעיני כמלאך אלהים אך 9
 שרי פלשתים אמרו לא יעלה עמנו במלחמה; ועתה השכם בבקר ועבדי אדניך י
 אשר באו אתך -הלכתם אל המקום אשר הפקדתי אתכם שם ודבר בליעל אל
 תשם בלבבך כי טוב אתה לפני- והשכמתם בבקר ואור לכם ולכו; וישכם דוד 11
 30 הוא ואנשיו ללכת בבקר לשוב אל ארץ פלשתים ופלשתים עלו יזרעאל:

ויהי בבא דוד ואנשיו צקלג ביום השלישי ועמלקי פשטו אל נגב ואל צקלג א, 30
 ויכו את צקלג וישרפו אתה באש; וישבו את הנשים -ואת כל- אשר בה מקטן 2
 ועד גדול לא המיתו איש וינהגו וילכו לדרכם; ויבא דוד ואנשיו אל העיר והנה 3
 35 שרופה באש ונשיהם ובניהם ובנותיהם נשבו; וישא דוד והעם אשר אתו את
 קולם ויבכו עד אשר אין בהם כח לבכות; ותצר לדוד מאד כי אמרו העם 6
 לסקלו כי מרה נפש כל העם איש על בנ-ו ועל בנתיו
 ויתחזק דוד ביהוה אלהיו; ויאמר דוד אל אביתר הכהן בן אחימלך הגישה 7
 גא לי האפוד ויגש אביתר את האפוד אל דוד; וישאל דוד ביהוה לאמר -ה-ארדף 8
 40 אחרי הגדוד הזה האשיגנו ויאמר לו רדף כי השג תשיג והצל תציל; וילך דוד 9א
 הוא ושש מאות -ה-איש אשר אתו ויבאו עד נחל הבשור^ב; ויעמדו מאתים איש^א.

(א) ה. 30 ושרי נשי דוד נשבו אחינעם הירעלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי;

(ב) 9 והנותרים עמדו

26,3 איש בחורי ישראל לבקש את דוד במדבר זיף: ויהן שאלו בנבעת החכילה אשר
 על פני הישימן על הדרך ודוד ישב במדבר וירא כי בא שאלו אחריו המדברה:
 ה.4 וישלח דוד מרגלים וידע כי בא שאלו אל נכון: ויקם דוד ויבא אל המקום אשר
 חנה שם שאלו וירא דוד את המקום אשר שכב שם שאלו ואבנר בן נר שר
 5 צבאו ושאלו שכב במעגל והעם חנים סביבת^א: ויען דוד ויאמר אל אחימלך
 6 החתי ואל אבישי בן צרויה אחי יואב לאמר מי ירד אתי אל שאלו אל המחנה
 7 ויאמר אבישי אני ארד עמך: ויבא דוד ואבישי אל העם לילה והנה שאלו שכב
 8 ישן במעגל וחניתו מעוכה בארץ מראשת^א ואבנר והעם שכבים סביבת^א: ויאמר
 אבישי אל דוד סגר אלהים היום את אי^בך בידך ועתה אפנו נא בחנית ובארץ
 9 פעם אחת ולא אשנה לו: ויאמר דוד אל אבישי אל תשחיתוהו כי מי שלח ידו
 ' במשיח יהוה ונקם: ויאמר דוד חי יהוה כי אם יהוה יִפְנו או יומו יבא ומת או
 11 במלחמה ירד ונספה: חלילה לי מיהוה משלח ידי במשיח יהוה ועתה קח נא
 12 את החנית אשר מראשת^א ואת צפתת המים ונלכה לנו: ויקח דוד את החנית
 ואת צפתת המים ^גמראשת^א וילכו להם ואין ראה ואין יודע ואין מקיץ כי
 15 כלם ישנים כי תרדמת יהוה נפלה עליהם:
 14.13 ויעבר דוד העבר ויעמד על ראש ההר מרחק רב המקום ביניהם: ויקרא
 דוד אל העם ואל אבנר בן נר לאמר הלוא תענה אבנר ויען אבנר ויאמר מי
 ט אתה קראת אל המלך: ויאמר דוד אל אבנר הלוא איש אתה ומי כמוך בישראל
 ולמה לא שמרת אל אדניך המלך כי בא אחד העם להשחית את המלך אדניך:
 16 לא טוב הדבר הזה אשר עשית חי יהוה כי בני מות אתם אשר לא שמרתם
 על אדניכם על משיח יהוה ועתה ראה אי חנית המלך וא^ג: צפתת המים אשר
 17 מראשת^א: ויכר שאלו את קול דוד ויאמר הקולך זה בני דוד ויאמר דוד קולי
 18 אדני המלך: ויאמר למה זה אדני רדף אחרי עבדו כי מה עשיתי ומה בירי
 19 רעה: ועתה ישמע נא אדני המלך את דברי עבדו אם יהוה הסיתך בי ירח מנחה
 25 ואם בני האדם ארורים הם לפני יהוה כי גִּרְשׁוֹנִי היום מהסתפח בנחלת יהוה
 כ לאמר לך עבד אלהים אחרים: ועתה אל יפל דמי ארצה מנגד פני יהוה כי יצא
 21 מלך ישראל לבקש את ^דנפשי כאשר ירדף הקרא בהרים: ויאמר שאלו חטאתי
 שוב בני דוד כי לא ארע לך עוד תחת אשר יקרה נפשי בעיניך היום הזה הנה
 22 הסכלתי ואשנה הרבה מאד: ויען דוד ויאמר הנה ^החנית המלך ויעבר אחד
 23 מהנערים ויקחה: ויהוה ישיב לאיש את צדקתו ואת אמנתו אשר נתנך יהוה
 24 היום ביד^ה: ולא אביתי לשלח ידי במשיח יהוה: והנה כאשר גדלה נפשך היום
 כה הזה בעיני כן תגדל נפשי בעיני יהוה ויצלני מכל צרה: ויאמר שאלו אל דוד
 ברוך אתה בני דוד גם עשה תעשה וגם יכל תוכל וילך דוד לדרכו ושאלו שב
 למקומו:

35

27,א ויאמר דוד אל לבו עתה אספה יום אחד ביד שאלו אין לי טוב כי ^אאם-
 המלט אמלט אל ארץ פלשתים ונואש ממני שאלו לבקשני עוד בכל גבול ישראל
 2 ונמלטתי מידו: ויקם דוד ויעבר הוא ושש מאות איש אשר עמו אל איש בן
 3 מעוך מלך גת: וישב דוד עם איש בנת הוא ואנשיו איש וביתו דוד ושתי נשיו
 4 אחינעם הזורעאלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי^א: ויגד לשאלו כי ברח דוד גת
 ה ולא יִסַּף עוד לבקשו: ויאמר דוד אל איש אם נא מצאתי חן בעיניך יתנו לי
 מקום באחת ערי השדה ואשב שם ולמה ישב עבדך בעיר הממלכה עמך:
 6 ויתן לו איש ביום ההוא את צקלג לכן היתה צקלג למלכי יהודה עד היום הזה:
 8.7 ויהי מספר הימים אשר ישב דוד בשרה פלשתים ימים וארבעה חדשים: ויעל

הארץ: ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עלה והוא עמה מעיל וידע שאול^{28,14}
 כי שמואל הוא ויקר אפים ארצה וישתחו: ויאמר שמואל אל שאול למה הרגתני¹⁰
 להעלות אתי ויאמר שאול צר לי מאד ופלשתים נלחמים בי ואלהים סר מעלי
 ולא ענני עוד גם ביד הנבאים גם בחלמות ואקראה לך להודיעני מה אעשה:
 ויאמר שמואל ולמה תשאלני ויהוה סר מעליך ויהי <עם רע>: ויעש יהוה לך-^{17,16}
 כאשר דבר בידי ויקרע יהוה את הממלכה מידך ויתנה לרעד לדוד: כאשר לא¹⁸
 שמעת בקול יהוה ולא עשית חרון אפו בעמלק על כן הדבר הזה עשה לך יהוה
 היום הזה: ויתן יהוה גם את ישראל עמך ביד פלשתים ומחר אתה ובניך עמך-¹⁹
 נפלים: גם את מחנה ישראל יתן יהוה ביד פלשתים: ויבהל שאול ויפל מלא²⁰
 קומתו ארצה <כא ירא> מאד מדברי שמואל גם כח לא היה בו כי לא אכל לחם
 כל היום וכל הלילה: ותבא האשה אל שאול ותרא כי נבהל מאד ותאמר אליו¹⁰
 הנה שמעה שפחתך בקולך ואשים נפשי בכפי ואשמע את דבריך אשר דברת
 אלי: ועתה שמע נא גם אתה בקול שפחתך ואשמה לפניך פת לחם ואכול ויהי²²
 כך כח כי תלך בדרך: וימאן ויאמר לא אכל ויפצרו בו עבדיו וגם האשה וישמע²³
 לקלם ויקם מהארץ וישב אל המטה: ולאשה עגל מרבק בבית ותמהר ותזבחנהו²⁴
 ותקח קמח ותלש ותפהו מצות: ותגש לפני שאול ולפני עבדיו ויאכלו ויקמו כה
 וילכו בלילה ההוא:

ופלשתים נלחמו: בישראל וינסו אנשי ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים^{31,א}
 20 בהר הגלבע: וידבקו פלשתים את שאול ואת בניו ויכו פלשתים את יהונתן ואת
 אבינדב ואת מלכישוע בני שאול: ותכבד המלחמה אל שאול וימצאהו המורים
 "בקשת מהמורים: ויאמר שאול לנשא כליו שלף חרבך ודקרני בה
 פן יבואו הערלים האלה " והתעללו בי ולא אבה נשא כליו כי ירא מאד ויקח
 שאול את החרב ויפל עליה: וירא נשא כליו כי מת שאול ויפל גם הוא על ה
 25 חרבו וימת עמו: וימת שאול ושלשת בניו ונשא כליו - ביום ההוא יחדו: ויראו^{7,6}
 אנשי ישראל אשר בערי העמק ואשר בערי הירדן כי נסו אנשי ישראל וכו
 מתו שאול ובניו ויעזבו את עריהם וינסו ויבאו פלשתים וישבו בהן:
 ויהי ממחרת ויבאו פלשתים לפשט את החללים וימצאו את שאול ואת
 שלשת בניו נפלים בהר הגלבע: ויכרתו את ראשו ויפשטו את כליו וישלחו
 30 בארץ פלשתים סביב לבשר אֵת עצביהם ואת העם: וישימו את כליו בית י
 עשתרת ואת גויתו ילקעו בחומת בית שן:
 12,11 וישמעו אליו יושבי יביש גלעד את אשר עשו פלשתים לשאול: ויקומו כל
 איש חיל וילכו כל הלילה ויקחו את גוית שאול ואת גוית בניו מחומת בית שן
 ויבאו יבשה ויספדו להם שם: ויקחו את עצמותיהם ויקברו תחת האשל ביבשה¹³
 35 ויצמו שבעת ימים:

ויהי אחרי מות שאול ודוד שב מהכות את העמלקי וישב דוד בצקלג ימים^{א, I}
 שנים: ויהי ביום השלישי והנה איש בא מן המחנה מעם שאול ובגדיו קרעים
 ואדמה על ראשו ויהי בבאו אל דוד ויפל ארצה וישתחו: ויאמר לו דוד אי מזה
 40 תבוא ויאמר אליו ממחנה ישראל <אני> נמלטתי: ויאמר אליו דוד מה היה הדבר
 הגד נא לי ויאמר אשר נס העם מן המלחמה וגם הרבה נפל מן העם וימתו
 וגם שאול ויהונתן בנו מתו: ויאמר דוד אל הנער המגיד לו איך ידעת כי מת
 6 שאול ויהונתן בנו: ויאמר הנער המגיד לו נקרא נקריתי בהר הגלבע והנה
 7 שאול נשען על חניתו והנה הרכב ויהפרישם הדביקתו: ויפן אחריו ויראני ויקרא

- 30,11.^א אשר פגרו מעבר את נחל הבשור | וירדף דוד הוא וארבע מאות איש: וימצאו
 12 איש מצרי בשדה ויקחו אותו אל דוד ויתנו לו לחם ויאכל וישקהו מים: ויתנו לו
 פלח דבלה ושני צמקים ויאכל ותשב רוחו אליו כי לא אכל לחם ולא שתה מים
 13 שלשה ימים ושלשה לילות: ויאמר לו דוד למי אתה ואי מזה אתה ויאמר נער
 14 מצרי אנכי עבד לאיש עמלקי ויעובני אדני כי חליתי היום שלשה: ^אואנחנו
 פשטנו ^בעל-נגב הכרתי ועל אשר ליהודה ועל נגב כלב ואת צקלג שרפנו באש:
 טו ויאמר אליו דוד התורדני אל הגדוד הזה ויאמר השבעה לי באלהים אם תמיתני
 16 ואם תסגרני ביד אדני ואורדך אל הגדוד הזה: וירדהו והנה נקשים על פני כל
 הארץ אכלים ושתים ותגנים בכל השלל הגדול אשר לקחו מארץ פלשתים ומארץ
 17 יהודה: ^אויבא אלהם-^בדוד וזיכם מהנשף ועד הערב להקחם ולא נמלט מהם
 18^א איש כי אם ארבע מאות איש נער אשר רכבו על הגמלים וינסו: ויצל דוד את
 19 כל אשר לקחו עמלק: ולא נעדר להם מן הקטן ועד הגדול ^אומשלל יועד ^בגבים
 כ נבנות ועד כל אשר לקחו להם הכל השיב דוד: ויקח ^אאת כל הצאן והבקר
^אוינהגו לפניה ^בויאמרו זה שלל דוד:
 21 ויבא דוד אל מאתים האנשים אשר פגרו מלכת אחרי דוד וישיבם בנחל
 הבשור ויצאו לקראת דוד ולקראת העם אשר אתו ויגש דוד את העם וישאל ^א
 22 להם לשלום: ויען כל איש רע ובליעל מהאנשים אשר הלכו עם דוד ויאמרו יען
 אשר לא הלכו עמי לא נתן להם מהשלל אשר הצלנו כי אם איש את אשתו
 23 ואת בניו וינהגו וילכו: ויאמר דוד לא תעשו כן אחי ^אאשר נתן יהוה לנו
 24 וישמר אתנו ויתן את הגדוד הבא עלינו בידנו: ומי ישמע לכם לדבר הזה כי
 כה כחלק ^אהי-^בדוד במלחמה וכחלק הישב על הכלים יחדו יחלקו: ויהי מהיום ההוא
 ומעלה וישמה לחק ולמשפט לישראל עד היום הזה:
 26 ויבא דוד אל צקלג וישלח מהשלל לזקני יהודה לרעהו לאמר הנה לכם
 28,27 ברכה משלל איבי יהוה: לאשר בביטול ולאשר ברמ-^את-נגב ולאשר ביתר: ולאשר
 29 בערעה: ולאשר בשפמות ולאשר באשתמע: ולאשר ב-^אכרמל ולאשר בערי
 ל הירחמאלי ולאשר בערי הקיני: ולאשר בחרמה ולאשר בבור עשן ולאשר בעתך:
 31 ולאשר בחברון ולכל המקומות אשר התהלך שם דוד הוא ואנשיו:

- 28,4 ^אויקבצו פלשתים ויבאו ויחנו בשונם ויקבץ שאול את כל ישראל ויחנו
 6,ה בגלבע: וירא שאול את מחנה פלשתים וירא ויחרד לבו מאד: וישאל שאול
 7 ביהוה ולא ענהו יהוה גם בחלמות גם באורים גם בנביאים: ויאמר שאול לעבדיו
 בקשו לי אשת בעלת אוב ואלכה אליה ואדרשה בה ויאמרו עבדיו אליו הנה
 8 אשת בעלת אוב בעין דוד: ויתחפש שאול וילבש בגדים אחרים וילך הוא ושני
 אנשים עמו ויבאו אל האשה לילה ויאמר קסומי נא לי באוב והעלי לי את אשר
 9 אמר אליך: ותאמר האשה אליו הנה אתה ידעת את אשר עשה שאול אשר
 35 הכרית את האבות ואת הידעני-^אמן הארץ ולמה אתה מתנקש בנפשי להמיתני:
 11,י וישבע לה שאול ביהוה לאמר חי יהוה אם יקרך עון בדבר הזה: ותאמר האשה
 12 את מי אעלה לך ויאמר את שמואל העלי לי: ותרא האשה את שמואל ותזעק
 13 בקול גדול ותאמר האשה אל שאול לאמר למה רמיתני ואתה שאול: ויאמר לה
 40 המלך אל תיראי כי מה ראית ותאמר האשה אל שאול אלהים ראיתי עלים מן

(x) 30,16^ב ואת שתי נשיו הציל דוד

(y) 28,3 ושמואל מת ויספרו לו כל ישראל ויקברו ברמה-בעירו ושאל הסיר את האבות ואת
 הידענים מהארץ:

וַיֵּצֵא אֲבִנֵּר בֶּן נֹר וְעַבְדֵי אִישְׁבֹּעֵל בֶּן שְׂאוּל מִמַּחְנֵימִים גִּבְעוֹנָה: וַיּוֹאֲב בֶּן 2,13,12
 צְרוּיָה וְעַבְדֵי דָוִד יָצְאוּ <מִחֲבֹרֹן> וַיִּפְגְּשׁוּם עַל בִּרְכַּת גִּבְעוֹן וַיֵּשְׁבוּ אֵלֶּה עַל הַבְּרִכָּה
 מִזֶּה וְאֵלֶּה עַל הַבְּרִכָּה מִזֶּה: וַיֹּאמֶר אֲבִנֵּר אֶל יוֹאֲב יִקְוֹמוּ נָא הַנְּעָרִים וַיִּשְׁחָקוּ 14
 לִפְנֵינוּ וַיֹּאמֶר יוֹאֲב יִקְמוּ: וַיִּקְמוּ וַיַּעֲבְרוּ בַּמִּסְפָּר שְׁנַיִם עָשָׂר לַבְּנִימֹן <לְאִישְׁבֹּעֵל> 15
 בֶּן שְׂאוּל וּשְׁנַיִם עָשָׂר מִעַבְדֵי דָוִד: וַיִּחְזְקוּ אִישׁ <יָדוֹ> בְּרָאשׁ רֵעֵהוּ וַתִּרְבּוּ בְּצַד 16
 רֵעֵהוּ וַיִּפְּלוּ יַחְדָּו וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא חִלְקַת הַצִּדִּים אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן:
 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה קִשָּׁה עַד מָאֹד בְּיוֹם הַהוּא וַיִּנָּגַף אֲבִנֵּר וְאֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי 17
 עַבְדֵי דָוִד: וַיְהִי שֵׁם שְׁלֹשָׁה בְנֵי צְרוּיָה יוֹאֲב וְאֲבִישִׁי וְעִשָּׂהאֵל וְעִשָּׂהאֵל קָל בְּרָגְלוֹ 18
 כְּאַחַד הַצְּבִיִּים אֲשֶׁר בְּשָׂדֶה: וַיִּרְדֹּף עִשָּׂהאֵל אַחֲרֵי אֲבִנֵּר וְלֹא נָטָה לִלְכֹּת עַל הַיָּמִין 19
 10 וְעַל הַשְּׂמָאל מֵאַחֲרֵי אֲבִנֵּר: וַיִּפֹּן אֲבִנֵּר אַחֲרָיו וַיֹּאמֶר הָאֵתָה זֶה עִשָּׂהאֵל וַיֹּאמֶר כ
 אֲנֹכִי: וַיֹּאמֶר לוֹ אֲבִנֵּר נָטָה לָךְ עַל יְמִינְךָ אוֹ עַל שְׂמְאֲלְךָ וְאַחֲזוּ לָךְ אֶחָד מִהַנְּעָרִים 21
 וְקַח לָךְ אֶת חִלְצָתוֹ וְלֹא אָבָה עִשָּׂהאֵל לִסּוּר מֵאַחֲרָיו: וַיִּסָּף עוֹד אֲבִנֵּר לֵאמֹר אֵל 22
 עִשָּׂהאֵל סוּר לָךְ מֵאַחֲרֵי לָמָּה אֲפָפָה אֶרְצָה וְאִיךָ אֲשָׂא פָנַי אֶל יוֹאֲב אַחִיךָ: וַיִּמָּאֵן 23
 לִסּוּר וַיִּכְתּוּ אֲבִנֵּר <אֶחָד> נִיט אֶל הַחֲמִשׁ וַתֵּצֵא הַחֲנִית מֵאַחֲרָיו וַיִּפֹּל שָׁם וַיָּמָת 15
 15 תַּחְתָּיָהּ^א: וַיִּרְדְּפוּ יוֹאֲב וְאֲבִישִׁי אַחֲרֵי אֲבִנֵּר וְהַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְהַמָּה בָּאוּ עַד גִּבְעַת
 אִמָּה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַדָּרֶךְ <בְּ> מִדְּבַר גִּבְעוֹן: וַיִּתְקְבְּצוּ בְנֵי בְנִימִן אַחֲרֵי אֲבִנֵּר וַיְהִי כֹה
 לְאַגְדָּה אַחַת וַיַּעֲמְדוּ עַל רֹאשׁ גִּבְעָתָהּ אִמָּה: וַיִּקְרָא אֲבִנֵּר אֶל יוֹאֲב וַיֹּאמֶר הֲלִנְצַח 26
 תֹּאכַל חֶרֶב הַלּוֹא יִדְעָתָה כִּי מֵרָה תִּהְיֶה בְּאַחֲרוֹנָהּ וְעַד מָתַי לֹא תֵּאֱמַר לַעַם
 לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי אֲחִיהֶם: וַיֹּאמֶר יוֹאֲב חֵי הָאֱלֹהִים כִּי לֹלֵא דְבַרְתָּ כִּי <כִּי> אֶזְכֹּר 27
 20 נְעִלָה הָעָם אִישׁ מֵאַחֲרֵי אֲחִיו: וַיִּתְקַע יוֹאֲב בְּשׁוֹפָר וַיַּעֲמְדוּ כָל הָעָם וְלֹא יִרְדְּפוּ
 עוֹד אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסְפוּ עוֹד לְהִלָּחֵם: וְאֲבִנֵּר וְאֲנָשָׁיו הִלְכוּ בְּעֶרְבָה כָּל הַלַּיְלָה 29
 הַהוּא וַיַּעֲבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן וַיִּלְכוּ כָּל הַבְּתָרוֹן וַיָּבֹאוּ מַחְנֵימִים: וַיּוֹאֲב שָׁב מֵאַחֲרֵי אֲבִנֵּר ל
 וַיִּקְבֹּץ אֶת כָּל הָעָם וַיִּפְקְדוּ מִעַבְדֵי דָוִד תִּשְׁעָה עָשָׂר אִישׁ וְעִשָּׂהאֵל: וְעַבְדֵי דָוִד 31
 32 הָכּוּ מִבְּנֵימִן <בְּ> אֲנָשֵׁי אֲבִנֵּר שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וּשְׁשִׁים אִישׁ: וַיִּשְׂאוּ אֶת עִשָּׂהאֵל וַיִּקְבְּרוּהוּ
 25 בְּקִבְרֵי אֲבִיו אֲשֶׁר בֵּית לָחֵם וַיִּלְכוּ כָּל הַלַּיְלָה יוֹאֲב וְאֲנָשָׁיו וַיָּאֵר לָהֶם בַּחֲבֹרֹן:

וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה אַרְכָּה בֵּין בֵּית שְׂאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד וְדָוִד הִלָּךְ וַחֲזָק וּבֵית אֵל 3,
 שְׂאוּל הִלְכִים וְדָלִים: ^בוַאֲבִנֵּר הָיָה מִתְחַזֵּק בְּבֵית שְׂאוּל: וְלִשְׂאוּל פִּלְגֵשׁ וּשְׁמָה^ב 7,6
 רִצְפָּה בַת אֵיִה <יִיקָחָהּ אֲבִנֵּר> וַיֹּאמֶר <אִישְׁבֹּעֵל בֶּן שְׂאוּל> אֵל אֲבִנֵּר מִדּוֹעַ בָּאתָ 30
 אֵל פִּילְגֵשׁ אֲבִי: וַיַּחַר לְאֲבִנֵּר מָאֹד עַל דְּבָרֵי אִישְׁבֹּעֵל וַיֹּאמֶר הָרָאשׁ כָּלֵב אֲנֹכִי 8
 אֲשֶׁר לַיהוָה הַיּוֹם יִקְיָעָשָׂה חֲסֹד עִם בֵּית שְׂאוּל אֲבִיךָ אֵל אֲחִיו וְאֵל מְרֵעֵהוּ וְלֹא
 הַמְצִיתָךְ בִּיד דָּוִד וַתִּפְקֹד עָלַי עוֹן <אִשָּׁה הַיּוֹם>: כֹּה יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאֲבִנֵּר וְכֹה 9
 יִסִּיף לוֹ כִּי כֹאשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְדָוִד כִּי כֵן אַעֲשֶׂה לוֹ: לְהַעֲבִיר הַמַּמְלָכָה מִבֵּית י
 שְׂאוּל וְלַהֲקִים אֶת כֶּסֶף דָּוִד עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל יְהוּדָה מִדָּן וְעַד בָּאֵר שֶׁבַע: וְלֹא יִכַּל 11
 35 עוֹד לְהַשִּׁיב אֶת אֲבִנֵּר דְּבַר מִירָאָתוֹ אֲתָנוּ: וַיִּשְׁלַח אֲבִנֵּר מַלְאָכִים אֶל דָּוִד <חֲבֵרוֹנָה>
 לֵאמֹר כִּרְתָּה בְּרִיתָךְ אִתִּי וְהִנֵּה יָדִי עִמָּךְ לְהִסָּב אֵלֶיךָ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר טוֹב 13
 אֲנִי אֲכַרְתָּ אֶתְךָ בְּרִית אֶךְ דְּבַר אֶחָד אֲנֹכִי שְׂאוּל מֵאַתְךָ לֵאמֹר לֹא תִרְאֶה אֶת פָּנַי
 כִּי אִם <הַבִּיאֶתְךָ> אֶת מִיכָל בַּת שְׂאוּל בְּבֹאֵךְ לְרָאוֹת אֶת פָּנַי: וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים 14
 אֶל אִישְׁבֹּעֵל בֶּן שְׂאוּל לֵאמֹר תִּנֵּה אֶת אִשְׁתִּי אֶת מִיכָל אֲשֶׁר אָרְשָׁתִּי לִי בְּמָה
 40 עֲרֻלוֹת פִּלְשְׁתִּים: וַיִּשְׁלַח אִישְׁבֹּעֵל וַיִּקָּחָהּ מֵעַם אִישׁ־הָ <מֵעַם פִּלְטִיָּאל בֶּן לֵישִׁי>: 15
 וַיִּלָּךְ אֶתָּה אִשָּׁה הַלּוֹךְ וּבִכְתָּ אַחֲרֶיהָ עַד בְּתָרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבִנֵּר לָךְ שׁוֹב וַיֵּשֶׁב: 16

(א) 2,23 ויהי כל הבא אל המקום אשר נפל שם עשהאל וימת ויעמדו

(ב) 3,6 ויהי בהיות המלחמה בין בית שאול ובין בית דוד

- I,9.8 אלי ואמר הנני: ויאמר לי מי אתה ויאמר אליו עמלקי אנכי: ויאמר אלי עמד נא עלי ומתתני כי אחוני השבין כי כל עוד נפשי בי: ואעמד עליו ואמתתהו כי ידעתי כי לא יחיה אחרי נפלו ואקח הנזר אשר על ראשו ויהצעדה אשר על זרעו ואביאם אל אדני הנה: ויחזק דוד בבגדיו ויקרעם וגם כל האנשים אשר אתו: ויספרו ויבכו ויצמו עד הערב על שאול ועל יהונתן בנו ועל עם יהודה: כי נפלו בחרב: ויאמר דוד אל הנער המניד לו אי מזה אתה ויאמר בן איש גר עמלקי אנכי: ויאמר אליו דוד איך לא יראת לשלח ירך לשחת את משיח יהודה: ויקרא דוד לאחד מהנערים ויאמר נש פגע בו ויכהו וימת: ויאמר אליו דוד דמיך על ראשך כי פיך ענה בך לאמר אנכי מתתי את משיח יהודה:
- 10 ויקנן דוד את הקינה הזאת על שאול ועל יהונתן בנו: הנה כתובה על ספר הישר: ויאמר 18^b.17
- יבני יהודה יקשת: I מנשרים קלו מאריות גברו 18^a
- העצבי ישראל 19 קשת יהונתן לא נשוג אחור
- על מותך חלל 15 והרב שאול לא תשוב ריקם:
- איך נפלו גבורים: 24 בנות ישראל אל שאול בכינה
- אל תנידו בגת 26 המלבשכם שני עם עדנים
- אל תבשרו בחוצת אשקלון המעלה ערי זהב על לבושכן:
- פן תשמחנה בנות פלשתים 20 כה איך נפלו גבורים
- פן תעלונה בנות הערלים: בתוך המלחמה:
- הרי בגלבע אל ירד טל 21 יהונתן לבי ימויתך חלל
- ואל מטר עליכם שדי יתקמות 26 צר לי עליך אחי יהונתן
- כי שם נגעל מגן גבורים: נעמת לי מאד נפלאות:
- מגן שאול בלי משיח בשמן 27 אהבתך לי מאהבת נשים:
- מדם חללים מחלב גבורים: 22^a איך נפלו גברים
- שאול ויהונתן הנאהבים והנעמים 23 ויאבדו כלי מלחמה:
- בחייהם ובמותם לא נפרדו:

- 2,8 ויהי אחרי כן וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה באחת ערי יהודה ויאמר יהוה אליו עלה ויאמר דוד אנה אעלה ויאמר חברנה: ויעל שם דוד וגם שתי נשיו אחינעם היוזעלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי: ואנשיו אשר עמו העלה דוד איש וביתו וישבו בערי חברון: ויבאו אנשי יהודה וימשחו שם את דוד למלך על בית יהודה ויגדו לדוד לאמר אנשי יביש גלעד קברו את שאול: וישלח דוד מלאכים אל אנשי יביש גלעד ויאמר אליהם ברכים אתם ליהוה אשר עשיתם חסד הזה עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו: ועתה יעש יהוה עמכם חסד ואמת וגם אנכי אעשה אתכם הטובה יתחת אשר עשיתם הדבר הזה: ועתה תחזקנה ידיכם והיו לבני חיל כי מת אדניכם שאול וגם אתי משחו בית יהודה למלך עליהם:

* * * * *

- 8 ואבגר בן נר שר צבא אשר לשאול לקח את אישבעל בן שאול ויעברוהו 40 מתקים: וימלכהו אל הגלעד ואל האשרי ואל יזרעאל ועל אפרים ועל בנימין ועל ישראל כלה: אך בית יהודה היו אחרי דוד: 9

—H3—

- (1) 2.1 בן ארבעים שנה אישבעל בן שאול במלכו על ישראל שנים מלך (2) 11 ויהי מספר הימים אשר היה דוד מלך בחברון על בית יהודה שבע שנים וששה חדשים:

את רכב ואת בענה אחיו בני רמון הבארתי ויאמר להם חי יהוה אשר פדה את
נפשי מכל צרה: כי המגיד לי לאמר הנה מת שאול והוא היה כמבשר בעיניו י
ואחזה בו ואהרגהו בצקלג לתתי לו בשרה: אף כי אנשים רשעים הרגו את
איש צדיק בביתו על משכבו ועתה הלוא אבקש את דמו מירכם ובערתי אתכם
מן הארץ: ויצו דוד את הנערים ויהרגום ויקצצו את ידיהם ואת רגליהם ויתלו
על הברכה בחברון ואת ראש אישבעל לקחו ויקברו בקבר אבנר בחברון:

ויבאו כל שבטי ישראל אל דוד חברונה ויאמרו לאמר הגנו עצמך ובשרך א
אנחנו: גם אתמול גם שלשום בהיות שאול מלך עלינו אתה היית המוציא
והמביא את ישראל ויאמר יהוה לך אתה תרעה את עמי את ישראל ואתה
תהיה לגידי על ישראל: ויבאו כל זקני ישראל אל המלך חברונה ויכרת להם
המלך דוד ברית בחברון לפני יהוה וימשחו את דוד למלך על ישראל:
וישמעו פלשתים כי משחו את דוד למלך על ישראל ויעלו כל פלשתים
לבקש את דוד וישמע דוד וירד אל המצודה: ופלשתים באו וינטשו בעמק
רפאים: וישאל דוד ביהוה לאמר האעלה אל פלשתים היתננם בידי ויאמר יהוה
אל דוד עלה כי נתן אתן את הפלשתים בידך: ויבא דוד בבעל פריצים ויכס שם
דוד ויאמר פרץ יהוה את איבי לפני כפרץ מים על כן קרא שם המקום ההוא
בעל פריצים: ויעובו שם את אליהיהם וישאם דוד ואנשיו:
ויסיפו עוד פלשתים לעלות וינטשו בעמק רפאים: וישאל דוד ביהוה ויאמר
לא תעלה לקראתם: כי אל אחריהם ובאת להם ממול הבכאים: ויהי בשמעך
את קול היצודה בראשי הבכאים אז תחרץ כי אז יצא יהוה לפניך להכות
במחנה פלשתים: ויעש דוד כן כאשר צוהו יהוה ויך את פלשתים מגבעון עד כה
באך גור:

ותהי עוד מלחמה לפלשתים את ישראל וירד דוד ועבדיו עמו וישובו בגלב: וי
וילחמו את פלשתים: אשר בילידי הרפא ומשקל קיובעו
שלש מאות שקל נחשת והוא חגור . . . ויאמר להכות את דוד: ויעור לו
אבישי בן צרויה ויך את הפלשתי וימתהו אז נשבעו אנשי דוד לאמר לא תצא
עוד אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל:
ויהי אחרי כן ותהי עוד המלחמה בנב עם פלשתים אז הכה סבכי החשתי
את סף אשר בילדי הרפא:
ותהי עוד המלחמה בגוב עם פלשתים ויך אלחנן בן יעיר בית הלחמי
את גלית הגתי ועץ חניתו כמגור ארנים:
ותהי עוד מלחמה בנת ויהי איש מדה ואצבעת ידיו ואצבעות רגליו שש
ושש עשרים וארבע מספר וגם הוא ילד להרפא: ויחרף את ישראל ויכהו
יהונתן בן שמעא אחי דוד:
את ארבעת אלה ילד להרפא בנת ויפלו ביד דוד וביד עבדיו:

אלה שמות הגברים אשר לדוד וישוב על בן זכריאל התיקמני ראש השלשה:
הוא עורך את חניתו על שמנה מאות חלל בפעם אחת: ואחריו אלעזר
בן דדי האחתי בשלשה הגברים והוא היה עם דוד ביום דמים ופלשתים
נאספו שם למלחמה ויעלו איש ישראל לפניהם: והוא קם ויך בפלשתים עד
כי יגיעה ידו ותדבק ידו אל החרב ויעש יהוה תשועה גדולה ביום ההוא והעם
ישבו אחריו אך לשש: ואחריו שמה בן אגא היהררי ונאספו פלשתים לקחה

- 3:17 ודבר אבנר היה עם זקני ישראל לאמר גם תמול גם שלשם הייתם מבקשים
 18 את דוד למלך עליכם: ועתה עשו כי יהוה אמר אל דוד לאמר ביד דוד עבדי
 19 א-ושיע את עמי ישראל מיד פלשתים ומיד כל איביהם: וידבר גם אבנר באוני
 בנימין וילך גם אבנר לדבר באוני דוד בחרון את כל אשר טוב בעיני ישראל
 ב ובעיני כל בית בנימין: ויבא אבנר אל דוד חברון ואתו עשרים אנשים ויעש דוד
 21 לאבנר וילאנשים אשר אתו משתה: ויאמר אבנר אל דוד אקומה ואלכה ואקבצה
 אל אדני המלך את כל ישראל ויכרתו אתך ברית ומלכת בכל אשר תאמץ נפשך
 וישלח דוד את אבנר וילך בשלום:
 22 והנה עבדי דוד ויואב בא-ים מהגדוד ושלל רב עמם הביאו ואבנר איננו
 23 עם דוד בחרון כי שלחו וילך בשלום: ויואב וכל הצבא אשר אתו באו ויגדו
 24 ליואב לאמר בא אבנר בן נר אל המלך וישלחו וילך בשלום: ויבא יואב אל
 כה המלך ויאמר מה עשית הנה בא אבנר אליך למה זה שלחתו וילך הלך: הלא-
 ידעת את אבנר בן נר כי לפתך בא ולדעת את מוצאך ואת מבוואך ולדעת
 26 את כל אשר אתה עשה: ויצא יואב מעם דוד וישלח מלאכים אחרי אבנר וישבו
 27 אתו מבור השרה ודוד לא ידע: וישב אבנר חברון ויטהו יואב אל -רץ השער
 15 לדבר אתו בשלי ויכהו שם אל- החמש וימת ברם עשהאל אחי- יואב:
 28 וישמע דוד מאחרי כן ויאמר נקי אנכי וממלכתי מעם יהוה עד עולם מדמי
 29 אבנר בן נר: יחלו על ראש יואב ואל כל בית אביו ואל יקרת מבית יואב זב
 31 ומצער ומחזיק בפלך ונפל בחרב וחסר לחם: ויאמר דוד אל יואב ואל כל העם
 אשר אתו קרעו בגדיכם וחגרו שקים וספדו לפני אבנר והמלך דוד הלך אחרי
 20 המטה: ויקברו את אבנר בחרון וישא המלך את קולו ויבך אל קבר אבנר
 33 ויבכו כל העם: ויקנן המלך אל אבנר ויאמר
 הכמתי נבל ימות אבנר: 3:34 ורגליך לא לנחשתים הגשו
 34 ידיך לא אסרות כנפול לפני בני עולה נפלת
 לה ויספו כל העם לבכות עליו: ויבא כל העם להברות את דוד לחם בעוד היום
 25 וישבע דוד לאמר כה יעשה לי אלהים וכה יסיף כי אם לפני בוא השמש אטעם
 36 לחם או כל מאומה: וכל העם הכירו וייטב בעיניהם ככל אשר עשה המלך בעיני
 37 כל העם טוב: וידעו כל העם וכל ישראל ביום ההוא כי לא היתה מהמלך להמית
 38 את אבנר בן נר: ויאמר המלך אל עבדיו הלווא תדעו כי שר וגדול נפל היום
 39 הוה בישראל: ואנכי היום רך וישח ממלך והאנשים האלה בני צרויה קשים
 30 ממני ישלם יהוה לעשה הרעה כרעתו:

- 4.א וישמע אישבעל בן שאול כי מת אבנר -בן נר- בחרון וירפו ידיו וכל
 2 ישראל נבהלו: ושני אנשים שרי גדודים היו לאישבעל בן שאול שם האחד
 בענה ושם השני רכב בני רמון הבארתי מבני בנימין כי גם בארות תחשב על
 35 בנימין: ויברחו הבארתיים נתקמה ויהיו שם גרים עד היום הזה: וילכו בני רמון
 הבארתי רכב ובענה ויבאו כחם היום אל בית אישבעל והוא שכב את משכב
 6 הצהריים: ויהי-ה שער-ה הבית סקלה חטים ותגנם ותישן- ורכב ובענה אחיו
 7 נמלטו: ויבאו הבית והוא שכב על מטתו בחדר משכבו ויכהו וימתהו ויסירו
 8 את ראשו ויקחו את ראשו וילכו דרך הערבה כל הלילה: ויבאו את ראש אישבעל
 40 אל דוד חברון ויאמרו אל המלך הנה ראש אישבעל בן שאול איבך אשר בקש
 9 את נפשך ויתן יהוה לאדני המלך נקמות היום הזה משאול ומורעו: ויען דוד

- האלהים אל עגלה חדשה וישארו מבית אבינב אשר נבבעה ועזא ואחיו בני 6
אבינב נהגים את העגלה: »עזא הלך: « עם ארון האלהים ואחיו הלך לפני הארון: 4
ודוד וכל בית ישראל משחקים לפני יהוה בכל »עז ובשירים» ובכנרות ובנבלים ה
ובתפים ובמנענעים ובצלצלים: ויבאו עד גרן יכידן וישלח עזה »את ידו» אל 6
ארון האלהים ויאחו בו כי שמטו הבקר: ויחר אף יהוה בעזה ויכהו שם האלהים 5
על אשר שלח ידו על הארון וימת שם »לפני» אלהים: ויִצֹר לדוד על אשר פרץ 8
יהוה פרץ בעזה ויקרא למקום ההוא פרץ עזה עד היום הזה:
וירא דוד את יהוה ביום ההוא ויאמר איך יבוא אלי ארון יהוה: ולא אבה 9
דוד להסיר אליו את ארון יהוה על עיר דוד ויִשְׁתָּה דוד בית עבד אדם הגתי:
וישב ארון יהוה בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים ויברך יהוה את עבד אדום 10
ואת כל ביתו:
ויגד למלך דוד לאמר ברך יהוה את בית עבד אדם ואת כל אשר לו 12
בעבור ארון האלהים וילך דוד ויעל את ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד
בשמתה: ויהי כי צעדו נשאי ארון יהוה ששה צעדים ויזבת שור ומריא: ודוד 14.13
מכרכר בכל עז לפני יהוה ודוד חגור אפוד בד: ודוד וכל בית ישראל מעלים טו
את ארון יהוה בתרועה ובקול שופר: והיה ארון יהוה בא עיר דוד ומיכל בת 16
שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד מפזז ומכרכר לפני יהוה ותבו
לו בלבבה: ויבאו את ארון יהוה ויצגו אתו במקומו בתוך האהל אשר נטה לו 17
דוד ויעל דוד עלות לפני יהוה ושלמים: ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים 18
20 ויברך את העם בשם יהוה צבאות: ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש
ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וילך כל העם איש
לביתו:
וישב דוד לברך את ביתו ותצא מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר מה 2
נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו כהגלות נגלות
אחד הרקם: ויאמר דוד אל מיכל לפני יהוה »ארק» אשר בחר בי מאביך ומכל 25
ביתו לצאת אתי נגיד על עם יהוה על ישראל ושחקתי לפני יהוה: ונקלתי עוד 22
מזאת והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אפבדה: ולמיכל בת 23
שאול לא היה לה ילד עד יום מותה:
ויהי כי ישב המלך בביתו ויהוה הניח לו מסביב מכל איביו: ויאמר המלך 7.2.8
אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וארון האלהים ישב בתוך
היריעה: ויאמר נתן אל המלך כל אשר בלבבך לך עשה כי יהוה עמך: 3
ויהי בלילה ההוא ויהי דבר יהוה אל נתן לאמר: לך ואמרת אל עבדי אל 4.4
דוד כה אמר יהוה האתה תבנה לי בית לשבתי: כי לא ישבתי בבית למיום 6
העלתי את בני ישראל ממצרים ועד היום הזה ואהיה מתהלך »מיאהל» אל אהל 35
וימשכן אל משכן: בכל אשר התהלכתי בכל בני ישראל הדבר דברתי את אחד 7
שפטי ישראל אשר צויתי לרעות את עמי את ישראל לאמר למה לא בניתם לי בית
ארזים: ועתה כה תאמר לעבדי לדוד כה אמר יהוה צבאות אני לקחתך מן 8
הגוה מאחר הצאן להיות נגיד על עמי על ישראל: ואהיה עמך בכל אשר הלכת 9
ואכרתה את כל איביך מפניך ועשתי לך שם» כשם הגדלים אשר בארץ: ושמתי 40
מקום לעמי לישראל ונטעתיו ושכן תחתיו ולא ירגז עוד ולא יסיפו בני עולה
לענותו כאשר בראשונה | »למן היום אשר צויתי שפטים על עמי ישראל והניחתי 11
לך מכל איביו: והגנני מגיד לך» כי בית יעשה לך יהוה: »והיה» כי ימלאו ימך 12
ושכתב את אבתך והקימתי את זרעך אחריו אשר יצא ממעיך והכינתי את

23,12 ותהי שם חלקת השרה מלאה ערשים והעם נם מפני פלשתים: וייתצב בתוך החלקה ויצילה ויך את פלשתים ויעש יהוה תשועה גדולה:

אלה עשו שלשת הגברים: 17^b

18 ואבישי אחי יואב בן צרויה הוא ראש השלשים: והוא עורר את חניתו על

19 שלש מאות חלל ולו שם בשלשים: מן השלשים: הַגִּזְּ נכבד ויהי להם לשר 5

כ ועד השלשה לא בא: ובניהו בן יהוידע - איש חיל^א רב פעלים מקבצאל הוא

הכה את שני 'בני' הַאֲרִי^א אל מחבאם: והוא ירד והכה את הארי^א בתוך הב^אר

21 ביום השלג: והוא הכה את איש מצרי^א מִדֵּיָה וביד המצרי חנית וירד אליו

22 בשבט ויגול את החנית מיד המצרי ויהרגהו בחניתו: אלה עשה בניהו בן יהוידע

23^b ולו שם 'שלשה הגברים': וישימהו דוד אל משמעתו: 10

24 עשהאל אחי יואב בשלשים אלחנן בן דודו 'מבית לחם': שמה החרדי אליקא

27.26 החרדי: חֶלֶץ הפלטי עירא בן עֶקֶשׁ התקעי: אביעזר הענתתי 'סבכי' החשתי:

29.28 צלמון האחחי מהרי הנטפתי: חלדי^א בן בענה הנטפתי אחי בן ריבי מגבעת בני

31.ל בנימן: בניהו 'הפרעתי' חורי^א מנחלי געש: אביבעל 'בית' הערבותי עומות

33.32 הַיִּחְרָמִי: אלחבא השעלבני - ישן 'הגוני': יהונתן ו'בן' שמה החרדי אחיזם 15

34 בן שרר החרדי: אליפלס בן אחסבי 'בית' המעקתי אליעם בן אחיתפל הגלני:

37.36 חָצְרוֹ הכרמלי פערי הארבי: יגאל בן נתן מצבה בני הגדי: צלק העמוני נחרי

39.38 הבארתי נשא^א כלי יואב בן צרויה: עירא הַיִּתְּרִי גרב הַיִּתְּרִי: אוריה החתי כל

שלשים ושבעה:

13 וירדו שלשה^א מהשלשים: ויבאו 'על' הַצִּיָּר אל דוד אל מצדת עדלם 20

טו וחית פלשתים חנה בעמק רפאים: ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבאר

16 בית לחם אשר בשער: ויבקעו שלשת הגברים במחנה פלשתים וישאבו מים

מבאר בית לחם אשר בשער וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה לשתותם ויפך אתם

17^a ליהוה: ויאמר חלילה לי 'מיהוה' מעשתי זאת הַיּוֹא דם האנשים ההלכים בנפשותם

25 ולא אבה לשתותם:

5,6;א ויֵאָסֶף^א דוד את כל בחור בישראל שלשים אלף: וילך המלך ואנשיו

ירושלם אל היבסי וישב הארץ ויאמר לדוד לאמר לא תבוא הגנה כי אם יִסִּירֶךָ

8^a.7^a העורים והפסחים: וילכד דוד את מצדת ציון^א: ויאמר דוד ביום ההוא כל מִבְּה

9 יבוס ויגע בַּצִּיָּר^א את הפסחים ואת העורים 'לא' שנאה^א נפש דוד^א: וישב דוד 30

י במצדה ויקרא לה עיר דוד ויבנה^א דוד סביב מן המלוא וביתה: וילך דוד הלוך

11 וגדול ויהוה אלהי צבאות עמו: וישלח חירם מלך צר מלאכים אל דוד ועצי ארזים

וחרשי עץ וחרשי אבן קיר ויבנו בית לדוד:

12 וידע דוד כי הכינו יהוה למלך על ישראל וכי נשא ממלכתו בעבור עמו 35

6,2 ישראל: ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו 'בעלת' יהודה להעלות משם את

3 ארון האלהים אשר נקרא שם - יהוה צבאות ישב הכרבים עליו: וירכבו את ארון

(א) 23,23^a מן השלשים נכבד ואל השלשה לא בא

(ב) 14 ודוד אז במצודה ומצב פלשתים או בית לחם:

(ג) 5,6 לאמר לא יבוא דוד הגנה

(ד) 7^b היא עיר דוד

(ה) 8^b על כן יאמרו עור ופסח לא יבוא אל הבית

- וַיָּבֹאוּ לָדוֹד בָּנִים בַּחֲבֵרוֹן וַיְהִי בְכוֹרוֹ אֲמִנֹן לֹאֲחִינֹעַם הַיִּזְדְּעָאֲלִית׃ וּמִשְׁנֵהוּ 3,2
 יִבְלָאֵב׃ לֹאֲבִיגַיִל אִשֶּׁת גִּבְלֵהֶם הַכְּרַמְלִי וְהַשְּׁלִישִׁי אֲבִשְׁלֹם בֶּן מַעֲכָה בֶּת תִּלְמִי מֶלֶךְ
 גִּשּׁוֹר׃ וְהַרְבִּיעִי אֲדֹנִיָּה בֶּן חֲגִית וְהַחֲמִישִׁי שַׁפְטִיָּה בֶּן אֲבִימֶלֶךְ׃ וְהַשְּׁשִׁי יִתְרָעַם 4
 לַעֲגִלָּה אִשֶּׁת ׀ אֱלֹהֵי לָדוֹד בַּחֲבֵרוֹן׃
- 5 וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד פְּלִגְשִׁים וְנָשִׁים בִּירוּשָׁלַם אַחֲרֵי בָאוּ מִחֲבֵרוֹן וַיָּבֹאוּ עוֹד לָדוֹד 5,13
 בָּנִים וּבָנוֹת׃ וְאֱלֹהֵי שְׁמוֹת הַיְלָדִים לוֹ בִּירוּשָׁלַם שְׁמוֹעַ וְשׁוּבָב וְנָתָן וְשִׁלְמָה׃ וַיִּבְחַר 14
 וְאִלְיָשׁוּעַ וְנָפֶגַע וַיִּפְעֵ׃ וְאִלְיָשָׁמַע וַיִּבְעֵלִידֵעַ וְאִלְיָפֶלֶט׃ 16
- 5,14 בֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה מֶלֶךְ׃ בַּחֲבֵרוֹן מֶלֶךְ עַל יְהוּדָה 5,14
 שִׁבְעַת שָׁנִים וְשֵׁשֶׁת חֳדָשִׁים וּבִירוּשָׁלַם מֶלֶךְ שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה שָׁנָה עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
 יְהוּדָה׃ 10
- 8,16,15 וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל וַיְהִי דָּוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה לְכָל עַמּוֹ׃ וַיּוֹאֲב 8,16,15
 בֶּן צְרוּיָה עַל הַצָּבָא וַיְהוֹשֶׁפֶט בֶּן אַחִילֹוד מֹזִכִּיר׃ וְצִדּוֹק ׀ וַיִּצְאָבִיתָר יֶבֶן יֹאחִימֶלֶךְ ׀ בֶּן 17
 אַחִישׁוֹבָב ׀ כַּהֲנִים וְשִׁישָׁא סוֹפֵר׃ וּבְנֵיהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע ׀ עַל הַכֹּרֶתִי וְהַפְּלִתִי וּבְנֵי דָוִד 18
 כַּהֲנִים הָיוּ׃
- 15 ״וַיִּסֵּת יְהוָה אֶת דָּוִד בַּיָּמִים הָאֵלֶּם לֵאמֹר לֹךְ מִנָּה אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵת יְהוּדָה׃ א׃ 24
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל יוֹאֲב ״וְאַל שְׂרִי הַחִיל אֲשֶׁר אֲתוֹ שָׁמָּה גַּם בְּכָל שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן
 וְעַד בָּאֵר שֶׁבַע וּפְקִדּוֹ אֶת הָעָם וַיִּדְעָתִי אֶת מִסְפַּר הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יוֹאֲב אֶל הַמֶּלֶךְ
 וַיּוֹסֶף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָעָם כֹּהֶם וְכֹהֶם מֵאָה פַעֲמִים וְעֵינִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ רְאוּת
 20 וְאֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לְמָה חָפֵץ בְּדַבֵּר כֹּהֵז׃ וַיַּחֲזֹק דָּבַר הַמֶּלֶךְ ״עַל יוֹאֲב וְעַל שְׂרִי הַחִיל
 וַיִּצָּא יוֹאֲב וּשְׂרִי הַחִיל מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֶת הָעָם אֶת יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲבְרוּ אֶת הַ
 הַיַּרְדֵּן וַיַּחֲלוּ ״בִּי־עֲרוֹנָה״ ״מִי־ן״ הָעִיר אֲשֶׁר בִּתְּחֹךְ הַנַּחֲלָה הִגְדָּה וְאַל יַעֲזֹר׃ וַיָּבֹאוּ 6
 הַגִּלְעָדִית וְאַל אֶרֶץ ״הַחֲתִים״ ״קָן־שֶׁה־״ וַיָּבֹאוּ דָנָה ״מִדָּן״ ׀ סִבְכָּה׃ אֶל צִידּוֹן׃ וַיָּבֹאוּ 7
 מִבְּצֵר צֹר וְכָל עָרֵי הַחֲתִי וְהַכְּנַעֲנִי וַיִּצְאוּ אֶל נֹגַב יְהוּדָה בָּאֵר שֶׁבַע׃ וַיִּשְׁמֹו בְּכָל 8
 25 הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ מִקְצֵה תִשְׁעָה חֳדָשִׁים וְעֶשְׂרִים יוֹם יְרוּשָׁלַם׃ וַיִּתֵּן יוֹאֲב אֶת מִסְפַּר 9
 מִפְּקֹד הָעָם אֶל הַמֶּלֶךְ וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ חִיל שִׁלָּף חֶרֶב וְאִישׁ
 יְהוּדָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ׃
- וַיֵּךְ לֵב דָּוִד אֲתוֹ אַחֲרֵי כֵן ״כִּי־״ סָפַר אֶת הָעָם וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל יְהוָה חַטָּאתִי
 מֵאֵד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְעַתָּה יְהוָה הֶעֱבֵר גַּם אֶת עֵינֶיךָ כִּי נִסְכַּלְתִּי מֵאֵד׃ וְדָבַר 11b
 30 יְהוָה הָיָה אֶל גֹּד הַנְּבִיא חֲזָה דָּוִד לֵאמֹר׃ הַלֹּךְ וְדַבַּרְתָּ אֶל דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה 12
 שְׁלֹשׁ אֲנֹכִי נֹטֶה׃ עֲלֶיךָ בָּחַר לְךָ אֶחָת מֵהֶם וַעֲשֵׂהָ לְךָ׃ הַתְּבֹאֵל לְךָ שִׁלּוּשָׁה״ 13b
 שְׁנַיִם רַעֲב בְּאַרְצָךְ וְאִם שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים בְּסָךְ לִפְנֵי צִיָּךְ וְהוּא רִדְפְךָ וְאִם הָיִיתָ
 13a,11a שְׁלֹשֶׁת יָמִים דָּבַר בְּאַרְצְךָ׃ וַיִּקַּם דָּוִד בְּבֹקֶר וַיָּבֹא גֹד אֶל דָּוִד וַיִּגְדָּ לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ׃ 14,13c
 עַתָּה דַע וְרָאָה מַה אֲשִׁיב שְׁלָחִי דָבַר׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל גֹּד צֹר לִי מֵאֵד נִפְלָה גַּם 14,13c
 35 בִּיד יְהוָה כִּי רַבִּים רַחֲמֵיָם וְכִיד אֲדָם אֶל אִפְלָה׃ וַיִּבְחַר לוֹ דָּוִד אֶת הַדָּבָר 15
 ״וְהַיָּמִים יָמִי קָצִיר חַמִּים וְתִקַּח הַמִּגְפָּה בַעֲם־״ וַיִּמָּחֵ״ הַמִּלָּאךְ הַמִּקָּה בַעֲם מִדָּן
 וְעַד בָּאֵר שֶׁבַע שְׁבַעִים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלַח יְדוֹ ׀ יְרוּשָׁלַם לִשְׁתַּחֲוֶה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל 17,16a
 יְהוָה בְּרָאֲתוֹ אֶת הַמִּלָּאךְ הַמַּכָּה בַעֲם וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲנֹכִי חַטָּאתִי וְאֲנֹכִי הָעוֹנִיתִי
 וְאֱלֹהֵי הַצָּאֵן מַה עָשׂוֹ תְּהִי גַם יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אֲבִי׃ וַיִּנָּחֵם יְהוָה אֶל הָרַעָה וַיֹּאמֶר 16b
 40 לְמַלְאָךְ הַמִּשְׁחִיתִי בַעֲם רַב עַתָּה הִקָּף יָדְךָ וּמִלָּאךְ יְהוָה הָיָה עִם גֵּרֶן ״אֶיֶר־נֶה
 הַיָּבֵס׃

- 7,14 ממלכתו: אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן אשר בהעזתו והכחתיו בשבט
 10 אנשים ובנגעי בני אדם: וחסדי לא אֶסְגִּיר מִמֶּנּוּ כֹּאשֶׁר הִסְרִיתִי מִיָּאֲשֶׁר הָיָה
 17,16 לַפְּנִיךְ: וְנֶאֱמַן בֵּיתְךָ וּמִמְּלַכְתְּךָ עַד עוֹלָם לִפְנֵי כֹסֶאךָ יִהְיֶה נִכּוֹן עַד עוֹלָם: כֻּלָּל
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְכָל הַחֲזִיוֹן הַזֶּה כֵּן דָּבָר נָתַן אֶל דָּוִד:
 18 וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי אֲנִכִּי יְהוָה וּמִי בֵיתִי כִּי
 19 הֵבִיאֲתָנִי עַד הַלֵּם: וְתִקְטֹן עוֹד זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי יְהוָה וְתִדְּבַר גַּם אֶל בֵּית עֲבָדְךָ
 כ לְמַרְחֹק וַיִּתְּרָנִי דְּאִוֶּרֶת הָאָדָם «לַעֲלֹם» אֲדֹנִי יְהוָה: וְזֶה יוֹסֵף דָּוִד עוֹד לְדָבָר
 21 אֵלֶיךָ וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת עֲבָדְךָ אֲדֹנִי יְהוָה: בַּעֲבוּר «עֲבָדְךָ» עֲשִׂיתָ «לְהוֹדִיעַ אֶת עֲבָדְךָ»
 22 אֶת כָּל הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת: עַל כֵּן גָּדַלְתָּ «אֲדֹנִי» יְהוָה «כִּי אֵין כִּמּוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים
 23 וּלְתֶךָ כֻּלָּל אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בְּאוֹנֵינוּ: וּמִי כַעֲמֹךָ «יִשְׂרָאֵל גִּי אַחֲרֶךָ» בֶּאֱרֶץ אֲשֶׁר
 הֵלַךְ אֱלֹהֶיךָ לַפְּדוֹת לוֹ לַעַם וּלְשׁוֹם לוֹ שֵׁם וּלְעֲשׂוֹת לֵיהֶם «גְּדוּלוֹת» וְנִרְאוֹת לְגִירָשׁ
 24 מִפְּנֵי עַמֶּיךָ «גִּוִּי» וְאֱלֹהֵינוּ: וְתִכְוֹנֵן לְךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לַעַם עַד עוֹלָם וְאַתָּה
 כה יְהוָה הֵייתָ לָהֶם לֵאלֹהִים: וְעַתָּה «אֲדֹנִי» יְהוָה «הַדְּבַר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל עֲבָדְךָ וְעַל
 26 בֵּיתוֹ הֵקֵם עַד עוֹלָם וְעֲשֵׂה כֹאשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַיִּגְדַּל שִׁמְךָ עַד עוֹלָם לֵאמֹר יְהוָה
 27 צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל וּבֵית עֲבָדְךָ דָּוִד יִהְיֶה נִכּוֹן לִפְנֶיךָ: כִּי אַתָּה יְהוָה
 צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל גָּלִיתָ אֶת אֹזֶן עֲבָדְךָ לֵאמֹר בֵּית אֲבִנָּה לְךָ עַל כֵּן מִצָּא
 28 עֲבָדְךָ אֶת לְבֹו לְהִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת: וְעַתָּה אֲדֹנִי יְהוָה אַתָּה הוּא
 29 הָאֱלֹהִים וְדַבְּרִיךָ יִהְיֶה אֱמֶת וְתִדְּבַר אֶל עֲבָדְךָ אֶת הַטּוֹבָה הַזֹּאת: וְעַתָּה הוּאֵל
 וּבֶרֶךְ אֶת בֵּית עֲבָדְךָ לְהוֹיֹת לְעוֹלָם לִפְנֶיךָ כִּי אַתָּה אֲדֹנִי יְהוָה דִּבַּרְתָּ וּמִבְּרַכְתָּךְ
 20 יִבְרַךְ בֵּית עֲבָדְךָ לְעוֹלָם:

- 8,א וַיְהִי אַחֲרָיִךְ כֵּן וַיָּךְ דָּוִד אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיִּכְנִיעֵם וַיִּקַּח דָּוִד אֶת מִיד
 פְּלִשְׁתִּים:
 2 וַיָּךְ אֶת מוֹאָב וַיִּמְדָּם בַּחֲבַל הַשִּׁבְעָה אוֹתָם אֶרְצָה וַיִּמְדָּם שְׁנֵי חֳבָלִים לַהֲמִית
 25 וּמֹלֵא הַחֲבַל לַהֲחִיּוֹת וְתָהִי מוֹאָב לְדוֹד לְעַבְדִּים גִּשְׁאֵי מִנְחָה:
 4,3 וַיָּךְ דָּוִד אֶת הַדְּדֵעוֹר בֶּן רַחָב מֶלֶךְ צוּבָה בִּלְכָתוֹ לַחֲצִיִּים יָדוֹ יִפְּקֶרֶה: וַיִּלְכֹּד
 דָּוִד מִמֶּנּוּ אֶלֶף וְשֶׁבַע מֵאוֹת פְּרָשִׁים וְעֲשָׂרִים אֶלֶף אִישׁ רִגְלִי וַיַּעֲקֹר דָּוִד אֶת כָּל
 ה הָרֶכֶב וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ מֵאָה רֶכֶב: וְתָבֹא אֶרֶם דְּמִשְׁק לַעֲזוֹר לְהַדְּדֵעוֹר מֶלֶךְ צוּבָה וַיָּךְ
 6א דָּוִד בְּאֶרֶם עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ: וַיִּשֶׁם דָּוִד נְצִיבִים בְּאֶרֶם דְּמִשְׁק וְתָהִי אֶרֶם
 7 לְדוֹד לְעַבְדִּים נוֹשְׂאֵי מִנְחָה: וַיִּקַּח דָּוִד אֶת שְׁלֹמִי הַזֹּהָב אֲשֶׁר הָיָה עַל עַבְדֵי
 30 הַדְּדֵעוֹר וַיָּבִיֵּאֵם יְרוּשָׁלַם: וּמִטְבַּחַת וּמִבְרַתִּי עֲרֵי הַדְּדֵעוֹר לָקַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד נַחֲשֶׁת
 הָרֶכֶב מֵאֹד:
 9 וַיִּשְׁמַע תַּעֲיִי מֶלֶךְ חֲמַת כִּי הִכָּה דָּוִד אֶת כָּל חֵיל הַדְּדֵעוֹר: וַיִּשְׁלַח תַּעֲיִי
 אֶת «הַדְּדֵעוֹר» בְּנֵי אֶל הַמֶּלֶךְ דָּוִד לִשְׁאֹל לוֹ לְשָׁלוֹם וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר גָּלַחַם בַּהַדְּדֵעוֹר
 35 וַיִּכְהוּ כִּי אִישׁ מִלַּחְמוֹת תַּעֲיִי הִיָּה הַדְּדֵעוֹר וּבִידוֹ הָיוּ כָּלִי כֶסֶף וְכָלִי זָהָב וְכָלִי
 13 נַחֲשֶׁת: וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם «בְּשִׁבוֹ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת אֶרֶם» «הִכָּה אֶת אֶרֶם» בְּנֵיֵא מֶלֶךְ
 14 שְׁמוֹנָה עָשָׂר אֶלֶף: וַיִּשֶׁם בְּאֶדְוֶם נְצִיבִים כֻּלָּל אֶדְוֶם שֵׁם נְצִיבִים וַיְהִי כָּל אֶדְוֶם
 עַבְדִּים לְדוֹד וַיִּוָּשַׁע יְהוָה אֶת דָּוִד כֻּלָּל אֲשֶׁר הֵלַךְ:

(א) 7,13 הוּא יִבְנֶה בֵּית לְשִׁמִּי וְכִנְנִיתִי אֶת כֹּסֶא מִמְּלַכְתּוֹ עַד עוֹלָם:

(ב) 8,6 וַיִּשַׁע יְהוָה אֶת דָּוִד בְּכָל אֲשֶׁר הֵלַךְ

(ג) 12,11 גַּם אַתָּם הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לַיהוָה עִם הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ מִכָּל הַנְּהִיִּם אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ: מֵאִירֵם
 וּמִמוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמִעַמְלָק וּמִשָּׁלֵל הַדְּדֵעוֹר בֶּן רַחָב מֶלֶךְ צוּבָה

ויהי בחפזה לנֹס ויִפֶּל ויִפְסַח וּשְׁמוֹ מְרִיב־עַל: וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ אִיפֹה הוּא וַיֹּאמֶר 9,4
 צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ הִנֵּה הוּא בֵּית מְכִיר בֶּן עֲמִיאל בְּלוֹ דְּבַר:
 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיִּקְחֵהוּ מִבֵּית מְכִיר בֶּן עֲמִיאל מִלֹּד דְּבַר: וַיָּבֹא מְרִיב־עַל 6,ה
 בֶּן יְהוֹנָתָן בֶּן שְׂאוּל אֶל דָּוִד וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד מְרִיב־עַל וַיֹּאמֶר
 5 הִנֵּה עֹבֵדְךָ: וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֵל תִּירָא כִּי עָשָׂה אֲעֲשֶׂה עִמָּךְ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן 7
 אֲבִיךָ וְהִשְׁבַּתִּי לָךְ אֶת כָּל שְׂדֵה שְׂאוּל אֲבִיךָ וְאֵתָה תֹאכַל לֶחֶם עַל שְׁלַחְנִי תָמִיד:
 וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר מֶה עֹבֵדְךָ כִּי פָנִית אֶל הַכֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כְּמוֹנִי: וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל 9,8
 צִיבָא נָעַר שְׂאוּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּל אֲשֶׁר הָיָה לְשְׂאוּל וְלִכְלֹ בֵּיתוֹ נָתַתִּי לָבֶן אֲדִינִךָ:
 וְעַבְדְּתָ לֹא אֵת הָאֲדָמָה אֵתָה וּבְנִיךָ וְעַבְדֶּיךָ וְהַבָּאָה וְהָיָה לָבֶן אֲדִינִךָ לֶחֶם וְאִכְלוּ 1
 10 וּמְרִיב־עַל: בֶּן אֲדִינִךָ יֹאכַל תָּמִיד לֶחֶם עַל שְׁלַחְנִי וְלִצִּיבָא חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בָּנִים
 וְעֶשְׂרִים עַבְדִּים: וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ כָּכָל אֲשֶׁר יִצְוֶה אֲדִינִי הַמֶּלֶךְ אֵת עַבְדּוֹ 11
 כֵּן יַעֲשֶׂה עֹבֵדְךָ וּמְרִיב־עַל: אֲכַל עַל שְׁלַחְךָ דָּוִד- כְּאֶחָד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ: וּלְמְרִיב־עַל 12
 בֶּן קָמֹן וּשְׁמוֹ מִיכָא וְכָל מוֹשֵׁב בֵּית צִיבָא עַבְדִּים לְמְרִיב־עַל: וּמְרִיב־עַל יֹשֵׁב 13
 בִּירוּשָׁלַם כִּי עַל שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אֲכָל וְהוּא פָּסַח שְׁתֵּי רִגְלָיו:

15

וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיָּמָת מֶלֶךְ בְּנֵי עֲמוֹן וַיִּמְלֹךְ 15 בְּנֵי תַחְתִּיו: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֲעֲשֶׂה 10,2,א
 חֶסֶד עִם חֲנוּן בֶּן נַחֲשׁ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה אֲבִיו עִמָּדִי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹ בִּיד
 עַבְדּוֹ אֶל אֲבִיו וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶרֶץ בְּנֵי עֲמוֹן: וַיֹּאמְרוּ שְׂרֵי בְנֵי עֲמוֹן אֶל חֲנוּן 3
 אֲדִנְיָהם הַמִּכְבֵּד דָּוִד אֵת אֲבִיךָ בַּעֲיִינֶיךָ כִּי שִׁלַּח לָךְ מִנַּחֲמִים הֲלוֹא בַּעֲבוּר חֶקֶר אֵת
 20 הָעִיר וְלִרְגֵלָהּ וְלִהְפָּכָה שִׁלַּח דָּוִד אֵת עַבְדּוֹ אֶלֶיךָ: וַיִּקַּח חֲנוּן אֵת עַבְדֵי דָוִד וַיִּנְלַח 4
 אֵת חֲצִי זָקָם וַיִּכְרַת אֵת מַגְוֵיהֶם בַּחֲצִי עַד שְׁתוּתֵיהֶם וַיִּשְׁלַח: וַיִּגְדּוּ לְדָוִד וַיִּשְׁלַח 5
 לְקִרְאָתָם כִּי הָיוּ הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שָׁבוּ בִּירוּשָׁלַם עַד יִצְמַח זָקָם
 וַיִּשְׁבָּתָם:

וַיִּרְאוּ בְנֵי עֲמוֹן כִּי נִבְאָשׁוּ בְּדָוִד וַיִּשְׁלַחוּ בְנֵי עֲמוֹן וַיִּשְׁכְּרוּ אֵת אֲרָם בֵּית רַחוּב 6
 25 וְאֵת אֲרָם צוּבָא עֶשְׂרִים אֶלֶף רִגְלִי וְאֵת מֶלֶךְ מַעֲכָה 11 וְאִישׁ טוֹב שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֶלֶף
 אִישׁ: וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיִּשְׁלַח אֶת יוֹאָב וְאֵת כָּל 11 צִיבָא הַגְּבוּרִים: וַיִּצְאוּ בְנֵי עֲמוֹן 8,7
 וַיַּעֲרֻכוּ מִלַּחְמָה פֶּתַח הַשְּׁעָר וְאֲרָם צוּבָא וְרַחוּב וְאִישׁ טוֹב וּמַעֲכָה לְבָדָם בַּשְּׂדֵה:
 וַיִּירָא יוֹאָב כִּי הִיתָה אֵלָיו פְּנֵי הַמִּלְחָמָה מִפְּנִים וּמֵאֲחֹר וַיִּבְחַר מִכָּל יִגְדָּהוּר 9 בִּישְׂרָאֵל
 וַיַּעֲרֵךְ לְקִרְאָת אֲרָם: וְאֵת יֵתֶר הָעָם נָתַן בִּיד יִגְדָּהוּר אֲחִיו וַיַּעֲרֵךְ לְקִרְאָת בְּנֵי 1
 30 עֲמוֹן: וַיֹּאמֶר אִם תַּחֲזֹק אֲרָם מִמֶּנִּי וְהִיתָה לִּי לִישׁוּעָה וְאִם בְּנֵי עֲמוֹן יַחֲזִקוּ מִמֶּךָ 11
 וְהִלַּכְתִּי לְהוֹשִׁיעַ לָךְ: חֲזֹק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עֲמֹנוּ וּבְעַד יִגְדָּהוּר: אֱלֹהֵינוּ וַיְהִי יַעֲשֶׂה 12
 הַטּוֹב בַּעֲיֵינוּ: וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ מִלַּחְמָה בְּאֲרָם וַיִּנְסוּ מִפָּנָיו: וּבְנֵי עֲמוֹן 14,13
 רָאוּ כִּי נָס אֲרָם וַיִּנְכּוּ מִפָּנָיו אֲבִישִׁי וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיִּשֶׁב יוֹאָב מַעַל בְּנֵי עֲמוֹן וַיָּבֹא
 יְרוּשָׁלַם:

35

וַיִּרָא אֲרָם כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאסְפוּ יַחַד: וַיִּשְׁלַח הַדִּידְעוֹר וַיִּצֵּא אֵת אֲרָם 16,10
 אֲשֶׁר מַעֲבַר הַנְּהַר וַיָּבֹאוּ 11 לְאֵלֵם וּשְׁוֹכֵךְ שָׂר צָבָא הַדִּידְעוֹר לִפְנֵיהֶם: וַיִּגְדּוּ לְדָוִד 17
 וַיֹּאסְפוּ אֵת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֵר אֵת הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא חֲלָאמָה וַיַּעֲרֻכוּ אֲרָם לְקִרְאָת דָּוִד
 וַיִּלַּחֲמוּ עִמּוֹ: וַיִּנָּס אֲרָם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִד מֵאֲרָם שִׁבְעָ מְאוֹת רֶכֶב וְאַרְבַּעִים 18
 אֶלֶף 11 אִישׁ: וְאֵת שְׁוֹכֵךְ שָׂר צָבָא הִכָּה וַיָּמָת שָׁם: וַיִּרְאוּ כָּל הַמַּלְכִּים עַבְדֵי הַדִּידְעוֹר 19
 40 כִּי נִגְפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְמוּ אֵת יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד אֵת
 בְּנֵי עֲמוֹן:

וַיְהִי לְתִשְׁבַּת הַשָּׁנָה לַעֵת צֵאת הַמִּלְכִּים וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֵת יוֹאָב וְאֵת עַבְדּוֹ 11,א
 עִמּוֹ וְאֵת כָּל יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁחָתוּ אֵת בְּנֵי עֲמוֹן וַיִּצְרוּ עַל רֶבֶה וְדָוִד יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם:

24,18 ויבא גד אל דוד ביום ההוא ויאמר לו עלה הקם ליהוה מזבח בגרן ארְיִנָה
 19 ב. היבסי: ויעל דוד כדבר גד כאשר צוה יהוה: וישקף ארְיִנָה וירא את המלך ואת
 עבדיו עברים אֶלֹיו וְאַרְיִנָה דש חטים: ויצא ארונה וישתחו למלך אפיו ארצה:
 21 ויאמר ארונה מדוע בא אדני המלך אל עבדו ויאמר דוד לקנות מעמך את
 22 הגרן לבנות מזבח ליהוה ותעצר המגפה מעל העם: ויאמר ארונה אל דוד יקח
 ויעל אדני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעלה והמרגלים וכלי הבקר לעצים:
 23 הכל נתן יעבד אדוני המלך למלך ויאמר ארונה אל המלך יהוה אלהיך ירצך:
 24 ויאמר המלך אל ארונה לא כי קנו אקנה מאותך במחיר ולא אעלה ליהוה
 כה אלהי עלות חנם ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים: ויבן שם
 דוד מזבח ליהוה ויעל עלות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר המגפה מעל
 ישראל:

2I,א ויהי רעב בימי דוד שלש שנים שנה אחרי שנה ויבקש דוד את פני יהוה
 2 ויאמר יהוה עֵל־שָׂאוּל וְעֵל־בֵּית־הָ דמים על אשר המית את הגבענים: ויקרא
 15 המלך לגבענים ויאמר אליהם והגבענים לא מבני ישראל המה כי אם מיתר
 האמרי ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שֶׂאוּל להכתם בקנאתו לבני ישראל:
 3 ויאמר דוד אל הגבענים מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת יהוה:
 4 ויאמרו לו הגבענים אין לי כסף וזהב עם שֶׂאוּל ועם ביתו ואין לנו איש להמית
 ה בישראל ויאמר מה אתם אמרים אעשה לכם: ויאמרו אל המלך האיש אשר
 6 כָּלְנוּ ואשר דָּמָה לִי־שִׁמְדָנוּ מהתיצב בכל גבל ישראל: יִתֵּן לָנוּ שבעה אנשים
 8 מבניו והוקענום ליהוה בגבעֶן־בֶּהֱרֵי יהוה ויאמר המלך אני אתן: ויקח המלך
 את שני בני רָצֶפָה בת אִיהָ אשר ילדה לשֶׂאוּל את ארמני ואת מפביעֵל ואת
 9 חמשת בני מֶרֶד־בֶּת שֶׂאוּל אשר ילדה לעדריאל בן ברזלי המחלתי: ויתנם ביד
 הגבענים ויקיעם בהר לפני יהוה ויפלו שבעָתָם יחד והם המתו בימי קציר
 ה־ראשונים^ב:

25 ויתקח רָצֶפָה בת אִיהָ את השק ותטְהוּ לָהּ אל הצור מתחלת קֶצֶר־שָׁעִיר־
 עד נֶתֶךְ מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם ואת
 11 חֵית השרה לילה: וַיָּגֵד לְדוֹד את אשר עשתה רצפה בת איה פלגש שֶׂאוּל:
 12 ויִשְׁלַח־דוֹד ויקח את עצמות שֶׂאוּל ואת עצמות יהונתן בנו מאת בעלי יבש
 גלעד אשר נגבו אתם מרחב בית שֵׁן אשר תלוּם שְׁמָה פִּלְשִׁתִּים ביום הפות
 30 פלשתים את שֶׂאוּל בגלבע: ויעל משם את עצמות שֶׂאוּל ואת עצמות יהונתן בנו
 14 ויאספו את עצמות המוקעים: ויקברו את עצמות שֶׂאוּל ויהונתן בנו ואת עצמות
 המוקעים בארץ בנימן בצלע בקבר קיש אביו ויעשו כל אשר צוה המלך ויעתר
 אלהים לארץ:

35 9,א ויהי אחרי כן ויאמר דוד הכי יש עוד אשר נותר לבית שֶׂאוּל ואעשה עמו
 2 חסד בעבור יהונתן: ולבית שֶׂאוּל עבד ושמו ציבא ויקראו לו אל דוד ויאמר
 3 המלך אליו האתה ציבא ויאמר עבדך: ויאמר המלך האפס עוד איש לבית שֶׂאוּל
 ואעשה עמו חסד אלהים ויאמר ציבא אל המלך עוד בן ליהונתן נכה רגלים:
 4.4 בן חמש שנים היה בבא שמעת שֶׂאוּל ויהונתן מזורעֶאל ותִּשְׁאָהוּ אִמָּתוֹ ותנם
 40

2I.7 (א) ויחמל המלך על מריבעל בן יהונתן בן שֶׂאוּל על שבעת יהוה אשר בינתם בין דוד ובין
 יהונתן בן שֶׂאוּל:

9 (ב) תחלת קציר שערים

ויהי אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי יהוה כי בן מות האיש העשה זאת: ה' 12
 ואת הכבשה ישלם שבעתים עקב אשר עשה את הדבר הזה ועל אשר לא 6
 חמל: ויאמר נתן אל דוד אתה האיש: כה אמר יהוה אלהי ישראל אנכי משחתוך 7
 למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול: ואתנה לך את בית אדניך ואת 8
 נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את בית ישראל ויהודה ואם מעט ואספה לך 5
 כהנה וכהנה: מדוע בנית את דבר יהוה לעשות הרע בעיני? את אוריה החתי 9
 הכית בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון: ועתה 1
 לא תסור הרב מביתך עד עולם עקב כי באתני ותקח את אשת אוריה החתי 1
 להיות לך לאשה: כה אמר יהוה הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את 11
 נשיך לעיניך ונתתי לרעך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת: כי אתה עשית 10
 בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש: ויאמר דוד 13
 אל נתן חטאתי ליהוה ויאמר נתן אל דוד גם יהוה העביר חטאתך לא 1
 תמות: אפס כי גאץ נאצת את יהוה בדבר הזה גם הבן הילוד לך מות 14
 ימות:

וילך נתן אל ביתו ויגף יהוה את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד וינאש: 15
 ויבקש דוד את האלהים בעד הנער ויצם דוד צום ובא ולן ושכב ארצה: ויקמו 17,16
 זקני ביתו עליו להקימו מן הארץ ולא אבה ולא ברה אתם לחם: ויהי ביום 18
 השביעי וימת הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו כי מת הילד כי אמרו הגה בהיות 1
 הילד חי דברנו אליו ולא שמע בקולנו ואיך נאמר אליו מת הילד ועשה רעה: 1
 וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מת הילד ויאמר דוד אל עבדיו המת 20
 הילד ויאמרו מת: ויקם דוד מהארץ וירחץ ויסך ויחלף שמלתו: ויבא בית יהוה כ 1
 וישתחו ויבא אל ביתו וישאל וישימו לו לחם ויאכל: ויאמרו עבדיו אליו מה 21
 הדבר הזה אשר עשית בעוד הילד חי צמת ותבך וכאשר מת הילד קמת ותאכל 1
 לחם: ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואבכה כי אמרתי מי יודע יחנני יהוה 22
 וחי הילד: ועתה מת למה זה אני צם האוכל להשיבו עוד אני הלך אליו והוא 25
 לא ישוב אלי: 1
 וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה וישכב עמה ויתהר: ותלד בן 24
 ויקרא את שמו שלמה ויהוה אהבו: וישלם ביד נתן הנביא ויקרא את שמו כה 1
 ידידיה בעבור יהוה:

30

וילחם יואב ברבת בני עמון וילכד את עיר המים: וישלח יואב מלאכים אל 27,26
 דוד ויאמר נלחמתי ברבה גם לכדתי את עיר המים: ועתה אסף את יתר העם 28
 וחנה על העיר ולכדה פן אלכד אני את העיר ונקרא שמי עליה: ויאסף דוד את 29
 כל העם וילך רבתה וילחם בה וילכדה: ויקח את עמרת מלכם מעל ראשו ל 1
 ומשקלה ככר זהב ויבה: אבן יקרה ותהי על ראש דוד ושלל העיר הוציא הרבה 35
 מאד: ואת העם אשר בה הוציא וישם במגרה ובתריצי הברזל ובמזרות הברזל 31
 והעביר אותם במלכין וכן יעשה לכל ערי בני עמון וישב דוד וכל העם 1
 ירושלם:

ויהי אחרי כן ולאבשלום בן דוד אחות יפה ושמה תמר ויאבהב אמנון 40
 בן דוד: ויצר לאמנון להתחלות בעבור תמר אחותו כי בתולה היא ויפלא בעיני 2
 אמנון לעשות לה מאומה: ולאמנון רע ושמנו יונדב בן שמעיה אחי דוד וינרב 3
 איש חכם מאד: ויאמר לו מדוע אתה ככה דל בן המלך בבקר בבקר הלא 4

- II,2 ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית המלך וירא אשה
 3 רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד: וישלח דוד וידרש לאשה ויאמר
 4 הלוא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי: וישלח דוד מלאכים ויקחה
 ותבוא אליו וישכב עמה והיא מתקדשת מטמאתה ותשב אל ביתה:
 5 ותהר האשה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי: וישלח דוד אל יואב
 7 שלח אלי את אוריה החתי וישלח יואב את אוריה אל דוד: ויבא אוריה אליו
 8 וישאל דוד לשלום יואב ולשלום העם ולשלום המלחמה: ויאמר דוד לאוריה רר
 9 לביתך ורחץ רגליך ויצא אוריה מבית המלך ותצא אחריו משאת המלך: וישכב
 10 אוריה פתח בית המלך את כל עבדי אדניו ולא ירד אל ביתו: ויגדו לדוד לאמר
 לא ירד אוריה אל ביתו ויאמר דוד אל אוריה הלוא מדרך אתה בא מדוע לא
 11 ירדת אל ביתך: ויאמר אוריה אל דוד הארון וישראל ויהודה יושבים בספות
 ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנים ואני אבוא אל ביתי לאכל ולשתות
 12 ולשכב עם אשתי חי יהוה: וחי נפשך אם אעשה את הדבר הזה: ויאמר דוד אל
 אוריה שב בזה גם היום ומחר אשלחך וישב אוריה בירושלם כיום ההוא:
 13 וממחרת | ויקרא לו דוד ויאכל לפניו וישת וישפּרהו ויצא בערב לשכב במשכבו
 עם עבדי אדניו ואל ביתו לא ירד:
 14.15 ויהי בבקר ויכתב דוד ספר אל יואב וישלח ביד אוריה: ויכתב בספר לאמר
 16 הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ושבתם מאחריו ונפה ומת: ויהי
 בשמור יואב אל העיר ויתן את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם:
 17 ויצאו אנשי העיר וילחמו את יואב ויפל מן העם מעבדי דוד וימת גם אוריה
 18.19 החתי: וישלח יואב ויגד לדוד את כל דברי המלחמה: ויצו את המלאך לאמר
 כ ככלותך את כל דברי המלחמה לדבר אל המלך: והיה אם תעלה חמת המלך
 ואמר לך מדוע נגשתם אל העיר להלחם הלוא ידעתם את אשר ירו מעל החומה:
 20.21^a ואמרת גם עבדך אוריה החתי מת:
 22.22^a וילך המלאך ויבא ויגד לדוד את כל דברי המלחמה: ויאמר המלאך אל
 דוד כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונהיה עליהם עד פתח השער:
 22.24^a וירצו המורסם אל עבדך מעל החומה וימותו מעבדי המלך ויחר לדוד על יואב
 ויאמר אל המלאך למה נגשתם אל העיר להלחם הלא ידעתם את אשר תפו מעל
 החומה מי הכה את אבימלך בן ירבעל הלא אשה השליכה עליו פלח רכב מעל
 24^b החומה וימת בתבץ למה נגשתם אל החומה: | ויאמר המלאך גם עבדך אוריה
 כה החתי מת: ויאמר דוד אל המלאך כה תאמר אל יואב אל ירע בעיניך את הדבר
 26 הזה כי כזה וכזה תאכל תחרב החזק מלחמתך אל העיר והרסה וחזקה: ותשמע
 27 אשת אוריה כי מת אוריה אישה ותספר על בעלה: ויעבר האבל וישלח דוד
 ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן
 35
 12,א וירע הדבר אשר עשה דוד בעיני יהוה: וישלח יהוה את נתן הנביא אל
 דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש:
 3.2 הָעֶשִׂיר הָיָה צֶאֱן וּבָקָר הִרְבֵּה מְאֹד: וּלְרֹשׁ אֵין כָּל כִּי אִם כִּבְשָׁה אֶחָת קִטְנָה
 אֲשֶׁר קָנָה וַיְחִיָּהּ וַתִּגְדֵּל עִמּוֹ וְעַם בָּנֶיהָ יָחֲדוּ מִפֶּתֶחַ תֹּאכֵל וּמִכֶּסֶׁת תִּשְׁתֶּה וּבְחִיקוֹ
 4 תִּשְׁכַּב וַתְּהִי לוֹ כֶּבֶת: וַיָּבֵא הַלֵּךְ הָאִישׁ הָעֶשִׂיר וַיַּחֲמֵל לִקְחַת מִצֵּאֲנוֹ וּמִבָּקָרוֹ
 40 לַעֲשׂוֹת לָאָרֶץ הַבָּא לוֹ וַיִּקַּח אֶת כִּבְשַׁת הָאִישׁ הָרֹאשׁ וַיַּעֲשֶׂה לְאִישׁ הַבָּא אֵלָיו:

—*—*—*—

(2) II,21^a מי הכה את אבימלך בן ירבעל? הלא אשה השליכה עליו פלח רכב מעל החומה וימת בתבץ למה נגשתם אל החומה

מיום ענתו את תמר אחתו: ועתה אל ישם אדני המלך אל לבו דבר לאמר כל ^{13,33} בני המלך מתו כי אם אמנון לברו מת | ויתר יאחיו שלום: וישא הנער הצפה ³⁴ את עיניו וירא והנה עם רב הלכים בדרך חלגים במוךר ויבא הצפה ויגד למלך ויאמר אנשים ראיתו מדרך חר-גים מצד ההר: ויאמר ויגדב אל המלך לה ⁵ הנה בני המלך באו כדבר עבדך כן היה: ויהי ככלתו לדבר והנה בני המלך ³⁶ באו וישאו קולם ויבכו וגם המלך וכל עבדיו בכו בכי גדול מאד: ויתאבל המלך ^{37b} על בנו כל הימים | ואבשלום ברח וילך אל תלמי בן עמיאל ^{37a} מלך גשור: ^{38b} ויהי ^a שם שלש שנים:

- ¹⁰ וימקל רוח המלך לך את אל אבשלום כי נחם על אמנון כי מת: וידע ^{14,39} יואב בן צריה כי לב המלך על אבשלום: וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה ² חכמה ויאמר אליה התאבלי נא ולבשי נא בגדי אבל ואל תסוכי שמן והיית כאשה זה ימים רבים מתאבלת על מת: ובאת אל המלך ודברת אליו כדבר ³ הזה וישם יואב את הדברים בפיה:
- ¹⁵ ותבא האשה התקעית אל המלך ותפל על אפיה ארצה ותשתחו ותאמר ⁴ הושעה המלך הושעה: ויאמר לה המלך מה לך ותאמר אכל אשה אלמנה ^ה אני וימת אישי: ולשפחתך שני בנים וינצו שניהם בשדה ואין מציל ביניהם ויך ⁶ האחד את אחיו וימת אתו: והנה קמה כל המשפחה על שפחתך ויאמרו תני ⁷ את מכה אחיו וגמתהו בנפש אחיו אשר הרג ונשמידה גם את היורש וכבו את גחלתו אשר נשארה לבלתי שום לאישי שם ושארית על פני האדמה: ויאמר ⁸ המלך אל האשה לכי לביתך ואני אצוה עליך: ותאמר האשה התקועית אל המלך ⁹ עלי אדני המלך העון ועל בית אבי והמלך וכסאו נקי: ויאמר המלך המדבר ^י אליך והבאתי אלי ולא יסיף עוד לנעת בך: ותאמר יוכר נא המלך את יהוה ¹¹ אלהיך מהרבית גאל הדם לשחת ולא ישמידו את בני ויאמר חי יהוה אם יפל משערת בנך ארצה: ²⁵
- ותאמר האשה תדבר נא שפחתך אל אדני המלך דבר ויאמר דברי: ותאמר ^{13,12} האשה ולמה חשבתה כזאת על עם אלהים ומדבר המלך הדבר הזה היתה כאשם לבלתי השיב המלך את נדחו: כי מות נמות וכמים הנגרים ארצה אשר לא יאספו ¹⁴ ולא ישא אלהים נפש חושב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח: ועתה אשר באתי ^{טו} לדבר אל המלך אדני את הדבר הזה כי יראני העם ותאמר שפחתך אדברה ³⁰ נא אל המלך אולי יעשה המלך את דבר אמתו: כי ישמע המלך להציל את אמתו מכף האיש המבקש להשמיד אתי ואת בני יחד מנחלת אלהים: ותאמר ¹⁶ שפחתך יהיה נא דבר אדני המלך למנחה כי כמלאך האלהים כן אדני המלך ¹⁷ לשמע הטוב והרע ויהוה אלהיך יהי עמך: ויען המלך ויאמר אל האשה אל נא ¹⁸ תכחדי ממני דבר אשר אנכי שאל אתך ותאמר האשה ידבר נא אדני המלך: ³⁵ ויאמר המלך היר יואב אתך בכל זאת ותען האשה ותאמר חי נפשך אדני המלך ¹⁹ אם אש להמין ולהשמיל מכל אשר דבר אדני המלך כי עבדך יואב הוא צוני והוא שם בפי שפחתך את כל הדברים האלה: לבעבור סבב את פני הדבר עשה ^כ עבדך יואב את הדבר הזה ואדני חכם כחכמת מלאך האלהים לדעת את כל אשר בארץ: ⁴⁰
- ויאמר המלך אל יואב הנה נא עשיתי את הדבר הזה ולך השב את הנער ²¹

ה, 13 תגיר לי ויאמר לו אמנן את תמר אחות אבשלם אחי אני אהב: ויאמר לו יהונדב שכב על משכבך והתחל ובא אביך לראותך ואמרת אליו תבא נא תמר אחותי ותברני לחם ועשתה לעיני את הבריה למען אשר אראה ואכלתי מידה:

- 6 וישכב אמנן ויתחל ויבא המלך לראותו ויאמר אמנן אל המלך תבוא נא 5
7 תמר אחותי ותלבב לעיני שתי לבבות ואברה מידה: וישלח דוד אל תמר הביתה
8 לאמר לכי נא בית אמנן אחיך ועשי לו הבריה: ותלך תמר בית אמנן אחיה
9 והוא שכב ותקח את הבצק ותלוש ותלבב לעיניו ותבשל את הלכבות: ותקרא:
את יהונדב: ויצק לפניו וימאן לאכול ויאמר אמנן הוציאו כל איש מעלי ויצאו
י כל איש מעליו: ויאמר אמנן אל תמר הביאי הבריה החדר ואברה מידך ותקח 10
11 תמר את הלכבות אשר עשתה ותבא לאמנן אחיה החדרה: ותגש אליו לאכל
12 ויחזק בה ויאמר לה בואי שכבי עמי אחותי: ותאמר לו אל אחי אל תענני כי
13 לא נעשה כן בישראל אל תעשה את הנבלה הזאת: ואני אנה אוליך את חרפתי
ואתה תהיה כאחד הנבלים בישראל ועתה דבר נא אל המלך כי לא ימנעני
14 ממך: ולא אבה לשמע בקולה ויחזק ממנה ויענה וישכב: ואתה: 15
טו וישנאך אמנן שנאה גדולה מאד כי גדולה השנאה אשר שנאה מאהבה
16 אשר אהבה ויאמר לה אמנן קומי לכי: ותאמר לו אל אחי כי: גדולה ירעה
17 הזאת מאחרת אשר עשית עמי לשלחני ולא אבה לשמע לה: ויקרא את נערו
18 משרתו ויאמר שלחו נא את זאת מעלי החוצה ונעל הדלת אחריה: ויצא אותה 18b
19 משרתו החוצה ונעל הדלת אחריה: ותקח תמר אפר על ראשה וכתנת הפסים אשר
כ עליה קרעה ותשם ידה על ראשה ותלך הלך וועקה: ויאמר אליה אבשלם אחיה
האמינו אחיך היה עמך ועתה אחותי החרשי אחיך הוא אל תשיתי את לבך
21 לדבר הזה ותשב תמר ישוב: ושקמה בית אבשלם אחיה: והמלך דוד שמע את
כל הדברים האלה ויחר לו מאד: ולא עצב את רוח אמנן בנו כי אהבו כי
22 בכורו הוא: ולא דבר אבשלם עם אמנן למרע ועד טוב כי שנא אבשלם את
25 אמנן על דבר אשר ענה את תמר אחתו:

- 23 ויהי לשנתיים ימים ויהיו גזוים לאבשלם בבעל חצור אשר עם: פרץ- 23
24 ויקרא אבשלם לכל בני המלך: ויבא אבשלם אל המלך ויאמר הנה נא גזוים
כח לעבדך ילך נא המלך ועבדיו עם עבדך: ויאמר המלך אל אבשלם אל בני אל 30
26 נא נלך כלנו ולא נכבד עליך ויפצ: בו ולא אבה ללכת ויברכהו: ויאמר אבשלם
27 ולא ילך נא אתנו אמנן אחי ויאמר לו המלך למה ילך עמך: ויפצ: בו אבשלם
וישלח אתו את אמנן ואת כל בני המלך:
28 ויעש אבשלם משתה כמשתה המלך: ויצו אבשלם את נעריו לאמר ראו
נא כטוב לב אמנן ביני ואמרתי אליכם הכו את אמנן והמתם אתו אל תיראו 35
29 הלוא כי אנכי צויתי אתכם חזקו והיו לבני חיל: ויעשו נערי אבשלם לאמנן
ל כאשר צוה אבשלם ויקמו כל בני המלך וירכבו איש על פרדו וינסו: ויהי המה
בדרך והשמעה באה אל דוד לאמר הכה אבשלם את כל בני המלך ולא נותר
31 מהם אחד: ויקם המלך ויקרע את בגדיו וישכב ארצה וכל עבדיו: ה-נצבים: עליו-
32 קרעו: בגדיהם: ויען יונדב בן שקמה אחי דוד ויאמר אל יאמר אדני את כל 40
הנערים בני המלך המיתו כי אמנן לבדו מת כי על פי אבשלם היתה שימה

אתה אתנו שוב ושוב עם המלך כי נכרי אתה וגם גלה אתה מִמְקוֹמְךָ: תמול כִּי, 15
 בואך והיום אנִּי עֹד עִמָּנוּ לִלְכַת ואני הולך על אשר אני הולך שוב והשב את
 אחיך עִמָּךְ וִיהוּהָ יַעֲשֶׂה עִמָּךְ חסד ואמת: ויען אתי את המלך ויאמר חי יהוה 21
 וחי אדני המלך כִּי בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם לָמוֹת אִם לַחַיִּים כִּי
 שָׁם יִהְיֶה עִבְדְּךָ: ויאמר דוד אל אתי לך ועבר ויעבר אתי הגיתי וכל אנשיו וכל 5
 הַטָּף אֲשֶׁר אִתּוֹ:
 וכל הארץ בוכים קול גדול וכל העם עברים והמלך עִמָּךְ בִּנְחַל קָדְרוֹן וכל 23
 העם עברים על פְּנֵי־ךָ דֶּרֶךְ הַיּוֹת־אֲשֶׁר בָּ־מִדְבָּר: והנה גם צִדּוֹק וְאַבְיָתָר נְשָׂאִים אֶת 24
 אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּצְקוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עַד תָּם כָּל הָעָם לַעֲבוֹר מִן הָעִיר: ויאמר כֹּה 10
 הַמֶּלֶךְ לְצִדּוֹק וְלֹאֲבִיתָר הַשֹּׁבֵב אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הָעִיר וַיָּשֻׁב בִּמְקוֹמוֹ אִם אֲמַצָּא
 חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה וְהִשְׁבֵּנִי וְהִרְאֵנִי אֹתוֹ וְאֵת נָהֳנוּ: ואם כֹּה יֹאמֶר לֹא חֲפַצְתִּי בְךָ 26
 הֲנִנִי יַעֲשֶׂה לִּי כֹאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו: ויאמר הַמֶּלֶךְ אל צִדּוֹק הֲכֵה־נָּא אֶת־אֶת־הָאֵה 27
 וְאַבְיָתָר שְׁבֵי־הָעִיר בְּשָׁלוֹם וְאַחִימֵעַץ בֶּנְךָ וַיְהוֹנָתָן בֶּן אֲבִיתָר שְׁנֵי בָנִיכֶם אִתְּכֶם:
 רְאוּ אֲנִי מִתְמַהֲמָה בְּעִבְרוֹת הַמִּדְבָּר עַד בּוֹא דָבָר מִצִּמְכֶּם לַהֲנִיד לִי: וישב צִדּוֹק 29,28
 15 וְאַבְיָתָר אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים יְרוּשָׁלַם וַיָּשֻׁב שָׁם: ודוד עלה בַּמַּעֲלָה הַזֹּאת עֲלֶה לְ
 וּבֹכָה וְרָאֵשׁ לוֹ חֲפוּי וְהוּא הוֹלֵךְ יִתָּף וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ חֲפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלוּ
 עֲלֶה וּבִכְהָ:
 וְלִדְּדוֹד הָיָה לֵאמֹר אֲחִיתֶּפֶל בְּקִשְׁרִים עִם אֲבִשְׁלוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד סָפַל נָא אֶת 31
 עֲצַת אֲחִיתֶּפֶל יְהוָה: ויהי דוד בֹּא עַד הָרָאֵשׁ אֲשֶׁר יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לָאֱלֹהִים וְהִנֵּה 32
 20 לְקִרְאָתוֹ חוֹשֵׁי הָאֲרֵכִי רַעַה דָּוִד קְרוֹעַ כְּתָנָתוֹ וְאֲדָמָה עַל רֹאשׁוֹ: ויאמר לוֹ דָּוִד
 אִם עָבַרְתָּ אִתִּי וְהִיתָ עָלַי לְמִשָּׂא: ואם הָעִיר תִּשׁוּב וְאֲמַרְתָּ לְאַבְשָׁלוֹם עֲבֹדְךָ אֲנִי 34
 הַמֶּלֶךְ אֲהִיָּה עֹבֵד אֲבִיךָ אֲנִי מֵאֵז וְעַתָּה וְאֲנִי עֲבֹדְךָ וְחִפְרָתָה לִּי אֶת עֲצַת אֲחִיתֶּפֶל:
 וְהָלֹא עִמָּךְ שָׁם צִדּוֹק וְאַבְיָתָר הַכֹּהֲנִים וְהִנֵּה כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר תִּשְׁמַע מִבֵּית הַמֶּלֶךְ לֹא 35
 תִּגִּיד לְצִדּוֹק וְלֹאֲבִיתָר הַכֹּהֲנִים: הִנֵּה שָׁם עִמָּם שְׁנֵי בָנִיהֶם אֲחִימֵעַץ לְצִדּוֹק וַיְהוֹנָתָן 36
 25 לְאַבְיָתָר וְשִׁלְחָתָם בֵּידָם אֵלַי כָּל דָּבָר אֲשֶׁר תִּשְׁמַעוּ: ויבֹא חוֹשֵׁי רַעַה דָּוִד הָעִיר 37
 וְאַבְשָׁלוֹם יָבוֹא יְרוּשָׁלַם:

וְדָוִד עָבַר מֵעַט מִהָרָאֵשׁ וְהִנֵּה צִיבָא נָעַר מִרִּיבְעֵל לְקִרְאָתוֹ וְצִמְד חֲמָרִים אֵלָּה, 16
 חֲבָשִׁים וְעִלְיָהֶם מֵאֲתִים לָחֶם וּמֵאֵה צִמּוּקִים וּמֵאֵה קִיץ וְגַבֵּל יֵין: ויאמר הַמֶּלֶךְ אל 2
 30 צִיבָא מֵהָ אֵלֶּה לָךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא הַחֲמֹזִים לְבֵית הַמֶּלֶךְ לְרִכְבּ וְהַלֶּחֶם וְהַקִּיץ לְאֹכֹל
 הַנִּעְרִים וְהַיֵּין לְשִׁתּוֹת הַיָּעָף בַּמִּדְבָּר: ויאמר הַמֶּלֶךְ וְאִיהָ בֶּן אֲדִינָךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא אל 3
 הַמֶּלֶךְ הִנֵּה יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי אָמַר הַיּוֹם יִשְׁיְבוּ לִי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת מַמְלַכְתִּי אֲבִי:
 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצִבָּא הִנֵּה לָךְ כָּל אֲשֶׁר לְמִרִּיבְעֵל וַיֹּאמֶר צִיבָא הִשְׁתַּחֲוִיתִי אֲמַצָּא 4
 חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ:
 35 וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד עַד בַּחֲזוֹרִים וְהִנֵּה מִשֵּׁם אִישׁ יוֹצֵא מִמִּשְׁפַּחַת בֵּית שָׁאוּל הֵ
 וְשִׁמּוֹ שָׁמְעִי בֶן גֵּרָא יֹצֵא יִצְוָא וּמִקְלָל: ויִּסְקַל בָּאֲבָנִים אֶת דָּוִד וְאֵת כָּל עַבְדֵּי 6
 הַמֶּלֶךְ דָּוִד וְכָל הָעָם וְכָל הַגִּבּוֹרִים מִיָּמִינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ: וְכֹה אָמַר שָׁמְעִי בְקִלְלוֹ זֶה 7
 זֶה אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעַל: הַשִּׁיב עֲלֶיךָ יְהוָה כָּל דָּמֵי בֵּית שָׁאוּל אֲשֶׁר מָלַכְתָּ 8
 תַּחַת־יָדָיו וְיָתֵן יְהוָה אֶת הַמְּלוּכָה בְּיַד אֲבִשְׁלוֹם בֶּנְךָ וְהִנֵּךְ בְּרַעַתְךָ כִּי אִישׁ דְּמִים 9
 40 אֵתֶּה: וַיֹּאמֶר אֲבִישִׁי בֶן צְרוּיָה אל הַמֶּלֶךְ לְמַה יִּקְלַל הַכֶּלֶב הַזֶּה אֶת אֲדֹנִי
 הַמֶּלֶךְ אֲעֻבְרָה נָא וְאִסִּירָה אֶת רֹאשׁוֹ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה כִּי יִקְלַל 1
 וְכִי יִהְיֶה אָמַר לוֹ קָלַל אֶת דָּוִד וּמִי יֹאמֶר מִדּוֹעַ עֲשִׂיתָה כֵּן: וַיֹּאמֶר דָּוִד אל 11

14,22 את אבשלום: ויפל יואב אל פניו ארצה וישתחו ויברך את המלך ויאמר יואב
היום ידע עבדך כי מצאתי חן בעיניך אדני המלך אשר עשה המלך את דבר
24,23 עבדו: ויקם יואב וילך גשורה ויבא את אבשלום ירושלם: ויאמר המלך יסב אל
ביתו ופני לא יראה ויסב אבשלום אל ביתו ופני המלך לא ראה:
29,28 וישב אבשלום בירושלם שנתים ימים ופני המלך לא ראה: וישלח אבשלום
אל יואב לשלח אתו אל המלך ולא אבה לבוא אליו וישלח עוד שנית ולא אבה
ל לבוא: ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב אל ידי ולו שם שערים לכו והציתו־ה
31 באש ויציתו עבדי אבשלום את החלקה באש: ויקם יואב ויבא אל אבשלום
32 הביתה ויאמר אליו למה הציתו עבדיך את החלקה אשר לי באש: ויאמר אבשלום
אל יואב הנה שלחתי אליך לאמר בא הנה ואשלחה אתך אל המלך לאמר למה
10 באתי מגשור טוב לי עד אני שם ועתה אראה פני המלך ואם יש בי עון והמתני:
33 ויבא יואב אל המלך ויגד לו ויקרא אל אבשלום ויבא אל המלך וישתחו - על
אפיו ארצה לפני המלך וישק המלך לאבשלום:

15,א ויהי מאתרי כן ויעש לו אבשלום מרכבה וססים וחמשים איש רצים לפניו: 15
2 והשכים אבשלום ועמד על יד דרך השער ויהי כל האיש אשר יהיה לו ריב לבוא
אל המלך למשפט ויקרא אבשלום אליו ויאמר אי מזה עיר אתה ויאמר מאחז
3 שבטי ישראל עבדך: ויאמר אליו אבשלום ראה דבריך טובים ונכחים ושמע אין
4 לך מאת המלך: ויאמר אבשלום מי ישמני שפט בארץ ועלי יבא כל איש אשר
ה יהיה לו ריב ומשפט והצדקתי: והיה בקרב איש להשתחות לו ושלח את ידו
6 והחזיק לו ונשק לו: ויעש אבשלום כדבר הזה לכל ישראל אשר יבאו למשפט
אל המלך ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל:
7 ויהי מקץ ארבע- שנים- ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את
8 נדרי אשר נדרתי ליהוה בחברון: כי נדר נדר עבדך בשבתי בגשור בארם לאמר
9 אם -ה-שב ישבני יהוה ירושלם ועבדתי את יהוה -בחברון-: ויאמר לו המלך לך
25 בשלום ויקם וילך חברונה: וישלח אבשלום מרגלים בכל שבטי ישראל לאמר
י כשמעכם את קול השפר ואמרתם מלך אבשלום בחברון: ואת אבשלום הלכו
12 מאתים איש מירושלם קראים והלכים לתמם ולא ידעו כל דבר: וישלח אבשלום
-ויקרא- את אחיתפל הנילני יועץ דוד מעירו מגלה בזבחו את הובתים ויהי הקשר
30 אמץ והעם הולך ורב את אבשלום:
14,13 ויבא המגיד אל דוד לאמר היה לב איש ישראל אחרי אבשלום: ויאמר דוד
לכל עבדיו אשר אתו בירושלם קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני
אבשלם מהרו ללכת פן ימהר והשגנו והדיח עלינו את הרעה והכה העיר לפי
טו חרב: ויאמרו עבדי המלך אל המלך ככל אשר יבחר אדני המלך הנה עבדיך:
16 ויצא המלך וכל ביתו ברנליו ויעזב המלך את עשר נשים פלגשים לשמר
הבית:

18,17 ויצא המלך וכל -עבדיו- ברנליו ויעמדו בית המרחק: וכל -העם- עברים על
ידו וכל הכרתי וכל הפלתי וכל -אנשי אִמִּי הגתי- שש מאות איש אשר באו
19 ברנלו מנת עברים על פני המלך: ויאמר המלך אל אתי הגתי למה תלך גם

—*~*~*

14,22 (א) ובאבשלום לא היה איש יפה בכל ישראל להלל מאד מכף רגלו ועד קרקרו לא היה בו
26 מום: ובגלתו את ראשו והיה מקץ ימים אשר יגלה כי כבר עליו וגלתו ושקל את
27 שער ראשו מאתים שקלים כאבן המלך: ויגלו לאבשלום שלושה בנים ובת אחת ושמה
תמר היא היתה אשה יפת מראה:

- וירדו שם: ותקח האשה ותפרש את המסך על פני הבאר ותשטח עליו הרפות 17,19
ולא נודע דבר: ויבאו עבדי אבשלום אל האשה הביתה ויאמרו איה אחימעץ ב
ויהונתן ותאמר להם האשה עברו המים ויבקשו ולא מצאו וישבו ירושלם:
ויהי אחרי לכתם ויעלו מהבאר וילכו ויגדו למלך דוד ויאמרו אל דוד קומו ועברו 21
5 מהרה את המים כי ככה יעץ עליכם אחיתפל: ויקם דוד וכל העם אשר אתו
ויעברו את הירדן עד אור הבקר עד אחד לא נעדר אשר לא עבר את הירדן:
ואחיתפל ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבש את החמור ויקם וילך אל ביתו אל 23
עירו ויצו אל ביתו ויחנק וימת ויקבר בקבר אביו:
ודוד בא מחנניה ואבשלום עבר את הירדן הוא וכל איש ישראל עמו: ואת 24.כ
10 עמישא שם אבשלום תחת יואב על הצבא ועמשא בן איש ושמו יתרא הישמעאלי
אשר בא אל אביגל בת ישי אחות צרויה אם יואב: ויחן ישראל ואבשלום ארץ 26
הגלעד:
ויהי כבוא דוד מחנניה ושבי בן נחש מרבת בני עמון ומכיר בן עמיאל 27
מלא דָּבָר וברזלי הגלעדי מרגלים: הביאו עֲרֶשֶׁת משכב ומרבדים וספות וכלי 28
15 ויצר וחטים ושערים וקמח וקלי ופול ועדשים: ודבש ותמאה וצאן וְשִׁפּוֹת בקר 29
הגישו לדוד ולעם אשר אתו לאכול כי אמרו העם רעב וענף וצמא במדבר:
ויפקד דוד את העם אשר אתו וישם עליהם שרי אלפים ושרי מאות: וישלש-א 18,2
דוד את העם השלשית ביד יואב והשלשית ביד אבישי בן צרויה אחי יואב
20 והשלשית ביד אֶתִי הגתי ויאמר המלך אל העם יצא אצא גם אני עִמָּכֶם: ויאמר
העם לא תצא כי אם נוס ננוס לא ישימו אלינו לב ואם ימתו חֲצֵינוּ לא ישימו
אלינו לב כי -א-תה כמנו עשרה אלפים ועתה טוב כי תהיה לנו מעיר לְעֹזָר:
ויאמר אליהם המלך אשר ייטב בעיניכם אעשה ויעמד המלך אל יד השער וכל 4
העם יצאו למאות ולאלפים: ויצו המלך את יואב ואת אבישי ואת אֶתִי לאמר ה 5
25 לָאֵם לי לנער לאבשלום וכל העם שמעו בצוֹת המלך את כל השרים על דבר
אבשלום: ויצא העם השרה לקראת ישראל ותהי המלחמה ביער: וינגפו 7.6
שם עם ישראל לפני עבדי דוד ותהי: -ה- המגפה גדולה ביום ההוא עשרים אלף
-איש-: ותהי שם המלחמה נפֹ-צֵת על פני כל הארץ ויָרָב היער לאכל בעם 8
מאשר אכלה החרב ביום ההוא:
30 ויקרא אבשלום לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על הפרד ויבא הפרד תחת
שוֹבֵךְ האלה הגדולה ויחזק ראשו באלה וית-ל- בין השמים ובין הארץ והפרד
אשר תחתיו עבר: וירא איש אחד ויגד ליואב ויאמר הנה ראיתי את אבשלום י
תלוי בָּאלֶה: ויאמר יואב לאיש המגיד לו והנה ראית ומדוע לא הכיתו שם ארצה 11
ועלי לתת לך עשרה כסף וחגרה אחת: ויאמר האיש אל יואב וְלֹא אֶנְכִי יֵשׁ 12
35 על כפי אלף כסף לא אשלח ידי אל בן המלך כי באזונינו צוה המלך אתך וְ 13
אבישי ואת אתי לאמר שמרו -ל-י בנער באבשלום: או עשיתי בנפשו שקר וְ 14
דבר לא יפחד מן המלך ואתה תתיצב מנגד: ויאמר יואב לא כן -אֶנְכִי- אֶת-לָהּ 15
לפניך ויקח שלשה ש-לחִים בכפו ויתקעם בלב אבשלום עודנו חי בלב האלה:
ויספו עשרה נערים נשאי כלי יואב ויכו את אבשלום וימתהו: ויתקע יואב בשפר 16.ט
40 וישב העם מדרג אחרי ישראל כי חשך יואב את העם: ויקחו את אבשלום
וַיִּשְׁלְכוּ אתו ביער אל הפחת הגדול וַיַּצְבוּ עליו גל אבנים גדול מאד וכל ישראל
נסו איש לאהל-ו: ואבשלום לקח וַיַּצֵּב לוֹ בְחַיִּים את -ה-מצבת אשר בעמק 18
המלך כי אמר אין לי בן בעבור הזכיר שמי ויקרא למצבת על שמו ויקרא לה
יד אבשלום עד היום הזה:

16 אבישי ואל כל עבדיו הנה בני אשר יצא ממעי מבקש את נפשי ואף כי עתה בן
 12 הימיני הנחו לו ויקלל לו ויקלל כי אמר לו יהוה: אולי יראה יהוה בעֲגִי-וְהָשִׁיב יְהוָה לִי
 13 טובה תחת קללתי היום הזה: וילך דוד ואנשיו בדרך ושמעי הלך בצלע ההר
 14 לעמלתו הלוך ויקלל ויסקל באבנים לעמלתו ועפר בעפר: ויבא המלך וכל העם
 5 אשר אתו . . . עיפים וינפש שם:

טו. **16** ואבשלום וכל אִישׁ יִשְׂרָאֵל באו ירושלם ואחיתפל אתו: ויהי כאשר בא
 חושי הארכי רעה דוד אל אבשלום ויאמר חושי אל אבשלום יחי המלך יחי המלך:
 18.17 ויאמר אבשלום אל חושי זה חסדך את רעך למה לא הלכת את רעך: ויאמר
 חושי אל אבשלום לא כי אשר בחר יהוה והעם הזה וכל אִישׁ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֱהִיָּהּ
 19 ואתו אשב: והשנית למי אני אעבד הלוא לפני בנו כאשר עבדתי לפני אביך כן
 אהיה לפניך:
 כ. **21** ויאמר אבשלום אל אחיתפל הבו לכם עצה מה נעשה: ויאמר אחיתפל אל
 אבשלום בוא אל פלגשי אביך אשר הניח לשמור הבית ושמע כל ישראל כי
 22 נבאשת את אביך וחזקו ידי כל אשר אתך: ויטו לאבשלום האהל על הגג ויבא
 23 אבשלום אל פלגשי אביו לעיני כל ישראל: ועצת אחיתפל אשר יעץ בימים ההם
 כאשר ישאל בדבר האלהים כן כל עצת אחיתפל גם לדוד גם לאבשלום:

א. **17** ויאמר אחיתפל אל אבשלום אבחרה נא <לִי> שנים עשר אלף איש ואקומה
 2 וארדפה אחרי דוד הלילה: ואבוא עליו והוא יָנֵעַ ורפה ידים והחרדתי אתו וגם
 3 כל העם אשר אתו והפיתי את המלך לבדו: ואשיבה כל העם אליך כשוב
 הֶבְלָהּ <אל> אִישָׁהּ רק נפש איש <אחד> אתה מבקש כל העם יהיה שלום:
 4 ויִישַׁר הַדָּבָר בעיני אבשלום ובעיני כל זקני ישראל: ויאמר אבשלום קרא-וֹ נָא
 6 גם לחושי הארכי ונשמעה מה בפיו גם הוא: ויבא חושי אל אבשלום ויאמר
 25 אבשלום אליו לאמר כדבר הזה דבר אחיתפל הנעשה את דברו אם אין אתה
 7 דבר: ויאמר חושי אל אבשלום לא טובה העצה אשר יעץ אחיתפל בפעם הזאת:
 8 ויאמר חושי אתה ידעת את אביך ואת אנשיו כי גברים המה וְמִרֵי נֶפֶשׁ הֵמָּה
 9 כדוב שפול בשדה ואביך איש מלחמה ולא ילין את העם: הנה עתה הוא
 נחבא באחת הפחתים או באחד המקומות והיה כנפל: בעם ונפל: בהם בתחלה
 י ושמע השמע ואמר היתה מִגָּפָה בעם אשר אחרי אבשלום: והִיא <גם> בן חיל
 30 אשר לבו כלב האריה הָמָּם יָמָם כי ידע כל ישראל כי נבזר אביך ובני חיל אשר
 11 אתו: כי יעצתי הָאֶסֶף וְאֶסֶף עֲלֶיךָ כל ישראל מִדָּן ועד באר שבע כחול אשר
 12 על הים לרב ופניך הלכים בקרב-ם: ובאנו אליו באחד המקומות אשר נמצא
 שם ונחנו עליו כאשר יפל הטל על האדמה ולא נִוָּתֵר בו ובכל האנשים אשר
 13 אתו גם אחד: ואם אל עיר יֶאֱסֹף ויִשְׁמָעוּ כל ישראל אל העיר ההיא חבלים
 14 וסכתנו את-הָ עַד הַנֶּחֱל עַד אֲשֶׁר לֹא נִמְצָא שָׁם גַּם צָרוּר: ויאמר אבשלום וכל
 איש ישראל טובה עצת חושי הארכי מעצת אחיתפל ויהיה צוה להפך את עצת
 אחיתפל הטובה לבעבור הביא יהוה אל אבשלום את הרעה:
 טו ויאמר חושי אל צדוק ואל אביתר הכהנים כזאת וכזאת יעץ אחיתפל את
 16 אבשלום ואת זקני ישראל וכזאת וכזאת יעצתי אני: ועתה שלחו מִקֶּרֶה והגידו לדוד
 40 לאמר אל תלן הלילה בעֲבֹרוֹת הַמִּדְבָּר וגם עבור תעבור פן יָבֹלַע לַמֶּלֶךְ ולכל
 17 העם אשר אתו: ויהונתן ואחיעזר עמדים בעין רִגֵּל והלכה השפחה והגידה להם
 18 והם ילכו והגידו למלך דוד כי לא יוכלו להראות לבוא העירה: וירא אתם נער
 ויגד לאבשלום וילכו שניהם מִקֶּרֶה ויבאו אל בית איש בבִּתְרִים ולו באר בחצרו

- וישב המלך ויבא עד הירדן ויהודה בא הגלגלה ללכת לקראת המלך להעביר 19,16
את המלך את הירדן: וימהר שִׁמְעִי בן גֵּרָא בן הימיני אשר מבחורים וירד עם 17
איש יהודה לקראת המלך דוד ואלף איש עמו מבנימין: וציבא נער בית שואול 18
וחמשת עשר בניו ועשרים עבדיו אתו וצלחו הירדן לפני המלך: ו-עבד-ד-ה העבד-ה 19
לעביר את בית המלך ולעשות הטוב בעיני-ה- 5
ושִׁמְעִי בן גֵּרָא נפל לפני המלך בעברו בירדן ויאמר אל המלך אל יחשב לי אדני עון ב
ואל תזכר את אשר הענה עבדך ביום אשר יצא אדני המלך מירושלם לשום המלך אל
לבו: כי ידע עבדך כי אני חטאתי והנה באתי היום ראשון לכל בית יוסף לרדת 21
לקראת אדני המלך: ויען אבישי בן צרויה ויאמר התחת ואת לא יומת שמעי כי 22
קלל את משיח יהוה: ויאמר דוד מה לי ולכם בני צרויה כי תהיו לי היום לשמן 23
היום יומת איש בישראל כי הלא ידעת-ם כי היום אני מלך על ישראל: ויאמר 24
המלך אל שמעי לא תמות וישבע לו המלך:
ומריבעל בן שואול ירד לקראת המלך ולא עשה רגליו ולא עשה ידי-ו ולא בה
עשה שפמו ואת בגדיו לא כבס למן היום לכת המלך עד היום אשר בא בשלום:
ויהי כי בא מירושלם לקראת המלך ויאמר לו המלך למה לא הלכת עמי 15
מריבעל: ויאמר אדני המלך עבדי רמני כי אמר לו- עבדך חבשה לי החמור 27
וארכב עליה ואלך את המלך כי פסח עבדך: וירגל בעבדך אל אדני המלך 28
ואדני המלך כמלאך האלהים ועשה הטוב בעיניך: כי לא היה כל בית אבי כי אם 29
אנשי מות לאדני המלך ותשת את עבדך באכלי שלחנך ומה יש לי עוד צדקה
ולועק עוד אל המלך: ויאמר לו המלך למה מרבה- עוד דבריך אמרתי אתה ל 20
וציבא תחלקו את השרה: ויאמר מריבעל אל המלך גם את הכל יקח אחרי אשר 31
בא אדני המלך בשלום אל ביתו:
וברזלי הגלעדי ירד מרגלים ויעבר את המלך ו לשלחו את קָמָהם בכורו: 32
וברזלי זקן מאד בן שמנים שנה והוא כלכל את המלך ב-שָׁבָתו במחנים כי איש 33
גדול הוא מאד: ויאמר המלך אל ברזלי אתה עבר אתי וכלכלתי את-שיב-תך 25
עמדי בירושלם: ויאמר ברזלי אל המלך כמה ימי שני חי כי אעלה את המלך לה
ירושלם: בן שמנים שנה אנכי היום האדע בין טוב לרע אם יטעם עבדך 36
את אשר אכל ואת אשר אשתה אם אשמע עוד בקול שָׁרִים ושרות
ולמה יהיה עבדך עוד למשא אל אדני המלך: כמעט יעבר עבדך ו את המלך 37
ולמה יגמלני המלך הגמולה הזאת: ישב גא עבדך ואמת בעירי עם קבר אבי 30
ואמי והנה עבדך קָמָהם יעבר עם אדני המלך ועשה לו את אשר טוב בעיניך:
ויאמר המלך אתי יעבר קָמָהם ואני אעשה לו את הטוב בעיניך וכל אשר תבחר 39
עלי אעשה לך: ויעבר כל העם את הירדן והמלך ע-מד- וישק המלך לברזלי מ
ויברכהו וישב למקמו:
ויעבר המלך הגלגלה וכמהן עבר עמו וכל עם יהודה -עברים- את המלך 35
וגם חצי עם ישראל: והנה כל איש ישראל באים אל המלך ויאמרו אל המלך 42
מדוע גנבך אחינו איש יהודה ויעברו את המלך ואת ביתו את הירדן וכל אנשי
דוד עמו: ויען כל איש יהודה על איש ישראל כי קרוב המלך אלי ולמה זה 43
חרה לך על הדבר הזה האכול אכלנו מן המלך אם נשאת נשא לנו: ויען איש 44
ישראל את איש יהודה ויאמר עשר ידות לי במלך וגם ב-י-ר- אני ממך ומדוע 40
הקלתני ולא היה דברי ראשון לי להשיב את מלכי ויקש דבר איש יהודה מדבר
איש ישראל:

18,19 ואחימעץ בן צדוק אמר ארוצה נא ואבשרה את המלך כי שפטו יהוה מיד
 ב איביו: ויאמר לו יואב לא איש בשרה אתה היום הזו ובשרת ביום אחר והיום
 21 הוזה לא תבשר כי על כן בן המלך מת: ויאמר יואב לכושי לך הגד למלך אשר
 22 ראיתו וישתחו ה־כושי ליואב וירץ: ויסף עוד אחימעץ בן צדוק ויאמר אל יואב
 ויהי מה ארצה נא גם אני אחרי הכושי ויאמר יואב למה זה אתה רץ בני ולכה
 23 אין בשרה מ־צאת: ויאמר ויהי מה ארוץ ויאמר לו רוץ וירץ אחימעץ דרך
 24 הככר ויעבר את הכושי: ודוד יושב בין שני השערים וילך הצפה אל גג השער
 כה אל החומה וישא את עינו וירא והנה איש רץ לבדו: ויקרא הצפה ויגד למלך
 26 ויאמר המלך אם לבדו בשורה בפיו וילך הלך וקרב: וירא הצפה איש אחר רץ
 ויקרא הצפה אל השער ויאמר הנה איש אחר רץ לבדו ויאמר המלך גם זה
 10 מבשר: ויאמר הצפה אני ראה את מרוצת הראשון כמרוצת אחימעץ בן צדוק
 28 ויאמר המלך איש טוב זה ואל בשורה טובה יבוא: ויקרב ויאמר אל
 המלך שלום וישתחו למלך לאפיו ארצה ויאמר ברוך יהוה אלהיך אשר סגר את
 29 האנשים אשר נשאו את ידם באדני המלך: ויאמר המלך שלום לגער לאבשלום
 ויאמר אחימעץ ראיתי ההמון הגדול כ־שלח ויואב את עבדך ולא ידעתי מה:
 15 ויאמר המלך סב התיצב כה ויפס ויעמד: והנה הכושי בא ויאמר הכושי יתבשר
 32 אדני המלך כי שפטך יהוה היום מיד כל הקמים עליך: ויאמר המלך אל הכושי
 השלום לגער לאבשלום ויאמר הכושי יהיו כנער איבי אדני המלך וכל אשר קמו
 עליך לרעה:

19,א וירגז המלך ויעל על עלית השער ויבך וכה אמר ב־ב־כתו בני אבשלום
 בני בני אבשלום מי יתן מותי אני תחתך אבשלום בני בני:

3 ותהי התשעה ביום ההוא לאבל לכל העם כי שמע העם ביום ההוא לאמר
 4 נעצב המלך על בנו: ויתגנב העם ביום ההוא לבוא העיר כאשר יתגנב העם
 ה הנבלים בנוסם במלחמה: והמלך י־אט את פניו ויועק המלך קול גדול בני
 25 אבשלום אבשלום בני בני:
 6.2 ויגד ליואב הנה המלך בכה ו־מ־תאבל על אבשלום: ויבא יואב אל המלך
 הבית ויאמר הובשת היום את פני כל עבדיך הממלטים את נפשך היום ואת
 7 נפש בניך ובנתיך ונפש נשיך ונפש פלגשיך: לאהבה את שניאך ולשנא את
 אהביך כי הגדת היום כי אין לך שרים ועבדים כי ידעתי היום כי לא אבשלום
 8 חי וקלנו היום מתים כי אז ישר בעיניך: ועתה קום צא ודבר על לב עבדיך כי
 30 ביהוה נשבעתי כי אינך יוצא אם ילין איש אתך הלילה ורעה לך זאת מכל
 9 הרעה אשר באה עליך מנעריך עד עתה: ויקם המלך וישב בשער ולכל העם
 הגידו לאמר הנה המלך יושב בשער ויבא כל העם לפני המלך:

י וישראל גם איש לאהליו ויהי כל העם נדון בכל שבטי ישראל לאמר
 המלך הצילנו מכף איבנו והוא מלטנו מכף פלשתים ועתה ברח מן הארץ
 11 ו־ממלכתו מעל אבשלום: ואבשלום אשר משחנו עלינו ל־מלך מת במלחמה ועתה
 12.12b למה אתם מתרשים להשיב את המלך: ודבר כל ישראל בא אל המלך ו־ והמלך
 דוד שלח אל צדוק ואל אביתר הכהנים לאמר דברו אל זקני יהודה לאמר למה
 13 תהיו אחרנים להשיב את המלך אל ביתו: אחי אתם עצמי ובשרי אתם ולמה
 14 תהיו אחרנים להשיב את המלך: ולעמ־שא תמרו הלא עצמי ובשרי אתה כה
 יעשה לי אלהים וכה יוסיף אם לא שר צבא תהיה לפני כל הימים תחת יואב:
 15 ויט את לבב כל איש יהודה כאיש אחד וישלחו אל המלך שוב אתה וכל
 עבדיך:

	א, 22	וידבר דוד ליהוה את דברי השירה הזאת ביום הציל יהוה אתו מכף כל איביו ומכף שאול: ויאמר יהוה סלע ומצדתי ומפלטי לי:
	2	אליהי צורי אחסה בו
	3	מגני וקרן ישעי משגבי ומנוסי משעי מחמם תשעני: מהלל אקרא יהוה ומאיבי אושע:
	4	ה
	ה	כי אפגני משברי מות נחלי בליעל יבעתני: חבלי שאול סבני קדמי מקשי מות: בצר לי אקרא יהוה ואל אלהי אשוע: וישמע מהיכלו קולי ושועתי תבא באזניו:
	6	6
	7	7
	8	8
	9	9
	י	י
	11	11
	12	12
	13	13
	14	14
	טו	טו
	16	16
	17	17
5	22	ימשני ממים רבים:
5	18	יצילני מאיבי כי עזם משנאי כי אמצו ממני: יקדמי ביום אירי ויהי יהוה לימשען לי: כ ויצאני למרחב: יחלצני כי חפץ בי:
10	21	יגמלני יהוה כצדקתי כבר ידי ישיב לי: 22 כי שמרתי דרכי יהוה ולא רשעתי מאלהי: 23 כי כל משפטי לנגדי וחקתיו לא אסיר מני: 24 ואהיה תמים לו ואשתמרה מעוני: כה וישב יהוה לי כצדקתי כבר ידי לנגד עיניו: עם חסיד תתחסד עם תמים תמם: עם גבר תתגבר ועם עקש תתפתל: 28 ואת עם עני תושיע ועיני כל רמים תשפיל:
15	29	כי אתה תאיר נירי ויהוה יגיה חשכי: ל כי בכה ארץ נירי באלהי אדלג שור: 31 הֵאֱלֹהִים אל תמים דרכו: מִגֵּן הוּא לְכָל הַחַסִּים בּוֹ: 32 כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי יְהוָה וּמִי צוֹר מִבְּלַעְדֵי אֱלֹהֵינוּ: 33 הֲאֵל הַמַּעֲזֹרִים חֵיל וַיִּתֵּן תַּמִּים דְּרָכָיו: 34 מִשׁוּה רִגְלָיו כְּאֵילוֹת וְעַל בְּמוֹתָ יַעֲמִידֵנִי: לה מִלִּפְדֵי יָדִי לְמַלְחָמָה וַיִּנְקֹת קֶשֶׁת נְחוּשָׁה וַזַּעֲתִי: 36 וַתֵּתֵן לִי מִנֵּן יִשְׁעָךְ
20	26	עם חסיד תתחסד עם תמים תמם: עם גבר תתגבר ועם עקש תתפתל: 28 ואת עם עני תושיע ועיני כל רמים תשפיל:
25	29	כי אתה תאיר נירי ויהוה יגיה חשכי: ל כי בכה ארץ נירי באלהי אדלג שור: 31 הֵאֱלֹהִים אל תמים דרכו: מִגֵּן הוּא לְכָל הַחַסִּים בּוֹ: 32 כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי יְהוָה וּמִי צוֹר מִבְּלַעְדֵי אֱלֹהֵינוּ: 33 הֲאֵל הַמַּעֲזֹרִים חֵיל וַיִּתֵּן תַּמִּים דְּרָכָיו: 34 מִשׁוּה רִגְלָיו כְּאֵילוֹת וְעַל בְּמוֹתָ יַעֲמִידֵנִי: לה מִלִּפְדֵי יָדִי לְמַלְחָמָה וַיִּנְקֹת קֶשֶׁת נְחוּשָׁה וַזַּעֲתִי: 36 וַתֵּתֵן לִי מִנֵּן יִשְׁעָךְ
30	31	הֵאֱלֹהִים אל תמים דרכו: מִגֵּן הוּא לְכָל הַחַסִּים בּוֹ: 32 כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי יְהוָה וּמִי צוֹר מִבְּלַעְדֵי אֱלֹהֵינוּ: 33 הֲאֵל הַמַּעֲזֹרִים חֵיל וַיִּתֵּן תַּמִּים דְּרָכָיו: 34 מִשׁוּה רִגְלָיו כְּאֵילוֹת וְעַל בְּמוֹתָ יַעֲמִידֵנִי: לה מִלִּפְדֵי יָדִי לְמַלְחָמָה וַיִּנְקֹת קֶשֶׁת נְחוּשָׁה וַזַּעֲתִי: 36 וַתֵּתֵן לִי מִנֵּן יִשְׁעָךְ
35	32	כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי יְהוָה וּמִי צוֹר מִבְּלַעְדֵי אֱלֹהֵינוּ: 33 הֲאֵל הַמַּעֲזֹרִים חֵיל וַיִּתֵּן תַּמִּים דְּרָכָיו: 34 מִשׁוּה רִגְלָיו כְּאֵילוֹת וְעַל בְּמוֹתָ יַעֲמִידֵנִי: לה מִלִּפְדֵי יָדִי לְמַלְחָמָה וַיִּנְקֹת קֶשֶׁת נְחוּשָׁה וַזַּעֲתִי: 36 וַתֵּתֵן לִי מִנֵּן יִשְׁעָךְ
40	33	הֲאֵל הַמַּעֲזֹרִים חֵיל וַיִּתֵּן תַּמִּים דְּרָכָיו: 34 מִשׁוּה רִגְלָיו כְּאֵילוֹת וְעַל בְּמוֹתָ יַעֲמִידֵנִי: לה מִלִּפְדֵי יָדִי לְמַלְחָמָה וַיִּנְקֹת קֶשֶׁת נְחוּשָׁה וַזַּעֲתִי: 36 וַתֵּתֵן לִי מִנֵּן יִשְׁעָךְ
	34	מִשׁוּה רִגְלָיו כְּאֵילוֹת וְעַל בְּמוֹתָ יַעֲמִידֵנִי: לה מִלִּפְדֵי יָדִי לְמַלְחָמָה וַיִּנְקֹת קֶשֶׁת נְחוּשָׁה וַזַּעֲתִי: 36 וַתֵּתֵן לִי מִנֵּן יִשְׁעָךְ
	לה	מִלִּפְדֵי יָדִי לְמַלְחָמָה וַיִּנְקֹת קֶשֶׁת נְחוּשָׁה וַזַּעֲתִי: 36 וַתֵּתֵן לִי מִנֵּן יִשְׁעָךְ
	36	וַתֵּתֵן לִי מִנֵּן יִשְׁעָךְ

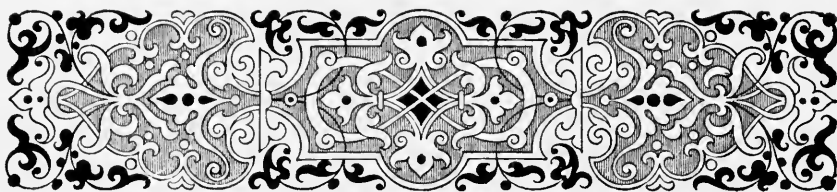
(א) 22,31 אמרת יהוה צרופה

Sam.

ישלח ממרום יקחני

- 20,א ושם נקרא איש בליעל ושמו שבע בן בכרי איש ימיני ויתקע בשופר ויאמר
 2 אין לנו חלק בדוד ולא נחלה לנו בבן ישי איש לאהליו ישראל: ויעל כל איש
 ישראל מאחרי דוד אחרי שבע בן בכרי ואיש יהודה דבקו במלכם מן הירדן
 ועד ירושלם:
 3 ויבא דוד אל ביתו ירושלם ויקח המלך את עשר - פלגשי- אשר הניח
 לשמור הבית ויתנם בית משמרת ויכלכלם ואליהם לא בא ותהיינה צִרְתָּ עַד
 יום מתן אֲלִמְנֻת חַיִּיתָ:
 4 ויאמר המלך אל עמשא הזעק לי את איש יהודה שלשת ימים ואתה פה
 6.ה עמד: וילך עמשא להזעיק את יהודה ויֵאֲחָזר מן המועד אשר יעדו -דוד-: ויאמר
 דוד אל אבישי עתה -רָע- לנו שבע בן בכרי מן אבשלום אתה קח את עבדי
 7 אדניך ורדף אחריו פן יִמְצָא לוֹ עֵרִים בְּצֻרֹת ויִצֵּל לַעֲיִנָּנוּ: ויצאו אחרי- אֲבִישִׁי
 יואב והכרתי והפלתי וכל הגברים ויצאו מירושלם לרדף אחרי שבע בן בכרי:
 8 ו-הֵם עִם הָאֲבֵן הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן וְעִמְשָׁא בָא לַפְּנִיָּהם וַיּוֹאֵב רִץ לַקְּרָאָתוֹ
 וַיּוֹאֵב חָרַב בִּידוֹ מִתַּחַת לְבָשׁוֹ וְעַל-יָו יָחֲנוּ: חֲרַב מִצְמַדָּת עַל מִתְּנִיּוֹ בַתְּעָרָה
 9 וְהַיָּא יִצָּא-הָ וּתְפֹל: וַיֹּאמֶר יוֹאֵב לְעִמְשָׁא הַשְׁלֹם אִתָּהּ אַחִי וְתַחֲזוּ יַד יְמִינִי יוֹאֵב
 10 בִּזְקֵן עִמְשָׁא לְנִשֵּׁק לוֹ: וְעִמְשָׁא לֹא נִשְׁמַר בַּחֲרַב אֲשֶׁר בִּיד יוֹאֵב וַיַּכּוּ בָּהּ אֶל
 הַחֲמִשׁ וַיִּשְׁפֹּךְ מַעֵיו אֶרְצָה וְלֹא שָׁנָה לוֹ וַיָּמָת וַיּוֹאֵב וְאֲבִישִׁי אַחִיו רָדְף אַחֲרֵי שֶׁבַע
 11 בֶּן בַּכְרִי: וְאִישׁ עֹמֵד עָלָיו מִנְעֵרֵי יוֹאֵב וַיֹּאמֶר מִי אֲשֶׁר חָפֵץ בַּיּוֹאֵב וּמִי אֲשֶׁר
 12 לְדוֹד אַחֲרֵי יוֹאֵב: וְעִמְשָׁא מִתְּגַלֵּל בְּדָם בַּתּוֹךְ הַמַּסְלָה וַיֵּרָא הָאִישׁ כִּי עֹמֵד כָּל
 13 הָעָם וַיִּסָּב אֶת עִמְשָׁא מִן הַמַּסְלָה הַשְּׂדֵה וַיִּשְׁלַךְ עָלָיו בִּגְדָּ: וַיֹּהֲי- כַּאֲשֶׁר הָפְּטָה
 20 מִן הַמַּסְלָה עֵבֶר כָּל אִישׁ אַחֲרֵי יוֹאֵב לְרֹדֵף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן בַּכְרִי:
 14 וַיַּעֲבֵר בְּכָל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְלְחוּ וַיּוֹבֵא אֲבֵלָה בֵּית מַעֲכָה וְכָל הַבְּקָרִים
 15 וַיִּקְהֲלוּ וַיּוֹבֵאוּ - אַחֲרָיו: וַיֵּבֵאוּ וַיִּצְרוּ עָלָיו בְּאֲבֵלָה בֵּית הַמַּעֲכָה וַיִּשְׁפְּכוּ סִלְלָה אֶל
 הָעִיר וַתִּצָּא -אִשָּׁה חֲכָמָה מִן הָעִיר- וַתַּעֲמֵד בַּחֹל וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אֶת יוֹאֵב
 16 מִ-חֲשָׁבִים לְהַפִּיל הַחוּמָה: וַתִּקְרָא שְׁמֵעוֹ שְׁמֵעוֹ אָמְרוּ נָא אֵל יוֹאֵב קֵרֵב עַד הִנֵּה
 17 וְאֶדְבַּרְהָ אֵלַיךְ: וַיִּקְרַב אֵלֶיהָ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאֵתָהּ יוֹאֵב וַיֹּאמֶר אֲנִי וַתֹּאמֶר לוֹ
 18 שְׁמַע דְּבָרֵי אֲמָתְךָ וַיֹּאמֶר שְׁמַע אֲנִכִּי: וַתֹּאמֶר לֵאמֹר -דָּבָר- יִדְּבֹרוּ בְּרָאוּנוֹהָ לֵאמֹר
 19 שְׂאוֹל יִשְׁאָלוּ בְּאֵבֶל וּ-בְדָן -תִּמְּוֹ אִשְׁר- שְׁ-מִ-וֹ: אֲמוּנִי יִשְׂרָאֵל אֵתָהּ מִבְּקֵשׁ
 כ לַהֲשִׁיחִית עִיר וְאִם בִּישְׂרָאֵל לְמָה תִּבְלַע נַחֲלַת יְהוָה: וַיַּעַן יוֹאֵב וַיֹּאמֶר חֲלִילָה
 21 חֲלִילָה לִּי אִם אֲבִלַע וְאִם אֲשַׁחִית: לֹא כֵן הַדָּבָר כִּי אִישׁ מֹהֵר אַפְרָיִם שֶׁבַע בֶּן
 30 בְּכָרִי שְׁמוֹ נִשָּׂא יָדוֹ בַּמֶּלֶךְ בְּדוֹד תָּנוּ אֹתוֹ לִבְדּוֹ וְאֵלֶכָה מֵעַל הָעִיר וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
 22 אֵל יוֹאֵב הִנֵּה רָאשׁוֹ מְשַׁלֵּךְ אֵלַיךְ בְּעַד הַחוּמָה: וַתֵּבֹא הָאִשָּׁה -אֶל הָעִיר וַתִּדְּבַר-
 אֶל כָּל הָעָם בַּחֲכָמָתָהּ וַיִּכְרְתוּ אֶת רָאשׁ שֶׁבַע בֶּן בַּכְרִי וַיִּשְׁלְכוּ אֶל יוֹאֵב וַיִּתְּקַע
 בַּשֹּׁפָר וַיִּפְצְּוּ מֵעַל הָעִיר אִישׁ לֵאחֲלָיו וַיּוֹאֵב שָׁב יְרוּשָׁלַם אֶל הַמֶּלֶךְ:
 35 וַיּוֹאֵב יַעַל כָּל הַצָּבָא וַיִּבְנֶיהָ בֶּן יְהוֹיָדָע עַל הַקְּרִי וְעַל הַפְּלִתָּ: וְאֶדְ-נִרְם
 24.23 עַל הָמָם וַיהוֹשֻׁפָּט בֶּן אַחִיזֶזַר -מוֹכִיר: וְשִׁישָׁא סֹפֵר וְצִדְקָה וְאֶבְיָתָר כַּהֲנִים: וְגַם
 26.כה עִירָא הַנִּיבִיתִי הָיָה כְּהֵן לְדָוִד:

Critical Notes on Samuel

Book 1.

- 1 (1) אֶל־הַרְמָתִים, name of a place not otherwise known, usually considered the equivalent of הַרְמָה, רְמָה (7, 17 &c.); KLOSTERMANN points well מִן־הַרְמָתִים, gentilicium 5 of רְמָה (1 Chr. 27, 27). The peculiar expression depends upon the אַחֵר (cf. 2 K. 4, 22 &c.); this word, therefore, must be genuine, though it does not appear in שׁ. — אֶל־צוּפִים, a grammatically impossible addition to הַרְמָתִים (cf. DR.); Ὁ Σειφα= צִיפִי, whence WELLH. has rightly צוּפִי (cf. 9, 5). — Last word אֶל־אֶפְרַתִּי; we should expect הָאֶפְרַתִּי or אִישׁ אֶפְרַתִּי; שׁ has correctly Ἐφραϊμ. אֶל wishes to indicate that 10 צוּף is a person, not a locality.
- (3) אֶל [חֶפְנִי וְכֶנָּחִם] עָלָי [שְׁנֵי בָנָיִ], Ὁ Ἡλεὶ καὶ κ.τ.λ. The mention of Eli is indispensable, whence THENIUS and KLOSTERM. emend from עָלָי וְשְׁנֵי בָנָיִ. WE.

* The text of the Books of Samuel belongs to the class of the worst preserved in the OT.; but, on the other hand, the Versions, especially שׁ, afford far larger resources for its restoration than in the case of most of the other books. In addition to the Versions the parallel texts in Chron. & ψ 18 are, of course, to be made the most of. It is the merit of OTTO THENIUS (*Die Bücher Samuelis*, 1842; here referred to as TH.) to have been the first to perceive both facts and to have made the first comprehensive attempt at restoration, although in many respects an inadequate one. FRIEDRICH BÖTTCHER in his book *Neue Exegetisch-kritische Ahrentese zum Alten Testament*, Part i, 1863, discussed the text of the Books of Sam. through nearly 200 pages, contradicting THENIUS in many points, and the latter replied in the second edition of his commentary, 1864. Both works have become almost completely antiquated through the brilliant book of JULIUS WELLHAUSEN, *Der Text der Bücher Samuelis untersucht*, 1871 (here WE.). With less strictness of method, but with great boldness and extraordinary acuteness, AUGUST KLOSTERMANN next attempted the reconstruction of the text (*Kurzgefasster Kommentar*, &c., edited by STRACK and ZÖCKLER, Part iii, 1887; here KL.). S. R. DRIVER (*Notes on the Hebrew Text of the Books of Samuel*, 1890; here DR.), on the contrary, proceeds with the greatest philological caution and employs the text of these books as an introduction to textual criticism of the Old Testament in general, without attempting an exhaustive treatment of the problem. R. KITTEL, according to the preface in collaboration with the editor (*Die Heilige Schrift des AT. herausgegeben von E. KAUTZSCH*, fasc. 4 and 5, 1891; here Kl.), emends with sound judgment to such a degree as seems indispensable to the understanding of the text. Finally E. NESTLE (*Marginalien und Materialien*, 1893, pp. 13-23) offers a number of notes on the text of Samuel, of which, however, but few can be made of direct service for the original text.

22 מה בני נכר יתכחשו לי

יִשְׁמְעוּ אֹזֶן יִשְׁמְעוּ לִי:

46 בני נכר יִבְּלוּ לִי:

וַיִּתְּנוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם:

47 חי יהוה וברוך צורי

וִירֵם אֱלֹהֵי יִשְׁעִי:

48 האל הנתן נקמת לי

וַיִּמְדֵּן עֲמִים תַּחְתָּנִי:

49 ומוציאי מאיבי

וּמִקְמֵי תְרוּמַמִּי

מֵאִישׁ חֲמִסִּים תְּצִילֵנִי:

50 על כן אודך יהוה בגוים

וּלְשֹׁמֵךְ אֲזַמְּרֶהָ:

51 מַגְדִּיל יִשׁוּעוֹת מַלְכוֹ

וַעֲשֵׂה חֶסֶד לְמִשְׁחֹו

לְדוֹד וּלְזֹרְעוֹ עַד עוֹלָם:

ואלה דברי דוד האחרנים

23 שמש בקר לא עבות

מִגִּבְבֵּי מִמְטֵר דֶּשֶׁא מֵאֲרָץ:

ה כי לא כן ביתי עם אל

כִּי בְרִית עוֹלָם שָׁם לִי

עֲרוּכָה בְּכָל וּשְׁמֶרָה

כִּי כָל יִשְׁעֵי וְכָל חֲפְצֵי הָאֵל יִצְמִיחַ:

6 ובליעל כקוץ מִדְּבָרִי קִלְיָם

כִּי לֹא בִיד רִקְדֹוּ:

7 ואֵשׁ אֱלֹהִים יַנֵּעַ בָּהֶם

לֹא יִמְלִט בְּרוּל וְעֵץ חַיִּית

וּבֹאֵשׁ שְׂרֹף יִשְׂרָפוּ:

22 וַיִּנְתֵּךְ תִּסְכְּכֵנִי:

37 תַּרְחִיב צַעְדִּי תַּחְתָּנִי

וְלֹא מַעְדוֹ קִרְסָלִי:

38 אֲרַדְפָּה אִיבֵי וְאֲשִׁיגֵם

וְלֹא אֲשׁוּב עַד כִּלְתָם:

39 וְאִמְחָצֵם וְלֹא יִכְלִי קוֹם

וַיִּפְּלוּ תַּחַת רַגְלִי:

מ וַתִּצְוֵנִי חֵיל לְמַלְחָמָה

תַּכְרִיעַ קִמִּי תַּחְתָּנִי:

41 וְאִיבֵי יִנְתַּתָּה לִּי עֶרְףְּ

מִשְׁנָאִי יִתְּצַמִּיתָם:

42 יִשְׁפְּעוּ וְאִין מוֹשִׁיעַ

אַל יִהְיֶה וְלֹא עֲנָם:

43 יִתְּאֻשְׁחָקֵם כַּעֲפֹר אֶרֶץ

כְּסִיִּם חוּצוֹת אֲדָקֵם:

44 וּתְפַלְטֵנִי מִרִּיבֵי עַם

תְּשִׁימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם

עִם לֹא יִדְעֵתִי יַעֲבֹדְנִי:

23,א

נֹאם דוֹד בֶּן יִשִּׁי

וְנֹאם הַגִּבֹּר הָקֵם עַל

מִשִּׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב

וְנֹעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל:

2 רוּחַ יְהוָה דִּבֶּר בִּי

וּמַלְתּוֹ עַל לִשׁוֹנִי:

3 אָמַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל

לִי דִבֵּר צוֹר יִשְׂרָאֵל

מוֹשֵׁל בָּאָדָם צָדִיק

מוֹשֵׁל יִרְאֵה אֶת אֱלֹהִים:

4 וּבֹאֹר בִּקְרַת יוֹרֵחַ

- I **καὶ ἔφαγεν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἔπιον**, which is beyond question the translation of genuine words. Probably they were omitted from **א** in order to remove the contradiction with v. 8 as corrupted; **WE.** for the same reason mistakenly eliminates here the **וְהַאכֵל** of **א** also. — **לֹא הָפִילָהּ** with **KL.** from **Θ** οὐ συνέπεσεν ἔτι (*cf.* **JER.** 3, 12; **Gen.** 4, 5 f.); **לֹא־הִירִלָהּ א**.
- (20) **א** **וַתֵּחַר חֲנָה** after **וַתֵּימָם**, **Θ** correctly **κατέλαβεν καὶ ἐγένετο**, only that **חנה** should be retained. — **לְתַקְפוֹת**, better perhaps, in accord with all other places, **לְתַקְפוֹת** (**KL.**).
- (22) **וַתֵּחַר** for **וַתֵּימָם** of **א**, with **KL.** following **GEIGER** (*Urschrift*, p. 337 ff.). One might be tempted to read **וַתֵּחַר**, in order to obtain here also the perf. cons.; but since everywhere else (**Ex.** 23, 15; 34, 20, 23; **Deut.** 16, 16; 31, 11; **Is.** 1, 12; **ψ** 42, 3) the alteration undertaken from a sense of reverence extends only to the vowels, it is better here to restrict ourselves to these and to explain the form as an impf.
- (23) **א** **וַתֵּחַר**, **Θ** and **S** have the second person in agreement with the context.
- (24, 25) **א** **בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה**, **Θ** **ἐν μὲν τριετίας** (**שְׁלֹשָׁה** **בְּפָרִים**). In the first place the **ב** was attached wrongly to the preceding word, then the vowel-letter supplied and the gender made to correspond. — At the end **א** has **וַתֵּחַר חֲנָה**, which is meaningless; **Θ** in place of this **καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν**, which is superfluous. If, however, **Θ** is right in v. 25 with **ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου** = **אִם הַנֶּעֱרָה** of **א**, then we may doubtless with **WE. DR. KL.** remove these words to the end of v. 25, without needing to follow their example in introducing **וַתֵּחַר חֲנָה** instead of **וַתֵּחַר** in accordance with the **προσθήγαγεν** of **Θ** (**προσθήθεν** **Θ**).
- (28) At the end of the verse **א** has **וַתֵּחַר חֲנָה**, wanting in **Θ**. Instead of this **Θ** has at the beginning of 2, 11 the exactly corresponding addition **καὶ κατέλιπεν αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον Κυρίου** = **וַתֵּחַר חֲנָה לְפָנֵי יְהוָה**, which agrees far better with the context. It is manifest that Hannah's psalm (2, 1-10) has been inserted in **א** at a point three words further on than in **Θ**, and the last words before it — and likewise after it — in **א** have suffered a corresponding alteration.
- 2 (2) **א** **בִּיאֵין בַּלְתָּךְ**. The member is too short; the restoration of **אֵל** after **אֵין** is suggested by **ב**, 22, 32. The omission of the word is easily accounted for. **Θ** cannot be used for an emendation. **KL.** eliminates the member as a gloss, which may be allowed as a possible alternative.
- (3) **Κεθίβ** **וְלֹא**. **Θ** **καὶ θεὸς ἐτοίμαζων** might afford **וְלֹא תֵכֶן** but is probably a mere facilitation of the translation. A better reading would be **וְלֹא־תֵינִי תֵכֶן**, since the **נ** should thus be retained. If **אֵל** is original we ought to read **עָלִיתִי**, and in any case it is simplest to construe the passage with **Nif'al** according to **Ez.** 18, 25 ff.; 33, 17, 20.
- (5) **א** **תִּהְיֶה עַד עַכְשָׁנָה**. **REIFMANN** (cited by **DR.**) and **KL.** emend **עַבֵּר** instead of the troublesome **עַד**; but **KL.**'s attempt to obtain this reading from **Θ** is unsuccessful.
- (9) **חֲסִידֵי** **Q^{re}**; **Κεθίβ** **חֲסִידֵי**.
- (10) **וַתֵּחַר** of **א** is fully as good as **וַתֵּחַר** of **Θ**. On the other hand, **עָלִי** of **א** is hard and inept; we should read **עָלִי**, and instead of **וַתֵּחַר** prefer the pointing **וַתֵּחַר** (*cf.* **ψ** 2, 9). — **מְרִיבֵי** **Q^{re}**; **Κεθίב** **מְרִיבֵי**.
- (11) See above on 1, 28. The last four words of the text as there restored **Θ** has here at the beginning, and proceeds thereafter **καὶ ἀπῆλθεν εἰς Αρμαθαίμ** = **וַתֵּחַר חֲנָה** which should be inserted in place of **א**'s **עַל־בֵּיתוֹ הָרַ' אֶלְקָנָה**.
- (12, 13) **V.** 13^a as far as **הָעַם** is by **3** properly connected with v. 12: *they cared neither for JHWH nor for the duty*, &c.; otherwise we should expect **וְהָעַם** instead of **וְהָעַם**; moreover **מִשְׁפָּט**, meaning at the least *prescriptive usage*, would scarcely be the right word for the abuse. Further **אֶת־הָעַם** read, after **Θ** **παρὰ τοῦ λαοῦ** and **S**, **מִמֶּנּוּ**.
- (14) **א** **וַתֵּחַר חֲנָה** is meaningless, **Θ** has **ἐαυτῷ** = **לֹא**. — **א** omits **וַתֵּחַר חֲנָה** and **בְּשֵׁלָה**

- I *al.* conjecture, on the other hand, that in the source from which these chapters are derived Eli had been previously mentioned. Much more probably עלי כהן alone (*cf.* v. 9; 2, 11 עלי הכהן) was the original reading; instead of Eli his sons have been inserted from 2, 12ff. by some one to whom the main consideration was the punishment inflicted on them; 6 afterwards supplied Eli.
- (5) . . . , אפנים. Good, as far as the sense goes, would be the translations of 3 *tristis*, that of 6 בְּחִיר *a choice portion*, and that of many moderns *a portion as great as two*, but all lack support in usage. The last sense KL. tries to obtain by means of conjecture: כְּפִי שְׁנַיִם (*Deut.* 21, 17; 2 K. 2, 9), abbreviated כְּפִי ב', whence by corruption אפנים. From the πλὴν of 6 (expanded by KL. for his text 10 to διπλῆν) REINKE (in DRIVER) WE. DR. KITTEL emend to אָפֶס; this, however, gives no satisfactory sense. 6 also was doubtless only guessing. As Elkanah's disposition must have been apparent in his features in order to affect Hannah, אפנים is probably correct; the deficiency before the word would be best supplied by מר, *cf.* מר נפש v. 10.
- (6.7) V. 6 is a marginal gloss drawn from daily life, intended to heighten Hannah's woes and to make her conduct in v. 7^bff. more readily explicable. The repetition 6^b=5^b is bad, but easily intelligible as a re-insertion of the old reading after the interpolation; there is no allusion on Elkanah's part to these vexations, and וכן יַעֲשֶׂה at the beginning of v. 7 demands uninterrupted connection with 20 v. 5; we have no right to smooth over by reading יַעֲשֶׂה (TH. WE.), or תַּעֲשֶׂה (SS *sicque faciebat . . . et sic provocabat*); on the contrary, we are constrained to point עֲלֶתָה instead of עָלְתָה (*cf.* v. 3). Furthermore תַּכְעֲסֶנָּה is also a marginal gloss, quite without syntactic connection. — Within the limits of the first gloss the word הִרְעִמָה is doubtful; the usual rendering *to provoke her to wrath* is 25 superfluous and questionable. KL. emends רַחֲמָה, which agrees well enough with the gloss.
- (8) וְתֹאמַר לוֹ הִנְנִי אֲדֹנָי וְיֹאמַר לָהּ, according to 6 καὶ εἶπεν αὐτῇ ἰδοὺ ἐγώ, κύριε· καὶ εἶπεν αὐτῇ. The clause is wanting in 11, but according to 3, 4. 8. 16 is characteristic of this narrative and accordingly to be regarded as original, in distinction 30 from numerous expansions of 6. The omission is easily accounted for (WE. notwithstanding) by the eye's glancing over from לוֹ וְתֹאמַר to וְיֹאמַר לָהּ, proceeding thus simply with Elkanah's words.
- (9) וְיֹאמַר אֲחֵרִי אֶבְשֶׁלָה וְאַחֲרֵי שָׁתָה וְיֹאמַר לָהּ. Of this וְיֹאמַר אֲחֵרִי is a trivial addition which 6 does not reproduce; on the other hand, 6 presents at this point the indispensable καὶ κατέσθην ἐνώπιον Κυρίου=וְיֹאמַר לָהּ וְיֹאמַר לָהּ. The rest is in contradiction 35 to v. 7f., and moreover אֶבְשֶׁלָה is intolerable. Hence many adopt the reading of 6 ἐσθίειν αὐτοῦς=אָכְלָם; WE. moreover points very acutely אֶבְשֶׁלָה (*cf.* Num. 6, 19 and below c. 2, 15). However, this also is impossible, since Hannah in v. 18 finds her friends still at the repast. All requirements are met by the emendation of 40 KL. adopted in the text, inasmuch as it does no great violence to the text and has strong support in אכלה. As to לִשְׁכָּה *cf.* c. 9, 22, and v. 18 of our chapter in the text restored from 6.
- (12) וְיֹאמַר לוֹ הִנְנִי אֲדֹנָי. To appeal to 6 καὶ ἐγενήθη in behalf of this change is not allowable. However, the use of the perfect with simple וי is surely nowhere less 45 permissible than in this formula, which in the form ויהי for the past, היה mostly for the future, is introduced for the very purpose of removing every possible doubt as to the time. The same thing is observable in 10, 9; 17, 48; 25, 20. Here the loss of the ו is readily to be accounted for since it was preceded by a ו; the mutilated word was then incorrectly completed.
- (15) וְיֹאמַר לוֹ הִנְנִי אֲדֹנָי. According to Ez. 3, 7 *obstinate*; 6 has ἡ σκληρὰ ἡμέρα=יוֹם קָשֶׁת as in Job 30, 25.
- (18) וְיֹאמַר לוֹ הִנְנִי אֲדֹנָי. 6 has for וְיֹאמַר לוֹ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς

- (32), אִם כָּעוֹן וְצַר, which for a suitable emendation is still wanting. Cf. the similar passage v. 29. Without the צַר the reading קָעוֹן mentioned there would be acceptable here. For צַר one might conjecture עָר, as a grudging witness.

(33) נֶפֶשׁוֹ and עֵינָיו, following ט; אִם and עֵינָיו, following שׁ.
orthography requires וְלֹהֲדָאִים; perhaps לֹהֲדָאִים should be read.
בְּחָרָב, following ὃ ἐν ποταφῷ ἀνεστρεψεν, אִם; KL's אֱנָשִׁים fails to remove the harshness and does not mean as the youngest among men.

(1) גְּפָרְץ אִם. Instead of this solitary Nif'al read according to the general usage of the language the Qal פָּרַץ The ה is dittography from חוֹן (We.).

(3) ועֵינוּ Q^{rê}; K^etîb ועֵינוּ.

(4) Double שְׂמוּאל, following ט; in אִם the only remnant of the first is אֵל. The repetition of the name in address is characteristic, cf. v. 10.

(6) Between the two שְׂמוּאל אִם has יָקָם, not rendered by ט. The word in אִם has been supplied after v. 8, but in the wrong place.

(7) דָּע, according to rule (cf. GES.-K. 107, I, rem. I), and יִגְלוּ, likewise in v. 3, in place of יָדַע of אִם.

(10) שְׂמוּאל שְׂמוּאל should be retained notwithstanding ט and KL.

(13) וְהַגִּידָתָּ. So KL. in accordance with v. 15; אִם and ט וְהַגִּידָתָּ. Before אשר אִם reads בָּעֵין, superfluous and grammatically bad; ט has ἐν ἀδικίαις αὐτοῦ αὐτοῦ, that is בעון בניו, which the context proves incorrect even if with ט we leave out אשר דָּע. Accordingly בָּעֵין is a superfluous explanatory gloss. So We. אֵלָה, following ἡ θεῶν; אִם has through loss of א the meaningless לָהֶם.

(15) וַיִּשָּׁכֶם בְּבָקָר, from καὶ ὑπερβόσκον τὰ κτῆνη of ט; אִם by oversight after הבקר.

(18) בָּעֵינוּ Q^{rê}; correct interpretation of the K^etîb בעֵינוּ.

(20.21) V. 20 is wanting in ט, likewise the last three words of אִם in v. 21 יהוה ברבר בשלו. In the place of the latter ט gives a sentence completely corresponding to v. 20, which is doubtless nothing but a free translation of v. 20. This verse accordingly is transposed here, because the connection seems better thus, and the three words are stricken out.

At the end of c. 3 ט has the additional sentence καὶ Ηλει πρεσβύτης σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ ποιήθη ἡ δόξα αὐτῶν ἐνώπιον Κυρίου, derived unquestionably from the Hebrew and probably genuine, which is therefore incorporated after v. 20 in literal retranslation.

Ingenious, but quite too bold, is KL's emendation of v. 21 obtained by transpositions and the addition of the bracketed words: [יהוה] [כי נגלה] [ארז] יהוה יסף, then 4,^{1A} and the addition from ט ועלי וגו' the latter as the initial clause of c. 4. To this text he links c. 7, 2.

(1) V. 1^A reads in אִם וְהָיָה רֶב־רְשָׁמָאֵל לְכָל־יִשְׂרָאֵל. The clause would be tolerable at the close of c. 3 in the sense that Samuel's oracles spread everywhere, but it would be superfluous, and ill-constructed in place of רֶב־רְשָׁמָאֵל or the like. Since its place is occupied in ט by an entirely different sentence, the clause in אִם may well be regarded as written to fill its present position, in the sense that Samuel summoned all Israel to the war. It should, therefore, be stricken out.

The restored beginning from וְהָיָה to מלחמה is a literal retranslation of the beginning in ט, which is certainly genuine: καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συναθροίζονται ἅλλόφυλοι ἐπὶ Ισραηλ εἰς πόλεμον. אִם.

לְקָרָאתָם, so ὅτι ἐξ ἀπάντησιν αὐτοῖς; אִם לְקָרָאתָם פְּלִשְׁתִּים, a necessity after the appearance of the initial clause.

אַבְנֵי הָעֵזֶר is better, and supported by 5, 1; 7, 12 against הָאבֶן of אִם.

(2) וְטָמַס, from ἐκλίνα of ט; אִם וְטָמַס, instead of which, however, we should expect וְטָמַס.

- side by side are tautological, the \mathfrak{A} bad. \mathfrak{G} correctly τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι Κυρίῳ ἐν Σηλωμ, only that the שם should be retained, and בשלה connected directly with ליהוה, a point which \mathfrak{G} misunderstood. So KL.
- (15) \mathfrak{M} points ויאמר, but \mathfrak{G} is more correct, καὶ ἔλεγεν (not καὶ εἶπεν). The change to ואמר is not required, a different pointing is sufficient. 5
K^athib וואמר; the Q^crê לא is beyond question correct.
- (17) \mathfrak{G} omits האנשים, presumably solely for the reason that it so remarkably duplicates the הנערים beside it. However, נערים designates the two as sons of Eli, while אנשים describes their age without reference to any one else. KL's attempt goes too far. 10
- (20) וישם, following \mathfrak{G} ἀποτίσαι; \mathfrak{M} ישם. 10
השאלה; \mathfrak{M} שאל, \mathfrak{G} [ἀντὶ τοῦ χρέους οὗ] ἔχρησας [Κυρίῳ] for the loan which thou hast lent to JHVH, accordingly=השאלה, since only the Hif'il has this sense (Ex. 12,36, and above 1,28), whereas שאל means borrow (Ex. 3,22; 11,2; 12,35). In the same way S³. This sense according to 1,28 is here the 15 only admissible one, only it requires the 3. f. sing. The emendation שאלה (TH. DR.) accordingly is incorrect; so far as the sense is concerned, the pointing שאל that which is borrowed by JHVH (WE. KL.) would do; KL's שאל יהוה is better: that which JHVH hath borrowed. But the form must be adapted to the speech of the woman in 1,28. The double השאלה, one beside the 20 other, was not understood and gave occasion to alterations. Still simpler would be תחת אשר השאלה ליהוה. The השאלה incorrectly read as a noun had then to come before אשר, and a substitute was carelessly inserted in the right place. והקלך, following \mathfrak{G} καὶ ἀπηλθεν; the ὁ ἄνθρωπος following is an explanatory addition. 25
 \mathfrak{M} והלכו.
- (21) ויפקד, following \mathfrak{G} καὶ ἐπεσκέψατο; \mathfrak{M} ויפקד. 25
After חנה \mathfrak{M} + ותהר, to be eliminated with \mathfrak{G} ; עור is omitted by \mathfrak{M} , \mathfrak{G} correctly εἶτι.
- (22) The concluding sentence of \mathfrak{M} relegated to the foot of the page is still wanting in \mathfrak{G}^V (\mathfrak{G}^A and \mathfrak{G}^L have already supplied it); it is an exaggerative gloss after a well known taste, sufficiently recognizable from the אהל מועד. 30
- (23) After שמע \mathfrak{M} + רעים, את־בְּרִיכָם, אלה, both additions wanting in \mathfrak{G} ; the first at any rate is a consequence of the gloss in v. 22. — Instead of העם \mathfrak{G} has עַם־יְהוָה, which may be adopted with WE. and KL.
- (25) ופלו with WE., \mathfrak{M} ופלו. The acc. is scarcely admissible; for the plur. and the use of אלהים cf. the striking explanation Ex. 22,6-8. The יתפלל of \mathfrak{M} which follows 35 may be retained, if the assumption be made that the Hithp. means *conduct oneself as מפלל*; otherwise יפלל would have to be substituted.
- (27) עבדים, following \mathfrak{G} δοῦλων; \mathfrak{M} . The omission was due to oversight after במצרים.
- (28) MARTI (in A. KAYSER'S *Theologie des Alten Testaments*, 2 ed., 1894), cancels לפני 40 with \mathfrak{G} as well as בר in 22,18, and understands by אפור not the garment of 2,18, 40 but the image of 14,3.
לאכלה at the close, following \mathfrak{G} εἰς βρωσιν; \mathfrak{M} . Its genuineness is established by the יאכלון in the fundamental passage Deut. 18,1.
- (29) ולמה, with KL. following \mathfrak{G} καὶ ἵνα τί, a necessity if the interrogative particle be retained in v. 27; \mathfrak{M} omits the ו. 45
... No satisfactory restoration has yet been found for the מען of \mathfrak{M} . The most worthy of mention would be KL's מען תביט why lookest thou covetously? following the Q^crê עין 18,9. The reading of \mathfrak{M} agrees with the ו of the K^athib there (עון). Cf. v. 32.
- לעמי, following \mathfrak{G} ἔμπροσθέν μου; \mathfrak{M} לעמי. HITZ. WE. KL. DR. KL. reproduce 50 לפני \mathfrak{G} but לעמי is easier compared with \mathfrak{M} and, at the same time, so satisfactory that it deserves the preference, although elsewhere it is rendered otherwise by \mathfrak{G} .

- 4 **אִישׁ יִשְׂרָאֵל** is better, following **ᾧ ἀνὴρ Ἰσραηλ**; **אִישׁ** omits **אִישׁ**.
וַיָּבֹנוּ as simpler should receive preference over **וַיִּבְנוּ** of the Versions. The change of subject offers no difficulty (against KL. KI.).
- (3) **אֲרֹן אֱלֹהֵינוּ**, following **ᾧ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν**; **אֲרֹן**, the Deuteronomic formula inserted here by a later hand instead of *ark of our God* so appropriate in the direct discourse. Similarly **בְּרִית** is inserted twice in v. 4 and once in v. 5 where it is wanting in **ᾧ**, whereas from v. 6 on **אֱלֹהִים** agrees with **ᾧ** in the use of the ancient shorter expression.
- וַיִּצָּא אֱלֹהִים וַיָּבֹא**. **ᾧ ἐξελεύσεται ἐκ μέσου ἡμῶν** which WE. rightly rejected, but **ᾧ** (**ᾧ**^A also) has **ἐν μέσῳ**, by which **וַיִּצָּא** is corroborated.
- אֱלֹהִים** after **וַיָּבֹא**, against **ᾧ**. Further both texts have **יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים**, here relegated to the foot of the page as a gloss (cf. KUEN., *Ond.*² i, p. 391 and WE. on ב, 6, 2).
- וַיִּשְׁנֵי**, following **ᾧ καὶ ἀμφοτέρω**; **וַיִּשְׁנֵי**, which gives a quite different and intrinsically unsatisfactory sense, employed by KUENEN in attacking the unity 15 of cc. 4-6 and 1-3 (cf. BUDDÉ, *Richt. u. Sam.* p. 194f.).
- (7) Between **אֱמָרוּ** and **אֱלֹהִים** **אֱלֹהִים** has only **אֱלֹהִים**, an expression acknowledging that JHVH is God alone, and accordingly impossible in the mouth of the Philistines. Now **ᾧ** presents in the first place after **אֱלֹהִים**, **πρὸς αὐτοῦς=אֱלֹהִים**, then correctly the plur. **ἡκαστος=אֱמָרוּ** (cf. v. 8); further, **ᾧ** presents instead of **οἱ θεοὶ** of **ᾧ**^V correctly 20 **[ὁ θεός] αὐτῶν=אֱלֹהֵיהֶם**; finally both forms of the text have **οὗτοι (οὗτος) οἱ θεοὶ (ὁ θεός)**, which cannot by any means be passed over with WE. The text obtained thence is **אלה אלהיהם באו אלהם אליהם these are their gods, they are come unto them into the camp**, whence **אֱלֹהִים** is readily explicable. On the other hand, **לנו** of **אֱמָרוּ** seems better than **ἐξελθὸς ἡμῶν Κύριε σήμερον** (in case 25 **οὗτοι ἡμῶν** is with WE. to be stricken out). KL's alteration based essentially upon it is impossible, since here after v. 6 an utterance of the Philistines, not of the Israelites, is to be expected.
- (8) **וַיִּבְרָךְ**, following WE. DR. KI.; **אֱלֹהִים** adds **καὶ**.
- (12) **בְּנִימִין**, following **ᾧ ἰεμειναιος**, WE. KL.; **אֱלֹהִים** **בְּנִימִין**.
- (13) **בְּיָדֵיהֶם**, with WE. KI. (only **לִיד**) in exact agreement with **ᾧ παρὰ τὴν πύλιν σκοπεύων τῇ ὁδόν** (cf. ב, 18, 4; Nah. 2, 2); **אֱלֹהִים** **בְּיָדֵיהֶם** (**בְּיָדֵיהֶם**); DR. compromises between the two **בְּיָדֵיהֶם**, **לִיד**, which is also possible (cf. ב, 15, 2). For **בִּיד** instead of **לִיד** see on v. 18.
- (15) After v. 15 of **אֱלֹהִים**, **ᾧ** repeats v. 14, whence WE. has rightly inferred that v. 15 was 35 not inserted in **ᾧ** until later. In WE.'s opinion this was due to accident, inasmuch as the verse is important. This is not possible, since the clause adopted above (at the end of c. 3) from **ᾧ**, **וַעֲלִי וְקָן מֵאֵר וְנִי**, which is wanting in **אֱלֹהִים** (cf. also 3, 2^b and 4, 18^a), appears in its stead. V. 15 is, therefore, relegated to the foot of the page as a gloss; an alternative would be to ascribe it to the redaction. 40
- (18) **בִּיד** with WE. KI. in spite of DR.'s doubts is probably correct in accordance with **ᾧ ἐχόμενος=בִּיד**. Usually, it is true, we have **לִיד**, but cf. Zech. 4, 12. In view of this we should doubtless emend in v. 13 **בִּיד** **אֱלֹהִים**, whence KL. **בְּיָדֵיהֶם**.
- (19) **וַיָּמָת**, scarcely admissible.
- (22) A gloss to preclude the idea that the death of both his sons could be as grievous 45 as the loss of the ark. So THEN.
- וַיָּבֹא בֵּית דָּנוֹן**, following **ᾧ**; **אֱלֹהִים** (cf. WE.).
- 5 (3) **עַל פְּנֵי**, here and in v. 4 following **ᾧ**; **אֱלֹהִים** **לפניו** (cf. WE.).
- וַיִּהְיֶה כִּי הָשָׁא**, following **ᾧ**; **אֱלֹהִים** a bare **וַיִּהְיֶה כִּי הָשָׁא** as in v. 3.
- (4) **בָּנוּ**, LAG. (*Proph. Chald.* p. li) following **ᾧ ἡ ἀνάγκη** and **בָּנוּ**; out of this **אֱלֹהִים** made the absurd **בָּנוּ דָּנוֹן**. A possible alternative would be **בָּנוּ דָּנוֹן**; WE.'s **בָּנוּ** goes too far.

- 9 שָׁמְרוּ לָהּ לְאֶכָּל עִם הַקָּרָאִים, a purely conjectural reconstruction;
 שָׁמְרוּ לָהּ לְאֶמֶר הָעָם קָרָאִיתִי וְ, which is quite impossible, only שָׁמְרוּ or שָׁמַר might be retained. I have endeavored to secure the closest possible approximation to the Hebrew letters.
- (25) וַיִּקְרְבוּ לְשָׂאוֹל עַל הַגָּן וַיִּשְׁקְבוּ: 5
 following Θ καὶ διέστρωσαν τῷ Σαουλ ἐπὶ τῷ δόματι καὶ ἐκοιμήθη; וַיִּשְׁכְּמוּ וַיִּקְרְבוּ עִם שָׂאוֹל עַל הַגָּן: a manifest corruption.
- (26) הַגָּן Q^{rc}, easier than the K^{ethib} הַגָּן which may be due to influence from v. 25.
 הַגָּן וְשָׂאוֹל, gloss (WE.); in Θ שְׁנֵיהֶם is wanting.
- (27) וְ, after לפנינו + וַיִּעָבֶר, stricken out in accordance with Θ ; it is certainly incorrect. 10
- 10 (1) The long insertion after הָאֵל from מִשְׁחָהּ to הָאֵל verbally following Θ ; omitted in Π from the fact that the eye glanced over from the first מִשְׁחָהּ to the second. The sentence is indispensable.
- (2), בְּצִלְצָה וְ, The name of a locality after the explicit localization given is 15 not to be expected, yet no other sense can be got out of it. The Versions afford no help. Exact information as to the whole case and the origin of the corruption is to be found in KL. after his own style. The result is that he strikes out מִנְּבִימִן בְּנִימִן reads בגבול בנימין. The latter contains a sound idea; the statement, however, would be looked for after אַנְשִׁים, in some such form as 20 מִפְּעִירָה.
- וְדָאָן, the participle is better than וְדָאָן.
- (3f.) שְׁתִּי לִי וְ, שְׁתִּי כְּדָרוֹת לִי; שְׁתִּי כְּדָרוֹת לִי וְ, שְׁלֹשֶׁת כְּלוּבֵי לֶחֶם. The wrong gender of the two numerals, the ἀγρία of Θ which may represent not only כָּלִי but also כְּלוּבִי, the δύο ἀπαρχὰς ἄρτων in v. 4 corresponding to a misread 'ש' בְּכָרוֹת לִי, apart 25 from material grounds, are enough to give great probability to these two emendations of KL's.
- (5) וַיִּצְבֵּי, following Θ Νασειβ, Θ Λ νασοιβ (cf. 13, 3); וְ, וַיִּצְבֵּי.
- (7) כָּל, following Θ πάντα; וְ, לָהּ, probably a scribal error from the similar word just preceding. 30
- (8) An interpolation to prepare the way for the section 13,7^b—15^a, like the latter totally unsuited to the context.
- (9) וְהָיָה וְ, וְהָיָה, probably a scribal error in the expectation that Samuel's prediction extended further (DR.); Θ καὶ ἐγενήθη which is not exactly decisive. The words removed, if genuine, should not appear until after v. 10 (cf. 6^b); they 35 are, therefore, in all probability a marginal gloss inserted in the wrong place, like 9,9.
- (10) וַיָּבֹאוּ שָׁם וְ, following Θ καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν; וְ, וַיָּבֹאוּ שָׁם.
- (13) הַבְּקִיָּה, emendation of WE.; וְ, הַבְּקִיָּה, Θ εἰς τὸν βουνόν=הַבְּקִיָּה, probably a mere attempt to emend. 40
- (16) The second half-verse only weakens the sense, and by its colorless expression and the word מְלוּכָה gives the impression of a gloss.
- (19) לֹא, following Θ οὐχί; וְ, לֹא.
- (21) לְמִשְׁפַּחְתּוֹ Q^{rc}; K^{ethib} without וְ.
- וַיִּקְרְבוּ לְנִבְרָאִים, necessary supplementation from Θ καὶ προσάγουσιν τὴν φυλὴν 45 Ματθαί εἰς ἀνδρας; overlooked by Π on account of similarity.
- (22) הָאֵל הָלָם אִישׁ וְ, הָאֵל הָלָם אִישׁ, following Θ εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα; וְ, הָאֵל הָלָם אִישׁ, the word עוֹר was added after the sentence had become meaningless through loss of the article.
- (24) In the original text a sentence must have preceded וַיִּרְעוּ which in briefest form 50 may have read וַיִּמְשַׁחְהוּ לְמֶלֶךְ; for the shout which ensues is the plaudit of the coronation, and without the corresponding act the whole is incomplete. The analysis of the book leads to the same result (cf. 12, 1; 15, 1). Perhaps the elimi-

- 6 חמשים אלף איש, gloss, a monstrous result of the extension of the plague in א, which subsequently crept into ט also, as long since observed (*cf.* TH.).
- 7 (2) וַיָּנֻחוּ, following ט ἐπέβλεψεν, טL ἐπέστρεψεν; א וַיָּנֻחוּ.
At the close after יהוה טL + ἐν εἰρήνῃ, whence KL. infers בָּשָׁלָה *they returned unto* 5
JHVH at Shiloh (for the Shilonite JHVH see above on 3,20f.). The connection with v. 3 would then be much better, but v. 17 stands opposed.
- (6) א + שם, stricken out in accordance with ט.
- (9) ויעלה Q^crê; K^cthîb ויעלה.
- (12) הַשָּׁנָה, following ט τῆς παλαιᾶς and 2 Ch. 13,19; א הַשָּׁנָה. 10
עַר הָנָה א, following WE's conjecture for א. The expression must relate to the stone set up. This itself is a *maṣṣeba*, and the reading very likely was once גִּישָׁמָה מַצֵּבָה (see above on 6,14).
- 8 (3) בִּדְרוֹכָיו Q^crê; K^cthîb בִּדְרוֹכָיו. 15
(8) לִי, following ט μοι; א לִי.
(12) תַּמְשִׁים, תַּמְשִׁים, ט, תַּמְשִׁים.
(13) Following S we may take as an alternative to רַקְמוֹת, רַקְמוֹת *embroiderers in colors*.
(16) בְּקַרְיָם, following ט τ. βουκόλια ὁ. ὁ; א בְּחַיִּירָם. 20
- 9 (1) נָבֵעַת, מִנְּבֵעַת בְּרִימִין is inserted by WE. Mention of the place of abode is indispensable, מִנְּבֵעַת בְּרִי (ט, KL.) does not suffice.
בְּרִימִין אִישׁ בְּרִימִין א, That a further unnamed ancestor should be mentioned is unexampled and absurd. The text as restored probably was originally in apposition to Kish himself, and suffered displacement, when, after the loss 25
of the name of his home, he seemed to be already designated as a Benjamite.
(2) The second half-verse is an interpolation from 10,23, where alone this standard of measurement has a proper sense; the connection also is bad.
(4) וַיַּעֲבֵר, three times instead of וַיַּעֲבֵר of א, following ט διῆλθον and the third occurrence of the word in א. 30
(8) וְנִתְּתִי, following ט δώσεις; א וְנִתְּתִי.
(9) An ancient marginal gloss on the latter part of v. 11 inserted in the wrong place (so THENIUS).
(12) לִפְנֵיכֶם הָא עֲתָה כְּהִיּוֹם, following ט κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· νῦν διὰ τὴν ἡμέραν; א לִפְנֵיכֶם הָא עֲתָה כְּהִיּוֹם. The letters הָא are not represented in ט. LAG. (*griech. Übers.* 35
d. Prov. p. iii f.) filled them out to הָאָה and adopted the reading, WE. rejected it as a (correct) *explicitum*; a third alternative is presented in our restoration of the text. A complete lack of expressed subject is not easy to suppose.
(14) הַשָּׁעַר, following v. 18 (not ט which has in both instances incorrecly הַשָּׁעַר, as has א in v. 14). So THENIUS. 40
(16) עָנִי, following ט ταπεινωσιν; א, explicably enough before עָנִי.
(19) וְאֶכְלָתָּה, following ט καὶ φάγε, corresponding to relations of rank and to all other forms in the context; א וְאֶכְלָתָּה.
(20) שְׁלֹשֶׁת יָמִים, with WE.; א הַיָּמִים (see in DR. an attempt to justify).
(21) שְׁבָטִי א, שְׁבָטִי א, which is unquestionably incorrect. One might read שְׁבָטִי in the 45
sense of *my tribe* or as ancient ending of the constr.; but we have probably to do with a scribal error following the preceding שְׁבָטִי. Whether in קַטְנִי also, is doubtful.
(24) וְהָאֵלֶּיָּה, א undoubtedly wrong הָאֵלֶּיָּה. The choice between הָאֵלֶּיָּה *fat tail* (GEIGER, *Urschr.* p. 380) and הָאֵלֶּיָּה *kidney* (KL.) would be in the strictest sense 50
a matter of taste, were not the thigh and the *liya* (fat of the tail) to the present day the choice pieces offered to the guest (*cf.* ZDPV. vi, 98 and NESTLE, *Marg. u. Mater.* p. 13 f.). Moreover the sing. בָּלִיָּה does not elsewhere appear in the O.T.

- 13 the place of the שְׁתִּי, read by \mathfrak{M} after the retained ו — it may with We. be regarded as a differentiated dittogram of the first three letters of שָׁנִים. In place of שָׁנִים, if we attribute sufficient intelligence to the glossator to attribute to Saul a reign of more than ten years, we should write with We. שָׁנָה. Since the verse, which is wanting in \mathfrak{G} , has nothing to do with the composition of the sources, and the Deuteronomistic redaction is not wont to proceed so timidly, it is relegated to the foot of the page. 5
- (2) אִישׁ, following \mathfrak{G} ἀνδρῶν; \mathfrak{M} .
 בְּנוֹ is found in \mathfrak{S} only and is perhaps an addition there; but it is indispensable in connection with the first mention of Jonathan (*cf.* v. 16), and might easily be overlooked between יוֹנָתָן and בִּנְבֵּעַת. Kl.'s assumption that mention had already been made of him in the original narrative has too little probability in view of the excellent connection between 11, 15 and 13, 2.
- (3) לְאָמַר פָּשְׁעוּ הָעֲבָרִים, following \mathfrak{G} ἡθετήκασιν οἱ δοῦλοι (הַעֲבָרִים); \mathfrak{M} וַיִּשְׁמְעוּ instead of פָּשְׁעוּ, probably by accident from וַיִּשְׁמְעוּ in the first half of the verse. The sentence, which stands in the Versions as well as in \mathfrak{M} at the end of the verse, unquestionably belongs after the second פִּלְשְׁתִּים. Either it was first overlooked and afterward re-inserted from the margin, receiving a wrong position (so apparently We. who does not make it quite clear whether he considers it original), or its displacement occurred only in consequence of corruption and \mathfrak{G} was conformed to \mathfrak{M} . 20
- (4) At the end \mathfrak{M} adds הַגִּלְגָּל, an interpolation designed to prepare the way for a further one in vv. 7^b-15^a.
- (5) שְׁלֶשֶׁת, following \mathfrak{G} ; \mathfrak{M} and \mathfrak{G} וְשָׁלֹשׁ.
- (6) רָאָה, following \mathfrak{G} εἶδεν, necessary on account of לוֹ; \mathfrak{M} רָאוּ. 25
 After נָגַשׁ, \mathfrak{M} + הָעַם, not rendered by \mathfrak{G} and not in place until the new principal clause וַיִּתְחַבְּאוּ וְגו'.
- (7^b-15^a) The interpolation prepared for by 10, 8 (*cf.* 13, 4). It is clear at first glance how exactly 15^b joins on to 7^a, while 15^a leads back to 7^a. 30
- (7) וַעֲבָרִים, Kl. very acutely for וַעֲבָרִים of \mathfrak{M} (originally וְעָבָרָם), which \mathfrak{G} read וְעָבָרִים. We. and Kl. have the good but less easy וַעֲבָרִים הִירָדָן.
- (8) מֵאַחֲרָיו, following \mathfrak{G} ἔκ τῆς ὀπισθοστάσεως αὐτοῦ; \mathfrak{M} אַחֲרָיו.
- (9) וַיִּתְחַל, (*cf.* 10, 8) Q^crc; K^cthib וַיִּתְחַל.
- (10) אָמַר, following \mathfrak{G} εἶπεν; \mathfrak{M} , overlooked after אֲשֶׁר. 35
- (11) וַיִּפֹּץ, according to usage elsewhere (*cf.* 11, 11; 14, 34); \mathfrak{M} וַיִּפֹּץ, which would be causative.
- (12) נִפְץ, according to usage elsewhere; \mathfrak{M} נִפֵּץ.
- (13) לָא, following HITZIG and WEILHAUSEN; \mathfrak{M} לֹא, defended by DRIVER.
- (14) וַיָּבֹא מִן הַגִּלְגָּל וַיֵּלֶךְ לְרִכְבּוֹ, following \mathfrak{G} ; \mathfrak{M} , an oversight arising from homœoteleuton with מִן הַגִּלְגָּל (*cf.* 10, 1). 40
- (15) הַגִּבּוֹל, following \mathfrak{G} Γαβέ; \mathfrak{M} הַגִּבּוֹל.
- (16-22) A manifest interpolation of impossible purport; moreover it severs the last of the movements of the Philistines in v. 23 from v. 18, with which it is immediately connected. 45
- (17) אָמַר Q^crc; K^cthib אָמַר.
- (18) וַיִּרְדּוּ, following \mathfrak{G} τὸ δρέπανον αὐτοῦ (so also \mathfrak{S}); \mathfrak{M} מִתְרַשְׁתּוֹ which has already been mentioned once.
- (19), \mathfrak{M} הַפְּצִירָה פִּים, \mathfrak{M} וְלִשְׁלֹשׁ קִלְשֹׁן, both untranslatable and impossible to emend satisfactorily (see the commentaries). 50
- (20) מִכְמָשׁ, following \mathfrak{G} Μαχμας; \mathfrak{M} . Necessary to complete the construction of מִלְחָמָה, overlooked in consequence of this word.

- 10 nation of the conjectured clause was due, not to corruption of the text, but to the redaction, in behalf of 10, 1.
- (26) בני התל, following Θ υἱοὶ θυγάμεων; \mathcal{A} omits בני.
- 11 (1) וְהָיָה כְּמַחֲשֵׁי as initial clause of c. 11, following Θ καὶ ἐγένετο ὡς μετὰ μῆνα (cf. 5 Gen. 38, 24); \mathcal{A} וְהָיָה כְּמַחֲשֵׁי as the close of c. 10 with an unsatisfactory sense.
- (3) אָנָּשִׁי, following Θ ἄνδρες; \mathcal{A} וְהָיָה. The former is more probable according to v. 9f.
- (4) נִבְעֵת שְׂאוּל; Θ εἰς Γαβαα πρὸς Σαουλ, certainly incorrect but a just inference from c. 10, 17 ff.
- (6) בְּשִׁמְעוֹ Q^erê; K^ethîb. 10
- (7) וְאַחֵר שְׂמוֹאֵל, interpolation probably not as old as the redactional vv. 12-14, but a mere gloss derived from them.
- וְיִצְעָקוּ, following Θ καὶ ἐβόησαν=וְיִצְעָקוּ; more characteristic (cf. 13, 4) than וְיִצְאָו of \mathcal{A} , which seems to be conformed to the beginning of the verse.
- (8^b) Statistical gloss of the usual kind. 15
- (9) וַיֹּאמֶר, following Θ καὶ εἶπεν; וַיֹּאמְרוּ of \mathcal{A} is due to the gloss in v. 7.
- בָּחַם Q^erê; K^ethîb בחם.
- (11) בני, following Θ τοὺς υἱοὺς Ἀμμων; \mathcal{A} omits בני.
- 12 (3) עָנָו בִּי, following Θ ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ, certainly original; the loss of the words 20 in \mathcal{A} after עֵינִי בִי is both explicable and instructive.
- (5) וַיֹּאמְרוּ, following Θ καὶ εἶπαν; \mathcal{A} וַיֹּאמְרוּ, but accompanied by the note וַיֹּאמְרוּ סְבִיר (on which see DRIVER).
- (6) לְאֹמֶר עַר, following Θ λέγων μάρτυς; \mathcal{A} .
- (7) וְאַנְיָדָה לָכֶם, following Θ καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν; \mathcal{A} . 25
- (8) וַיַּעֲנִימוּ מַצְרִים, following Θ καὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς Αἴγυπτος; \mathcal{A} omits through oversight occasioned by similar ending (as to the Hebrew words see DR.).
- וַיִּצְיִאוּ \mathcal{A} , וַיִּצְיִאוּ \mathcal{A} ; a correct deduction of WE.'s from the following emendation.
- וַיִּשְׂכֵּם, following Θ καὶ κατψόκισεν αὐτούς; \mathcal{A} וַיִּשְׂכֵּם, error in supplying the vowel-letter. 30
- (9) מֶלֶךְ, following Θ βασιλέως (cf. Jud. 4, 2, 7); \mathcal{A} .
- (10) וַיֹּאמְרוּ Q^erê; K^ethîb וַיֹּאמְרוּ.
- (11) בָּרָק, following Θ and \mathcal{S} for the impossible בָּרָק of \mathcal{A} . Still the most obvious emendation; עֲבָרָן is not satisfactory.
- (13) After בָּהֶרֶם \mathcal{A} וְאִשְׁרָאֵלָם + \mathcal{A} , eliminated in accordance with Θ , though found in Θ . 35
- (14) At the end of the verse we are somewhat tempted to supply with KL., following Θ καὶ ἐξελείτῃ ὑμᾶς, וַיִּצְלִיכֶם, and thus to remove the obnoxious aposiopesis, since the loss of the word after אֱלֹהֵיכֶם would be readily explicable. But the expression would be much too brief for the style of this passage; the words are, therefore, an effort of the translator to relieve the difficulty. Probably the sentence 40 originally began with אֵךְ יָרֵא like v. 24 and was first brought into confusion through careless interpolation by R^D (cf. the וְלֹא, which is only suitable to \mathcal{A}).
- (15) וּבְמֶלֶכְכֶם לְהַאֲבִיבְכֶם, following Θ καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς. Θ translates only the first of the two words, \mathcal{A} offers instead of both simply וּבִמְלָכֵיכֶם; the scribe skipped from the second letter of the first to the third of the second 45 word, and then made the best he could of it. So KL. correctly.
- (21) After וַיִּסְּרוּ \mathcal{A} has a meaningless בִּי, not rendered by Θ .
- (23) בְּרָרָךְ, with WE. in consonance with usage; \mathcal{A} בְּרָרָךְ.
- 13 (1) Since Saul neither became king at the age of *one* year, and must have reigned for 50 more than two years, WE. is right in holding that the verse is only the unfilled scheme for data which were considered indispensable (cf. 2, 2, 10; 5, 4, and frequently). A space should be left, therefore, after בֵּן for the number, and likewise in

- 14 (2) *בִּמְגֵרֹן* by the threshing-floor (WE.) instead of *בְּמִגְרֹן* of *Al*. There is neither room here for the name of a place, nor would Migron (Is. 10,28) be admissible here. *KL*. *בְּמִגְרֵשׁ*, a word scarcely old enough to be used here.
- (5) After *הָאֲחֵר* *Al* + *מִצּוֹן*, scarcely translatable and superfluous, probably a mere differentiated dittogram of *מִצְפּוֹן*. *W* omits.
- (7) *בְּלִי־אֶשֶׁר לִבְכֹּךְ נָטָה לוֹ*, following *W* *πᾶν ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου ἐκκλίνῃ* (*W*^L *θελήσῃ*); instead of *נָטָה לוֹ*, *נָטָה* is also possible. *Al* *בְּלִבְכֹּךְ* as in the common phrase, and then in order to obtain sense, in *נָטָה לוֹ*.
- (11) *לְכָבִי* at the end, following *W*; in *Al* overlooked after *לִבְכֹּךְ*.
- (11) *הַעֲקָרִים*, excellent emendation of HITZ. (*Gesch. Isr.* p. 135); *Al* *עֲקָרִים*. What WE. adduces to the contrary is inconclusive; the proverb, if it be assumed to be such, is applied to the particular case in a taunting way. The article has dropped out after *הֵנָּה*.
- (12) *הַמִּצָּב*, so with WE., following 13,23; 14,1.4.6.11.15; *Al* here only *הַמִּצָּבָה*.
- (13) *וַיָּפְלוּ*, following *W* *ἐπέβλεψαν*; *Al* *וַיִּפְּלוּ*.
- (13) *וַיָּפְּסוּ*, following *W* *καὶ ἐπάταξεν αὐτούς*; *Al* omits.
- (14) The sentence indicated by dots at the foot of the page reads in *Al* *כִּבְחָצִי מִעֵנָה צִמֹר שָׂרָה* as it were the half of a furrow of a yoke of land, certainly not original. WE. (cf. also DR.) has made it very probable that *W* *ἐν βολίστι καὶ κόχλας τοῦ πεδίου* represents the original words = *בחציו וב[צרי]ה[שדה]* (neither of the scholars named is responsible for the bracketed letters). But this would be a misplaced gloss on v. 13, intended to explain how the Israelites came to be possessed of arms in spite of 13,19ff. Afterwards, in the new position the attempt was probably made to adapt the words to the context.
- (15) *וּבְשָׂרָה*, following *W* *καὶ*; *Al* omits 1.
- (15) *וּבְכָל־*, following *W* *καὶ πᾶς ὁ λαός*; *Al* *וּבְכָל־*.
- (16) *הַמִּתְנֶה*, following *W* *ἡ παρεμβολή*; *Al* *הַהֲמֹן*.
- (16) *וְהָלַם וְהָלַם*, following *W* *ἐνθεν καὶ ἐνθεν*; *Al* *וְהָלַם וְהָלַם*.
- (18) *הָאֲפֹר וְהָאֲפֹר*, following *W* *τὸ ἐφ' οὗδ' ὅτι αὐτός ἦρεν τὸ ἐφ' οὗδ'* (cf. 23,9; 30,7, also v. 3 above); *Al* *אֲרֹן הָאֱלֹהִים* *אֲרֹן הָאֱלֹהִים*, meaningless, notwithstanding the unmistakable intention of the alteration.
- (18) *לִפְנֵי בָנִי*, following *W* *ἐνώπιον Ἰσραὴλ* and *Al* *וּבְנֵי* (DR.).
- (21) *אֲשֶׁר*, following *W* *οἱ ὄντες*; *Al*.
- (21) *סָבִיב*, following *W* *ἀνεστράφησαν*; *Al* *סָבִיב*.
- (23f.) The whole sentence from *וְכָל הָעָם* to *נֹר נָדוּל* in v. 24 after *W*, unquestionably original; *Al* closes v. 23 with *בֵּית אֹן* and has at the beginning of v. 24 nothing but *וַאֲשֶׁר־יִשְׂרָאֵל נָגַשׁ*, here impossible after 13,6 and having nothing to correspond in *W*. Justification is only required for the retranslation *נֹר הָיָר* for *W* *ἡγρόνησεν ἄγροισιν*, which TH. WE. DR. *KL* well render in literal translation *שִׁנָּה שִׁנְנָה* (cf. *W* Lev. 4,13; 1 S. 26,21). But the judgment *Saul had committed a great error* is so far from being the view of the narrator that he puts it in Jonathan's mouth in v. 29f. It is one of *KL*'s most acute observations that *W* is a (barely noticeable) corruption of *ἡγρόνησεν ἄγροισιν*. This is in Num. 6,1ff. = *נֹר*, and this reading is to be adopted and not with *KL* to be replaced by the late and colorless expression *אָסַר אָסַר* (*KL* incorrectly *אָסַר*) found only in Num. 30, which besides is only possible in conjunction with *עַל נֶפֶשׁ פִּלִּי*. Lev. 22,2; Ez. 14,7; Zech. 7,3, perhaps also Hos. 9,10, suffice to show that *נֹר* is not exclusively employed of the Nazirite vow in the stricter sense. Any one who is skeptical about this may prefer a *נָדַר*, for which, of course, the translation *ἀγνίζω ἄγροισιν* is quite as unexampled as for *אָסַר*.
- (24) *וַיֵּאָל*, following *W* *καὶ ὑπάται*, of course Hif.; *Al* *וַיֵּאָל* might also be intended in the same sense (GES.-K.²⁵ 76,2^c).
- (25) *וְכָל־הָאָרֶץ בָּאָה בִּיעָר וְהָיָה דְּבַשׁ* *Al* *וַיִּעַר הָיָה*. Of this ^a as far as *בִּיעָר* is a dittogram of

- 18 (27) מָצָאת (better than מָאָה, DR. K1.), following \mathfrak{S} ἑκατόν; \mathfrak{M} מֵאָתַיִם.
 following \mathfrak{G} LAΘ3; \mathfrak{M} וַיִּמְלֵאוּם; in \mathfrak{G} the word is wanting.
- (28) וַיִּמְכַּל בְּתִישָׁאֵל א' \mathfrak{M} ; וְכִי כָל יִשְׂרָאֵל אֶתְּבַחְתֶּהוּ; following \mathfrak{S} καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἠΐψα αὐτόν; \mathfrak{M} restored by CORNILL, except that he writes אֶתְּבַחְתֶּהוּ, but cf. e. g. 17,21. GES.-K.²⁵ 122,3^a, rem.
- (29) לִירָא \mathfrak{M} ; לִירָא; correction of a clerical error. 5
- 19 (2) וַיְהִי בֵּס' וְנָח, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} transposes, וְנָח בֵּס'.
- (9) רוּחַ יְהוָה \mathfrak{M} ; רוּחַ אֱלֹהִים following \mathfrak{S} πνεῦμα θεοῦ; \mathfrak{M} קָדֵר. The change to מַנְנֵר (suggested in 10 BUDDÉ, *Richter und Sam.* p. 220) is less probable and is not required by the analysis of the book.
- (10.11) וַיִּמְלֵט בַּל' הוּא: וַי' \mathfrak{M} ; \mathfrak{S} וַיִּמְלֵט; וַיְהִי בַלִּילָה הַהוּא וַי'.
- (11) וְלִהְיוּתוֹ, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} וְלִהְיוּתוֹ.
- (14) וַיֵּאמְרוּ, following \mathfrak{S} καὶ λέγουσιν; \mathfrak{M} וַיֵּאמְרוּ. 15
- (18) For an attempt to explain the problematic נוֹיָה (Q^re נוֹיָה) see in particular DR. \mathfrak{S} and \mathfrak{S} for the same reason that in v. 22 it should be stricken out.
- (20) וַיִּרְאָה, following \mathfrak{S} καὶ εἶδαν; \mathfrak{M} וַיִּרְאָה.
- קָהֵלָה, following \mathfrak{S} ἐκκλησίαν (analogously also \mathfrak{C} and \mathfrak{S}) as in Neh. 5,7, offers the 20 easiest solution, even though it is possible that \mathfrak{S} himself reached this sense for the ἀπ. λεγ. לְהִקָּה of \mathfrak{M} by guess-work.
- מִנְיָה, excellent emendation of KL's for נִצָּב of \mathfrak{M} , which after עָמַר is quite impossible; it is likely that for this reason \mathfrak{S} and \mathfrak{S} simply pass it over, whereas it was read by \mathfrak{S} (καθεστῆκώς). But the basis of \mathfrak{C} 's מִלִּיָּה is either, as KL. assumes, 25 מִנְיָה, or \mathfrak{C} introduced the correct word of his own motion.
- (22) הִבְרִן, following \mathfrak{S} τοῦ ἁλω; \mathfrak{M} הִבְרִל, sufficiently refuted by בּוֹר.
- בְּשָׁפִי, following \mathfrak{S} ἐν τῷ Σεφει; \mathfrak{M} בְּשָׁפִי.
- בְּנוֹיָה. Here also \mathfrak{M} and all Versions add a ברמָה; but this is nonsensical, since Saul is in Ramah when he makes his inquiry, and the inhabitants of the place 30 would not add the name of their own city for further definition. The narrator does not use it in the similar case, v. 18.
- (23) מִשָּׁם, following \mathfrak{S} ἐκεῖθεν; \mathfrak{M} שָׁם.
- 20 (2) חֲלִילָה לָּהּ, following \mathfrak{S} ἡμεῖς σοι; \mathfrak{M} omits לָּהּ. See above on 14,45. 35
- לֹא יַעֲשֶׂה Q^re; K^ethib עֲשֶׂה.
- (3) וַיִּשָּׁבַע עוֹד רוּר \mathfrak{M} ; וַיִּשָּׁבַע עוֹד רוּר appears to have arisen by dittography after the ע of וַיִּשָּׁבַע had crept in.
- (4) תֵּאֵנָה, following \mathfrak{S} ἐπιθυμεῖ; \mathfrak{M} תֵּאֵנָה.
- (5) לֹא אֵשֶׁב, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} omits לֹא. 40
- הַשְּׁלִשִׁית, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} + הַשְּׁלִשִׁית.
- (6) עַד בֵּית־לֶחֶם, following \mathfrak{S} ἕως εἰς; \mathfrak{M} omits עַד.
- (8) עַם־עַבְדְּךָ, following \mathfrak{S} μετὰ; \mathfrak{M} עַל.
- (12) עַד יְהוָה, following \mathfrak{S} ; \mathfrak{M} יְהוָה alone; \mathfrak{S} Κύριος ὁ θεός l. οἶδεν, whence יָדַע is also possible. The loss of either would be easily accounted for. 45
- מִקֵּר \mathfrak{M} and all Versions + הַשְּׁלִשִׁית. As in v. 5 corrected to agree with the event (v. 27 ff.); here it has found its way into \mathfrak{S} also. So WE.
- (13) וַיִּיטֵב, with WE. for וַיִּיטֵב of \mathfrak{M} , arising from misunderstanding of the אֵת. It is remarkable that this verse, which is evidently the immediate continuation of v. 12, begins over again with Jonathan's promise to David. It would perhaps be better 50 to transpose and fill out the sentence: 'כִּי יִיטֵב אֵלֵי' אֶתְּהִיר' ע' כֹּה יַעֲשֶׂה יְי' לִי. This reconstruction is supported in principle, though not in particulars, by \mathfrak{S} L.

- 17 (save Num. 24,1 κατὰ τὸ εἰωθός), particularly 8,3,10; 20,25, renders this phrase by ὡς ἀπαξ καὶ ἀπαξ. On the other hand, the literal retranslation gives the fine sense *one step and another, a few paces*, and is, therefore, to be adopted. After these words **כִּי לֹא נִסָּה** is not impossible, it is rendered by **ל**.
וַיִּסְרֹם מַעֲלִיו, following **ל** καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ; **ל** וַיִּסְרֹם מַעֲלִיו. The 5 interpolated **וְרֹד** is an *explicitum* due to the erroneous pointing of the verb. The words relegated to the foot of the page give us a second receptacle for the stones beside the **וַיִּלְקוּם**, which is absurd. Since moreover the **ו** before **בִּילְקוּם** should with **ל** be stricken out, it becomes apparent that they are a marginal explanation of this word, which is not found elsewhere. 10
- (42) **עָלָם**, see on 16,12; **ל** עָלָם.
 (46) **וַיִּפְגְּרוּ וַיִּפְגְּרוּ**, following **ל** τὰ κῶλα σου καὶ τὰ κῶλα; **ל** only **וַיִּפְגְּרוּ**, which in accordance with Am. 8,3, but against the preponderance of usage, might be considered as a collective.
 (48) **וַיְהִי**; **ל** וַיְהִי. See on 1,12, where the case is precisely the same. 15
 (49) **וַיִּבְנֶה אֶחָת**, following **ל** λίθον ἓνα; **ל** omits **אֶחָת**.
וַיִּבְנֶה הַבּוֹבֵעַ, following **ל** διὰ τῆς περικεφαλαιίας; **ל** omits. These two additions of **ל** are not indeed necessary, but good, and considering the excellence of that text, to be esteemed much more highly than the additions of **ל**. So KL.
 (52) **וַיָּבֵא**, following **ל** Γεθ and the second half-verse; **ל** **וַיָּבֵא**. 20
וַיִּשְׁעֲרוּם, following **ל** τῶν πυλῶν; **ל** **וַיִּשְׁעֲרוּם**. Against taking it as a proper name (as in Jos. 15,36) see WE.
- 18 (3) **וַיִּלְוֶה**, because Jonathan remains sole subject to the end of the sentence; **ל** **וַיִּלְוֶה**, which, if understood in the same sense, is defensible. See WE., whom KI. mis- 25 understands when he strikes out **וַיִּלְוֶה** supposedly in agreement with him; for WE. has no idea of striking out the second half of **ב**, 16,1 to which he refers. There is an attractiveness about KL's **וַיִּלְוֶה בְּרִית מַלְחָה**, following **ל** Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς, especially as the following διαθήκη according to **ל** is to be stricken out. Still the order of the words causes difficulty. 30
- (5) **וַיִּשְׁכֵּל**, see in justification DR., who cites Jer. 15,6. **ל** correctly renders συνιών, though the adoption of **וַיִּשְׁכֵּל**, which would only imperfectly express the sense, need not follow. **וַיִּשְׁכֵּל בְּכָל אִישׁ שְׂאוֹל** belongs at the same time to **וַיִּצַּא ד'** and to **וַיִּשְׁכֵּל** (cf. v. 14). 35
וַיִּשְׁכֵּל לְשָׂרִי; **ל** **וַיִּשְׁכֵּל לְשָׂרִי**.
 (6) **וַיִּמְחַלּוּ**, simplest reconstruction of the text for **וַיִּמְחַלּוּ** of **ל**, allowed by WE. who himself prefers to emend, following **ל**, **וַיִּמְחַלּוּ** **וַיִּמְחַלּוּ** **וַיִּמְחַלּוּ**. But the text of **ל** cannot be safely used here, where it is making connection after the long omission. It is inadmissible with KI. to blend the two. 40
- (7) **וַיִּבְנֶה בְּאֶלְפִי**; **ל** **וַיִּבְנֶה בְּאֶלְפִי**.
 (8) **וַיִּבְנֶה בְּרִבּוֹת**, following **ל** τὰς; **ל** **וַיִּבְנֶה בְּרִבּוֹת**.
 (9) **וַיִּבְנֶה עֵינִי**; **ל** **וַיִּבְנֶה עֵינִי**.
 (11) **וַיִּבְנֶה**, following **ל** (L) καὶ ἦεν and **ל** **וַיִּבְנֶה**; **ל** **וַיִּבְנֶה**.
 (14) **וַיִּבְנֶה**, following **ל** ἐν πύλαις; **ל** **וַיִּבְנֶה**. 45
וַיִּבְנֶה דְּרָכֵי; **ל** **וַיִּבְנֶה דְּרָכֵי**.
 (16) **וַיִּבְנֶה הָעָם**, following **ל** πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ; **ל** **וַיִּבְנֶה הָעָם**.
 (18) **וַיִּבְנֶה מִן אֲבִי**. Of this **מִן** was originally a correct gloss upon **וַיִּבְנֶה**, subsequently the latter was no longer understood and incorrectly pointed.
 (22) **וַיִּבְנֶה עֲבָדָיו**; **ל** **וַיִּבְנֶה עֲבָדָיו**.
 (26) The concluding words relegated to the foot of the page are wanting in **ל**. They 50 betray themselves as an exaggerative gloss on v. 27 by presupposing a fixed limit of time for the procuring of the foreskins; perhaps even (without the **ו**) originally an explanation of **וַיִּמְלֹאם**. So WE.

- 20 (42) **וְאֶשֶׁר**, following **Θ** καὶ ὡς; **¶** omits the **ו**.
יהוה יהוה; **¶** and Versions add between the two **אמר** **ל**, which with WE. should be stricken out, to obtain a sentence. The idea of the interpolation was that the form of the oath began with the second יהוה.
- 21 (3) **הַיּוֹם**, following **Θ** σήμερον; **¶** omits; the loss of the word before **וַיֹּאמֶר** is readily explicable.
וַיִּדְרְתִּי, in closest possible approximation to **¶** **וַיִּדְרְתִּי**, following **Θ** διαμεμαρτύρημαι. **וַיִּדְרְתִּי** would also be possible, following Jer. 47,7, and also **וַיִּדְרְתִּי**, following Jer. 49,19.
- (4) **אִם**, following **Θ** εἰ and **Θ** ν καὶ νῦν εἰσὶν . . . ; **¶** **מִהֲיֵשׁ**.
(5) **חַל תַּחַת יְדֵי**, following **Θ** βέηλοι ὑπὸ τῇ χειρὶ μου; **¶** after **חַל** + **אֵל**, probably a dittogram of **חַל** (KL. DR. KI.).
- (6) **קִקְרְשׁוּ**, emendation of EW., for which appeal may be made to **S**, but not with DR. KI. to **Θ**, since ἀγιασθήσεται is construed more easily with ἡ ὁδός than with τὰ παύματα. The **קִקְרְשׁוּ** of **¶** is difficult, but in the present context certainly intentional. But since it is here of no consequence whether the errand on which they are engaged is of sacred or secular character, but only whether the men who are to eat the holy bread are clean; since in general it is hard to see what is the purpose here of this distinction; since finally the intermediate clause **וְהוּא חַל** seems completely to prevent a connected sense, we should probably eliminate it as a gloss. WE. is inclined to do so; KL. strikes out the whole sentence to the end of the verse, after having changed **הַיּוֹם** to **הַיּוֹם**.
(8) **הַרְצִים**, emendation of GRAETZ (accepted by DR. KI.); **¶** **הַרְצִים**. **Θ** gives no assistance.
- (9) **וְאִין יִשְׂרָאֵל**, following **Θ** ἴδε εἰ ἔστιν ἐνταῦθα; **¶** **וְאִין יִשְׂרָאֵל**.
(12) **בְּרִבְבְּתִי**, **Q^rrê**; **K^cthib** both without **י**.
(14) **וַיִּשְׁנֶה**, following **Θ** καὶ ἡλλοίωσεν; **¶** **וַיִּשְׁנֶה** by pointing with **חֹלֵם** makes the best of the error.
וַיִּתְּנוּ, following **Θ** ἐτυμπάνιζεν (**ψ** 68,26; Nah. 2,8); **¶** **וַיִּתְּנוּ**.
- 22 (1) **מְצֻרָה**, emendation of WE.'s here and in **ב**,23,13 for **מְצֻרָה** of **¶**. In both cases the word **הַמְצֻרָה** follows immediately upon the latter (*cf.* here v. 4, and **ב**,23,14) in such a way that it either designates the **מִן עֵרְלָם** alone, or else, as a generic term, includes it. The meaning *mountain fastness* is made quite certain for it by **א**,24,23 and **ב**,5,7 (**מְצֻרָה צִיּוֹן**) besides other passages. At an early period a *cave* of Adullam seems to have been known, which it was thought necessary to put in place of the stronghold.
(3) **יָשָׁב**, following **¶** *maneant* and **S** **יָשָׁב**; **Θ**'s **ὑπέσθωσαν** also can be thus accounted for; **¶** **יָשָׁב** (DR.) is unnecessary.
- (4) **וַיִּנְחָם**, following **Θ** **ἔσθ**; **¶** **וַיִּנְחָם**.
בְּמְצֻרָה is not to be understood of the single stronghold of Adullam, but of David's life in strongholds in general. There is scarcely need of the alteration **בְּמְצֻרָה** for this sense.
- (5) **בְּמְצֻרָה**, KL. beyond question correctly instead of **בְּמְצֻרָה** of **¶**. The verse is certainly a gloss; but with **בְּמְצֻרָה** at least explicable. Its author erroneously inferred that David also had at first intended to remain in Moab.
- (6) **וְהָאֲנָשִׁים**, following **Θ** καὶ οἱ ἄνδρες, as an alternative **וְהָאֲנָשִׁים** would be possible; **¶** **וְהָאֲנָשִׁים** can only be an error.
- (7) **וְכָלֶכֶם**, following **Θ** καὶ πάντας ὑμᾶς; **¶** **וְכָלֶכֶם**.
(8) **חָפֵל**, **¶** **חָפֵל** inappropriate. Emended by GRAETZ, KL. DR. KI., after **ב**,23,21, a passage making direct reference to the present. Saul's own immediate followers do not care enough for him to inform him in regard to the intrigues between

- (14-16) Misread by **Al** and in consequence somewhat corrupted. The restoration substantially with **WE.** after **U.** In particulars there is room for difference of opinion (*cf.* **DR.**); but **WE.**'s solution seems on the whole the best.
- (14) Twice **ולא**, instead of **ולא** of **Al**.
- (14-15) **תָּכַד יְהוָה וְלֹא אָמוֹת: Al** following **U** καὶ ἐὰν θανάτω ἀποθάνω; **Al** תָּכַד יְהוָה וְלֹא אָמוֹת: 5
The omission of **אם מות** before **אמוֹת** is readily explicable. Then the third **ולא** appears to be a mere addition resulting from incorrect division and construction, and is not to be adopted with **WE.** as **ולא**. It should be added that the **לֹא** which occurs twice in v. 14 is not found in **U**, and is not indispensable in the optative clause. 10
- (15) **וְלֹא לֹא**, following **U** εἰ μή; **Al** **ולֹא**, which may be defended as a continuation of **ולֹא תכריִית**. 10
- (16) **וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן עִם אֱלֹהֵי הַיָּזְמִין**, following **U** εὐρεθῆναι (**U^A** ἐξαρθῆναι) τὸ ὄνομα τοῦ Ιωναθαν ἀπό; **Al** **וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן עִם אֱלֹהֵי הַיָּזְמִין**. 10
- (17) **לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד**, following **U** ὁμῶσαι τῷ Δαυίδ; **Al** **לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד**. 15
- (19) **וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** ἐπισκέψῃ = **תִּתְּנֵהּ**, *cf.* v. 18 καὶ ἐπισκεπήσῃ for **וַיִּתְּנֵהּ**, **U^S** correspondingly; **Al** **וַיִּתְּנֵהּ**. 15
- וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** τὸ ἐργαζέεινο; **Al** **וַיִּתְּנֵהּ**.
- (20) **וַיִּשְׁלַח בְּחָצִים צִדָּה אֶרֶץ**, following **U** τρισεύσω ταῖς σχίζοις ἀκοντίζων and **Al** **וַיִּשְׁלַח בְּחָצִים צִדָּה אֶרֶץ**. **צִדָּה** is not very convincing; perhaps following **U** we should simply strike it out, accounting for it as a differentiated dittogram of **צִים**. 20
- (21) **וַיִּתְּנֵהּ**, sing. following **U**, and, for the form, following 36^b. 37, instead of the second **וַיִּתְּנֵהּ** of **Al** in this verse and the same word in v. 22. On the other hand, in conformity to the sense (*cf.* v. 20 at the beginning) **וַיִּתְּנֵהּ** should be retained the first time in v. 21 with **U^L** and likewise in 36^a. 38 with **U^V** also. 25
- וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** λάβε αὐτήν παραγίνου; **Al** **וַיִּתְּנֵהּ**. The **ו** would certainly have been rendered by **U**, in **Al** it is repeated from **וַיִּתְּנֵהּ**, not unacceptable for the reason that the word was erroneously supposed to be still addressed to the boy. At the beginning of the apodosis, as it really is, **ו** with imp. is objectionable, *cf.* **לך** in v. 22, **U** πορεύου; to this in our verse corresponds **בָּאָה**, not **וַיִּתְּנֵהּ** (**DR.** **Kl.**). 30
- (22) **וַיִּתְּנֵהּ**, see on v. 21.
- (25) **וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** προέφθασεν; **Al** **וַיִּתְּנֵהּ**.
- (26) **וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** ὅτι οὐ κεκαθάρσεται, avoiding the repetition which is involved in **וַיִּתְּנֵהּ** of **Al**.
- (27) **וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, *cf.* **בְּיוֹם הַהוּא** in the preceding verse; 35 **Al** omits **בְּיוֹם**.
- (29) **וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** καὶ ἐνετείλαντο πρὸς μέ οἱ ἀδελφοί μου; **Al** **וַיִּתְּנֵהּ**.
- (30) For proof that **וַיִּתְּנֵהּ** should remain in the text and not yield to **וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** κορασίων αὐτομολούντων, see LAGARDE, *Mittheil.* i, p. 236 f.; *cf.* now **DR.** also. 40
- וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** μέτοχος; **Al** **וַיִּתְּנֵהּ**.
- (33) **וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** συνετέλεσται; **Al** **וַיִּתְּנֵהּ**. Against the adoption of **וַיִּתְּנֵהּ** κακία αὐτή = **וַיִּתְּנֵהּ** [הַרְעָה] see **WE.**
- (38) **וַיִּתְּנֵהּ**, **Q^cre** and **U**; **K^cthib** **וַיִּתְּנֵהּ**. See on v. 21. 45
- וַיִּתְּנֵהּ**, following **U^L** and **U^A** ἤνεγκε, in **U^V** the word is wanting but has been supplied by second and third hand; **Al** **וַיִּתְּנֵהּ**.
- (41) **וַיִּתְּנֵהּ**, following **U** τοῦ ἀργαβ; **Al** **וַיִּתְּנֵהּ**.
וַיִּתְּנֵהּ, following **U** **וַיִּתְּנֵהּ**, meaningless. **U** has ἕως συντελείας μεγάλης; since nothing corresponding to **וַיִּתְּנֵהּ** or resembling it can be derived from this, **WE.** is doubtless right in the opinion that **וַיִּתְּנֵהּ** and **וַיִּתְּנֵהּ** represent the same word **וַיִּתְּנֵהּ**, the former original, the latter a correction in the interest of literal fidelity. **וַיִּתְּנֵהּ** is a subsequent addition to obtain the sense *but David (wept) most*.

24 (5^a) אִיבִיךָ Q^rê; K^ethîb אִיבִיךָ.

(8) וַיִּשְׁפֹּעַ, alternative conjecture of WEIR (in DR.); אַל וַיִּשְׁפֹּעַ, which is impossible, even if we are prepared because of בְּרַבִּים to expect a trope (so WE.). It is indeed more probable that this word was supplied in order to make וַיִּשְׁפֹּעַ tolerable. וַיִּמְנַע is the best substitute, not only because, considering the antiquity of the corruption (the Versions have only guesswork), we must take account of the old Hebrew script, in which ש is very apt to take the place of מ, but because this word is employed by the same source in a similar instance 25, 26. 34.

(6) הַמַּעֲלִי, following Ὁ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῖδος, likewise 33; אַל omits הַמַּעֲלִי.

(11) וְאַחֲרָיו, following Ὁ καὶ οὐκ ἠβουλήθη; אַל וְאַחֲרָיו.

(14) וְאַחֲרָיו, following Ὁ καὶ ἐφείσδμεν; אַל וְאַחֲרָיו.

(14) The repetition of the catch-word 14^b = 13^b proves that the proverb is an interpolation, and both accordingly should be stricken out. WE. rightly refers the gloss to v. 12 (cf. Matth. 7, 16 ff.).

(19) וְאַחֲרָיו Q^rê; K^ethîb וְאַחֲרָיו; the ה dropped out before the following ה.

(19) הַנִּגְדָּה, KL. instead of the difficult הַנִּגְדָּה (cf. WE.). Perhaps a trace of the lost ה is preserved in the μ of Ὁ.

מִוִּבָּה אִשֶּׁר. The אַל of אַל between the two words is to be stricken out with K1., as is recommended also by Ὁ ὡς, 3 *quomodo*. The sense is thus decidedly improved, since it is only thus that David's earlier services are clearly distinguished from the magnanimity now shown.

25 (1) מַעֲוֶן, following Ὁ Maav; אַל מַעֲוֶן.

(3) קָלְבִי, Q^rê; K^ethîb בְּלָבִי, probably meant as קָלְבִי, which is both awkward and superfluous.

(6) לִאֲחֵי, with WE., following 3 *fratribus meis*; אַל לִאֲחֵי.

(8) בָּנִי, אַל בָּנִי; a mere correction of inexact orthography.

(11) מִיָּמִי, following Ὁ τὸν οἰνόν μου; אַל מִיָּמִי.

(14) מַהֲרָעִים, emendation of KL.'s for מַהֲרָעִים of אַל; much preferable to canceling נַעַר on the basis of the merely simplifying translation of Ὁ and 3 (TH. WE. K1.). on the basis of the merely simplifying translation of Ὁ and 3 (TH. WE. K1.).

(18) אֲבוֹנִיל Q^rê; K^ethîb אֲבוֹנִיל.

(20) וְהִיא אֲבוֹנִיל. The וְהִיא is just as remarkable as in 1, 12; 10, 9; 17, 48. Here it is more natural to read instead of וְהִיא (KL.) a simple וְהִיא and to regard וְהִיא as a dittogram of הִיא. The וְהִיא before וְהִיא is entirely sufficient without an introductory וְהִיא.

(22) לְדָוִד, following Ὁ τῷ Δαυιδ; אַל לְדָוִד.

(23) לְאַפִּי ר' עַל־פְּנֵיהֶּ, an almost inevitable emendation of WE.'s for עַל־פְּנֵיהֶּ (also GAUPP, KL. K1.).

(23.24) וְתַשְׁתַּחֲוֶה אֶרֶץ עַל־רַגְלָיו, following Ὁ ἐπὶ τῇ ν ᾠγῇ ἐπὶ τοῦς πόδας αὐτοῦ; אַל וְתַשְׁתַּחֲוֶה אֶרֶץ עַל־רַגְלָיו.

(27) הַבִּיָּא, אַל, probably only by clerical error, הַבִּיָּא.

(29) וְיָקָם, required by the sense instead of וְיָקָם of אַל. וְיָקָם would also be tolerable.

(31) לְשַׁפֵּךְ, following Ὁ ἐκέχαι; אַל לְשַׁפֵּךְ.

(31) לְשַׁפֵּךְ, following Ὁ χεῖρα κυρίου μου; אַל omits לְשַׁפֵּךְ.

(34) וְתַבְּאִי, necessary correction for וְתַבְּאִי; the Q^rê וְתַבְּאִי offers an impossible form. See NESTLE in ZAT '94, p. 319; [cf. also BARTH, ZA '87 208; HAUPT, BA i, 9].

(38) בְּעֶשְׂרֵת יָמִים, following Ὁ ὡς δέκα ἡμέρας with WE.; אַל בְּעֶשְׂרֵת יָמִים. The case is similar to that of 9, 20; for a defense of אַל cf. DR.

(42) נַעֲרֹתֶיהָ הַלְּכוֹת. Necessary, since הַלְּכוֹת is certainly to be construed as 50 predicate, not the whole group as a new subject to נַעֲרֹתֶיהָ. So 33 against 3, which maintains the article.

- 22 his son and David, the Ziphites are men of a different sort. It is to be noted that **ט** in both passages employs the same word **פונעו**, which is perhaps a more natural rendering of **חלה** (cf. 1 K. 15,23), but may also represent **חמל** in the sense — here quite suitable — *feel pity, sympathy*, as in Ez. 16,5 **παθεῖν** is used for **חמלה**.
לאר, likewise v. 13. DR. (following WEIR) and KI. read with **ט** **ἐχθρόν**, **לֵאֵיב**, KL. also regards this as more probable. The fact that **הָקִים** would agree better with **איב** (WEIR) is not conclusive, for its meaning *incite* is here independent of the result. A stronger argument in its favor would be that **אֵיב** as noun occurs always in a collective sense. But since this also would agree with the re-
 port which reaches Saul of David's doings described in v. 1 f., we should probably retain **ארב** with **מלש** as the more characteristic word.
- (13) **אלו** Q^{rê}; K^{thib} **אלו**.
 (14) **וְשָׂרָה**, with KL., following **ט** **ἄρχων παντός**; **מְשָׁרָה**, which DR. and KI. accept, but which may be merely an explanation of **אל**; **ס** seems to be based on **שָׂרָה**, which would argue in favor of **שר**; **אל**, **על**, **בל** it does not render.
 (15) **ובכל**, following **ט** **καὶ ἐφ' ὅλον**; **מכל**.
 (17) **אונ** Q^{rê}; K^{thib} **אונ**.
 (22) **חֲבָתִי** (cf. Dan. 1,10), following **ט** **ἐγὼ εἶμι αἴτιος**, similarly **ס**; **מִחֲבָתִי**.
 (23) **אשר יבקש את-נפשי יבקש את-נפשי**, so WE. correctly against **מ** and all Versions in which the suffixes are transposed, **נפשי** the first time, **נפשי** the second.
- 23 (5) **ואנשו** Q^{rê}; K^{thib} **ואנשו**.
 (6) The verse is a marginal gloss to explain v. 9, afterwards incorporated into the text at the wrong place.
 (7) **סנר**; so we must read, in view of **נכנר** a few words further on, instead of **נכר** of **מ** which gives no tolerable sense. In the absence of **נכנר** we might emend **סנר**, following Is. 19,4, but probably this was the intermediate stage between **סנר** and the **מכר** of **ט** **πέπρακεν**, whence came later **נכר**. In favor of **סנר** are also **ס** *tradidit*, **מסר**, **ס** *אמנם*.
 (11) At the beginning **מ** has the clause relegated to the foot of the page. **ט** offers of this only **היכנרני** = **εἰ ἄποκλεισθήσεται**, but even this is, as WE. has seen, a mere interpolation, made necessary by the fact that **ט** passes directly from 11^a to 12^b at the second **יהוה**. The clause is, therefore, wanting in **ט** and is beyond question a premature reduplication from 12^a.
ועתה, following **καὶ νῦν** of **ט**; in **מ** excluded by the gloss. Unquestionably genuine; cf. before the question 2,19,11.
 (15) **וַיֵּרָא**, EW. (cf. further WE. and DR.) for **מ** **וַיֵּרָא**.
בְּחֶרֶשׁ, **מ** **בְּחֶרֶשׁ**, construed as a common noun, *forest*, which leaves the locative ending unexplained. Construction as a proper name is preferable, the pointing under the circumstances of no authority. So also in vv. 18.19.
 (22) **רָגְלוֹ הִמָּהֲרָה**, following **ט** **ἐν τάχει** (so TH.); **מ** **רָגְלוֹ הִמָּהֲרָה**.
 (23) The whole sentence from **מכל** to **אל-נכון** is wanting in **ט**; it should doubtless be stricken out with WE. as a gloss on **וראו ודעו**. This command of Saul's requires nothing to be supplied, since it merely resumes the **וראו ודעו** of v. 22 in a comprehensive way. **אל-נכון** seems to be derived from 26,4.
 (25) **לְבָקֶשׁוֹ**, following **ט** **ζητεῖν αὐτόν**; in **מ** the **ו** has fallen out before **ויגרו**.
אֲשֶׁר בְּמִ, following **ט** [**τὴν πέτραν**] **עֵד** **ἐν κ. τ. λ.**; **מ** **וַיֵּשֶׁב בְּמִ**, a clerical error after the pattern of passages like v. 14.
 (26) **וַיֵּאָשִׁי**, following **ט** **καὶ οἱ ἀνδρες αὐτοῦ**; **מ** omits, probably by oversight after **שאול**.
- 24 (5-8) GAUPP and CORNILL have recognized independently of one another, that vv. 7. 8^a belong after 5^a (cf. *Richt. und Sam.* pp. 229. 210, note).

- 30 (2) וְאֵת כָּל, following Θ $\kappa\alpha\iota \pi\acute{\alpha}\nu\tau\alpha$; \mathfrak{M} omits. The words are necessary.
- (5) The whole verse is a gloss on v. 2 or v. 3; it gives here a mistaken reason for David's state of mind.
- (6) בניו Q^rê; K^ethib בניו.
- (8) הַאֲרִיָּה, following Θ $\epsilon\acute{\iota} \kappa\alpha\tau\alpha\delta\iota\delta\omega\kappa\epsilon$; \mathfrak{M} omits ה. It can hardly be spared, cf. especially 23, 11 f., according to which also ה is to be preferred to KL's אִם.
- (9) הוּא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ, following Θ $\kappa\alpha\iota \omicron\iota \tau\epsilon\tau\pi\alpha\kappa\acute{o}\sigma\iota\sigma\iota$ (Θ^L $\xi\chi\alpha\kappa\acute{o}\sigma\iota\sigma\iota$) κ. τ. λ.; \mathfrak{M} without the article. Whether the article should be supplied, or with KL. אֲשֶׁר be stricken out, depends upon the way we interpret, and also on the judgment we pass upon the second half-verse. The latter, however, והַנּוֹתָרִים עִמּוֹ, must be stricken out, first, because after the complete sack of Ziklag there would have been no object in leaving a part of the force behind there, and, second, because the only meaning עִמּוֹ can have is *ceased from pursuit*. *Remained behind in Ziklag* would require יֹשֵׁב (cf. 25, 13). After all, therefore, the original text here does not attribute to David more than the 600 men of c. 25 15 (against KL.).
- (10) The two halves of the verse should be transposed (WE.); the place left vacant by the first (now 10^b) has in fact been filled by the gloss 9^b.
- (14) וְאִנְחֵנוּ, following Θ $\kappa\alpha\iota \eta\mu\epsilon\acute{\iota}\varsigma$ (Θ^V $\eta\mu\epsilon\acute{\iota}\varsigma \delta\acute{\epsilon}$) with KL.; \mathfrak{M} אִנְחֵנוּ.
- (17) עַל-יָנֹכַח הַכְּרָתִי, following Θ $\epsilon\pi\iota \nu\acute{o}\tau\omicron\nu$ κ. τ. λ. and the twice ensuing על; \mathfrak{M} omits על. 20
- (17) וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם דָּוִד וַיִּכֶם, following Θ $\kappa\alpha\iota \eta\lambda\theta\epsilon\nu \acute{\epsilon}\pi' \alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\varsigma \Delta\alpha\upsilon\iota\delta \kappa\alpha\iota \acute{\epsilon}\pi\alpha\tau\alpha\epsilon\nu \alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\varsigma$; \mathfrak{M} only דָּוִד וַיִּכֶם.
- לְמַתְּרָתָם, excellent emendation of WE.'s instead of \mathfrak{M} לְהַחֲרִמָם.
- (18) The second half-verse is a gloss originating like v. 5 from a special interest in the person of David. To derive with KL. a הֵצִי לְבָר from the $\xi\chi\epsilon\acute{\iota}\lambda\epsilon\nu$ of Θ is useless and inadmissible, cf. $\xi\chi\alpha\pi\acute{\epsilon}\omicron\mu\alpha\iota$ for הֵצִי Gen. 32, 12 (Θ v. 11); 37, 20 f.; ב, 14, 6. Θ only omits דָּוִד, perhaps in accordance with the original negligent phrasing of the gloss.
- (19) וְעַד-בָּנִים וּבְנוֹת וּמִשְׁלָל, following Θ ; \mathfrak{M} after it.
- (20) וַיִּקְחֵנוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶכֶת הַהוּא \mathfrak{M} וַיִּקְחֵנוּ לְפָנֵי; וַיִּקְחֵת דָּוִד \mathfrak{M} וַיִּקְחֵנוּ. With the reading of \mathfrak{M} the 30 verse should be divided at הַצֶּאֱנָה, and not at וְהַבְּקָר, as the accents divide, though without a satisfactory sense. The way was indicated for WE.'s emendation, which has been followed here, by the absence of דָּוִד and the variant after לְפָנֵי in Θ , and by the plurals נָהַנּוּ and וַיֵּאמְרוּ.
- (21) וַיִּשְׁאָלוּ, following Θ $\kappa\alpha\iota \eta\rho\acute{o}\tau\eta\tau\eta\sigma\alpha\nu$; \mathfrak{M} וַיִּשְׁאָל. 35
- (23) בֶּן אֲחֵרִי, following Θ $\omicron\upsilon\tau\omega\varsigma \mu\epsilon\tau\alpha$; \mathfrak{M} בֶּן אֲחֵי אֵת.
- (24) הוֹרֵר Q^rê; K^ethib הוֹרֵר.
- (27) בְּתוֹל, following Jos. 19, 4 and בְּתוֹלָא 1 Chr. 4, 30, in order clearly to distinguish the Judean city; \mathfrak{M} בְּתִיתָאֵל.
- בְּתִיתָאֵל, following Θ $\rho\alpha\mu\alpha \nu\acute{o}\tau\omicron\upsilon$ and Jos. 19, 8; \mathfrak{M} בְּתִיתָאֵל. 40
- (28) בְּעֶרְעֶרָה, following Jos. 15, 22 \mathfrak{M} compared with Θ and the modern form of the name; \mathfrak{M} בְּעֶרְעֶר.
- (29) בְּכַרְמֵל, following Θ $\epsilon\nu \kappa\alpha\rho\mu\eta\lambda\omega$, a necessary emendation; \mathfrak{M} בְּכַרְמֵל.
- (30) בְּכוֹרֵעֶשֶׂן, genuine reading of \mathfrak{M} , confirmed by Θ ; the Received Text: בְּכוֹרֵעֶשֶׂן. See as to the names of places in vv. 27-30 WE. and DR. 45
- 28 (3) Sufficiently betrays itself as a gloss by its wrong position, since its object is to explain v. 7 ff. The announcement of Samuel's death has already been made in almost identical words in 25, 1^a.
- וּבְעִירוֹ, following Θ ; \mathfrak{M} וּבְעִירוֹ. 50
- (9) הִירְעֵנִי, following Θ $\tau\omicron\upsilon\varsigma \gamma\eta\nu\acute{o}\sigma\tau\alpha\varsigma$; \mathfrak{M} הִירְעֵנִי, the מ having dropped out before מן.
- (16) עַם רָקָה, following Θ ($\mu\epsilon\tau\alpha \tau\omicron\upsilon \pi\lambda\eta\sigma\acute{\iota}\omicron\nu \sigma\upsilon$) 33; \mathfrak{M} only עַרְקָה, whence one might

- 26 (1) **קָמוּ**, following $\mu\epsilon\theta' \eta\mu\omega\nu$ of \mathcal{G} ; \mathcal{M} omits.
 (5.7) **סְבִיבָתוֹ** Q^rê; K^ethib **סְבִיבָתוֹ**, similarly v. 7 **מְרַאשָׁתוֹ** and **מְסִיבָתוֹ**.
 (8) **אֵיכָּךְ** Q^rê and \mathcal{G} τὸν ἐχθρόν σου; K^ethib **אֵיכָּךְ**.
 (11) **מְרַאשָׁתוֹ** Q^rê; K^ethib **מְרַאשָׁתוֹ**.
 (12) **מְרַאשָׁתוֹ**, following \mathcal{G} ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ; \mathcal{M} **מְרַאשָׁתוֹ** 5
 (16) **וְאֵי**, following \mathcal{G} *et ubi sit*; \mathcal{M} **וְאֵי**.
 (16) **מְרַאשָׁתוֹ** Q^rê; K^ethib **מְרַאשָׁתוֹ**.
 (20) **נָפְשִׁי**, following \mathcal{G} ψυχὴν μου; \mathcal{M} **נָפְשִׁי** crept in from 24, 15.
 (22) **הַחַיִּית** Q^rê; K^ethib **הַחַיִּית**.
 (23) **לְאִישׁ** as distributive is quite comprehensible, cf. \mathcal{G} ἐκάστω; **אִישׁ** then stands 10
 in a peculiar use, introducing an example, almost equivalent to **כְּאִישׁ** (cf. SIEGFR.-STADE **אִישׁ** iii, 4; the case is similar in 24, 19, see note *ad loc.*). The emendations of KL. (**לְרֹאשִׁי**, further **צִדְקָתִי** and **אֱמֻנָתִי**) and KRENKEL (ZAT. '82, p. 310: **לְרֹאשִׁי** = **לְרֹאשִׁי**) are clever but needless. The indefinite expression is a sign of modesty in the speaker. 15
בְּיָדִי, following \mathcal{G} εἰς χεῖράς μου; \mathcal{M} **בְּיָדִי**. The loss of the **י** before **וְלֹא** is easily explained.
- 27 (1) **כִּי אִם**, following \mathcal{G} ἐὰν μὴ (cf. 26, 10); \mathcal{M} omits **אִם** which before **הַמַּלְטָה** is easily explicable, still more easily before **אִם**, if, with \mathcal{G} , we strike out **הַמַּלְטָה**. 20
 (3) **בְּנֵת** is wanting in \mathcal{G} and may be an addition.
הַבְּרָמְלִי, following 30, 5; \mathcal{B} , 2, 2 and \mathcal{G} τοῦ Καρμηλίου; \mathcal{M} **הַבְּרָמְלִי**.
 (4) **יוֹסֵף** Q^rê; K^ethib **יוֹסֵף**.
 (8) **הַנְּזִירִי**, following \mathcal{G} τὸν Γεσείρι; \mathcal{M} **הַנְּזִירִי** and **הַנְּזִירִי** (Q^rê **הַנְּזִירִי**), cf. WE.
בְּמַלְכָּם, TH. following \mathcal{G} ἀπὸ Γελαμ[ψουρ]; 12 codd. confirm his conjecture that 25
 this is a scribal error for Γελαμ. See further on the whole difficult passage WE. and DR.
 (10) **אֶל-פְּשַׁמְתָּם**, following \mathcal{G} *πρὸς Δαυείδ ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε* and \mathcal{I} *in quem* appear to be explanatory amplifications of \mathcal{M} . 30
וְעַל גִּי הָקִינוּ, to agree with the foregoing; \mathcal{M} **אֶל-**, which in itself after **אֵן** would be very good.
 (11) After **עָלִינוּ** \mathcal{M} inserts a second very confusing **לְאִמֵּר**, which transforms the second half-verse from a concluding word of the narrator (so correctly KL.) into the tale told by some survivor, or else compels us to divide it into two sentences. 35
 KL. would derive from **לְאִמֵּר** a **לְאִמֵּר**; more probably it was inserted in order to suggest the former incorrect interpretation. \mathcal{I} renders only the first **לְאִמֵּר**.
- 28 (2) **עֵתָהּ**, following \mathcal{G} νῦν, \mathcal{I} *nunc*; better than \mathcal{M} **עֵתָהּ**. 40
- 29 (3) **שְׁנֵי**, the easiest alteration for the improbable **שְׁנֵי** of \mathcal{M} , supported by τοῦτο δευτέρου ἔτος of \mathcal{G} .
אֶלִּי, following \mathcal{G} πρὸς με; \mathcal{M} omits. **עָלִי** is also possible.
 (5) **בְּרִבְבָּתוֹ** Q^rê; K^ethib both without **י**.
 (8) **מִיָּמִים**; thus we should doubtless read instead of **מִיָּמִים** of \mathcal{M} , unless it be preferred 45
 to strike out **אִישׁ** and point **הֵיכָלִי**.
 (9) **וְרַעְתִּי**, against **וְרַעְתִּי** of \mathcal{M} and the Versions, an almost indispensable alteration. The ending was probably affected by the following **כִּי** or else mistakenly supplied.
 (10) The whole sentence from **וְהִלְכָתָם** to **לְפָנֵי** is retranslated from \mathcal{G} ; probably over- 50
 looked in \mathcal{M} through the similarity of the following word **וְהִשְׁכַּחְתָּם**. The latter now resumes the **הַשָּׁכֵחַ** after the digression in a much more satisfactory way.

- I (8) וַיֹּאמֶר Q^crê; K^ethîb וַיֹּאמֶר.
 (10) וְהַצֵּעֲקָה, with WE. after Is. 3,20; the easiest emendation of וְהַצֵּעֲקָה. According to Num. 31,50 וְהַצֵּעֲקָה would also be possible.
 (11) בְּבִנְיָו Q^crê; K^ethîb בְּבִנְיָו.
 (12) וְהָיָה אֵל has after יהוה the + וְיִשְׂרָאֵל, stricken out with WE. The alternative possibility, viz. to read with וְיִשְׂרָאֵל instead of וְהָיָה, is preferred by KL.; it is, however, more probable, in view of the differing words עַם and בֵּית, that the error יהוה induced the interpolation.
 (16) וְהָיָה K^ethîb *the blood shed by thee*; there is no need of the Q^crê וְהָיָה *thine (own) blood*.
 (18.19) The received reading presents very great difficulties. WE's suggestion (approved by DR. and KL.) that the quite unintelligible קָשָׁה in 18^a and בְּעָלִי in v. 6 originated and were introduced at the same time, is very acute but rests upon an extremely slender basis. A greater objection is that the reading obtained וְהָיָה אֵל וְיִשְׂרָאֵל לְלִמֹּר בְּנֵי יְהוּדָה can neither be convincingly rendered (KL. *and he commanded to teach it the children of Judah*) nor well understood. Since other expedients are equally inadequate (cf. especially TH.), and the difficulty, as it were, begins right over in v. 19, KL.'s ingenious emendation is here adopted. The substance of 18^a is set before v. 19 as קָשָׁה בְּנֵי יְהוּדָה without any change of text, the quite inexplicable הַצֵּבִי read as הַעֲצָבִי, the parallel line closed with וְיִשְׂרָאֵל, and בְּמוֹתָךְ pointed with the feminine suffix. The form and sense of the lines thus reconstructed are excellent, at least (cf. for קָשָׁה in the sense *sorrowful, painful*, as applied to a message 1 K. 14,6; for the fem. plur. Gen. 42,7; for נַעֲצָב 2,20,3.34; 2,19,3), the sole alteration is very easy. Nearly everything would be explained by the displacement of the three words; קָשָׁה was then taken in the same sense as in v. 22. But לְלִמֹּר cannot be retained with KL. following וְיִשְׂרָאֵל, since, even if we could assume that technical use of the word at so early a time, it would have to stand directly before the text; on the contrary, it was interpolated in order to give some sort of sense to the words קָשָׁה בְּנֵי יְהוּדָה. — [Prof. HAUPT has called my attention to the fact that the Ethiopic *Codex Abbadianus* No. xxxv renders קָשָׁה by ሀጽብ: ሀጽብ = עֲצָב, evidently deriving קָשָׁה from קָשָׁה. DILLMANN remarks *ad loc.*: קָשָׁה a קָשָׁה repetiisse videtur. The Codex contains the so-called *Versio Hebraica-Aethiopica* which has been corrected after the Hebrew text.] GEO. A. SMITH (*The Historical Geography of Palestine*, 1894) proposes to read קָשָׁה instead of קָשָׁה.
 (21) The first half-verse admits of no caesura according to the formal law elsewhere observed; on the contrary, since אֶל-טַל cannot well be divided off, there would remain a perfectly normal line enclosed between the pairs of words הָרִי וְשָׂרֵי תְּרוֹמוֹת and בְּנִלְבַּע. For this reason it would seem a וְיִשְׂרָאֵל should with KL. be inserted before טַל, following ὁ καταβῆν (ὁ πῆσον) and 3 *veniant*. The parallel line has been thrown into confusion in וְיִשְׂרָאֵל by the intrusion of ו before שָׂרֵי; KL. by the removal of it has correctly restored the parallel to בְּנִלְבַּע, הָרִי בְּנִלְבַּע, though only induced to sacrifice the latter (he reads הָרִי בְּנִלְבַּע). For וְשָׂרֵי תְּרוֹמוֹת, instead of KL.'s שָׂרֵי תְּרוֹמָה (or רְמוֹת), it would be easier, following the ancient passage Jud. 9,31, to read שָׂרֵי תְּרוֹמוֹת (or תְּרוֹמָה). See other attempts especially in TH. 45 and DR. GEO. A. SMITH (*Hist. Geogr.*) suggests מְהוֹמוֹת instead of תְּרוֹמוֹת. The reason for this curse, and with it a close, is given in the third line as far as גְּבוּרִים. The fourth has been wrongly severed from its parallel and complement 22^a as far as גְּבוּרִים. It is better with WE. to read קָשָׁה for קָשָׁה.
 (22) The parallel verse 21^b.22^a presents still another picture of death: *not anointed with oil, but with the blood and fat of slain warriors, lies now the shield of Saul upon the battlefield*. To this v. 23^a attaches, whereas 22^a.b glances back upon scenes of stirring life. To this v. 23^b is the transition, and v. 24 the continuation,

- 28 with KL. obtain the reading צרך, if the Versions did not afford a better. *℣* seems to paraphrase עם צרך.
- (17) לו, following *℣* σοι; *ℳ* לו. 5
- (19) עמך נפלים, following *℣* μετὰ σοὺ πεσούνται; *ℳ* עמי which would be a strikingly laconic expression for the thought *ye shall be with me (in Sheol)*, quite apart from the question whether it corresponds with ancient Israelitish ideas.
- (20) ויבהל, following v. 21 נבהל; *ℳ* וימהר. This emendation is supported by the fact that *℣* renders both there and here ἔσπευσεν, that is, it has accommodated v. 21 to the corruption in v. 20 (*WE.*). Nor is a corresponding signification for נמהר (*KL.*) proved by Is. 35,4. 10
- (21) כי ירא, with *KL.* for ויירא of *ℳ* and the Versions; even *℣* *conturbatus enim erat* seems to translate only according to instinctive perception of the sense required. The alteration is easy, the improvement considerable.
- (23) ויפצרו; *ℳ* ויפצרו. As פצר and פרץ hardly mean the same thing, and the former is attested not only by Gen. 19,3,9; 33,11; Jud. 19,7, but also occurs in 2 K. 2,17; 15 5,16 (beside פרץ in 5,23), it should be inserted in place of פרץ both in 2 K. 5,23, here, and in 2,13,25,27.
- 31 (1) נלחמו, following 1 Chr. 10,1, also *℣* in the present passage; *ℳ* נלחמים.
- (3) אנשים, following 1 Chr. 10,3; *ℳ* הם' אנשים בק' *ℳ*. *DR.* would retain אנשים 20 הם' בק'.
- ויחל מאד *ℳ*. Among the attempts at reconstruction the best seems to be that of GAUPP, following *℣* καὶ ἐτραυματίσθη εἰς τὰ ὑποσχόνδρια, ויחל מעיו, but even this is not entirely convincing.
- (4) After וירקני + *ℳ* האלה; stricken out in accordance with 1 Chr. 10,4. It is a dit- 25 togram of the same word preceding.
- (6) After כליו *ℳ* + כל-אנשיו, *ℳ* נם, stricken out in accordance with *℣V.* Chr. has a different addition.
- (7) בער, twice with *KL.* in place of *ℳ* בער. It is impossible to understand why the inhabitants of the region *beyond* the great plain and *beyond* the Jordan should 30 flee and those of the immediately adjacent country remain. Moreover there is explicit reference to these *cities* in the next clause.
- ערים, with 1 Chr. 10,7 for הערים *ℳ* is not a necessity, but an improvement, hence adopted with *KL.* On the origin of the text of Chronicles, in its present shape superior in point of fact, see *KL.* 35
- (9) וישלחו, preferable to *ℳ* וישלחו, since the object is not Saul's head and armor, but messengers. So *TH.*
- ביתע' *ℳ*; *ℳ* את-עצביהם, following Chr. and *℣*.
- (10) עשתרות, following *℣* εἰς τὸ Ἀστартειον; *ℳ* עשתרות.
- הקעו, *LAG.* (*Griech. Übers. d. Prov.* p. v), following 2,21,6 (*cf.* 12) in lieu of תקעו 40 of *ℳ* and Chr. As to the further dissimilarities of the latter see *WE.*
- (12) ויסקרו להם, with *KL.*; *ℳ* וישקרו אתם, incompatible with the established custom of Israel. It is probably for this reason that Chr. omits the words. The corruption may have taken its origin simply from unusual orthography, וישקרו for ויסקרו.

45

Book 2.

- 1 (1) העמלקי; this or עמלק must be read with *WE.* instead of *ℳ* העמלק.
- (3) אני נמלתי, following *℣* ἐγὼ διασέσωμαι and 8,4,16 (*cf.* *WE.*). 50
- (6) ויהפשים; *ℳ* ובעל הפ', which is quite unexampled. *WE.* strikes out בעלי, and, even if his explanation be not accepted, no other course remains, unless indeed we were to emend ויהפשים. בעלי הרכב והפרשים. True, 'ב' הר' is nowhere else to be found either.

- 2 (23) באחרי החנית \mathfrak{M} with KL. K1. for \mathfrak{M} תחתו Q^crê; K^cthib תחתו.
 KL. has perceived the second half-verse to be a gloss in conformity with 20, 10-14.
- (24) ע' פ' ניה דרך מדרב נ' \mathfrak{M} ; WE. K1.; \mathfrak{M} על-פני הדרך במדרב נ' 5
 δδόν read 'ני ה' (WE.) is very doubtful. However, נ' after פני is easily explicable, and the ה from the article. Of course, the emendation cannot be regarded as certain.
- (25) נבעת אמה \mathfrak{M} K1. in accord with v. 24, following a suggestion of WE.'s; \mathfrak{M} נבעת אמה.
 K1. has perceived the second half-verse to be a gloss in conformity with 20, 10-14. The sense then is: *hadst thou not proposed the tilt*. Whether this was the original sense of the text, which any- 10
 how is somewhat suspicious, must be left undecided.
- (31) ובאנשי \mathfrak{M} following \mathfrak{G} ; \mathfrak{M} ובאנשי.
 At the end of the verse \mathfrak{M} adds מנו. The most probable explanation of it is WE.'s, that it was a marginal explanation of ויפקרו in v. 30. KL's מיתם is not according to usage. 15
- 3 (2-5) See after 8, 14.
- (6^a) The half-verse is obviously an editorial connecting-link, meant to bring us back again to v. 1 after the interpolation; it is, therefore, removed to the foot of the page. 20
- (7) וינקח אבנר \mathfrak{M} an addition, from \mathfrak{G} καὶ ἔλαβεν αὐτὴν Ἀβεννηρ. Whether we have thus obtained the original reading is very doubtful; but something of the kind must have stood here, and what is needed is given in these words, perhaps by conjecture only, in the shortest conceivable form. 25
- (8) וינקח אבנר \mathfrak{M} following \mathfrak{G} ; \mathfrak{M} וינקח אבנר.
 K1. has perceived the second half-verse to be a gloss in conformity with 20, 10-14. The sense then is: *hadst thou not proposed the tilt*. Whether this was the original sense of the text, which any- 10
 how is somewhat suspicious, must be left undecided.
- (12) תחתו [תחתיו] Q^crê לאמר למי ארץ לאמר \mathfrak{M} \mathfrak{G} eis Χεβρων λέγων; \mathfrak{M} תחתו לאמר. The adoption of the former text proceeds from the assumption that למי 30
 is only a clerical error for לאמר so that this word in fact would occur three times (WE.). תחתו would then be a mere corruption of \mathfrak{G} and \mathfrak{M} , though by very bold methods, the fine reading: תחתו לתתם למי ארצה, in which at least the למי ארץ is put to excellent use.
- (13) כי אם לפני הביאה \mathfrak{M} \mathfrak{G} εἰν μὴ ἀγχι; \mathfrak{M} כי אם לפני הביאה. If this emendation 35
 be not adopted, כי אם must be stricken out. לפני הביאה would also be possible.
- (15) מעם איש \mathfrak{M} following \mathfrak{G} ; \mathfrak{M} מעם איש.
 K1. has perceived the second half-verse to be a gloss in conformity with 20, 10-14. The sense then is: *hadst thou not proposed the tilt*. Whether this was the original sense of the text, which any- 10
 how is somewhat suspicious, must be left undecided.
- (18) הושיע \mathfrak{M} following \mathfrak{G} ὥσω; \mathfrak{M} הושיע.
 K1. has perceived the second half-verse to be a gloss in conformity with 20, 10-14. The sense then is: *hadst thou not proposed the tilt*. Whether this was the original sense of the text, which any- 10
 how is somewhat suspicious, must be left undecided.
- (19) both times without the מקה of \mathfrak{M} because it is not to be connected with the 40
 subject following, but with the predicate preceding.
- (20) לאנשים \mathfrak{M} correctly DR.; \mathfrak{M} לאנשים.
- (22) בא \mathfrak{M} following \mathfrak{G} παρεγένοντο; \mathfrak{M} בא. The omission of the ב is easily explicable before מהנוד. 45
- (25) הלך \mathfrak{M} following \mathfrak{G} οὐκ ἦ; \mathfrak{M} הלך. The omission is readily explicable after הלך. 45
 \mathfrak{G} translates בשלום instead of הלך, probably conformation to vv. 22.23. So DR.
- (27) מוד \mathfrak{M} following \mathfrak{G} ἐκ πλαγίων (cf. Lev. 1, 11; Num. 3, 29.35); \mathfrak{M} מוד.
 K1. has perceived the second half-verse to be a gloss in conformity with 20, 10-14. The sense then is: *hadst thou not proposed the tilt*. Whether this was the original sense of the text, which any- 10
 how is somewhat suspicious, must be left undecided.
- (30) אחי יוצב \mathfrak{M} following \mathfrak{G} ; \mathfrak{M} אחי יוצב.
- (33) הכמות \mathfrak{M} with WE.; \mathfrak{M} הכמות.
- (39) וקשית מלך \mathfrak{M} נשח מלך \mathfrak{M} Emended according to WE.'s suggestion, except that for מלך (WE.) the infinitive is used. Nothing better has thus far appeared.

- I since there the maidens are to mourn the loss of the spoil spoken of in 22^{a,b}. On this account the true position of these two lines can only be between v. 23 and 24.
- (23) The first half-verse is wrongly divided by the accents at **בחייהם**; the first member ends with **והנעמים**. The second half-verse constitutes only a single member; it must be separated from v. 23, and, unless a parallel member has been lost, is to be connected with 22^{a,b} to form a three-membered verse such as appear also in 21^{a,b} and 24.
- (24.25^a) After the appeal to the women of Israel to mourn for Saul, follow the words of a dirge constructed in the elegiac measure (with longer first member) in 25^a. 10 In 25^b it is the poet himself who speaks again, as is shown by 26^b.
- (25^b) **על-במותך** is unintelligible, KL.'s **במותך** quite self-evident. **Ἐλ** εἰς θάνατον, indeed, 15 one evidences the same difficulty and the same attempt to make sense; moreover, it is hazardous to follow **Ἐλ** or any other Versions here, because the difficulty of the text gave occasion to great liberties. The corruption is manifestly very old. There is the less justification for emending **הִלִּיתִי אֲנִי** from **Ἐλ** ἐτραυματίσθης 15 ἐμοί, since the verbal form is impossible (**חוללתי**, or **הִלִּלְתִּי**, would have to be the form, though there is no example of it; **חלה** is not to be thought of). A simpler change would be **הָלַל בְּמוֹתְךָ הָלַל לִבִּי**. Of **לִבִּי** then the letters **בִּי** would have been passed over before **בִּמְ**, and the **ל** filled out as **על**. The line then forms with 26^a 20 one verse.
- (26) The difficult **נִפְלְאַתָּה** is superfluous and even disturbing to the sense of the second half-verse, and destroys the balance of the members. KL. is, therefore, right in connecting it with the preceding member. Only this should not begin with **והונתן**, but, in agreement with the accents, with **נעמת**. Moreover we 25 should probably not pronounce **נִפְלְאַתָּה**, but, so long as nothing better offers, read **נִפְלְאוֹת**, as a re-inforcement of **מֵאֵר**.
- 2 (4) Before **אֲשֶׁר + מֵאֵר קברו**. Here it is stricken out with WE. in order to get a possible sentence, without professing to have restored the original reading or to ac- 30 count for the origin of the error. Of other conjectures **עַל-אֲרוֹת** for **לֵאמֹר** (KL.) is better than the transposition of **אֲשֶׁר** after **לֵאמֹר** with appeal to **Ἐ** λέγοντες ὅτι (DR. KL.).
- (6) **הִנֵּאת מֵאֵר** with WE. DR. KL. instead of **מֵאֵר**.
- (8) **אֲשֶׁר-בָּשֶׁת**, cf. 1 Chr. 8,33; 9,39, here and hereafter instead of **מֵאֵר** **אֲשֶׁר-בָּשֶׁת**. See for 35 further justification WE. and DR.
- (9) **הָאֲשֶׁרִי**, with KÖHLER, KAMPH. KL. KI. following **Ἐ**, for **הָאֲשֶׁרִי מֵאֵר**; TH. EW. WE. with **Ἐ**, **הָאֲשֶׁרִי**.
- (10-12) WE. has perceived, that 10^a and 11 are glosses, which destroy the direct connec- 40 tion of 10^b with vv. 9 and 12. They were doubtless inserted simultaneously in 40 order to make prominent the change of rulers after the pattern of the framework of the Books of Kings, in like manner with the empty formula in the case of Saul, 8,13,1. The material for v. 11 was furnished by 5,5^a; whether the certainly erroneous data of 10^a have a source, we do not know; but 40 may be explained as a round number, and **וַשְׁתִּים** as a duplication of **שנים**, filling the place 45 in the formula originally left blank as in 8,13,1. So WE.
- (13) **מִהִבְרוֹן**, following **Ἐ**; **מֵאֵר**. After **וַתִּהְיוּ + מֵאֵר נִבְעֹן**. It cannot be harmonized with the suffix of **וַיִּפְנֹשֻׁם** and is here stricken out as a parallel to the suffix. Possibly another word may have stood in its place; WE. suggests as an alternative **הִתְרַשָּׁה**, KL. reads **חָגִים**. 50
- (15) **לֹא-יִשְׁבָּעַל**, following **Ἐ**; **וְלֹא-יִשְׁבָּעַת מֵאֵר**; see on v. 8.
- (16) **וַיִּרְוּ**, following **Ἐ** τῇ χειρί; **מֵאֵר**. **הַצִּירִים**, following **Ἐ** τῶν ἐπιβούλων; **מֵאֵר** **הַצִּירִים**.

- 21 ל is either evidence that the word was anciently taken as a proper name, or became the occasion of it.
 שָׁמְעִי Q^{er}, corresponding better with שָׁמְעָה of 13,3 than the K^{ethib} שָׁמְעִי , which should doubtless be read שָׁמְעִי . See as to such variations of proper names, WE. *De gent. et fam. Jud. &c.* 1870, p. 37 sq. Here we have besides the variant שָׁמְעָה , 16,9. 5
 (22) לֹדֶר , the easiest emendation for לֹדֶרֹ . Chr. גִּלְדֹר , but before it only גִּל .
- 23 (8) The section 23,8ff. is tentatively introduced at this point.
 $\text{יִשָּׁב בְּשֶׁכֶת אֱלֹהִים}$, instead of the impossible form of the text in אֱלֹהִים $\text{יִשָּׁב בְּשֶׁכֶת אֱלֹהִים}$, is obtained by contribution from three sources. Θ , with λεβασθε ὁ Χαβα- 10
 ναῖος , proves that $\text{יִשָּׁב בְּשֶׁכֶת} = \text{יִשְׁבַּשְׁכַת} = \text{יִשְׁבַּעַל}$ (אשבעל); to which יִשְׁבַּעַם in 1 Chr. 11,11 and 27,2 gives additional evidence. Θ also attests the presence of the article (to which the ה of אֱלֹהִים gives its support), and thus that חַכְמָנִי was taken as a gentile noun. Its omission in 1 Chr. 11,11 is readily explicable from the בֵּן preceding (בן-חכמני), but since חַכְמָנִי cannot well be a proper name, and the article moreover has 15 adequate support, this בֵּן requires us to supply the name of the father, which we find in 1 Chr. 27,2: $\text{יִשְׁבַּעַם בֶּן-זוּבְרִיאֵל}$. Complete certainty here, as in the case of many names of the list, cannot, of course, be attained.
 הַשְּׁלֹשִׁים , with WE., necessary from the context. אֱלֹהִים הַשְּׁלֹשִׁים , 1 Chr. 11,11 הַשְּׁלֹשִׁים .
 $\text{עֹזֵר אֶת-חַיִּיתוֹ}$, with Chr., cf. here v. 18. אֱלֹהִים unintelligible (Q^{er} הַעֲנִי) 20
 שָׁמְנָה , correctly instead of שָׁלֹש of Chr., since the 300 in v. 18 are attributed to the less valorous Abishai.
 אָהֶת Q^{er}; K^{ethib} אָהֶת .
 וְאֶחָדוּ Q^{er}; K^{ethib} וְאֶחָדוּ .
 (9) דָּרִי K^{ethib} and 1 Chr. 27,4, against דָּרִי Q^{er} and 1 Chr. 11,12. 25
 הָאֶחָדִי , both passages in Chronicles, against בֵּן אֶחָדִי of אֱלֹהִים , a mere clerical error.
 הַנְּבָרִים , Q^{er} and 1 Chr. 11,12; אֱלֹהִים without article.
 הָיָה , supplied from 1 Chr. 11,13 (also Θ); אֱלֹהִים .
 $\text{בְּפָסִדִּים וּפִי}$, with Chr.; אֱלֹהִים $\text{בְּפָסִדִּים וּפִי}$. The ו is also attested by Θ .
 לְפָנֶיהָ , with KL., following Θ $\text{πρὸ προσώπου αὐτῶν}$; אֱלֹהִים . 30
 וְהָוָא , with KL., following Θ ; אֱלֹהִים omits ו .
 (10) וְאֶחָדוּ Q^{er}; K^{ethib} וְאֶחָדוּ .
 (11) הַהֲרִי , following v. 33; 1 Chr. 11,34; אֱלֹהִים הַהֲרִי . On אֱלֹהִים cf. WE. on v. 24ff.
 לְחָקָה , so with BOCHART and KENNICOTT most moderns, cf. Jud. 15,9; אֱלֹהִים לְחָקָה .
 (18,19) הַשְּׁלֹשִׁים , with WE. following S ; אֱלֹהִים הַשְּׁלֹשִׁים , Q^{er} and 1 Chr. 11,20 הַשְּׁלֹשָׁה . In like 35 manner בְּשָׁלֹשִׁים at the end of the verse and הַשְּׁלֹשִׁים at the beginning of the verse following, for בְּשָׁלֹשָׁה and הַשְּׁלֹשָׁה .
 הָנִי , emended in accordance with the similar passage 1 Chr. 11,25; אֱלֹהִים הָנִי .
 (19) בֶּן-אִישׁ חֵיל , following Θ ; אֱלֹהִים and 1 Chr. 11,22 חֵיל .
 (20) חֵיל Q^{er}; K^{ethib} חֵיל . 40
 אֶל-מִחְבָּאִים $\text{הָאֵרִי הָאֵרִי מִחְבָּאִים}$; אֱלֹהִים אֶל-מִחְבָּאִים . So with KL. The בְּנֵי is supplied from Θ and is demanded by the contrast with הָאֵרִי . It is clear from the following clause of the verse that we have here to do, not with a proof of valor against enemies, but against wild beasts; the former does not follow until v. 21. The opposite supposition has perhaps contributed to the disorder of the unintelligible text, 45 from which KL. has with great probability restored the original.
 הָאֵרִי Q^{er}; to be preferred to the K^{ethib} הָאֵרִי on account of the similar form above restored.
 הָבֵר , Q^{er} and Chr. (הבור) against הָבֵר of the K^{ethib}.
 (21) אִישׁ מְרָאֵה . The first word Q^{er} (also Θ , Chr.) for the K^{ethib} אִישׁ ; the second with 50 1 Chr. 11,23 instead of אֱלֹהִים מְרָאֵה . Chr. adds thereafter בְּאֵמָה .
 (22) בְּשָׁלֹשָׁה should probably be read instead of the בְּשָׁלֹשָׁה of all witnesses to the text, unless we prefer to read with S בְּשָׁלֹשִׁים .

- 4 (1) אִישְׁבֹּעַל, following 6; אֱל.
בְּרִנְיָ, following 6; אֱל.
(2) לֹא־שִׁבְעַל, following 6; אֱל, which here makes nonsense. Here and in v. 1 the name must have been stricken out after the interpolation of v. 4, in order to remove at least *before* this verse the contradiction between Ishbosheth and Mephibosheth. 5
(4) See after 9,3, whence the verse was taken; in fact 4^a is a repetition of the last words of 9,3 on account of which this clause is omitted in both places.
(6) The first halfverse as far as וַתִּשָּׁן, following 6 καὶ ἰδοὺ ἡ θυσία τοῦ οἴκου ἐκάθαιρεν πυρὸς καὶ ἐνύσταξεν καὶ ἐκάθευδεν; אֱל לִקְחֵי הַבֵּית לַעֲרִיתוֹךָ הַבֵּית לַקְחֵי הַטִּים 10 וְהָנָה בָּאוּ עֲרִיתוֹךְ הַבֵּית לַקְחֵי הַטִּים 10 וְהָנָה בָּאוּ עֲרִיתוֹךְ הַבֵּית לַקְחֵי הַטִּים 10. Cf. WE. and DR.
(10) Before לחתי אֱל + אשר, with great injury to the sense. It should be simply stricken out with WE.
- 5 (2) הֵייתָ מִי וְהַמְבִּי Q^rê; K^ethîb מִי וְהַמְבִּי. 15
(21) אֶלְהֵיָם, following 1 Chr. 14,12 and 6; אֱל עֲצֵבֵיהֶם.
(23) לִקְרָאָם, following 6 εἰς συνάντησιν αὐτῶν, 1 Chr. 14,14 אַחֲרֵיהֶם אֱל. כֹּב, with DR., restoration of the correct form for אֱל קֹב, which arose by repetition of ה from תעלה after לקראתם had dropped out.
הַבְּכָאִים, following Chr.; אֱל without article. 20
(24) הַצֹּעֲדָה, following 1 Chr. 14,15; אֱל without article.
(25) מִגְּבֹעַן, following 1 Chr. 14,16 and 6 ἀπὸ Γαβῶν; אֱל מִגְּבֹעַן.
- 21 (15) וַיִּשְׁבוּ בִּנְב, appears in אֱל as בִּנְב [וַיִּשְׁבִּי Q^rê] at the beginning of the following verse and is intended there to represent a Philistine name. WE. has reconstructed 25 the true reading from וַתְּהִי עוֹר הַמִּלְחָמָה בִּנְב in vv. 18 and 19, and found its original place.
(15.16), אֱל has at the end of v. 15 the words וַיִּשְׁבִּי בִּנְב. WE. rightly concludes that there are concealed here the name of the Philistine of whom v. 16 speaks, and perhaps a verb like וַיִּקָּם, then arose N. N. who was of the race of the giants. 30 When later the misplaced וַיִּשְׁבוּ בִּנְב assumed this function, the two words of the received reading were developed out of the above, to afford the desired explanation why David should require aid. So DR. also. K^l. who by appeal to Δαδου υἱός of 6 seeks in דוד, read as דוד, the original form of the name, prefers to place וַיִּשְׁבוּ בִּנְב directly before וַיִּקָּם דוד, which is possible. K^l. proffers a totally different 35 solution which is even more lacking in internal than in external probability.
(16) הַרְפָּא, according to the orthography of 1 Chr. 20,4-8 (in v. 4 מִלִּירֵי הַרְפָּאִים), throughout instead of הַרְפָּא of אֱל.
קֹבֶעַן, with K^l. following א, 17,5.38, for אֱל קִינוּ. If we should seek to interpret the latter as *spear*, it cannot have been of brass. The name of the weapon is 40 doubtless to be looked for in הַרְפָּא, which is here replaced by dots, since *new armor* is bold and has little meaning. 6 has instead κορυτῆ club.
שָׁקַל, following 6 σίκλων; אֱל מִשְׁקַל, a scribal error occasioned by וַיִּשְׁקַל.
(17) Before לאמר אֱל + לו, which is not rendered by 6. נִשְׁבַּע לו gives a false sense, 45 לו probably comes by dittography from לאמר.
(19) יַעֲרִי, Q^rê in 1 Chr. 20,5 (K^eth. יַעֲרִי); אֱל here אֲרָגִים. Of this the אֲרָגִים crept in from the end of the verse, and יַעֲרִי was subsequently adapted to it. 6 also has only λαδδεν. On the other divergences of the text of Chr., which endeavors to harmonize this with the story of David and Goliath, (the latter having been made up of the material of our passage and contradicting it) see especially 50 DR.
(20) מְדָה, following 1 Chr. 20,6, for אֱל מְדִין (Q^rê מְדִין, so also 6).
(21) לְהַרְפָּא, following Chr., see on v. 16. The retention of the ה of the article after

- cerned, since these according to 13^b were precisely not in Bethlehem, but encamped between David and that city, in the plain of Rephaim. Cf. moreover the הית of the genuine text with מצב of the gloss.
- (15.16) מְבָרָר K^{ethib}; Q^{ere} מְבָר. מְבָרָר, following 1 Chr. 11,19 מְבָרָר and ὁ παρὰ Κυρίου; M omits מ. 5
- (17^a) מִיָּהוּה, emendation of KL. for הָרָם, which would require the insertion of an אֶשְׁתָּה after הָאֲנָשִׁים from Chr., whose text, however, has been expanded.
- 6 (1) וַיִּסְקֶף עוֹד דָּוִד. To suit וַיִּסְקֶף, ὁ καὶ συσπῆγγεν, the עוֹד is stricken out with WE.; it was either drawn from the misread verb (cf. 5,22) or arose by dittography of דָּוִד.
- 5 (6) וַיִּסְרֶה, with WE. for הִסְרֶה; it is not sufficient to point הִסְרֶה (TH. DR.). At the close M and Versions + הָנָה לֹא יָבוֹא דָּוִד הָנָה, certainly to be stricken out with WE., either as a gloss, or as an accidental dittogram from ^{ba} which was afterwards adjusted. 15
- (7) The second half-verse הִיא עִיר דָּוִד is a palpable gloss.
- (8) בַּעֲנוּר וְאֶת־מִ. A new attempt to make sense of the impossible text. It is quite certain from the preceding clause בְּלִמְכָה יְבוּסִי, that the slaying of the Jebusites—according to 7^a, naturally, after capture of the city—is not regarded as a matter of course nor as commanded, but as forbidden. For in point of fact the Jebusites, as is well known, were not destroyed but spared (c. 24); the population of the capital was not created anew but merely added to, and this was one of the wisest of David's acts as a ruler. But such an unusual prohibition can only be ensured by threat of severe punishment, for which the preceding clause also gives evidence, and this must be expressed by the group of letters וַיַּעֲבִדְנוּ. The suggested emendation has at least the merit of being extremely easy. That the phrase does not elsewhere occur, and moreover the neck is not elsewhere used as the place of mortal wound, is no objection, inasmuch as execution by beheading is quite common (cf. only 2 K. 6,32; 10,6ff.). For הִיטָה see Gen. 26,11; 1 S. 6,9; Job 2,5 &c.; for the ו of the apodosis cf. especially A. MÜLLER, § 521^c. 398. The suffix is to be derived from the וְאֶת, whose ו is incorrect, since the clause must give the reason for the foregoing prohibition.
- וְאֶת־שָׁנָא, Q^{ere} שָׁנָא. Both are impossible. The clause must give an ironical reason for David's magnanimity, derived from the arrogant taunt of the Jebusites, and this it can scarcely do otherwise than in the form וְאֶת־שָׁנָא, with נַפֵּשׁ as its subject. *With the lame and blind David wages no war, they are no adversaries worthy of him*—this is the sense. The fact that a later age had no comprehension of this and made out of it the opposite, is easily understood. 40
- The second half-verse has been perceived by TH. (also by WE. *et al.*) to be a gloss occasioned by misunderstanding.
- (9) וַיִּבְנֶה, following ὁ καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτῇ [πόλιν]; M וַיִּבְנֶה.
- (13-16) See in c. 8.
- 6 (2) מְבַעֲלֵי יָהּ. The canceling of the מ is based on 1 Chr. 13,6 בַּעֲלֵתָהּ, which is then explained by אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. As the original text WE. then restores בַּעֲלֵתָהּ from Jos. 15,9. But since there and in vv. 10.11 we have on the contrary בַּעֲלָהּ, and in 15,60; 18,14 בַּעֲלָהּ בַּעֲלָהּ is rather to be regarded as=בַּעֲלָהּ, בַּעֲלָהּ seems to deserve the preference.
- The second half-verse is stricken out in accordance with G. For the rest, the whole relative clause may come from a later time.
- (3) וְאֶת־יָהּ might easily be read וְאֶת־יָהּ (WE.) or וְאֶת־יָהּ (G), but a proper name is more probable in conjunction with עוֹזָה.

- 23 (23) The first half-verse seems to be a gloss in imitation of v. 19; the second connects far better with v. 22.
- (24) מִבֵּית לַחֵם, following 1 Chr. 11,26; **Al** has no **ם**.
- (27) מִבְּנֵי אֵל, following 1 Chr. 11,29 and 27,11; **Al** מִבְּנֵי אֵל.
- (28) For צִלְמוֹן Chr. *ibidem* has עֵילִי, **Al** עֵלֹן, **Al** עֵלְמֹן. It is difficult to decide. 5
- (29) הָלָב, following 1 Chr. 27,15; Chr. 11,30 הָלָד; **Al** here הָלָב.
- (30) הַפְּרַעְתִּי, following Chr. (11,31; 27,14); **Al** without article. הָרִי, following Chr. (11,32); **Al** הָרִי.
- (31) אֲבִי-עֶלְבֹן בֵּית-הָעֶרְבָתִי. The Abi-baal is derived from 1 Chr. 11,32, אֲבִי-עֶלְבֹן, compared with **Al**. In the remaining בֶּן of **Al** KL. has acutely perceived 10 to the bit of Beth-'Arabah Jos. 15,6; 18,22. הַבְּרָחִי, with DR., following הַבְּחֹרִי of 1 Chr. 11,33; **Al** הַבְּרָחִי.
- (32) יֶשֶׁן הַנּוֹנִי. **Al** and Chr. have before it בְּנִי, beyond question by dittography of the three letters preceding, and to be stricken out with **Al**. הַנּוֹנִי, inferred from the הַנּוֹנִי of Chr. by KL., following Num. 26,48 (so also DR.). 15
- (32.33) The last word of v. 32 with a בֶּן following should be joined to v. 33, as Chr. and **Al** prove.
- (33) The second הַהָרִי following Chr.; **Al** הָאָרִי.
- (34) בֵּית הַמִּי, KL. DR. for **Al** בֵּית הַמִּי (cf. 20,14ff.).
- (35) הַצִּיר, K^{thib} and Chr. (11,37), against הַצִּיר Q^{rê}. 20
- (37) נִשָּׂא, Q^{rê} and Chr. (11,39), against נִשָּׂא of K^{thib}.
- (38) הִיתָרִי, twice for **Al** הִיתָרִי with TH. KL. DR. (cf. 8,30,27; Jos. 15,48; 21,14).
- (39) The number 37 should include, as it seems, all those who have been mentioned; the three of vv. 8-12, the two of vv. 18-23 and the following list. We obtain then, including Elikah v. 25, whom **Al** and 1 Chr. 11,25 do not mention, 36; 25 without him, 35 men. WE. would reckon in also the three unnamed heroes of v. 13ff. and then subtract from 35 + 3 = 38 the last, Uriah. The total, however, is probably older than the displacement of v. 13ff. Where the error lies, cannot be certainly told, though parallel cases are not lacking in the OT. Cf. WE. and DR. — The place assigned to the whole passage is corroborated by the fact 30 that by means of this list we now know in advance about many a hero of the following narratives.
- (13-17^a) That vv. 13-17^a are foreign to the connection in which they stand, and that 17^b must join immediately to v. 12 has been observed by WE. It is easy to see why 13-17^a was intruded here. The שלשת הנברים of v. 16 appeared to be the same as 35 the Three whose exploits are related in vv. 8-12 (cf. vv. 8.9), to which 17^b forms the close. In reality, however, the article in שלשת הנברים v. 16 only refers to the שלשה מהשלוש v. 13, so that the heroes of 13-17^a are not the Three of 8-12 but three nameless members of the Thirty. The story of their deeds would stand appropriately only after the catalogue of the Thirty, and this, rather than 40 after v. 23, is probably the original position of the passage. Its character is quite the same as that of the rest of the chapter.
- (13) שְׁלֹשָׁה Q^{rê}, 1 Chr. 11,15, **Al**; K^{thib} שלשים. After מהשלוש **Al** and Chr. have in addition ראש, here stricken out in accord with **Al**. **S** also does not reproduce it but renders instead of 'הַר' מהש' only a 45 מן הנברים. The ראש appears to have been interpolated by way of explanation from v. 18 (misunderstood), when this premature reference was made to the Thirty.
- עֲלֵה-צִיר, following Chr. and **Al** εἰς τὴν πέτραν instead of **Al** אֶל-קִצִּיר.
- מִצֵּדָה, for **Al** מִצֵּדָה, see on 8,22,1. Here this emendation is directly confirmed 50 by v. 14.
- (14) Beyond question a later explanation, and in fact partly superfluous, so far as David is concerned (13^a), partly incorrect, so far as the Philistines are con-

7

דְּבָרָךְ וּבִלְבָדָה. According to the context עֲבָדךְ alone would seem to be preferable, the next place would belong to מִי.

דְּבָרָךְ אַתְּ עֲבָדָה after עֲשִׂית, suggestion of REIFMANN (in DR.); מִי at the end of the verse.

- (22) יהוה אֲדָנִי, following Θ Κύριε κύριέ μου, which strictly corresponds to אֲדָנִי יהוה, 5 it is probable, however, that the prevailing divine name of the passage stood here also, as well as in v. 25, where Θ gives only κύριέ μου. מִי in both these places יהוה אֱלֹהִים, which in Chr. is inserted throughout in place of the original name.

- (23) In this verse and indeed for the most part also in Θ and Chr. all the relations have been distorted through a misconceived religious scrupulousness. The present text has been essentially reconstructed by GEIGER and WE.: יִשְׂרָאֵל instead of מִי is found in Θ and Chr.; אֶחָד for אֶחָד only in Θ ἄλλο; the singular הֶלֶךְ instead of מִי הִלְכוּ in Chr. (הִלְכוּ); אֱלֹהֵי is a convincing emendation of KL's for מִי אֱלֹהִים, Chr. הָאֵל; לָחֶם for לֶחֶם is inferred from the context; גְּרִלוֹת is given by Chr. (with wrong pointing) for מְהִירוֹת; the important לָגַשׁ by Chr. 15 and in the form לָגַשׁ (τοῦ ἐκβαλεῖν σε) by Θ instead of לָאֲרָצָה; עָמָו instead of עָמָד and גִּי instead of מִי are again inferred from the context. אֲשֶׁר פָּרִיתִי מִפְּצָרִים before גִּי, is a gloss not introduced until after the corruption of the text. A very instructive case.

- (25) See on v. 22.

20

8

- (1) מִתְּחִיל הָאָמָה מִי. The rendering *the bridle of the mother-city* appears suspicious for the reason that this could scarcely mean anything else than that David took now into his own hands the hegemony previously exercised by this or that Philistine city over its sister-cities. The fact that this is historically im- 25 probable is of less consequence than that we should expect (1) instead of the second פִּלְשְׁתִּים the name of a city; and (2) the transferal of the hegemony to the city of Jerusalem. מִי is, therefore, hardly to be accepted in spite of WE.'s positive defence. 1 Chr. 18,1 reads וּבְנָחִיָּה וּבְנָחִיָּה; it can scarcely be granted to WE. that the mention of the tangible and permanent results of the humbling of the 30 Philistines — for this, and not 'something wholly exceptional,' is what it would be — is not to be expected here. KL. tries to obtain from the two texts אֶת־נִיֹּתָּה וְאֶת־נִיֹּתָּה.

- (3) לְהָשִׁיב, following Chr. and Θ ἐπιστῆσαι against מִי לְהָשִׁיב.

- (6) The second half-verse is premature, borrowed from 14^b. 35

- (7) אֵל, following Chr.; מִי.

- (8) וּמִטְבַּח, following Chr. וּמִטְבַּחַת and Θ καὶ ἐκ τῆς Μασβας, where the ב appears immediately before ח, (cf. Gen. 22,24). מִי וּמִטְבַּח.

- (9) הָעֵי, here and in v. 10 and 11 for תָּעִי of מִי, following Θ Θουου and Chr. 40

- (10) הָדֹרֶם, following Chr. and Θ λεδδουραν instead of מִי יֹרֶם.

- (11.12) See on v. 13.

- (12) מִי אֲרָם, following Chr. and Θ; מִי.

- (13) מִי וְעַשׂ דֹּר שָׁם inspires no great confidence; the expression seems too brief. The original phraseology seems to have been mutilated by the interpolation of 45 verses 11.12. KL's emendation וְעַשׂ דֹּר שָׁם has much to recommend it, but seems to require the assumption that some words have fallen out.

וּבִשְׁבוּ, following Θ; מִי.

הָקָה אֶת־אֲרָם, following Chr. (where in turn, the preceding וּבִשְׁבוּ... אֲרָם is replaced by וְעַשׂ דֹּר שָׁם) and Θ καὶ ἐν τῷ ἀνακλῦσαι αὐτὸν ἐπάταξεν τὴν Ἰδουμαίαν (where 50 only מִי מִהֲכֹתוֹ אֶת אֲרָם is wanting). But precisely these words make it easy to understand the skipping of the one clause in מִי, the other in Θ and Chr. The וּבִשְׁבוּ of Θ became in Chr. וְעַשׂ, and this received the supplement בִּן צְרוּיָה.

- 6 (3.4) At the end of v. 3 **א** has further **חורשה**, then at the beginning of v. 4 the words **וישאהו** as far as **בנבעה** from 3^a. It is clearly only a case of erroneous repetition. The words are wanting in **ט**.
וְנָזַח הַלֵּךְ, supplied by DE W. and TH., wanting in **א** and Versions.
- (5) **עָצִי בְרוּשִׁים**, following Chr. and **ט**; **א** **עָצִי בְרוּשִׁים**. 5
- (6) **בִּידוֹן**, following Chr.; **א** **נָכוֹן**, **ט** **Nwdaß**. Although the reading of Chr. may be uncertain, it is at least more probable than that of **א**.
וְזֶה, following Chr. and **ט** **ἡν χεῖρα αὐτοῦ**; **א**.
- (7) **עַל-הַשָּׁל**, following Chr.; **א** a quite unintelligible **עַל-הַשָּׁל**, probably mutilated from the former, omitted by **ט**. 10
לִפְנֵי אֱלֹהִים, following 1 Chr. 13, 10 and **ט** **ἐνώπιον τοῦ θεοῦ**, beside which **ט** exhibits also the text of **א**, **עַם אֲרֹן הָאֱלֹהִים**.
- (8) **וַיִּצֵר**, following DR.'s suggestion on **א**, 15, 11, where the case is precisely similar. WE. proposes **וַיִּמָּר** but recognizes that **א**'s **וַיִּמָּר** is not wholly untenable.
- (16) The **וְהִיא** at the beginning is at least peculiar. 15
- (21) **אָרְקָר**, following **ט** **ὀρχήσσαι**; **א**.
- 7 (6) **אֶל-מִשְׁכָּן** with KL., following 1 Chr. 17, 5 and supplying **אֶל-מִשְׁכָּן**, which has there dropped out. Thus only does the necessary sense of *shelter under strange roofs* find proper expression, whereas **אֶל-מִשְׁכָּן** expresses a wandering about 20 in and with a shelter *belonging to it*, corresponding to the later fiction of the **אֶל-מִשְׁכָּן** in P. Perhaps the present text in Sam. contains an intentional adaptation to this conception.
- (7) **שָׁבְטִי**, following Chr.; **א** **שָׁבְטִי**.
- (9) After **א**, **א** + **קָדוֹל**, stricken out with **ט** and Chr. 25
- (11) **לְמַנְהִימָה**, following **ט**; **א** and Chr. **וְלִי**.
לִי, and **אֶיכָבִד**, with EW. WE. *et al.*; **א** **לִי** and **אֶיכָבִד**.
וְהִנֵּי לִי יְהוָה, which will not serve. **וְהִנֵּי לִי יְהוָה** is wanting in the text of Chr. **וְהִנֵּי לִי**; but we have here to do not with a previous promise, but with one which is now given him contrary to his own purpose. **וְהִנֵּי לִי** arose by accident 30 from the text above restored, from which both **א** and Chr. have been derived.
- (12) **וְהִיא**, following **ט** and Chr.; **א**.
- (13) The verse is a gloss, for the reason that it perverts the true antithesis *not thou for me, but I for thee* into the false one *not thou, but thy son*. The resumption of the thread of 12^b in 13^b also gives evidence of the same thing. So WE. (BLEEK⁴, 35 p. 223), whereas in his *Text der Bücher Sam.* he allowed himself to be stopped half-way by the later passage 1 K. 5, 19^b, which is only derived from this gloss.
- (15) **אָסִיר**, **ט**, Chr., more characteristic than **א** **אָסִיר**.
מִמֶּנּוּ שָׂאוֹל אֲשֶׁר הִסִּירָתִי מִלְּפָנָיו, following Chr.; **א** **מִמֶּנּוּ שָׂאוֹל אֲשֶׁר הִסִּירָתִי מִלְּפָנָיו**. 40
- (16) **לִפְנֵי**, following **ט** **ἐνώπιον**; **א** **לִפְנֵי**.
- (18) KL. is probably right in proposing to point from here to the end of the chapter **אֲרֹנִי** instead of **וְהִיא**.
אֲרֹנִי יְהוָה.
- (19) **וְהִיא**, emendation of WE.'s after a hint of EW. and BERTH. on the basis of the text of Chr. (**א**, 17, 17) **וְהִיא** and of **א** **וְהִיא**. Some- 45 what bold, but easier from the point of view of textual criticism and in better accord with the context would be **וְהִיא** and *will cause me to see* &c. (*viz.* in my descendants).
The word lost from **א** after **הִיא**, which in Chr. is perverted to **הִיא** is indispensable; it has been adopted by WE. in the form **לְמַעַן**, but is better read 50 according to the expression in v. 16: **לְעַלְמָא**.
- (21) **בְּעִבְרוֹ עֲבָרָה**, following **ט** **διὰ τὸν δοῦλόν σου πεποίηκας**, for WE. rightly recognizes in the continuation in **ט** an interpolation based on Chr. **בְּעִי עֲבָרָה וּבְלָכָךְ**. **א** **בְּעִי**.

- 24 HITZ. (*Gesch. Isr.* p. 29), the latter by TH.; \mathfrak{G} L now affords the desired confirmation $\chi\epsilon\tau\tau\iota\sigma\mu\iota\ \kappa\alpha\delta\eta\varsigma$. Instead of קָרָשָׁה, קָרָשָׁה is also possible. וּמִדָּן קָבָנוּ, with WE. for וְנָן וְקָבָנוּ of \mathfrak{M} . KL. וְעִין וְכָבָנוּ. After צִירֹן \mathfrak{G} A and \mathfrak{G} L add τὴν μετὰδην, perhaps to be adopted with KL., following Jos. 11, 8; 19, 28, as רָבָה; the loss of the word would be comprehensible before ויבאו.
- (9) The numbers are, of course, of no authority; Chronicles (א, 21, 5) actually gives us 1,100,000 and 470,000. There is a remote possibility, by striking out there אֶלֶף אלפים ו ארבע מאות ו, of restoring the original and approximately credible 100,000 and 70,000.
- (10) The numbers are, of course, of no authority; Chronicles (א, 21, 5) actually gives us 1,100,000 and 470,000. There is a remote possibility, by striking out there אֶלֶף אלפים ו ארבע מאות ו, of restoring the original and approximately credible 100,000 and 70,000.
- (10) אֶחָד־יָרֵבֶן כִּי כָפַר, following \mathfrak{G} L μετὰ ταῦτα ὅτι. \mathfrak{G} V μετὰ τὸ ἀριθμηθῆσαι seems to indicate אחרי כפר, which is possible, but not so good, and probably is based on emendation. \mathfrak{M} [^]כי.
- (11-13) Nothing but the transposition here effected: 10. 11^b. 12. 13^b. 11^a. 13^a. 13^c. 14, gives an intelligible sense and saves unnecessary changes. The derangement arose from the desire to have the words of JHVH's message come directly to David rather than to the prophet.
- (12) נוֹסָה Chr. (v. 10); \mathfrak{M} נוֹסֵל.
- (13) שָׁבַע שָׁנִים, following \mathfrak{G} and Chr.; \mathfrak{M} שָׁבַע. צִירֹן is the simplest emendation for \mathfrak{M} צִירֹן. Chr. has after צִירֹן, וחרב איבך, whence WE. derives וחרב רופך, KI. simply וחרב רופך. But Chr. is based upon an emendation of the perceived difficulty. In reality *thine adversary*, for the moment indefinite, whoever it shall be, is none other than Absalom, just as the three years of famine follow immediately in 21, 1. Perhaps the offer of a choice among alternatives marks a later stage of the history; but at any rate those grievous visitations of David's reign are here included in the allusion. When this is recognized, the transposition of this passage before 21, 1-14 and of the two together before cc. 9-20, for which there are many reasons, becomes an absolute necessity.
- (14) רָחֵמוֹ Q^rê; K^ethib \mathfrak{M} .
- (15) בָּעֵם וְיָבֵהָ, following \mathfrak{G} καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Δαυιδ τὸν θάνατον· καὶ ἡμέραι θερσιμῶν πυρῶν [an interpolation follows, 15^a in \mathfrak{M}] καὶ ἤρξατο ἡ θραύσις ἐν τῷ λαῷ; \mathfrak{M} and Chr. וַיִּתֵּן יְהוָה דָּבָר בְּיִשְׂרָאֵל, then in \mathfrak{M} further מוֹעֵד וְעִירְעַת מוֹעֵד. Although this clause can indeed be connected with the reading restored from \mathfrak{G} , it is on the twofold testimony of \mathfrak{G} and Chr. to be stricken out, especially as it is on the twofold testimony of \mathfrak{G} and Chr. to be stricken out, especially as whether the clause in some other form may have belonged to the original text, remains open; KL's מוֹעֵד עַת מוֹעֵד is unsatisfactory.
- (15-17) The verses are mutilated, and confused by transposition in the same way as vv. 11—13. The first fact WE. perceived. The way in which המלאך halts after it is here stricken out; \mathfrak{M} וַיִּשְׁלַח יְרֵז in v. 16 proves that the word was added later, hence it is here stricken out; \mathfrak{M} וַיִּקַּח מִן־הָעֵם in v. 15 is strange; וַיִּקַּח with a subject would be more probable. This is here supplied from v. 17, because the reading thus obtained וַיִּקַּח מִן־הָעֵם comes the nearest possible to \mathfrak{M} וַיִּקַּח מִן־הָעֵם. Of course, we have no sort of assurance that the original text has thus been produced; but there is no ground for Ew.'s conjecture, approved by We., that that here and in v. 1 Satan was the original subject of the verbs. — Furthermore JHVH's repentance has no meaning until after David's humbling of himself, and equally David's prayer must come *before* JHVH's repentance, moreover v. 18 requires direct connection with v. 16. Therefore v. 17 certainly belongs after לשחתה in v. 16.
- (16) הָאֲרֻנָּה Q^rê; K^eth. הארונה. The article is impossible with the proper name; אֲרֻנָּה would be admissible (cf. GES. § 90, 2, c.). The form of the name

- 3 (2) וילדו Q^crê; K^cthîb. (3) בלאב, so **¶**; but the text is doubtful because the last three letters of the name are the same as the first three of the word following. Chron. (א, 3, 1) reads דגיא, Δαλουια. (4) לאבניל Q^crê; K^cthîb. 5
- (4) ... אשת **¶** אשת דוד **¶**, a superfluous addition, even if the reference were to Michal, David's first wife (Th. Kl.). Unless we are willing to cancel both words, the name of a former husband must have stood in place of דוד as in v. 3^a (so We. Dr.). 10
- 5 (13) פילנשים ונשים; Chr. (א, 14, 3) has only נשים, ἡ γυναῖκα καὶ παλλακάς. We.'s conjecture that originally only פילנשים stood here has much in its favor; but in that case probably ושלמה in v. 14 ought also to be stricken out. 15
- (16) בירושלם, following Chr.; **¶** מיר **¶**. (17) ואלדע, following Chr. (א, 14, 7); **¶** ואלדע. See on 2, 8. 15
- 8 (17) בראחמיטוב ואחמיטוב בראחמיטוב, rightly restored by We.; **¶** אביתר בראחמיטוב; S gives at least אביתר בראחמיטוב. There is no reason for placing וצדוק at the end with We.; the list can hardly be so old that the place of honor would not already have been given to Zadok. See this order in 20, 25 also. 20
- ושישא, following 1 K. 4, 3 supported by Chr. (א, 18, 16) ושושא, and 2 S. 20, 25 ושריה **¶** ושריה. (18) עליה פתרי, following Chr.; **¶** והכ' **¶**. 20
- 24 (1) The first half-verse unquestionably connects with 21, 14, and affords sufficient proof 25 that 21, 15-23, 39 are interpolated in their present position. It is, however, not older than this connection (21, 14; 24, 1), and if on independent grounds it appears (cf. BUDDE, *Richt. u. Sam.* pp. 256ff. 264f.) that c. 24 originally stood before 21, 1-14, this clause must have been added at the time of the transposition [or itself have been transposed(?) — BACON]. On this occasion the second half 30 of the verse also must have suffered injury; a witness to the fact has been preserved in the בהם, the only possible translation of which *and provoked David against them* (viz. בישראל) is unsatisfactory, and KL.'s suggestion ברברים equally so. I have treated it as a contraction of בַּיָּמִים הָהֵם, and supplied after ויסת the subject יהוה, which in **¶** has been drawn into the first half of the verse. It will 35 be difficult to discover an easier emendation, though we must admit the possibility that the alteration has been more radical. If the reasons for transposing the two passages be not admitted, only בהם will require emendation. The reading of Chr. (א, 21, 1): ויעמר שטן עלי ישראל ויסת את דוד: must be regarded as a dogmatic development. The fact that in Chr. no trace remains of the first half-verse 40 might be attributed to the omission of c. 21, 1-14. It must be noticed, however, that the Chronicler found cc. 21-24, with the exception of the songs, in the present order (*Richt. u. Sam.* p. 267), and hence, since 21, 1-14 did not immediately precede, its omission need not have involved any consequences for c. 24. So in the absence of v. 1^a there may be a confirmation of the hypothesis proposed. 45
- (2) ואלשרי, following Chr., cf. v. 4; **¶** שר **¶** only **¶**. (3) שוט **¶**, in conformity with וספרו of Chr. and ופקרו of **¶**; **¶** שוט **¶**. (4) ויסף; the יסף of Chr. would seem to be merely a facilitation. (5) על יואב, following Chr.; **¶** אל **¶**. (6) מלפני, following **¶** LSS3; **¶** לפני **¶**. 50
- (5) ויחלו בע' וסן, with We., subsequently confirmed by **¶** L καὶ ἤρξαντο ἀπὸ Αρονη καὶ ἀπὸ **¶**; **¶** וסן **¶**; **¶** וסן **¶**. (6) תחתים תחשי, The former word was emended by

- 9 not even learn the name of Jonathan's son; it only casually comes out in v. 6. The clause also betrays itself as borrowed from c. 9 by the introductory words 4,4^a, which are almost verbally identical with the last words of 9,3. It may be that in c. 4 it is meant to prove, in preparation for 5,1, that after the murder of Ishbaal there remained no son of Saul capable of governing (so WE. in defense of its authenticity in c. 4); but none but a glossator could have attempted this so awkwardly; for (1) 'one case out of eight would not prove this (cf. 21,8); (2) the form of the verse is altogether positive, so that it introduces a new pretender to the throne instead of removing all; (3) Ishbaal is not dead at all, and the clause crowds itself into the midst of the narrative in the most awkward way. 10
- מְרִיבֶעַל, for מַפִּיבֶשֶׁת אֱל; see above on 21,7. So throughout.
- (4) דָּבָר. Instead of this in 17,27 written דָּבָר, Josh. 13,26 לָדָבָר, taken for *Debir* with ל.
- (11) שְׁלֶחֶן דָּוִד, following ט, the sentence is thus made possible as an expression of the narrator. אֱלֹהֵי דָוִד. 15
- 10 (1) After אֱלֹהֵי וְיָמֶלֶךְ (ט also) has the name of the new king חֲנָנִי; this, on the other hand, is lacking in Chr. (א,19,1) and instead that of the old king נָחָשׁ stands after וַיָּמָת. WE.'s inference is correct that neither is original.
- (6) After מַעֲכָה אֱלֹהֵי adds אִישׁ אֶלֶף. Stricken out with WE., for the reason that Chr. 20 calculates the two other numbers alone at 32,000 men, and moreover leaves out entirely טוֹב אִישׁ. The troops of Maachah are probably reckoned together with those of Ishtob; a later scribe discovered the gap, and inserted the empty formula as in א,13,1; ב,2,10.
- (7) כָּל־צֶבָא הַגְּבֹרִים, following 1 Chr. 19,8; אֱלֹהֵי כָל־הַצֶּבָא הַגְּבֹרִים which so far as the sense is 25 concerned would be understood in the same way, namely, *the whole army* (that is to say) *the Gibborim*. But inasmuch as כָּל־הַצֶּבָא designates the levy of Israel (cf. 8,16 with v. 18, and further v. 17 below), this would be at least ambiguous. The pointing צָבָא in the passage in Chr. strives to accommodate its reading to that of Sam. 30
- (9) בַּחֲזוֹרֵי יֵשׁ, Q^crê בַּחֲזוֹרֵי בִישׁ' אֱלֹהֵי; following Chr. (v. 10);
- (10) אָבָשִׁי, with KL. following v. 14 &c.; אָבָשִׁי אֱלֹהֵי. The defective spelling ought to make no difference in the pronunciation.
- (12) עָרִי אֱלֹהֵי, an emendation of KL.'s for אָרֶן.
- (16) מְרִיבֶעַל. This reading (cf. 8,3 אֱלֹהֵי) is confirmed by monumental evidence as correct 35 as against הַרְרֵעוֹר which appears here twice and in v. 19. Cf. DR. on 8,3. BAER uses ר without any remark, although the manuscript evidence here preponderates in favor of ר.
- חֲלָאִם, for חֲלָלִים אֱלֹהֵי, following v. 17, where the Q^crê incorrectly would cancel the א. It is the name of a place. 40
- (18) אִישׁ, following Chr. אִישׁ רֶגֶלִי אֱלֹהֵי; פָּרָשִׁים אֱלֹהֵי. אֱלֹהֵי understands by רֶכֶב horses, whereas it means members of the chariot corps. In consequence of this error it takes the next number for the horsemen, of whom it thus obtains an enormous number, while the infantry are wholly lacking; Chr. explains correctly but needlessly. 45
- II (1) הַמְּלָאכִים Q^crê and Chr. (20,1); K^ethib הַמְּלָאכִים, which would seem to be mere incorrect spelling. 45
- (3) אֲלֵעִם, cf. 23,34, corroborated as against Ελιαβ of 1 Chr. 3,5.
- (11) חֵי נַפְשָׁךְ, with WE. DR. KL. for חֵי נַפְשָׁךְ, which alongside of חֵי נַפְשָׁךְ would be mere repetition (cf. א,20,3; 25,26; 2 K. 2,4.6 &c., also 2 S. 15,21). 50
- (12.13) וּמִמַּחֲרַת וְיָ, with WE., following טL; אֱלֹהֵי incorrectly attaches וּמִמַּחֲרַת to v. 12.
- (17) מַעֲבְרֵי דָוִד, may very well be epexegetis (so KL.).

- 24 varies very much. The K^{ethib} in v. 18 is ארונה, in v. 22 ארונה, Chr. has everywhere ארן, the Q^{re} in Sam. throughout ארונה, which may pass.
- (20) אלו, following ὁ ἐπὶ αὐτόν; אלו is misleading, cf. ὁ παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ. WE. tacitly adopts אלו as the correct text.
After אלו we supply דש חסם with WE. from Chr. 5
- (22) בעינו Q^{re}; K^{ethib} בעינו.
עבר אדוני, with WE. for ארונה, on account of the following המלך. After עבר dropped out אדוני became ארונה.
- (23) ירצה expresses in conclusion the appropriate wish that the king may attain his purpose by building the altar. It seems preferable, therefore, to ירצה proposed 10 by WE., which introduces a different line of thought.
- 21 (1) על-שאוּל וְעַל-בֵּיתָהּ דָּמִים, following ὁ ἐπὶ Σαουλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ; אלו אלו-ש' אלו-בית דמים. וְעַל-בֵּית דָּמִים. אלו for אל is inserted here as in other cases merely for the sake of clearness; in the text of Sam. they are used for the most part indiscrimi- 15
nately.
- (2) At the close אלו adds ויהודה, stricken out with WE. (cf. א, 15, 4^b).
(4) לנו Q^{re}; לי.
(5) לנו נשמרנו, following ὁ ἐξολεθρευῶσαι ἡμᾶς; אלו לנו נשמרנו.
(6) יתך Q^{re} needlessly יתך.
(7) בנבען ביה יהוה, restored by WE. (DR. KI. also), making use of ὁ Γαβαων, for אלו בנבעת שאול בחר י"י.
(8) An interpolation, occasioned by the transposition of the passage. It is clearly apparent from c. 9, 1 ff., that David knew nothing of Meribaal's existence until after the death of the seven sons of Saul.
(9) מריב-בעל, here and uniformly, following 1 Chr. 9, 40; in 1 Chr. 8, 34 מריב-בעל; מריב-בעל אלו.
(10) מריב-בעל. The name of Saul's son by Rizpah is the same in אלו (save for the defective spelling) as that of the son of Jonathan. For the second part we should doubtless insert בעל after the example of אשבעל and מריב-בעל; whether 30 the first part also was identical, or perhaps gave the pattern for the distortion of the other name, we do not know.
(11) מריב, following ὁ L-S, also some Heb. MSS, for אלו מריב, a mere clerical error (cf. א, 18, 19).
(12) שבעתים Q^{re}; K^{ethib} שבעתים.
(13) אלו שבעתים; Q^{re} אלו שבעתים needlessly.
(14) הראשונים, KL. DR. for אלו ברי.
(15) At the close of v. 9 אלו adds תחלת קציר שערים (Q^{re} ברת). From the fact that in v. 10 in place of אלו מת קציר שערים, ὁ reads מת קציר שערים (in accordance with which the text is here emended) WE. rightly infers that the clause at the end of v. 9 40 is an addition, probably at first a marginal explanation of בימי קציר הראש. The omission of the preposition, which the Q^{re} supplies, is also thus accounted for.
(16) וישלח at the beginning instead of אלו וילך can scarcely be avoided (cf. e. g. 9, 5).
(17) שם הפלשתים Q^{re}; K^{ethib} שם הפלשתים.
(18) ואת-עצמות המוקעים, following ὁ καὶ τὰ τῶν ἑλισθείντων; אלו.
(19) ויהי אחרי-כן. The ויהי supplied by KL. for the sake of immediate connection with 9, 1. As soon as this position is recognized as the true one, it will be advisable to insert the word, although it is not strictly indispensable. Apart from this אחרי-כן comes very awkwardly at the end; if it belonged to this passage we should expect ואחרי-כן ויעתר א' לא' 50
- 9 (3) The clause 4, 4^b above rejected from the context belongs beyond question after this verse as the conclusion of Ziba's address. As the text now reads, we do

- 12 cc. 13ff.; not until it has been stricken out can the summary disposition of the matter in v. 13f. be understood. It is a mistake for KL. instead of this to strike out these two verses, all the more surprising from the fact that he recognizes in 7^b from כה־אמר to 9^a בענינו an interpolation completely corresponding to vv. 10-12, only looking in the opposite direction. If these two edifying amplifications are younger than the parable, it is perhaps necessary to regard the latter also as an interpolation in the narrative and with SCHWALLY (ZAT. xii, 153ff.) connect 11,27 immediately with 12,15^b.
- (9) בענינו Q^{re}; K^{ethib} בעניו.
- (11) לְרִצֵּה; the י of רִצֵּה can indeed be explained from the stem רעה, but would seem here a mere clerical error occasioned by the similar forms continually repeated in the verse. For the rest a comparison with 24,13 (see *ad loc.*) suggests the question whether we should not read לְצִרָה, which would be more suitable for the son than the indifferent רע.
- (14) נָאֵץ as inf., cf. GESENIUS²⁵, § 52,2, rem. 3. 15
אֲתִיָּהוּ, with GEIGER (*Urschrift*, p. 267) WE. DR. KI.; אֲתִיָּהוּ.
- (20) שְׂמִלְחֵי Q^{re}; K^{ethib} without י.
- (21) בָּעוֹר, with WE.; בָּעֵבֹר, which would give a possible though complicated sentence, but is refuted by v. 22.
- (24) וְתָהָר, following ט και συνέλαβεν; אִל. 20
וְתָהָר K^{ethib}; there is no reason to adopt the Q^{re} וְתָהָר.
- (25) וְיִשְׁלֹם, וְיִשְׁלֹם. WE. offers as an alternative to וְיִשְׁלֹם (TH.), וְיִשְׁלֹם in the sense of the dialects *give over*, and makes the same conjecture for 18,2. There we must now certainly read וְיִשְׁלֹם with טL, but, on the other hand, הַשִּׁלִּים is certainly to be restored in 2 K. 6,11: מִי מִשְׁלֵמֵנוּ אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל instead of מִי מִשְׁלֵמֵנוּ. But on 25 account of the otherwise disturbing change of subject and of the absence of the suffix the passive is to be preferred.
- (26) הַמִּלִּיכָה, with WE., as required by v. 27; אִל.
- (29) To point מִלְכָּם, following ט Μελαχολ (GA and טL τοῦ βασιλέως αὐτῶν, which has intruded into טV as a doublet), instead of the מִלְכָּם of אִל (WE. KL. DR. KI.) is not 30 advisable, since David, although he might dedicate the crown of a foreign divinity to his God, could not have worn it himself; to make וְתָהָר וְיִשְׁלֹם relate only to the precious stone (KL.) is inadmissible. The suffix *their* (king) refers without difficulty to the people of Ammon understood.
- (30) וְיָבֵן, following Chr. (א,20,2), שֶׁצִּי; אִל. 35
- (31) To read with Chr. וְיִשָּׁר instead of וְיִשָּׁם would be the reverse of an improvement, since *sawing* cannot in any case be suitable to the axes.
בְּמִלְכָּן Q^{re}; K^{ethib} במלכן.
וְיִשְׁבִּיר, with Geo. HOFFMANN (ZAT. '82), also DR. KI. For the reasons see DR. 40
- 13 (9) וְתָהָר וְיִשְׁלֹם, with KL. KI. for וְתָהָר וְיִשְׁלֹם. The loss of an א from וְתָהָר before אִל gave rise to the miscorrection וְתָהָר, and then the rest followed.
- (14) אִתָּהּ, cf. GEIGER, *Urschrift*, p. 407 below, and DRIVER on Lev. 15,18.
- (16) אֶל אֶחָי כִּי נִדְוָלָה הָרָעָה, following טL αὐτὴ ἀδελφὴ ὅτι μεγάλη ἡ κακία, similarly 2; 45
אֶל־אֲדֹמֵת הָרָעָה הַנִּדְוָלָה. To read further with טL ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, הַנִּדְוָלָה is possible, but not necessary.
- (18) מַעֲלִים, with WE. for מַעֲלִים; KL. מַעֲלִים. V. 18^a betrays itself as a gloss (WE.), though a valuable one, by its incorrect position (before 18^b), and by the אשר עליה in v. 19. To regard the gloss as beginning only with כִּי (KI.) will not do. 50
- (20) אֶמְיִן can only be retained as a diminutive form after the Arabic pattern; but since a reason can scarcely be discovered for this we should perhaps simply emend אֶמְיִן. KL.'s אֶמְיִן has no place here.

- II (21) יִרְבֵּעַל, following Jud. 6,32; 7,1 &c.; אִיִּרְבֵּשֶׁת, the same distortion as with Ishbaal, מִרְיִבְעֵל, מִרְיִבְעֵל, see on 2,8; 21,7.8.
- (21-24) The confusion which has been created here should be compared with that described above on 24,11-13. After v. 22 G brings in a long section beginning πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου, closing with ἵνα τί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος. 5 The retroversion into Hebrew of the first clause will be found here at the close of v. 22, but the great body of it is inserted between 24^a and ^b. The addition is beyond question original, but the mere adoption of it from G after v. 22 (so TH. WE. KL. DR. KI.) is not sufficient. For according to the text thus reconstructed the messenger, upon the wrathful outbreak of the king, begins by re- 10 peating most superfluously and inappropriately, and against his lord's command, the whole story of the fight, which according to 22^b he has already rehearsed, and only at the end thereof utters the few words he had been charged with: *moreover thy servant Uriah, the Hittite, is fallen*. On the contrary, of the + of G only the first clause, אַתְּ כְלִידְבְּרִי הַמְּלַחְמָה, belongs at the end of v. 22, and 15 in exchange we should apparently with KL., following GL, strike out אַתְּ כְּלִי־אֶשֶׁר, — שְׁלָחוּ יוֹאָב, — probably an alteration in the interest of greater clearness after the text had suffered mutilation. Thereafter follow the details of the story of the fight with a וַיֹּאמֶר הַמְּלַאךְ אֶל־דָּוִד=*for so spake the messenger unto David*. This narrative extends to the end of v. 24^a; then comes the predicted outbreak of 20 wrath on David's part extending through the rest of the + in G, from וַיַּחַר לְדָוִד to לָמָּה נִגַּשְׁתָּם אֶל־הַחוּמָה. Preceded by a new introductory clause which has now of necessity been dropped from both M and G, at the least a וַיֹּאמֶר הַמְּלַאךְ, which I have inserted above, there followed the brief, magical word which Joab had committed to the messenger. David's outburst of wrath first exchanged 25 its place for one after v. 22, for the reason that the וַיֹּאמֶר הַמְּלַאךְ אֶל־דָּוִד at the beginning of v. 23 was mistakenly regarded as the beginning of a second speech of the messenger, which could be nothing else than a reply to words of David; then, in consequence of this the introductory clause at the beginning of 24^b had to be dropped and a ו inserted before נֹגַם. This is the shape of the text 30 of G. But now the effect of the scene had become so much weakened and the actual outburst of wrath brought so near to the prediction of it in Joab's instructions v. 20, that it was stricken out altogether, and in its stead the end of v. 22 was made to refer more distinctly to Joab's charge. But the omitted matter was not suffered thus simply to disappear. On the contrary, the whole 35 long sentence v. 21^a, here relegated to the foot of the page, is nothing but a verbal repetition taken from the + of G. It was only supplied from this passage after it had been stricken out after v. 22, and later still crept into G also. This process of padding may be traced still farther in GL, where after this addition the whole speech of the messenger, vv. 23. 24^a, is also inserted in Joab's 40 instructions. Not until we have perceived 21^a to be an addition, can the omission of the + of G be understood. The scribe was conscious of having included every thing, and thought himself to be avoiding mere useless repetition.
- (24^a) וַיֹּרְאוּ הַמּוֹרָאִים Q^cré; K^cthilb incorrectly read is וַיֹּרְאוּ הַמּוֹרָאִים. 45 After כַּשְׁמָנָה וְעֶשְׂרֵה אִישׁ GL ωσεῖ ἄνδρες δέκα δακτύλῳ=*as much as ten men's fingers*, adopted by KL. 45 and KI.; but still suspicious in view of v. 17.
- 12 (1) הַנְּבִיא, following G; M. At his first appearance it seems indispensable.
- (2) לְעֵשִׂיר, necessary, instead of מִלְּעֵשִׂיר.
- (4) לְאִישׁ M; לְאִישׁ.
- (6) שְׂכָנֵיהֶם, following G ἐπταπλασίονα; M אַרְבַּעַתָּהּ, an alteration to conform to the legal requirement Ex. 21,37.
- (7-12) Verses 10-12 WE. has recognized as interpolated, an improvement taken from

- 14 (21) עֲשִׂיתִי K^ethib correctly; Q^rê עֲשִׂיתִי.
 (22) עָבְדוּ K^ethib; Q^rê עָבְדָה just as possible.
 (25-27) All considerations prove these verses an interpolation. WE. removed v. 26 because it prepares the way for a misinterpretation of 18,9 and moreover betrays its postexilic origin in the *king's shekel* (the king being the great king, the Persian monarch). Their false position — v. 25 might stand perhaps before 15,1 — compels us to exclude together with it vv. 25 and 27 also (so KL.); beside this, v. 27 puts itself in contradiction with 18,18, and the mention of the sons without their names is of itself striking. The question of the relation of the daughter's name to 1 K. 15,2 need not be discussed here. For conjectures see KL. 5
 (30) וְהוֹצִיתָהּ Q^rê; K^ethib וְהוֹצִיתָהּ.
 (33) After וישתחוּ אֱלֹהֵינוּ; אֱלֹהֵינוּ. 10
- 15 (7) אָרְבָּעַם אֲרָבָעִים. Of course we must then read שְׁנַיִם also instead of שְׁנָה.
 (8) הָשֵׁב, following the Versions (J does not give it); K^ethib וְשִׁיב, Q^rê יָשׁוּב. יָשׁוּב would also be possible. 15
 בְּחֶבְרוֹן at the end supplied with KL. from אֱלֹהֵינוּ; after v. 7 indispensable.
 (12) וַיִּקְרָא אֶת־אֵת, following א καὶ ἐκάλεσε τὸν Α.
 (17) עָבְדוּ, following א οἱ παῖδες αὐτοῦ; אֱלֹהֵינוּ.
 (18) הָעָם, following א in its genuine second half, cf. WE.; אֱלֹהֵינוּ. 20
 אֲנָשִׁי אֶת־הַנְּתִיב, with KL. Kl., following a hint of WE., for אֱלֹהֵינוּ.
 (19) מִמְּקוֹמָהּ, following א ἐκ τοῦ τόπου σου; אֱלֹהֵינוּ.
 (20) אָנִינָה Q^rê; K^ethib אָנִינָה.
 וַיְהִי וַיַּעֲשֶׂה עִמָּהּ, following א καὶ Κύριος ποιήσει μετὰ σου; אֱלֹהֵינוּ. There has evidently been a skip from the first עִמָּהּ to the second. 25
 (21) כִּי בַמָּקוֹם Q^rê; K^ethib כִּי בַמָּקוֹם.
 (23) עָבְדָה, with WE. for אֱלֹהֵינוּ.
 עַל־פְּנֵי דֶרֶךְ אֶת־הַיָּם, essentially as restored by WE. from א ἑπὶ προσώπου αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἐλαίας τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ; אֱלֹהֵינוּ is mutilated עַל־פְּנֵי דֶרֶךְ אֶת־הַיָּם. Still easier in view of אֱלֹהֵינוּ, and possibly of אֱלֹהֵינוּ. It is unnecessary to strike out the first כִּלְהֵעֵם (WE.); כִּלְהֵעֵם all present without exception, is purposely distinguished from the כִּלְהֵעֵם who are passing by. 30
 (24-27) WE. has perceived that a post-exilic editor has taken pains to remove Abiathar from beside Zadok in this section, and at the same time to introduce late conceptions and turns of phrase. Here the attempt is made to restore the original text. 35
 (24) After אֱלֹהֵינוּ + אֱלֹהֵינוּ. An interpolation under the influence of the Penta-teuchal source P, proving by its position that the order in the original text was the same as in 8,17 (see *ad loc.*): צִדּוֹק וְאַבְיָתָר. The second name is restored in its place. 40
 בְּרִית is an interpolation here as in א,4,3-5.
 וַיִּצְקוּ. Unless we should read instead וַיִּצְקוּ, to be taken in the same sense. After the second אֱלֹהֵינוּ + אֱלֹהֵינוּ. This is here impracticable, but of value as betraying, in connection with vv. 27 f. 29, the erasure. As usual the zeal for such attempts does not extend far. Instead of these words אֱלֹהֵינוּ has after the 45 first אֱלֹהֵינוּ an ἀπὸ Βαῖθαρ, in which we may recognize with KL. מַעַל אֲבִיָּתָר, but which it is hardly likely that any one will consider the original reading, as he does. Inasmuch as the words cannot be altogether devoid of purpose, we may either expand them into a sentence relating the return of both before v. 29 to Jerusalem, or assume that in the form וְלֹאבִיתָר they came in from the line immediately below. 50
 (25) וְלֹאבִיתָר supplied, see the preceding note. To this corresponds הָשֵׁב for אֱלֹהֵינוּ, cf. the plurals in vv. 27.28.

- 13 **יָשָׁב וּשְׁמָה**, **¶** omits the first word. The **י** becomes explicable only by supplying the inf. abs., and the sense is at the same time improved. The loss of the word before **וּשְׁמָה** is easily understood.
- (21) The addition at the end, from **וְלֹא עָצַב** on, following **¶** καὶ οὐκ ἐλύπησεν τὸ πνεῦμα Ἀμων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ διὰ πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν, with EW. TH. In addition 5
BÖTTCHER (*Neue Ährenlese*, i, 174) inverts the order of vv. 21 and 22, by which the sense certainly gains.
- (23) **עָפְרוֹן**, for **¶** אָפְרַיִם with BÖTTCHER and TH., supported by **¶** Γοφραιμ; cf. with this Jos. 15,9 and 2 Chr. 13,19, where we have the Q^crê **עָפְרוֹן**. See DR.
- (25.27) **וַיִּנְצְרוּ**, for **¶** וַיִּפְרֹץ, see above on **א**, 28, 23. 10
- (28) The addition at the beginning as far as **הַמֶּלֶךְ**, following **¶** καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσα-
λωμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως.
- (31) **הַנְּצִיבִים קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם**, following **¶** οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν; **¶** mutilates to **הַנְּצִיבִים קָרְעִי בְּגָדִים**.
- (32) **שִׁמְהָ** K^cthib; Q^crê **שִׁמְהָ**. By the adoption of the K^cthib the passive part. of **שִׁים** is 15
not intended, but a noun only used here which, with EW., after the Arabic might be rendered *mischief*. See DR.
- (33) **כִּי־אֵם** K^cthib; Q^crê needlessly removes **אֵם**.
- (34) **וַיִּתֵּר אֶחָיו שְׁלֹם**, one of KL's cleverest emendations, very easily derived from **¶** וַיִּכְרַח אֶבְשָׁלוֹם, which in this form WE. KI. rightly strike out as a gloss. 20
Q^crê; K^cthib without **י**.
From **הַנְּצִיבִים** to **הַנְּצִיבִים**, following **¶** ἐν τῇ ὁδῷ ὅπισθεν αὐτοῦ ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ἄνδρας ἑώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Ὠρωτην. Of all this **¶** has only the last two words in the form **וַיִּתֵּר אֶחָיו**. How the eye of a scribe skipped from **בְּר' ח' 25**
to **בְּר' ח'** is easy to understand. The **ב** of **הַנְּצִיבִים** then fell out before **מִצְרָה**, and the remainder **הַנְּצִיבִים** was filled out and changed into **וַיִּתֵּר אֶחָיו**. The same corruption appears in **¶** at the beginning in **ὅπισθεν αὐτοῦ**. WE. has restored **הַנְּצִיבִים** from it, and also with good reason rejected **ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους** from the text. See his discussion. 30
- (37.38) The order 36.37^b.37^a.38^b.39 and the elision of 38^a is derived from BÖTTCHER (*Neue Ährenlese*, 177f.). From the addition of **¶** after **נִשְׁוֹר**, which appears in many forms (εἰς τὴν Μαχαδ, γῆν Μαχαδ, εἰς γῆν Χαλααμα &c.) BÖTTCHER obtains a **מַעֲקֶה אֶמֶן מַעֲקֶה**. 35
- (37^b) **הַמֶּלֶךְ**, following **¶** ὁ βασιλεύς and **¶** ὁ β. Δαυειδ; **¶** omits.
- (37^a) **עֲמִיהוּד** Q^crê, **¶** Εμμουδ; K^cthib **עֲמִיהוּד**.
- (39) **וַיִּתְּקֵל רוּחַ הַמֶּלֶךְ**, following **¶** καὶ ἐκόπασε τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως [Δαυειδ], previously inferred by WE.; **¶** וַיִּתְּקֵל רוּחַ הַמֶּלֶךְ.
- לִצְאָת אֶל־אֲבִישָׁלוֹם**, the easiest emendation for **¶** לִצְאָת: *the king's heart yearned for the sight of Absalom*. KI. **לִשְׁאָת**. 40
- 14 (4) **וַיָּבֹאוּ**, following **¶** καὶ εἰσῆλθεν, **¶** 37, also MSS; **¶** וַיָּבֹאוּ.
The second **וַיָּבֹאוּ** at the end, following **¶** σωσον; **¶** **וַיָּבֹאוּ**.
- (6) **וַיִּתֵּר הָאָדָם אֶת־אֶחָיו**, with WE., following **¶** καὶ ἔπαισεν ὁ εἰς τὸν [ἐνα] ἀδελφὸν αὐτοῦ; **¶** וַיִּתֵּר הָאָדָם אֶת־אֶחָיו. 45
- (10) **וְהַבְּאִתּוֹ**, with WE., the correct form instead of the masculine **וְהַבְּאִתּוֹ** of **¶**.
- (11) **מִהֶרְבֹּת**, with WE. DR. as the correct form instead of **מִהֶרְבִּית** of the K^cthib, **מִהֶרְבֹּת** of the Q^crê.
- (13) **הִיא**. If we do not wish, with WE., to supply this word, the loss of which after **הִיא** is easily explained, **הַמֶּלֶךְ** must be transposed after **הִיא**. 50
- (14) **חֹשֶׁב**, suggested by EW. for **¶** וְחֹשֶׁב; cf. WE. DR.
- (16) **הַמִּבְקָשׁ**, following **¶** τοῦ ζητούντος; **¶** **הַמִּבְקָשׁ**.
- (19) **יָשָׁב**.

- 17 (28.29) הָבִיאוּ עֲרֹשֶׁת, following \mathfrak{L} ἤνεγκαν δέκα; the latter (=עֲרֹשֶׁת), restored by KL.; \mathfrak{M} . The verb is here indispensable; it is placed between subject and object in order to sharply separate from one another the long series of nouns of which they each consist. On the other hand, in v. 29 we should not read וַיִּנְשׂוּ, following \mathfrak{L} , instead of הִנְשִׂאוּ, whereby we should only be again transforming beds and vessels 5 into provisions; but a pause should be made after יוצר, and the new sentence begun with וחטים.
- (28) וּמִרְבָּדִים (cf. Prov. 7, 16; 31, 22), following \mathfrak{L} καὶ ἀμφιδάπους, Σ: ὑποστρώματα. At the end \mathfrak{M} adds another וְקָלִי, stricken out in accordance with \mathfrak{L} .

10

- 18 (2) וַיִּשְׁלַח, following \mathfrak{L} καὶ ἐτρίσσευσε; \mathfrak{M} וַיִּשְׁלַח.
- (3) עָתָה, following \mathfrak{L} ΣΖ; \mathfrak{M} עָתָה. לעזר Q^crê; K^ethib לעזר.
- (6), \mathfrak{M} אַפְרַיִם, unquestionably wrong; \mathfrak{L} Μααθαν=מַחֲנִים would be good, but is perhaps a guess. We could very well do without the word, but it is hard to 15 account for its origin out of nothing.
- (7) After וְהָיָה \mathfrak{M} + שָׁם; stricken out after \mathfrak{L} . וְהָיָה at the end, following \mathfrak{L} ἀνδρῶν; \mathfrak{M} .
- (8) נִפְצוּת Q^crê; K^ethib נִפְצוּת.
- (9) וַיִּתֵּן, following \mathfrak{L} καὶ ἐκρεμάσθη; \mathfrak{M} וַיִּתֵּן. 20
- (12) וְלֹא; Q^crê וְלֹא, needlessly (cf. לֹא, 8, 14, 30). וְשָׁקַל, with WE. KL. in accordance with the signification *pay*, which is here the natural one; \mathfrak{M} וְשָׁקַל, for which we should need to bring out the root-meaning weigh.
- וְלִי, following \mathfrak{L} μοι in closer connection with v. 5; \mathfrak{M} כִּי. 25

- (13) בְּנִפְשׁוֹ K^ethib; Q^crê בְּנִפְשִׁי incorrectly.
- (14) אֲנִי אֶחָדָה, \mathfrak{M} only אֶחָדָה, wrongly vocalized, for the reason that after the loss of אֲנִי the אֶחָדָה was connected directly with it, instead of being construed as a clause by itself. \mathfrak{L} διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι ἐνώπιόν σου. \mathfrak{V} has combined this older form (without διὰ) with that of \mathfrak{M} by inserting οὐχ οὕτως 30 μὲν before ἐνώπιον; the interpolation is wanting in \mathfrak{G}^A . ΣΕΖ also share in this construction; the first two reproduce the ἐγὼ of \mathfrak{L} , but all support the אֶחָדָה of \mathfrak{M} . We should, therefore, probably insert אֲנִי the loss of which is easy to account for. KL. אֲנִי אֶחָדָה. 35
- שְׁלָחִים, following \mathfrak{L} βέλαι; \mathfrak{M} שְׁלָחִים.

- (17) לֹא־הָיָה Q^crê, in accordance with the usual expression (cf. 19, 9); K^ethib לֹא־הָיָה.
- (18) בְּחַיִּי Q^crê; K^ethib בְּחַיִּי.

- הַמַּצֵּבֶת, following \mathfrak{L} τὴν στήλην with KL. DR., necessary in place of \mathfrak{M} מִצֵּבֶת.
- (20) קָרִי וְלֹא כְתִיב, 37.

- (21) כְּוִשִׁי, WE. following vv. 22. 31 f.; \mathfrak{M} כְּוִשִׁי. 40

- (22) מִצָּאת (from יָצָא); \mathfrak{M} מִצָּאת.

- (23) וַיִּאָּקֶר, following \mathfrak{L} καὶ εἶπεν; \mathfrak{M} .

- (26) הַשָּׁעַר, following \mathfrak{L} [πρὸς] τῇ πύλῃ; \mathfrak{M} הַשָּׁעַר.

- אָהָר, following \mathfrak{L} ἔτερος; \mathfrak{M} .

- (28) וַיִּקְרָב, with WE., confirmed by \mathfrak{L} καὶ προσῆλθεν; \mathfrak{M} וַיִּקְרָב. 45

- (29) בְּשֵׁלַח, or בְּשֵׁלַח, seems necessary in place of \mathfrak{M} בְּשֵׁלַח, which is probably influenced by the preceding ל.

After לְשֵׁלַח, \mathfrak{M} + אֶת־עֶבֶד הַמֶּלֶךְ + וַיֹּאבֵד; after וַיֹּאבֵד, \mathfrak{M} + וַיֹּאבֵד. Stricken out by WE., who regards the former as a politer substitute for אֶת־עֶבֶד הַמֶּלֶךְ, which crept into the text at the wrong place, and by means of וַיֹּאבֵד was finally made to apply to the moor 50 himself.

- 19 (1) בְּבִכְתּוֹ, with KL., following \mathfrak{L} ἐν τῷ κλαίειν αὐτόν; \mathfrak{M} בְּבִכְתּוֹ.

- 15 וַיָּשֶׁב בְּמִקְוָמוֹ following Θ $\kappa\alpha\iota$ $\kappa\alpha\theta\iota\sigma\acute{\alpha}\tau\omega$ $\epsilon\acute{\iota}\varsigma$ $\tau\acute{o}\nu$ $\tau\acute{o}\pi\omicron\nu$ $\alpha\upsilon\tau\eta\varsigma$, supplied by KL., cf. v. 29.
 (27) רָאָה אֶת־הָאִשָּׁה וַיִּבְרָךְ אֶת־הָאִשָּׁה. The אִשָּׁה is supplied, and שָׁבוּ inserted instead of אִשָּׁה , according to the note on v. 24f. Instead of אִשָּׁה has הָרִוּצָה , for which KEIL reads הָרִוּצָה , WE. KI. אִשָּׁה as a late interpolation; Θ $\text{ἴδετε}=\text{רָאוּ}$ (as in v. 28), instead of which, after אֶל־עֲדֹן (cf. v. 3), we should read רָאָה . 5
- (28) בְּעֶרְבוֹת K^{ethib} rightly; Q^{ere} בְּעֶרְבוֹת.
 (29) וַיָּשֶׁב, following Θ $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\epsilon}\kappa\alpha\theta\iota\sigma\epsilon\nu$; אִשָּׁה .
 (31) וַיִּלְרֹד הָנִי, following Θ $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\nu\eta\gamma\gamma\acute{\epsilon}\lambda\eta$ $\Delta\alpha\upsilon\epsilon\iota\delta$, Θ $\kappa\alpha\iota$ $\tau\hat{\omega}$ $\Delta\alpha\upsilon\iota\delta$ $\acute{\alpha}\pi\eta\gamma\gamma\epsilon\iota\lambda\alpha\nu$; אִשָּׁה וַיִּלְרֹד הָנִי.
 (32) רָעָה דָּוִד, following Θ δ $\acute{\alpha}\rho\chi\iota\epsilon\tau\alpha\iota\omicron\varsigma$ Δ .; אִשָּׁה . At the first mention positively indis- 10 pensable.
 (34) וַיָּנִי; אִשָּׁה . The ו would seem to have crept in from the וַיָּנִי three words further on; to strike out both Waws (KL.) is unwarranted.
- 16 (2) וַיִּלְחָם Q^{ere} and Θ ; אִשָּׁה וַיִּלְחָם, a clerical error. 15
 (3) מִמְּלִיכָה, the better form, with WE. following 15,28, for אִשָּׁה מִמְּלִיכָה.
 (5) וַיָּבֹא; אִשָּׁה וַיָּבֹא, which grammatically is hardly admissible.
 (8) תַּחֲתֹי Q^{ere} ; K^{ethib} תַּחֲתֹי.
 (10) וְכִי K^{ethib} ; Q^{ere} וְכִי and כִּי needlessly כִּי and כִּי .
 (12) בְּעֵינֵי, following Θ $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\eta$ $\tau\alpha\pi\epsilon\iota\nu\acute{\omega}\sigma\alpha\iota$ $\mu\omicron\upsilon$, also כִּי ; אִשָּׁה בְּעֵינֵי, Q^{ere} בְּעֵינֵי, in accor- 20 dance with which Θ paraphrases.
 (14) It is more probable that the name of a place has fallen out before עֵינֵי than that this word itself designated one. For a conjecture see KL. Θ after עֵינֵי παρὰ τὸν Ἰορδάνην , probably a mere guess.
 (15) After וְכִי + וְכִי ; Θ omits; it has probably crept in from v. 14. 25
 (18) לֹא Q^{ere} ; K^{ethib} לֹא.
 (23) After וַיִּשָּׂא , Q^{ere} superfluously adds an אִשָּׁה .
- 17 (1) לִי, following Θ $\acute{\epsilon}\mu\alpha\upsilon\tau\hat{\omega}$; אִשָּׁה .
 (3) From הָיָה לִי הָיָה , following Θ η $\nu\acute{\upsilon}\mu\phi\eta$ $\pi\rho\acute{o}\varsigma$ $\tau\acute{o}\nu$ $\acute{\alpha}\nu\delta\rho\alpha$ $\alpha\upsilon\tau\eta\varsigma$ \cdot $\pi\lambda\eta\nu$ $\psi\upsilon\chi\eta\nu$ $\acute{\epsilon}\nu\delta\varsigma$ 30 $\acute{\alpha}\nu\delta\rho\acute{o}\varsigma$; אִשָּׁה is mutilated, הָיָה לִי הָיָה .
 (5) וַיָּבֹא, following Θ $\kappa\alpha\lambda\acute{\epsilon}\sigma\alpha\tau\epsilon$; אִשָּׁה וַיָּבֹא.
 (9) בְּנִפְלֵי בָהֶם וַיָּבֹא; אִשָּׁה only בְּנִפְלֵי בָהֶם . Both need to be expressed, the probability of attack as well as the anticipated discomfiture, moreover בָהֶם could not refer to Absalom's men but only to David's. The proposed supplement gives all 35 that is required, and easily explains the omission.
 (10) וַיָּבֹא, following Θ וְהָיָה ; אִשָּׁה וַיָּבֹא.
 (11) בְּקֶרֶב, following Θ $\acute{\epsilon}\nu$ $\mu\acute{\epsilon}\sigma\omega$ $\alpha\upsilon\tau\hat{\omega}\nu$, similarly כִּי ; אִשָּׁה בְּקֶרֶב.
 (12) נֹתָר. We should read thus, or else understand אִשָּׁה נֹתָר in this sense.
 (12) בְּאֶחָד Q^{ere} ; K^{ethib} בְּאֶחָד, cf. v. 9 where also certain editions read בְּאֶחָד . See BAER 40 *ad loc.*
 (13) וַיִּשְׁמְעוּ, with KI. for lack of better, instead of וַיִּשְׁמְעוּ of אִשָּׁה , which could only be translated *all Israel shall be made to bring ropes unto the city*, by which the vigorous figure would be reduced to the ridiculous. וַיִּשְׁמְעוּ (WE.) is not in use. KL's suggestion is singular. 45
 (14) אֶת־הָאִשָּׁה, following Θ $\alpha\upsilon\tau\eta\varsigma$; necessary instead of אֶת־הָאִשָּׁה of אִשָּׁה .
 (20) אִשָּׁה , hitherto untranslatable. Perhaps a mere repetition from וַיִּשְׁמְעוּ , which must be interpreted in accord with v. 21. Otherwise WE's suggestion וַיִּשְׁמְעוּ is to be commended.
 (25) הַיִּשְׂרָאֵלִי, following 1 Chr. 2, 17; אִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִי. 50
 (26) וַיִּשְׁמְעוּ, following 1 Chr. 2, 16 and Θ ἰσσοῖ ; אִשָּׁה וַיִּשְׁמְעוּ. The emendation agrees with the facts, but perhaps בְּתוֹךְ has crept in from בְּתוֹךְ in v. 27 and should be stricken out (WE.).

- 20 π. αὐτοῦ, by which the suffix is confirmed, while for the same reason γυναικας τας comes under suspicion of being a subsequent expansion from **א**. Probably נָשִׁים is a euphemistic marginal note which subsequently crept into the text, and in **א** affected even the form of the genuine word. Cf. the expression 16,21f. אֶלְמָנוֹת חַיִּית, with WE., following the interpretation of Ὁ χηραὶ ζῶσαι; **א** artificially 5 אֶלְמָנוֹת חַיִּית. The colloquial confusion of ideas in the *widows while yet alive* is perfectly intelligible.
- (4) The verse is wrongly divided; שְׁלֹשַׁת יָמִים belongs to what follows. There is no need of a ו before it (WE.).
- (5) וַיֵּחָדֶר; וַיֵּחָדֶר **א**; וַיֵּחָדֶר, Q^crê. Since both appear to be intended only to express the 10 impf. Qal of אָחָר and presuppose the clerical error of the omission of א, we may supply the latter, and at the same time introduce the Piel, which is universally employed except in Gen. 32,5. רָדָה, following Ὁ; **א**; the omission is easily accounted for.
- (6) The inclination of nearly all critics from TH. on to replace Abishai here and 15 in v. 7 by Joab, on the basis of S, is mistaken. The further narrative gave very little ground for altering the text by the insertion of Abishai, while the name is readily intelligible without this assumption. As the new commander-in-chief, Amasa, left him in the lurch, David was obliged to make use of Joab's services; but his dignity as king would not permit the acknowledgement of this by an 20 immediate re-instatement. By charging Abishai, his brother, with the commission he makes sure that Joab will not remain behind, and the latter willingly joins the expedition as a 'volunteer,' in order to put the king under new obligation to himself. The fact that he then takes the leadership into his own hands is so much a matter of course, that it does not need to be mentioned. 25 יָרַע, following Ὁ κακοποίησαι, easier with personal subject, although **א** יָרַע is not impossible (cf. 19,8).
- מָצָא, with DR. for **א** מָצָא. וַהֲצִיל עֵינֵינוּ **א**; וַהֲצִיל לְעֵינֵינוּ. Since EW. the usual interpretation, and the best of all that have been suggested, is, *and shade our eyes*; so Ὁ καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς 30 ἡμῶν. In that case the vowel-letter would have to be stricken out, and the reading וַהֲצִיל adopted. The assumption is that this was a well-known expression for *make trouble*. But the above reading *and so secure his safety before our very eyes* is so appropriate to the sense in connection with the walled cities, and is so easy as far as form is concerned, that it seems to deserve the preference. Ὁ 35 καὶ σκεπασθῇ expresses a passive, the same sense appears in 3 *et effugiat nos*.
- (7) אֶתְרִי אֲנִשִּׁי **א**, emended thus in accordance with the first note on v. 6 from **א** אֶתְרִי אֲנִשִּׁי. Joab as a subordinate to any one seemed so preposterous, that the reading *the men of (Joab)* was made out of *Abishai*, and Abishai himself brought in in the suffix. Ὁ, from which it is customary to supply ו אֲבִשָּׁי before אֲנִשִּׁי, has arisen 40 from the text here restored simply by additions from **א** (the suffix, אֲנִשִּׁי, and of necessity a ו before it) and has become unintelligible in the process. S has the same as **א**, its יֹאב in v. 6 being readily explicable, since the name had disappeared in **א** and was indispensable to what followed.
- (8) הֵם, following Ὁ; **א** הֵם. 45 It was remarked in connection with א, 6, 14f. that הָאֵבֶן הַגְּדוֹלָה is probably a euphemism for הַמַּצְבָּה. וַיִּזְבֹּא רָץ לִקְרָאוֹ, is here supplied because the impetuous meeting demands explanation and must have been purposely brought about by Joab. If this or a similar clause be supposed, the skip from the first to the second וַיִּזְבֹּא is readily 50 explicable. תָּנֹר מְדוּ **א**, supplied by KL. and adopted by DR. and KI.; תָּנֹר, following Ὁ περιεζωσμένος, **א** תָּנֹר. ועלו Q^crê; K^cthilb; ועלו, following Ὁ περιεζωσμένος, **א** תָּנֹר.

- 19 (5) לָאֵם (from לוֹט), WE.; אֵם לָאֵם.
- (2) וַיִּתְּאֶבֶל, following 𐤀𐤓; אֵם וַיִּתְּאֶבֶל, which would have to be understood as applying to Joab himself. Manifestly the verse should not come until after v. 5. It could also be dispensed with and regarded as a marginal gloss.
- (7) לָא K^cthib; Q^crê לוֹ, see on 18, 12. 5
- (9) The last sentence from וַיִּשְׂרָאֵל on belongs to what follows.
- (10) וַיִּפְּקֹדָם, following 𐤀𐤓 καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ; אֵם.
- (11) לְפָקֵד, following 𐤀𐤓 εἰς βασιλέα; אֵם.
מַחֲשִׁים, a better reading would be מַחֲשִׁים, following Jud. 18,9; 1 K. 22,3; 2 K. 7,9. 10
- (12) The second half-verse belongs according to 𐤀 before the first. The little clause was overlooked because it ended in the same way as v. 11, then restored in the margin and inserted in the wrong place. On the same occasion, it would seem, the אֵם-בִּיתוֹ which אֵם adds at the end must have crept in. Undoubtedly it was derived from the end of a; scarcely, however, by accident, but rather 15 as a catch-word, to ensure the connection of v. 12^a with v. 13 as in his original.
- (18) WE. rightly connects the first words of this verse as far as מְבַנִּימִן with v. 17 and begins the new sentence with וַיִּצְבֹּא; in accordance with this he reads צָלוֹ instead of אֵם; and וַיִּצְבֹּא; the ו might be a dittogram from אֵם.
- (19) וַיַּעֲבְרוּ הָעֶבְרָה, following 𐤀𐤓 καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν; אֵם וַיַּעֲבְרוּ הָעֶבְרָה, in 20 which the עֶבְרָה is apparently intended to mean *ferry*. וַיַּעֲבְרוּ proves, however, that Ziba with his men is still the subject, and the threefold *across the crossing to bring across* is verbose and suspicious. וַיַּעֲבְרוּ is supported also by 𐤓.
בְּעֵינֵי Q^crê; K^cthib בְּעֵינֵי.
- (23) וַיִּדְעָם, following 𐤀𐤓 οἶδате, better than אֵם וַיִּדְעָם. 25
- (25) וְלֹא עָשָׂה יָרִי, following 𐤀𐤓 οὐδὲ ὠνυχίσαστο τὰς χεῖρας αὐτοῦ; אֵם.
- (26) מִיְּרִשָּׁה, with TH., necessary instead of אֵם יָרִי.
- (27) אָמַר לוֹ עֲבֹד תְּבָשָׁה, following 𐤀𐤓 εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ ἐπίσασον (𐤀𐤓 εἶπεν αὐτῷ); אֵם אָמַר עֲבֹד תְּבָשָׁה.
- (30) תְּבָשָׁה, following 𐤀𐤓 πληθύνεις; אֵם תְּבָשָׁה. 30
- (32) After תְּבָשָׁה, אֵם + תְּבָשָׁה by wrong construction of וַיַּעֲבֹר, which here means *proceed, journey, advance*. The Jordan and the crossing of it in fact were looked for everywhere in this connection, cf. the end of this verse and v. 37.
אֵם אֵת-בְּכוֹרִי, Q^crê אֵת-בְּכוֹרִי. KL. אֵת-בְּכוֹרִי, at once acutely and boldly, but the reading is only possible in conjunction with the name, which in vv. 38f. 35 41 appears without this addition, though the corruption is thus, of course, much harder to explain. However, it is impossible to see how a previous mention of Chimham can be dispensed with.
- (33) בְּשִׁבְתּוֹ, following 𐤀𐤓 ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτόν; אֵם בְּשִׁבְתּוֹ.
- (34) אֵת שִׁבְתָּהּ, following 𐤀𐤓 τὸ γῆράς σου; אֵם אֵת. 40
- (37) After עֲבֹד אֵם + אֵת-בְּכוֹרִי, stricken out by WE. The case is the same as in v. 32.
- (40) עָבַר, following 𐤀𐤓 εἰσθήκει; אֵם עָבַר. Precisely the same case as 15, 23.
- (41) עָבְרוּ, following 𐤀𐤓 διαβαίνοντες; אֵם וַיַּעֲבְרוּ, Q^crê וַיַּעֲבְרוּ. If the part. in 𐤀 did not give unimpeachable evidence, the וַיַּעֲבְרוּ of the K^cthib would be amply sufficient.
- (43) On נִשְׂאָה cf. DR. The question is one of grammatical form, for in no case would 45 it be admissible to find the part. here (as OLSH., pp. 364. 598). Whether we should insert נִשְׂאָה with DR., or assume a vacillation between this and שָׂאָה, or admit the form as an inf. abs., may be left undetermined.
- (44) בְּכוֹר, following 𐤀𐤓 πρωτότοκος; אֵם בְּדוֹר; the translation of this reading also has obtained a place after the other in 𐤀. 50
- 20 (3) נָשִׁים פְּלִנְשִׁים, with KL. instead of אֵם פְּלִנְשִׁים (in which the lack of determination is striking), following 𐤀𐤓 τὰς δέκα παλλακὰς αὐτοῦ, 𐤀𐤓 τὰς δέκα γυναῖκας τὰς

21 (1-14) See before c. 9.

(15ff.) See after 5, 25.

22 The **Al** readings of the parallel text in **ψ** 18 (indicated by **ψ**) are sometimes noted as are also noteworthy emendations even when not adopted.

5

(3) אֱלֹהֵי, following **Θ** ὁ θεός μου; **Al** אֱלֹהֵי **ψ** אֱלִי.

מַחֲמֵם תִּשְׁעֲנִי; KL. מַחֲמֵם וְשִׁעֲנִי.

(5) מוֹת; KL. following **Θ** ל. מִים.

(7) אֶקְרָא, following **Θ** ἔλθω, which all reproduce two different verbs, and **ψ**; **Al** אֶקְרָא.

תָּבֵא, following **ψ** באוניו **ψ** תָּבֵא לפניו **ψ** תָּבֵא. This is no doubt expanded, but תָּבֵא, in which **Al** is wanting, is demanded by the rhythm, and its omission is easily explicable.

(8) וְתִתְנַעַשׁ K^{ethib}; Q^{ere} וְתִתְנַעַשׁ.

מוֹם' הַשָּׁמַיִם **Al**; **ψ** וּמוֹסְדוֹת הָרִים.

15

(11) וְיָרָא **Al**; **ψ** וְיָרָא.

(12) **Al**. Necessary to both sense and rhythm; two fine members take the place of a single one of too great length.

סָבֹת **Al**; **ψ** סָבֹת.

חֲשָׁבָה **Al**; **ψ** חֲשָׁבָה.

(13) עָבְרוּ **Al**. Instead of **ψ** בערו **ψ** has by misunderstanding עָבְרוּ.

20

Al is beyond question mutilated, since there remains of the verse only a single member disproportionately long and unrhythmical. Both cases of omission are easy to account for by skipping of the eye. In **ψ** עָבְרוּ has been perverted into עָבְרוּ, which was more appropriate to clouds, likewise בָּרַק to בָּרַר. What hail has to do with sparks of fire is incom- 25 prehensible, whereas in v. 14 before the thunder, the lightning is indispensable, to the first sudden appearance of which the expression is excellently adapted. No premature anticipation of the continuous discharge in v. 15 is thus occasioned.

(14) יָרַעַם **Al**; **ψ** וְיָרַעַם.

30

(15) וּבִרְקִים רָב **ψ** and **Al** בָּרַק **Al** inferred from **Al** בָּרַק **Al** and **ψ** וּבִרְקִים רָב. **ψ** would also be possible if with Ew. רַב were interpreted as *launched*.

וְיָהֵם K^{ethib} and **ψ**; Q^{ere} וְיָהֵם.

(16) בְּנִעְרָהָד **Al**; **ψ** בְּנִעְרָהָד, to be preferred on account of the rhythm; **Al** בְּנִעְרָהָד.

35

(18) מֵאֵיכֵי עָן **ψ** and **Al** in Sam. and **ψ**; **Al** in Sam. and **ψ** מֵאֵיכֵי כִי עָן. Not the sense alone, but the rhythmic accentuation, commends the change, and the loss of the letters in the series מֵאֵיכֵיכֵי עָן מֵשֶׁנָּאִי is very easy to account for.

(19) ל. **Al** omits **ל**. **ψ** לְמִשְׁעָן.

(20) וַיִּצָּא **Al**; **ψ** וַיִּצָּא.

40

After למרחב **Al** + אתי; stricken out following **ψ**.

(23) מִשְׁפָּטוֹ Q^{ere} and **ψ**; K^{ethib} מִשְׁפָּטוֹ.

אֶסֹר מִמֶּנָּה **Al**; **ψ** אֶסֹר מִנִּי.

(25) קָבְרִי **Al**; **ψ** קָבְרִי. The rhythm requires two words. The omission is readily explicable.

45

(26) Before וְנָבֹר + **Al** תָּמִים, which (with KL.) is employed in v. 27. These four lines of vv. 26. 27 in particular tolerate not a single superfluous word, which even וְנָבֹר of **ψ** or נָבֹר would be. KL. rightly recognizes in the + of **Θ** at the beginning of v. 27 αὐτὰ μετὰ ἀθῶου ἀθῶος ἔσσει the original reading corresponding to that here restored.

50

(27) נָבֹר תִּתְנַחֵם, with KL. נָבֹר תִּתְנַחֵם of **Al** and נָבֹר תִּתְנַחֵם of **ψ**. It is much more probable that v. 27 expresses the antithesis in both members, than that in the first it is still describing God's favor.

Sam.

CAVEN LIBRARY
KNOX COLLEGE
TORONTO

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

U ~~UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY~~

KNOX COLLEGE LIBRARY

